

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్యలు

అధికార నివేదిక

(తొమ్మిదవ సమావేశము : తొమ్మిదవ రోజు)

శుక్రవారము, 26 ఫిబ్రవరి, 1993.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్న నెం. 81 (7464) వాయిదా వేయడమయినది.

జవహర్ రోడ్గార్ యోజన క్రింద నిధుల వినియోగం

82-

*7988- సర్వశ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి (పెద్దపల్లి), జె. రత్నాకరరావు (బుగ్గారం), కె. శాయిరెడ్డి (హజారాబాద్):- పంచాయతీ రాజ్య శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1989-90 నుండి 1991-92 వరకు గల కాలంలో, 'జవహర్ రోడ్గార్ యోజన' 'పదిలక్ష్మల బావుల పథకం' 'ఇందిర ఆవాస్ యోజన'ల క్రింద నిధులను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం పూర్తిగా వినియోగించుకొన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, సదరు కాలంలో ఆయా పథకముల క్రింద కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు విడుదల చేసిన మొత్తములెంతెంత, వినియోగించిన మొత్తములెంతెంత, వ్యయములో తగ్గుదలకుగల కారణములెవ్వి?

(ఇ) 1991-92లో వ్యయములో 56 కోట్ల తగ్గు ఉన్నప్పటికినీ, జవహర్ రోడ్గార్ యోజన క్రింద 699.88 లక్షల మానవ దినాల లక్ష్యమునకు మారుగా 728.54 లక్షల

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

మానవ దినాలను సాధించినట్లు చూపబడిన విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, లక్ష్యము కంటే సాధించినది ఎక్కువ కావడం ఎలా సంభవించింది?

సంచాయితీ రాజ్ శాఖమంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి):- (అ) (ఆ) 1989-90 నుండి 1991-92 వరకు గల కాలంలో విడుదల చేసిన జవహర్ రోజ్ గార్ యోజన నిధులు దానితోపాటు ఇందిరా ఆవాస్ యోజన, పదిలక్షల బావుల పథకానికి జారీచేసిన అదనపు నిధులలో కేంద్ర, రాష్ట్ర వాటాలు వాటిపై చేసిన ఖర్చు వివరాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి.

విడుదల చేసిన షేకాలు (రూ. లక్షలలో)

<u>పథకం</u>	<u>కేంద్రం</u>	<u>రాష్ట్రం</u>	<u>మొత్తం</u>
ఇందిరా ఆవాస్ యోజన	2662.65	675.71	3338.36
10 లక్షల బావులపథకం	6915.83	1767.31	8683.14

ఖర్చు (రూ. లక్షలలో)

ఇందిరా ఆవాస్ యోజన	రూ. 3062.02
పదిలక్షల బావుల పథకం	రూ. 8023.93

(1) 1989-90లో కేంద్ర ప్రభుత్వం జవహర్ రోజ్ గార్ యోజన నిధులలో తమ వాటాను ఖిలా గ్రామీణాభివృద్ధి ఏజెన్సీలకు నేరుగా విడుదల చేసింది. 1989-90 సంవత్సరం జవహర్ రోజ్ గార్ యోజన కార్యక్రమాన్ని అమలుచేసిన మొదటి సంవత్సరం. పథకం అమలుచేయటానికి పద్ధతులుగాని, కార్యక్రమం అమలుకు మార్గదర్శకు సూత్రాలుగాని 1989-90లో భారత ప్రభుత్వం నుండి విడివిడిగా, అంచెలంచెలుగా అందడంవల్ల పనులు అమలుపరచడం ఆలస్యమయింది.

(2) నిధులను వాయిదాలలో విడుదల చేయడమయింది. పిట్టాచివరి వాయిదాను ఆఖరి మూడునెలల కాలంలో మాత్రమే అందుకోవడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన అదనపు నిధులు 1991, ఫిబ్రవరి/మార్చి నెలలో అందాయి. అంతేకాకుండా, వాస్తవానికి వీనియోగం, మొత్తం మీద బాగానే జరిగింది. అయితే, ఈ వీనియోగాన్ని గురించి నివేదించడంలోను, ధృవీకరించడంలోను సమస్యలు ఎదురయ్యాయి.

(3) 698.88 లక్షల పని రోజుల సవరించిన లక్ష్యానికి గాను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందజేసిన 1991-92 సంవత్సరం వార్షిక ఫురోగతి నివేదికననుసరించి, 380 409 లక్షల పని రోజులకు ఉపాధికల్పించడం జరిగింది.

శ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొదటి సంవత్సరం అమలులో ఈ డబ్బు ఖర్చు కాలేదని గౌరవనీయ మంత్రివర్గము చెప్పారు. తరువాత రెండవ సంవత్సరంలోపల ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయింది? ఒకవేళ ఖర్చుకాకుంటే తదుపరి సంవత్సరాలలో ఈ డబ్బు ఎంత కావడానికి ఏమీ చర్యలు చేపట్టారు? లీకేజీను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం తరఫునుంచి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది? మొదటి సంవత్సరంలో ఈ పథకంలో వున్న కొన్ని ఇబ్బందులను గుర్తుంచుకొని మొట్టమొదటే కొన్ని ప్రణాళికలు ఏర్పరచుకొని జిల్లాలంతాగాలకు ఇండికేషన్ యివ్వకపోవడం వలన ఇబ్బందయినా ఈ పథకంలోని లోపాలను సవరించడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చర్యలుతీసుకున్నది?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, జవహర్ రోడ్ గార్ యోజన పథకం క్రింద విడుదల చేసిన నిధులు 80, 20 శాతం దామాషాలో ఖర్చు చేయడం జరుగుతుంది. 30 శాతం ఏమో గ్రామ పంచాయతీలకు నేరుగా విడుదల చేయడం జరిగింది. 20 శాతం జిల్లా పరిషత్తులకు విడుదల చేయడం జరిగింది. ఈ దామాషా క్రింద ఖర్చు చేయడంలో 20 శాతం జిల్లా పరిషత్తుల క్రింద వున్న నిధులను మటుకు పూర్తిగా జవహర్ రోడ్ గార్ యోజన మాన్యువల్ క్రింద వున్న పరిధిలో ఖర్చుచేసినా, 80 శాతం నిధులలో మాన్యువల్ క్రింద వున్న కొన్ని నిబంధనలలో ప్రత్యేకమయిన ఇబ్బందులు ఏర్పడడంతో ఖర్చు చేయడంలో కొంత ఆలస్యం జరిగిన మాట వాస్తవం అని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేశాను. కానీ మొత్తం మీద పెరఫార్మెన్స్ చూసినప్పుడు మనం ఏ లక్ష్యాన్ని పెట్టుకున్నామో ఆ లక్ష్యాన్ని దరిదాపు లకు చేరాము కానీ లక్ష్యాన్ని అధికమించలేకపోయాం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మధ్యనే కేంద్ర మంత్రి రామేశ్వర్ ఠాకూర్ ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు ఈ విషయాన్ని గూర్చి చాలా వివరంగా రివ్యూ చేయడం జరిగింది. నిధుల విషయంలో కొంచెం ఇబ్బందులు కలిగిన అంశాలను అక్కడినుంచి వచ్చిన అధికారులతో వివరంగా చర్చించడం జరిగింది. మన రాష్ట్రానికి ఏ పరిస్థితులలోను దీని క్రింద అధికంగా నిధులు అందించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తనవంతు పాత్రను తాను నిర్వహిస్తున్నది. జవహర్ రోడ్ గార్ యోజన పథకంతో ఈనాడు ప్రతి రాష్ట్రంలోను, గ్రామంలోను నవనంతం వెల్లివిరిసే పద్ధతులలో ఈ కార్యక్రమం జరుగుతూ వుంది. పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ ఏర్పడినప్పటినుంచీ ఇన్ని నిధులు మాకు ఎన్నడూ కాలేదని గ్రామ సర్పంచులు చెబుతున్నారు. దీనితోనే కార్యక్రమం బాగా చేస్తామనే పద్ధతిలోనే కార్యక్రమాలు జరుగుతూ వున్నాయి. లాభాలు కలిగించే పద్ధతులను అధికంగా రాబట్టడానికి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాం. 1990-91, 1991-92వ సంవత్సరంలో కూడా ఏ లక్ష్యం అయితే వున్నదో ఆ లక్ష్యాన్ని చేరుకున్నాం. దీనిలో ఎలాంటి పొరపాటు జరగలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు:- అధ్యక్షా, జవహర్ రోడ్ గార్ యోజన క్రింద 1991-92వ సంవత్సరంలో కేంద్రం నుంచి వచ్చిన నిధులు ఎన్ని? 1992-93వ సంవత్సరంకు వచ్చిన నిధులు ఎన్ని? దీనిలో వ్యత్యాసం ఎంత వున్నది? ఇందిరా ఆవాజ్ యోజన క్రింద గత సంవత్సరం ఎన్ని వెల్స్ వచ్చాయి? ఈ సంవత్సరం వచ్చిన వెల్స్ ఎన్ని? వీటి పని పూర్తిగా అయినదా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- వివరాలన్నీ వివరముగా గౌరవనీయ సభ్యులకు వ్యాసి పంపుతాను.

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు:- 1990-91వ సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఎంత వచ్చింది. ఇది చాలా సింపుల్ ప్రశ్న.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- 1990-91వ సంవత్సరంలో ఎంత వచ్చిందనేది చెప్పాలంటే చెబుతాను. 1991-92వ సంవత్సరంలో ఎంత వచ్చిందని అంటే చెబుతాను. మరల సభ్యులు వేసిన మిగతా ప్రశ్నలకు చాలా దీర్ఘంగా చెప్పవలసి వుంటుంది. అందుకే నేను గౌరవ సభ్యులకు వివరంగా వ్యాసి పంపుతానని మనవిచేశాను. వివరంగా చెప్పాలంటే ఒక గంట సమయం కూడా సరిపోదు. సమయం ఇస్తే ఇప్పుడే చెబుతాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రెకల్):- అందరికీ వ్యాసి పంపమనండి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- డిప్యూటీగా వివరాలు అందరికీ వ్యాసి పంపిస్తాను.

శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి:- చాలా ప్రాముఖ్యత గల అంశాల మీద ఈ రోజు ప్రశ్న వచ్చింది. మంత్రిగారు సమర్థులు, అనుభవజ్ఞులు. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో జరుగుతున్న గాఢాభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమైనది జవహర్ రోజ్ గార్ యోజన. దీనిలో 60, 40 శాతం లేదర్ కాంపౌనెంట్, మెటీరియల్ కాంపౌనెంట్ అనేది నిర్దిష్టంగా పాటించవలసిందనే ఆదేశాలు వున్నాయి. దీనిలో మంచి ఉదాహరణ ఒకటి చెబుతాను. ఒక గ్రామంలో జవహర్ రోజ్ గార్ యోజన పథకం క్రింద మంచినీటి బావులు త్రవ్వకున్నారు. పి.డబ్ల్యు.డి. స్కేమ్స్ కింద అనుకొండి, లేకపోతే ప్లాపులు అవసరం లేక అనుకొండి. తరువాత ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు కొందామనుకుంటే వాళ్లకు నిబంధనలు అనుమతించడం లేదు. అసలు మొదటినుంచే తీసుకోవాలి. ఒక సంవత్సరంలో బావి త్రవ్వారు. ఒక సంవత్సరంలో మోటారు కొందామంటే వాళ్లకు లేదర్ కాంపౌనెంట్ లేదని ఎలౌప్ చేయడం లేదు. రెండు కలిపి చూడాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఆలోచన చేయండి. ఎండలు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. మంచినీటి కొరత వున్నది. మంచినీటి కార్యక్రమాలు తీసుకోమని సర్పంచులు కోరుతున్నారు. ప్లాపులు తయారుచేసేది గ్రామాలలో జరుగుతూ వున్నది. ఇది పట్టణ ప్రాంతంలో జరగడం లేదు. ఇసుక, కంకర, సిమెంట్ కలిపి చేస్తున్నారు. దీనిలో లేదర్ కాంపౌనెంట్ వున్నది. మెటీరియల్ కాంపౌనెంట్ క్రిందనే తీసుకోవడం గాక లేదర్ కాంపౌనెంట్ వున్నది గనుక ఆలోచనచేసి ఎలాబోయేమని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, ఇందిరా ఆవాస్ యోజన కార్యక్రమం చాలా మంచి కార్యక్రమం. గ్రామీణపేదలకు, డిస్ట్రిబ్యూట్స్ కు, లెప్రసీ రోగులకు, వితంతువులకు ఉపయోగపడే కార్యక్రమం. అయితే ఇందులో ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు మాత్రమే అవకాశం వుంది. బి.సి.లకు అవకాశం లేదు. ఇటీవల మా ఉరులో ఒక దుస్సంఘటన జరిగింది. ఒక మంగలి అతనికి పెందిన ఇల్లు మొత్తం కాలిపోయి, నష్టానికి గురయ్యాడు. ఇల్లు కాలిపోతే నష్టపరిహారం చెల్లించే విధానం ఇందిరా ఆవాస్ యోజన కార్యక్రమంలో లేదు. కాబట్టి అట్టి అవకాశం కూడ ఇందులో కల్పించాలి. అదే

విధంగా సి.ఐ.ఎల్.ఎస్ కార్యక్రమం లాప్స్ అయిందని క్రింది అధికారులు చెబుతున్నారు. లాప్స్ కాలేదు.....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, సాయిరెడ్డిగారు పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలో ఎంతో అనుభవజ్ఞులు అని నాకు బాగా తెలుసు. వారు పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షులుగానూ, జిల్లాపరిషత్ అధ్యక్షులుగా వారు చాలకాలం పాటు పనిచేయడంవల్ల ఈ విషయాలన్నీ వారికి బాగా తెలుసు. వారు చాల మంచి సూచన చేశారు. అది తక్కువ అని నేను అనను కానీ, అంత కంటే మంచి సూచనలు మదగ్గర ఉన్నాయి. నేను మొదట్లోనే చెప్పాను - జె.ఆర్.వై. మాన్యువల్ ఏదీ అయితే ఉందో, దానియొక్క నిర్దేశిత సూత్రాలకనుగుణంగా ఖర్చు చేయ వలసిన బాధ్యత రాష్ట్రప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఇందాక సాయిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు కొన్ని ఇబ్బందులు ఈ పథకంలో ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ చెప్పి, ఈ సభ సమయాన్ని నేను అనవసరంగా తీసుకోదలచుకోలేదు. కనుక ఆ ఇబ్బందులన్నీంటినీ అధిగమించి, సాధక బాధకాలను ఎదుర్కోవడానికి మొన్న జరిగిన సమావేశంలో చర్చించాము. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం అన్ని విధాలుగా తగిన శ్రద్ధ తీసుకొంటుందని, వారి సూచనలను పరిగణనలోకి తీసుకొంటామని గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):- జె.ఆర్.వై. నిధుల నియమనిబంధనల ప్రకారం డ్యూరక్టుగా పంచాయితీలకు, జిల్లాపరిషత్లకు కేంద్రం నుండి నిధులు విడుదలవు తాయా? లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా విడుదల అవుతాయా? ఒకవేళ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా వస్తే, 1992-93 సంవత్సరానికి గాను, జె.ఆర్.వై. నిదుల్లో ఫస్ట్ ఫేజ్, సెకండ్ ఫేజ్, థర్డ్ ఫేజ్ కేంద్రం ఎప్పుడు రిలీజ్ చేసింది? లేక చేస్తారా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పంచాయితీలకు ఏ నెలలో ఏ తేదీలో అడ్వెన్స్ చేసింది చెప్పవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులకు బాగా తెలుసు. జె.ఆర్.వై. నిధులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారానే రిలీజ్ అవుతాయని. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో స్థానిక సంస్థల ద్వారా ప్రజలయొక్క పార్టీనిపెషన్తో నిధులు ఖర్చు చేయాలని ఈ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యం. 1992-93 సం.నకు సంబంధించి, రెండు ఇన్స్టాల్మెంట్లు ఇప్పటికే రిలీజ్ అయ్యాయి. మొదటి ఇన్స్టాల్మెంట్ గత ఏప్రిల్ నెలలోనూ, రెండవ ఇన్స్టాల్మెంట్ మొన్న జనవరి నెలలోనూ రిలీజ్ అయ్యాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఖర్చు చేసిన నిధులయొక్క అడిట్ రిపోర్టు సబ్మిట్ చేసిన తరువాతనే వారు నిధులు విడుదల చేయడం జరుగుతుంది. ఈ విడుదలలో కూడా కాస్త ఇబ్బందికమ్మైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. చివరగా వాటిని దృష్టిలోపెట్టుకొని గౌరవ సభ్యులు ప్రశ్న వేసారని నాకు తెలుసు. నిజమే, కొన్ని ఇబ్బందులర్పడ్డాయి. ఆ ఇబ్బందులను అధిగమించడానికి ఇటీవల కేంద్ర మంత్రి, అడిషనల్ సెక్రటరీ యుగంధర్ ఇతర అధికార బృందం వచ్చినపుడు వారితో కూడ ఈ విషయమై చర్చించాము. మన రాష్ట్రానికి ఎట్టి నష్టం కలుగకుండా ఉండే పద్ధతితో ఈ యొక్క నిధులు రిలీజ్ చేసే దాంట్లో, అడిట్ రిపోర్టు ఇవ్వడంలో....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు - అధ్యక్షా, నేను చాల సింపుల్ క్వశ్చన్ అడిగాను దానికి ఆయన తనకున్న చాకచక్యంతో సమాధానం చెప్పి సభను తప్పుదోవ పట్టించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. నేనెందుకు ప్రశ్నవేశానో ఆయన అర్థంచేసుకొన్నారు. It is not a fact that inspite of the Central Government releasing the funds, the State Government has not released the funds to Panchayat Raj bodies? మీరు జనవరిలో రిలేజ్ చేయవలసిన సెకండ్ ఇన్స్టాల్ మెంట్ రిలేజ్ చేయకుండా, ఇంతవరకు మూడవ ఇన్స్టాల్మెంట్ రిలేజ్ చేయకుండా మార్చి నెల చివరినాటికి నిధులు ఖర్చు చేయాలని పంచాయితీల మీద ఒత్తిడి తేవడం, ఫ్రాడ్స్ మీరు ప్రోత్సహిస్తున్నట్లు కాదా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ నిధులను వేన్ అండ్ మేన్స్ క్రింద అడ్జస్ట్ చేసుకొని, నిధులు రిలేజ్ చేయకుండా పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను మీరు అస్తవ్యస్తం చేస్తున్నారు.

శ్రీ డి కె సమరసింహారెడ్డి - అధ్యక్షా, వారి ఆవేదన నాకు అర్థమయింది ఒకటి మాత్రం వారితో చెప్పగలను - రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమం క్రింద ఇచ్చిన నిధులను తిరిగి వాడుకోవడం జరగలేదు అలా జరుగనివ్వం కూడా.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సార్, సబ్-బిజరేలలో డిపాజిట్ చేసుకొంటున్నారు నేను ఒకటి అడుగుతున్నాను - వెన్ యూ ఆర్ రిలేజింగ్ ది ఫండ్స్?

శ్రీ డి కె సమరసింహారెడ్డి:- వే హావ్ ఆల్ రెడీ రిలేజ్డ్ రెండు ఇన్స్టాల్మెంట్స్ డబ్బు రిలేజ్ చేయడం జరిగింది. జిల్లాల వారేగా చేస్తున్నాం. బహుశా, విద్యాధరరావుగారికి బ్రేఫ్ చేసేటప్పటికి ఆ జిల్లాలకు సంబంధించి డబ్బు ముట్టలేదనుకొంటా ఇప్పుడు వారు పెక్ అప్ చేసుకొందే, అక్కడ ముట్టేందనే వివరాలు వారికి తెలుస్తాయి.

శ్రీ కె విద్యాధరరావు:- సార్ ఇందాక మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ, "ఏనాడు ఇన్ని నిధులు రాలేదు" అన్నారు. వాస్తవమే కాని పంచాయితీరాజ్ నిధులు రిలేజ్ చేయకుండా, మే దగ్గర పెట్టుకొని, మార్చి నెలలో రిలేజ్ చేయవలసింది, రిలేజ్ చేయకుండా, మార్చి నెలాఖరుకల్లా సనులు కావాలంటే, అధ్యక్షా, యూ ఆర్ ఇన్ డెర్ కట్టలే ఎన్ కర్రెజింగ్ ది పంచాయితీ సర్పంచ్స్ టు కమిట్ ఫ్రాడ్.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, I can assure the Hon. Member that there is no question of encouraging the persons to commit fraud, and even to commit fraud by putting the questions. There will be no ambiguity in my answer.

(Interruptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సార్, ఆయన చాకచక్యంతో తప్పుదోవ పట్టించినా, మేము ఏమీ తెలియని అమాయకులుగా కూర్చోవడానికి సిద్ధంగా లేము. సార్, నేను ఎంతో

సాదా సీదా క్వశ్చన్ వేసాను. మీరు కూడ అంగీకరించారు. రెండవ ఇన్స్టాలిమెంట్ ఎప్పుడు రిలీజ్ చేసారో డేట్ చెప్పమన్నారు. కేంద్రం నుండి రెండు ఇన్స్టాలిమెంట్స్ రిలీజ్ అయ్యాయి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటిని పంచాయితీలకు, జిల్లాపరిషత్లకు ఎప్పుడు రిలీజ్ చేసిందో అడిగాను. అది చెప్పండి. Instead of pulling up the Minister, for not giving correct answer, you are keeping quiet, Sir.

(Interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- లేవ్ ఇట్. రాఘవరెడ్డి మాట్లాడండి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, the second instalment was not given to P.R. institutions. This is the biggest fraud by the Government.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ క్వశ్చన్ మీదే అంతా డైమ్ అయిపోతే ఎట్లా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సార్, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇచ్చిన నిధులను సబ్-చిక్లర్ లో వేన్ అండ్ మీన్స్ క్రింద అడ్జస్ట్ చేసుకొంటున్నారండి. ఒకసారి బి.బి.డి. నిధులను డిపాజిట్ చేస్తూ, ఈ మహనీయులు సమరసింహారెడ్డిగారు ఎంత అల్లర్లీ చేశారండి ఈ శాసన సభలో. మరి ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వం ఏమీ చేస్తున్నదండీ. పంచాయితీలకు ఇచ్చిన నిధులను వారు అపహరిస్తున్నారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, అందుకే నేను మనవిచేసాను, విద్యాధర రావుగారికి బీఫ్ చేసేటప్పటికి ఇంకా సమాచారం రాలేదు. On 8th February, this was released to Zilla Parishads. ఈ వివరాలన్నీ చెప్పమంటే నేను 9.30 వరకు చెప్పుతాను. వారికి ఓపిక ఉంటే వినమనండి. 20 మరియు 80 దామాషా అని మొదటోనే మనవిచేసాను. That is the method they have evolved.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానంలో పది కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసామని, 20 లక్షల పనిదినాలు తగ్గాయని, అట్లాగే, 10 లక్షల బావుల క్రింద 80 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసామని చెబుతున్నారు. ఇప్పటికే ఎన్ని బావులు తగ్గవ్వారు? ఎన్ని పూర్తి అయ్యాయి? ఆ లెక్క ఏమైనా మీ దగ్గర ఉందా? అలాగే ఇందిరా ఆవస్ యోజన క్రింద ఎన్ని ఇండుగ కట్టారు? ఆ లెక్క ఏమైనా ఉందా? దయచేసి చెప్పండి. అదే విధంగా దీనిలో ఇంజనీరింగ్ బ్యాంప్ అవినీతికి ప్రధాన కారణమవుతున్నది. ఆరంభంలోనే ఫౌండ్ జరుగుతున్నది. సర్పంచ్ తీర్మానం చేసి పంపితే, 15 రోజుల్లో ఎస్సిమెట్ తయారు చేసి ఇవ్వాలని మీరు అదేశిస్తారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ మీటింగ్ ఇరిగేషన్ వెర్స్ వోల్టేజీ 8.50 ప్రకారం ఎంతవుతుందని అడిగారు. దీని కింద 1989-90లో 862, 1990-91లో 3,746, ఉ.

1991-92లో యిక్కడ కాస్త యిబ్బంది వచ్చి ఆ సంఖ్య 184కు వచ్చింది. ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ విషయంలో ఈ ఫండును ఇంప్రోవ్మెంట్ కు ఖర్చు చేసిన విషయం గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ఇవి 1988-89లో 69, 1990-91లో 731, 1991-92లో 1,482 అని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను అట్లాగే యాంట్ వాటర్ లాగింగ్ మరియు ఫుడ్ ప్లాంట్ గురించి ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఫేల్డు ఛానల్స్ గురించి కూడ ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఇది గ్రామీణ వ్యవస్థలో గ్రామీణ ప్రజలకు లాభం కలిగించే వినయం కాబట్టి వాళ్ళ నిర్ణయం, వాళ్ళ అభిమతం ప్రకారం ఖర్చు చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది. ఆ ఖర్చు గురించి మాన్యవల్తో ఉంచిన నిర్దేశిక సూత్రాల ప్రకారం ఖర్చు చేయవలసివుందని మనవిచేశాను. ఆ ప్రకారమే ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఇందిరా ఆఫ్ యోజన క్రింద ఎన్ని యిళ్ళు కట్టారని అడిగారు. 31,118 యిళ్ళలో 23,268 యిళ్ళు కంప్లీట్ చేయడం జరిగింది. మిగతా 7,850 ఇళ్ళు యింకా కంప్లీట్ చేయాలని వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం):- అధ్యక్షా, జి.ఆర్.వై. క్రింద ఉప్పటి వరకు ఎంతమంది సర్పంచుల్ని సక్రమంగా పనిచేయడం లేదని యాక్షను తీసుకున్నారు? ఎంతమందిని సస్పెండ్ చేశారు? ఎంతమందికి చెక్ డ్రాయింగ్ పవర్ వీలేదా? చేశారు? యిక రెండవది, రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం తెలుగుదేశం పార్టీ వారిని ఎక్కువ చేసింది వాస్తవం అవునా. కాదా? అదే విధంగా డబ్బు ఎంత దుర్వినియోగం అయింది?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- గౌరవ సభ్యులకు ఒక మనవి. మాకు తెలిసినకాడికి తెలుగుదేశం సర్పంచులనే, కాంగ్రెస్ సర్పంచులనే, కమ్యూనిస్ట్ సర్పంచులనే లేరు. పార్టీ ప్రాతిపదికపై ఎన్నికైన సర్పంచ్ ఎవడూ లేడు. వాళ్ళంతట వాళ్ళే ఎన్నికయ్యారని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. వారు ప్రత్యేకంగా అడిగారు ఎంతమంది తెలుగుదేశం సర్పంచులు సస్పెండ్ అయ్యారని. ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న వేస్తే బాగుంటుంది గానీ వేయమని నేను అడగను. అయినా దీని విషయాలు సేకరించి వారికి పంపిస్తాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, నేను అడిగింది ఏమిటి? ఇది రిలవెంట్ క్వశ్చన్ సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు అన్నరు యిస్తానన్నారు. మీరు తప్ప యిక ఎవరూ లేరా?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఎంతమంది సర్పంచుల్ని సస్పెండ్ చేశారో చెప్పమనండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- మేము ఏమి పాపం చేసుకున్నాం సార్? ఎవరు నిధులు దుర్వినియోగం చేశారో ఎంత చేశారో చెప్పమనండి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ప్రశ్న తేరు ఏమిటండి? వారు అడిగారు కాబట్టి ఇంకో ప్రశ్న వేయమని కూడ చెప్పలేదండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ సర్పంచులంటే ఎట్లా చెబుతారండే

Sri P. Nageswara Rao:- Whatever information he wants to give, let him give.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I will inform to Mr. Puvvada also.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఎంతమంది సర్పంచుల్ని స్పృశించు చేశారు? ఎంత మందికి చెక్ పవర్ వీతడ్రా చేశారు? ఎంత డబ్బు దుర్వినియోగం అయింది తెలుగుదేశం కాంగ్రెస్ సర్పంచుల సమాచారం వారిని ఇవ్వమనండి

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నేను మనవిచేశాను. Strictly speaking that supplementary does not arise for this question. I am not trying to take shelter. I am prepared to furnish the answer. Because, I don't have information with me, I will definitely look into it and send it to him.

శ్రీ డి. చిన్నమల్యయ్య (ఇందుర్తి):- అధ్యక్షా, ఇందిరా ఆవాస్ పథకంలో బి.సి.ల యొక్క యిళ్లు కాలిపోతే ఇవ్వడం లేదు. ఆ బి.సి.లకు యిళ్లు కాలిపోతే ప్రభుత్వం ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తుందా? రెండవది, ఇందిరా ఆవాస్ పథకంలో తోడిన బావులకు కంపల్సరీగా సిమెంటు గాదులు చేయాలని నిర్ణయం చేశారు. గట్టిగా వన్న వాటికి కూడా సిమెంటు గాదులెందుకండీ? అసవరంలేనిచోట అవసరం లేదని నిర్ణయం చేయ గలరా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- ఇందిరా ఆవాస్ యోజన, ఈ జె.ఆర్.వె. పథకాల గురించి చెప్పిన ఈ కార్యక్రమం మిలియన్ వెల్స్ కార్యక్రమం కింద వుందని వారికి తెలుసు. వేటన్నిటికీ ఒక మాన్యవల్ వుంది. ఆ మాన్యవల్ క్రింద కొన్ని నిర్దిష్ట సూత్రాలు ఉంటాయి, వాటిని అధిగమించి ప్రోవడానికి ఎవరికీ హక్కు లేదు. ఈ రోజు ఎస్.సి., ఎస్.టి.ల వారికి వన్న ఇందిరా ఆవాస్ యోజన కార్యక్రమం బి.సి.లకు ఇచ్చే అవకాశం లేదు. దేశవ్యాప్తంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఒక పాలసీగా మార్చవలసిన అవసరం వుంటుంది. మేము దీని గురించి వారికి వ్యాఖ్య, వారు ఏమి నిర్ణయం తీసుకుంటారో మళ్ళీ ప్రస్తావిస్తాను. ఇక I will definitely get the matter enquired into and take appropriate action. బావుల గురించి అడుగుతూ గట్టిగా వన్న చోట సిమెంటు గాదులెందుకన్నారు. అవి మా దృష్టికి రాలేదు. మా దృష్టికి అటువంటివి స్పెసిఫిక్గా తెస్తే తప్పకుండా వాటిమీద చర్యతీసుకుని ఎంకవయర్ చేయిస్తాను.

GOVERNING BODY TO URDU ACADEMY

83-

*7395:- Sri Mohd. Ali Shabbir:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is no Governing Body for Urdu Academy, Hyderabad for the past two years; if so, the reasons therefor; and

(b) the time by which Governing Body is likely to be constituted?

On behalf of Chief Minister, Minister for Sugar, Commerce and Export Promotion (Sri Mohd. Jani):- (a & b) The President of Board of Governors of Urdu Academy was appointed on 16.11.90. He continued in Office till 9.9.92. Subsequently, the Government have reconstituted the Board of Governors and Executive Council on 1.12.92.

شری محمد علی شبیر :- میں آپ کے ذریعہ حکومت کو مبارکباد دیتا ہوں کہ حکومت نے گورنر باڈی کو نامزد کیا ہے۔ بڑی خوشی کی بات ہے کہ آپ کے ذریعہ منسٹر صاحب سے یہ پوچھنا چاہتا ہوں کہ اردو اکیڈمی کو فنڈس کتنا دیا گیا ہے۔ اس سے پہلے اسی ایمان میں وزیر تعلیم پی وی رنگاراؤ صاحب نے ۵۰ لاکھ روپیئے دینے کا وعدہ کیا تھا۔ کیا اردو اکیڈمی کو ۵۰ لاکھ روپیئے گرانٹ دیا گیا ہے یا نہیں۔ سابق چیف منسٹر این جی راجن ریڈی صاحب نے اردو اکیڈمی کو ۳۰ لاکھ روپیئے دینے کا وعدہ کئے تھے۔ یہ گرانٹ اردو اکیڈمی کو کب دینے والے ہیں۔

Sri Mohd. Jani:- An assurance was given by the Minister for Education. The latest information is that an amount of Rs. 30 lakhs was released on 25.2.1993.

కర్నూలు, పి.జి. కేంద్రాన్ని కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధం చేయుట

84-

*7015- సర్వశ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి (కోయిలకుంట్ల), ఎం. రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ), కె. కళావింకటరావు (ఉజ్జుకూరు):- ఉన్నత విద్యాశాఖామంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపేదరా:

(అ) కర్నూలులోని పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ కేంద్రాన్ని అనంతపురంలోని కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధం చేయుటకు ప్రభుత్వ సమక్షంలో ఏదేని ప్రతిపాదన వున్నదా;

(ఆ) కర్నూలు, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలకు శ్రీశైల మల్లికార్జున విశ్వవిద్యాలయం' అను పేరుతో ఒక కొత్త విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటుచేయుటకు ఏదేని ప్రతిపాదన వున్నదా;

(ఇ) రాయలసీమ జిల్లాలలో వున్న విశ్వవిద్యాలయాలకు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి క గాంతులకు యిసుక వున్నదా;

(ఈ) అయినచో, ఇచ్చిన గ్రాంట్లను రాయలసీమ జిల్లాలలోని విశ్వవిద్యాలయములకు ఏ విధంగా పంపిణీ చేస్తారు?

ఉన్నత విద్యాశాఖామంత్రి (శ్రీ పి. రాజం):- (అ) అవునండీ. కర్నూలులోని వోస్కుగొడ్డుయేట్లు కేంద్రం ప్రస్తుతం శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయ అధ్వర్యంలో ఉంది. దానిని శ్రీ కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయం అధ్వర్యం కిందికి బదిలీచేసే ప్రతిపాదనను పరిశీలించడం జరుగుతున్నది.

(ఆ) లేదండి.

(ఇ) (ఈ) ఆంధ్రప్రదేశ్ మత, హిందూ ధర్మాదాయ, దేవాదాయ సంస్థల చట్టంలోని నిబంధనలు నమసరించి తిరుమల, తిరుపతి దేవస్థానం, తిరుపతిలోని శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం, శ్రీ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయం వారికి నిర్వహణకు గాను గ్రాంట్లను ఇస్తున్నది. శ్రీ కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయానికి అటువంటి గ్రాంట్లను ఇవ్వడం లేదు.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా, కర్నూలులో వున్న వోస్కుగొడ్డుయేట్ సెంటరు కృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయంకు ఎక్స్‌ప్రెస్సు విషయం పరిశీలనలో వుందని మినిస్టరుగారు అన్నారు. ఆలోచనలో వుందన్నారు. ఇది చాలా రోజులుగా పరిశీలనలో వుంది. పరిశీలన అవసరం లేదు. వెంటనే అమోదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇంకొకటి, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో, కర్నూలు జిల్లాలో కలెజ్‌లకు కలిపి శ్రీశైలం శ్రీ మల్లిఖార్జున యూనివర్సిటీ అని ఇవ్వాలని ఒక ప్రశ్న వుంది. ఆ ఆలోచన లేదన్నారు. మహబూబ్‌నగర్, కర్నూలు జిల్లాలు ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో చాలా బ్యాక్‌వర్డ్‌గా వున్నాయి. ఎలాంటి ఎడ్యుకేషన్ డెవలప్‌మెంటూ లేదు. అనేక కుటుంబాలు దీనికి గురవుతున్నాయి. ఎడ్యుకేషన్‌గా అడ్వాన్సు కావాడానికి దయచేసి గవర్నమెంటు పరిశీలించి యూనివర్సిటీ గ్రాంటు చేస్తారని, అలాగే తిరుపతి దేవస్థానం వారు తిరుపతిలో వున్న వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయాన్నించి పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయాలకు ఫండ్స్ యిస్తున్నారు. దయచేసి కృష్ణదేవరాయ యూనివర్సిటీకి కూడా తిరుపతి దేవస్థానం నుంచి ఫండ్స్ యిప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. శ్రీశైల మల్లిఖార్జున విశ్వవిద్యాలయం పేరుతో ఇక్కడి కాలేజీలకు గ్రాంటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రాజం:- పి.జి. సెంటర్స్ ట్రాన్స్‌ఫర్స్‌కు సంబంధించి, 1961-1992 నాడు హైదరాబాదులో షేక్ ఛాన్సలర్‌ల సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశంలో ఈ పి.జి. సెంటర్లను యూనివర్సిటీలకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయాలని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం జరిగింది. తీర్మానం చేసిన తరువాత ప్రభుత్వం పరిశీలించి, ఎంపాయిన్‌తో కూడా మాట్లాడిన తరువాత, దీనికి ఎమెండ్‌మెంట్ చేయనిదే ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడానికి వీలులేదని అన్నారు. శ్రీశైలం యూనివర్సిటీ గురించి ప్రభుత్వానికి ఆలోచన లేదు.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- ఆలోచించాలి. చాలా ముఖ్యమయిన విషయం. ఇవి వెనక బడిన జిల్లాలు.

శ్రీ పి. రాజం:- తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఫండ్స్ కు సంబంధించి According to Section 5 of Sub-Section iii of T.T.D. and Charitable Endowments Act ప్రకారం కేవలం రెండు మాత్రమే, శ్రీ వెంకటేశ్వర, శ్రీ పద్మావతి మహిళా యూనివర్సిటీలకు మాత్రం గాంగ్ట్ సిస్టం వీలున్నది.

శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి:- కర్నూలు జిల్లాకు, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు యూనివర్సిటీ ఇవ్వాలనే ఆలోచన ఉన్నదా? లేదా చెప్పండి.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు శ్రీశైలం మల్లిఖార్జున యూనివర్సిటీ ఆలోచన ప్రభుత్వానికి లేదన్నారు. ఆలోచన లేకున్నా, మల్లిఖార్జున పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్ అయినా, ఈ రెండు జిల్లాల్లో అందరూ చదువుకునే దానికి అమోదయోగ్యమయిన ఫుల్ ఫెన్డ్స్ పి.జి. సెంటర్ ఏర్పాటుచేసే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వానికి ఉందా? ఈ రిక్వెస్ట్ పరిశీలిస్తారా? తిరుపతి ఫండ్స్ అక్కడి రెండు యూనివర్సిటీలకు ఇస్తున్నారు. అది తిరుపతి వరకే కన్ఫైన్ చేయడం మంచిది కాదు. దేవుడు అందరికీ కావలసిన వాడు. కాబట్టి వెనుకబడిన ఇతర ప్రాంతాలకు, ఎక్కడయితే ఎడ్యుకేషన్లో వెనుకబడినతనం ఉందో ఆ ప్రాంతాలలో కొత్త యూనివర్సిటీలు, కొత్త కాలేజీలు ఏర్పాటుచేయడానికి అనుమతిస్తారా? దేవుని ప్రసాదంతోపాటు ఎడ్యుకేషన్ కూడా అందరికీ పంచితే కాబట్టి దానికి వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు పంచుతారా? నల్గొండలో చాలాకాలం నుండి ఒక కాలేజీని ఏర్పాటుచేయాలని, ఒక రూరల్ డెవలప్ మెంట్ యూనివర్సిటీని ఏర్పాటుచేయాలని అనుకున్నాము. అది కాలేదు. నాగార్జునసాగర్ దగ్గర ఇటువంటి యూనివర్సిటీ పెట్టాలని అనుకున్నాము కానీ అలాంటి ఫండ్స్ తో ప్రభుత్వం తిరుపతి దేవస్థానం నుండి కొంత డ్రైవర్స్ చేసి ఈ రూరల్ డెవలప్ మెంట్ యూనివర్సిటీ ఏర్పాటుచేసేదానికి చర్యలు తీసుకుంటారు?

శ్రీ పి. రాజం:- అధ్యక్షా, ఇది దేవాదాయ, ధర్మాదాయ శాఖకు సంబంధించిన విషయం. గౌరవ సభ్యులు ఏదయితే ప్రస్తావించారో అది ఆ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రిగారితో మాట్లాడడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- కనీసం పి.జి. సెంటర్ అయినా శ్రీశైలంలో పెట్టండి. ఈ రూరల్ డెవలప్ మెంట్ యూనివర్సిటీ, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వవాయంలో నాగార్జునసాగర్ వద్ద చేస్తామని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ నిర్ణయం ఏమి చేశారు?

శ్రీ పి. రాజం:- ఎడ్యుకేషన్ మీద డిమాండ్స్ వచ్చినప్పుడు, గౌరవ సభ్యులు ఈ విషయాన్ని సూచించవచ్చు.

శ్రీ పాలడుగు వెంకటరావు:- పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ సెంటరు, ఈ రాష్ట్రంలో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి సంబంధించి కూడా మరోవోట ఉంది. నూజివీడులో పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ సెంటర్ ఉంటే, అది ఆంధ్ర యూనివర్సిటీకి దాదాపు 350 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది. ఈ డిస్ పారిటీని తొలగించే ప్రిన్సిపల్ మీద ఈ మూడు యూనివర్సిటీలకు

సంబంధించి దూరంతో వున్నవాటిని, దగ్గరకు తేవాలని ఎంప్లాయిస్ అడుగుతున్నారు. దీనికి రూపాయి ఖర్చు కూడా లేదు. ఏ విధంగానూ బాధపడవలసిన అవసరం లేదు. కాబట్టి మంత్రిగారు పాలనగా తీసుకొని చేయవలసిన అవసరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆయన డెసిషన్ చెప్పారు. దానిమీద ఇప్పుడు సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కూర్చోండి.

శ్రీ పాలడుగు వెంకటరావు:- మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతానంటే, పాలనీమ్యాచర్ అని చెప్పి మేరెందుకు అవుతున్నారు సార్.

శ్రీ పి. రాజం:- అధ్యక్షా, ఇంతకుముందే గౌరవసభ్యులతో మనవిచేశాను. Section 63 says - every college or institution which was affiliated to or associated with or recognised or maintained by any other university in the schedule.... shall continue to be.... the resolution of the Vice Chancellors held on 17.6.92 for transfer of P.G. Centres.... with the consent of the staff.... on the perusal of the above provision, a doubt has arisen as to whether the P.G. centres are continued, to be... or can be transferred to the concerned Universities which has got its jurisdiction.... it may be stated that the following P.G. Centres.... దాని ప్రకారం ఒక ఎమెండ్మెంట్ చేస్తే పి.జి. సెంటర్స్ను ట్రాన్స్ఫర్ చేయడానికి వీలుంటుంది. ఈ ఎమెండ్మెంట్ పరిశీలనలో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

పి.ఆర్. రోడ్లకు ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయం

85-

*7888- శ్రీ కె.ఆర్. సురేష్ రెడ్డి (బాలకొండ):- పంచాయతీరాజ్ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాష్ట్రంలో అనేక పంచాయతీరాజ్ రోడ్లు నిధుల కొరతవలన సరిగా నిర్వహింపబడని విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) పంచాయతీరాజ్ రోడ్ల స్థాయిని పెంచుటకు ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయాన్ని కోరుతున్న విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో, కోరిన సహాయం పరిమాణమెంత?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- (అ) అవునండీ.

(ఆ) లేదండీ.

Sri K.R. Suresh Reddy:- If the Panchayati Raj roads are maintained regularly, the raising of this question does not arise. But unfortunately, it is the otherway. The less we speak the Panchayati Raj Roads, the better. The Minister has agreed that the maintenance of the Panchayati Raj roads is not regular, which means a road which is laid, over a period of time, is wornout. He has indirectly agreed to the fact.

I would like to know from the Minister, has the Department identified the roads which would not be motorable during the rainy season? What are the number of roads which are not motorable during rainy season? What are the funds that required to meet it? Recently, the Minister has announced a package development programme. Has the P.R. roads are included in this package? If they are included, what are the funds required?

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- With all humility at my control, I did answer for the first part of the question 'yes'. I did admit that the rods are not properly maintained for lack of funds. There is no dispute about it. The second question is whether it is a fact that World Bank Aid is being sought to take up the upgradation of Panchayati Raj roads; if so, the quantum of aid sought. My answer to that question is, there is no question of getting any aid for upgradation of rural roads. Certain roads in the rural areas have been neglected and the funds have to be released. They may be made all - other - roads. We have taken steps to see that the funds are released for the maintenance of rural roads. It is being regularly released. We have released S.R.R. funds for the maintenance of rural roads. Sir, for these bus plying roads, in the year 1991-92, an amount of Rs. 33.25 crores was provided for improving the roads for the bus-plying aspects. In the year 1992-93, we have provided Rs. 61 crores for making these bus plying roads to be motorable and all other roads. There is also progress in the Government here.

(గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులు చాలా మంది సంచాయ్తేరాజ్ శాఖా మంత్రి తెలుగులో జవాబు చెప్పాలని కోరారు)

3.10 శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆయన ఇంగ్లీషులో ప్రశ్న వేసినపుడు
 ౩. నేను ఇంగ్లీషులో జవాబు చెప్పకపోతే ఎట్లా?

మీస్టర్ స్పీకర్:- (ప్రతిపక్ష సభ్యుల వైపు చూస్తూ) ఆయనకు ఇంగ్లీషు తప్ప అర్థం కాదు. ఆయనదే కృత్యశీ.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- తమరు ఎట్లా ఆదేశిస్తే నేను అట్లా చెబుతాను అధ్యక్షా.

మీస్టర్ స్పీకర్:- ఫరవాలేదు, ఇంగ్లీషులో చెప్పినా తప్పులేదు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, రోడ్ల విషయంలో - మొత్తం పంచాయతీ రాజ్ డివార్మెంట్ క్రింద ఉన్న రోడ్ల మైలేజ్ తేసుకుంటే, 88,948 కిలోమీటర్ల రోడ్లు పంచాయతీరాజ్ డివార్మెంటు క్రింద ఉంది. దాంతో 45,824 కి.మీ. రోడ్లు జిల్లా పరిషత్తు కింద ఉంది. 43,024 కి.మీ. రోడ్లు మండల పశ్చాత్తరీక్ష క్రింద ఉంది. ఈ జిల్లా పరిషత్ క్రింద ఉన్న రోడ్లకు ప్రత్యేకంగా మెయింటెనెన్సు కోసం ఈ ప్రభుత్వం వచ్చినపుడే స్పెసిఫిక్ గా నిధులు విడుదల చేయడం జరిగింది. మండల పశ్చాత్తరీక్ష క్రింద ఉన్న రోడ్ల విషయంలో వారికి ఇచ్చే రూ. 5/-ల గ్రాంటితోనే వారు ఖర్చుపెట్టుకోవలసి ఉంటుందని మనవిచేసాను. ఈ ఇబ్బందులను అధిగమించడానకే ఈ ప్రభుత్వం ఈనాడు ఈ రెండింటిని కూడా మెర్జ్ చేసి, జిల్లా పశ్చాత్తరీక్ష అని మండల పశ్చాత్తరీక్ష అని అనకుండా రెండింటిని కలిపి, మొత్తంగా పంచాయతీరాజ్ రోడ్లని, బోలెట్ గా పంచాయతీరాజ్ శాఖ కంట్రోల్ లో ఉండే పద్ధతిలో వేటిని మెయిన్ టెయిన్ చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుందని కూడా గౌరవ సభ్యులతో మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రతి గ్రామానికి కూడా రోడ్లు ఇవ్వాలన్న ధ్యేయంతో ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ కార్యక్రమం అయితే చేపట్టిందో, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ఏ గ్రామం కూడా మాకు రోడ్లు అంటూ లేదు అని అనుకోకుండాను మరియు ఉన్న రోడ్లు కూడా సక్రమంగా మెయిన్ టెయిన్ చేయాలి అనే దానిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కార్యక్రమం సిద్ధం చేసుకుని, ఈ జవహర్ రోడ్ గా రోజూనా యాజన పథకం క్రింద చేపట్టిన కార్యక్రమంలో భాగంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కూడా ప్రత్యేక నిధులు తీసుకుని, ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శ్రీఘృణిత ముందడుగు వేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట):- మన రాష్ట్రంలో అనేక మారుమూల గ్రామాలకు ఎడ్యుకేషన్ తప్ప, స్కూలు కూడా వోలేని స్థితిలో మన రోడ్లు ఉన్నాయి. అటువంటి గ్రామాలలో రోడ్లు లింకు కలుపుతారా? పంచాయతీ క్రిందకు రోడ్లను వెంటనే తీసుకుని నిర్వహిస్తారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- వారు అడిగిన దాని కంటే ముందే నేను జవాబు చెప్పాను. యాదగిరిరెడ్డిగారు లేస్తుంటే, వారు అడుగుతారని నేను ముందే ఉపహాసం చెప్పాను.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు (తాళ్లరేవు):- ఈ జవహర్ రోడ్ గా రోజూనా యాజన పథకం వచ్చిన తరువాత ఈ లింకు రోడ్లు, మండల్ టు మండల్ రోడ్లు, లింకు రోడ్లు ఎవరూ వేయడం లేదు. ఎందుకంటే ఈ రోడ్ గా రోజూనా పథకం వచ్చిన తరువాత డెవలప్ మెంట్ నిధులు గ్రామాలకే పోతున్నాయి కనుక. ఈ లింకు రోడ్లను, మండల్ టు మండల్ రోడ్లను వేయడానికి గ్రాంటు ఏమైనా ఇస్తారా? మంత్రిగారు పెన్స్ మీట్ పెట్టి, మొన్న - ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న పంచాయతీ రాజ్ రోడ్లు అన్నీ కూడా రిమార్మి రూ. 200 కోట్లతో 2 సంవత్సరాలలో పూర్తిచేస్తామని చెప్పారు. ఇది ఎంతవరకు వాస్తవం? ఈ విషయాల చెప్పమని మంత్రిగారిని మేధావర కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నేను మొదటనే జవాబులో చెప్పాను. మొత్తం రోడ్డు ఎంత, దాంట్లో డిల్ల పరిషత్ రోడ్డు ఎంత, మండల ప్రజాపరిషత్ రోడ్డు ఎంత అని. నేను బ్రేకప్ ఫిగర్స్ కూడా గౌరవ సభ్యులకు ఇచ్చాను. కానీ, ఈ మండల్ టు మండల్ అనే రోడ్డుతో కొంతవరకు డిల్ల పరిషత్ రోడ్డు అని, కొంతవరకు మండల ప్రజాపరిషత్ రోడ్డు అని - ఇటువంటి ఇబ్బందులున్నాయని తమకు తెలుసు. ఈ ఇబ్బందులను అధిగమించాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే, ప్రాప్రగా రోడ్లను మెయింటెనెన్స్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే, మొత్తంగా పంచాయితీరాట్ రోడ్డు అని నామకరణం చేయడం జరుగుతోందని గౌరవ సభ్యులతో మనవిచేస్తున్నాను.

ఇకపోతే, ప్రతి గ్రామానికి రోడ్డు విషయంలో, రూ. 200 కోట్లతో మంత్రిగారు పవడతానని అన్నారని గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు నేను చెప్పేమిటంటే - ఒక వాస్తవాన్ని అంగీకరించాలి. ఎంత కాలమైనా కూడా చాలా గ్రామాలకు రోడ్డు లేవు అని గౌరవ సభ్యులు ఆవేదన వ్యక్తపరచున్నారు. దాంతో ప్రతి ఒక్కరు అంగీకరించాలి. నేను కూడా అంగీకరిస్తున్నాను. దానిని అధిగమించాలి, ప్రతిగ్రామానికి రోడ్డు ఇవ్వాలి, రోడ్డు లేదు అనే గ్రామం ఉండరాదు అనే అభిప్రాయంతో ఒక ప్రత్యేక పథకాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సిద్ధంచేసుకుని, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఈ విషయంలో సహాయ సహకారాలు అందించమని మేము కోరడం జరిగింది. ఈ మధ్యనే కేంద్ర మంత్రిగారు వచ్చినపుడు ఈ విషయం ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఇది త్వరలో ఒక రూపం దిద్దుకొంటుంది. దీనిని మేము పూర్తి చేస్తామనే విశ్వాసం మాకు ఉంది, పూర్తి చేస్తామని కూడా గౌరవ సభ్యులతో మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అతిథి):- అధ్యక్షా, ఈ రోడ్ల ప్రాతిపదికగా గ్రాంటులు మంజూరు చేయాలని ఒక యాక్షన్ ప్లాన్ పెట్టారు. ఆ యాక్షన్ ప్లాన్ ఎంత అధిగమిస్తోంది అంటే, డిల్ల పరిషత్లో ఉన్న స్టాండింగ్ కమిటీ జనరల్ బాడీ ఆమోదించిన రోడ్లకు కాకుండా, యాక్షన్ ప్లాన్ అనే నెపంతో వేరే రోడ్లు తీసుకోవడం జరుగుతోంది. కాబట్టి లోగడ డిల్ల ప్రజాపరిషత్ స్టాండింగ్ కమిటీ ఆమోదించిన రోడ్లనే మేరు ప్రయారిటీ ప్రకారం పూర్తిచేయడానికి నిర్ధారణ వున్నారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నాకు తెలిసినంతవరకు ఎక్కడ కూడా లొకల్ బాడీకు రికమెండ్ చేసిన వాటికి విరుద్ధంగా యాక్షన్ ప్లాన్లో చేయడం అనేది జరుగలేదు. ఒకవేళ ఏదైనా స్పెసిఫిక్ గా ఉంటే let the Hon'ble Member write to me and I will take proper action and see that, if there is any mistake, I will rectify it. I will take action.

శ్రీమతి పి. శమంతక మణి (సింగనమల):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు రోడ్డు రిపేర్ చేయడానికి ఫండ్స్ లేవు అన్నారు, పోన్ వరల్డ్ బ్యాంక్ లో ఏదైనా సహాయం తీసుకుంటారా అంటే అసలే లేదన్నారు. ఇక ఆయన ధ్యేయం చాలా ప్రసంగనీయమైనది. కానీ ఫండ్స్ లేవు అన్నారు, వరల్డ్ బ్యాంకు సహాయం లేదన్నారు, మరి వారి ధ్యేయం చాలా పెద్దగా చెప్పారు.

అది ఎట్లానో మాకు తెలియడం లేదు. ఇప్పటికి దాదాపు మూడు సంవత్సరాలు అయింది మేము ఎం.ఎల్.ఏ.లము అయి. కానీ ఈనాటికి కూడా మండల్ టు మండల్ రోడ్ల రిపేర్ చేయడం జరగలేదు. అధికారులకు మేము చాలా రోజులుగా విన్నవించుకుంటున్నాము. కంటే తుడుపుగా కనేసం దాని మేద దుమ్ము అయినా వేయడం లేదు. ఉన్న కంకర అంతా పోయింది. అది స్పెసిఫిక్ గా చెప్పమన్నారు, నా నీయోజకవర్గంనుంచి, బుక్కరాయ సముద్రంనుంచి, బూగుడుకు దాదాపు ఆర్.టి.సి. వారికి రూ. 60 వేలు ఆదాయం వచ్చే రోడ్డు. ఈమధ్య ఒక రెండు మూడు బస్సులు యాక్సిడెంటు కావడం కూడా జరిగింది ఎన్నోసార్లు మేము చెప్పినా అధికారులు వినిపించుకోవడం లేదు. మంత్రిగారు సరియైన చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- స్పెసిఫిక్ గా ఏదైనా ఉంటే, వ్యాసి తీసుకురమ్మని వారు చెప్పినారు కదా?

శ్రీమతి పి. శమంతకమణి:- అధ్యక్షా, ఎన్నోసార్లు నేను చెప్పినాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్):- ఈ రాష్ట్రంలో పంచాయతీ రాజ్ రోడ్లు డబ్బు లేని కారణంగా సరిగా మెయింటెయిన్ కావడం లేదు కదా అని అడిగితే మంత్రిగారు జాను అన్నారు. మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? డబ్బులేని మాట వాస్తవమే, అవును, -వేయడం లేదని చెబుతున్నారు. ఇది బాధ్యతారహితంగా చెప్పే సమాధానం ఈ ప్రభుత్వానిద్వీకాదా అని అడుగు తున్నాను. ఇంక రెండో విషయం - ఈ రోడ్లు 88,948 కి.మీ. పొడవు ఉండే రోడ్లను మెయింటెయిన్ చేయాలంటే అంచనా వేస్తే, ఎంత డబ్బు అవుతుంది? మీరు ఏ మేరకు రిలీజ్ చేస్తున్నారనే విషయాన్నితమద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నన్ను కొంచెమైనా గింజుకుండా నర్సిరెడ్డిగారికి ఉండబట్టదు. వారు ఎంత డబ్బు కావాలి వేటి మెయింటెయిన్స్ కు అని అడిగారు. స్పెసిఫిక్ గా అడిగినందుకు చాలా సంతోషం. ఈ జిల్లాపరిషత్ రోడ్ల మెయింటెయిన్స్ కొరకు, మరి ఎం.పి.సి. రోడ్ల కొరకు రెండింటినీ నేను ఇప్పుడు ఏదైతే మనవిచేశానో, బోటల్ గా రూ. 198.82 కోట్లు కావలసి ఉంటుంది అని అధికారులు అంచనా వేయడం జరిగింది కానీ అంత డబ్బు.... I have submitted Sir, that it is a perennial struggle between the limited means - and unlimited needs. This is the position అని గౌరవ సభ్యులతో మనవిచేస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితులలో నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే, 1989-90 వరకు ఉన్న పరిస్థితి, తదనంతరం ఉన్న పరిస్థితి ఒకసారి చూసుకుంటే, రోడ్లకొరకు స్పెసిఫిక్ గా ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంట్లని, స్పెషల్ ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంట్లని, నీధులను ఉన్న పరిధిలో ప్రత్యేక ప్రాతిపదికపై ప్రాధాన్యతతో ఇవ్వడం జరిగిందని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. ఈరోజు గామాల్లో ఉన్న రోడ్లన్నీటిని బాగుచేశామని చెప్పడం లేదు; అయినా వేటిని బాగు చేయడానికి కొంత అయినా శ్రద్ధ కనపరచి, గుంతలను పూడ్చడానికి,

చేస్తున్నామని చెప్పడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామని గౌరవ సభ్యులతో మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. ముత్యంరెడ్డి (దొమకూట):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ది.కె. సమరసింహా రెడ్డిగారు చాలా ఛలోక్తితో చెబుతారు. 3 సం.ల నుండి ఒక్క మెయిన్ బెనెన్స్ చేయలేదు. మెయిన్ బెనెన్స్ క్రింద మొత్తం గ్యాంగ్ మెన్ కి అయిపోతుంది. గ్యాంగ్ మెన్ ను అటెండర్ గా ఎంపిక చేసి ఇచ్చి రోడ్డు మెయిన్ బెయిన్ చేస్తారా? చెప్పండి? ఇప్పటివరకూ మొత్తం ఖర్చైన ఆర్.ఆర్.ఎమ్. గ్యాంట్ అంతా గ్యాంగ్ మెన్ లకే సరిపోతుంది. ఇప్పటివరకూ ఒక్క రోడ్డు కూడా 3 సంవత్సరాల నుంచీ మెయిన్ బెయిన్ చేయడం జరగలేదు. ఆ గ్యాంగ్ మెన్స్ కి ఎంపిక ఇచ్చి అటెండర్ గా చేస్తారా చెప్పండి? Either he may call it fortune or misfortune, these gang-men have become part of the Panchayat Raj. If it is the intention of the Hon'ble Member that the gang-men should be removed - I will try to remove them.

(Laughter)

వారు చెప్పిన ప్రకారంగా గ్యాంగ్ మెన్ జీతాలకు కొంత డబ్బు ఖర్చు అవుతున్న మాట వాస్తవం. ఈ సంవత్సరం ఆర్.ఆర్.ఎమ్. గ్యాంట్ లో రూ. 25.66 కోట్లు రిలేక్ అయితే, దానితో జీతాలకు 3,516 మంది గ్యాంగ్ మెన్ ల ఉన్నారు. వారి జీతభత్యాల క్రింద రూ. 5.36 కోట్లు ఖర్చు అయ్యింది. గౌరవ సభ్యులకు దాని వివరాలు ఇస్తాను. అదే దామాషా ప్రకారం వారి నియోజకవర్గంలో కూడా ఉండే గ్యాంగ్ మెన్ లకు ఎంత అయ్యిందో వివరాలు నావద్ద లేవు. అక్కడ ఆర్.ఆర్.ఎమ్. గ్యాంట్ కొంత ఇవ్వడం జరిగింది. అలాగే గ్యాంగ్ మెన్ జీతాలకు కొంత ఖర్చు అయి ఉంటుంది. వారు కోరిన పద్దతిలో అన్నీ రోడ్లను పూర్తి చేయడానికి నిధులు లేని మాట వాస్తవమే? రోడ్లను బాగుపరచాలనేది మాధ్యమం. మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నామని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు మెదక్ జిల్లాలో 259 మంది గ్యాంగ్ మెన్ లు ఉన్నట్లుగా నావద్ద ఉన్న వివరాలలో 45 లక్షల రూపాయలు వారి జీతభత్యాలకు ఖర్చు అవుతుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం):- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తాలూకు ప్రగతి అనేది కమ్యూనికేషన్ మీద ఆధారపడి ఉంటుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. అన్ని గ్రామాలకు రోడ్లు లేని మాట వాస్తవమని ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంటుంది. నేను కోరేది ఏమంటే, స్పెషల్ ప్రొజెక్ట్ ఇన్ ది బడ్జెట్ మనము పెడుతున్నాము. కాబట్టి ఇంతకు ముందు వంద కోట్లు ఆర్.బి.సి. మీద పెట్టినందువల్ల కొన్ని రోడ్లు మనము బాగుచేసు కొన్నాము. ఈ రోజు ఆర్. అండ్ బి. వాళ్లకు ఇచ్చిన మెయిన్ బెనెన్స్ గ్యాంట్ తో ఇందు మీదు ప్రతి 5 సంవత్సరాలకి రిపేర్స్ చేసే శక్తి వాళ్లకు ఉంది. కానీ పంచాయితీరాట్ లో ఒక్కసారి రోడ్డు వస్తే 10 సంవత్సరాల వరకు అది రిపేరు చేయడానికి డబ్బు ఆర్.ఆర్.ఎమ్. గ్యాంట్ లో ఇచ్చినట్లుంటేది ఇప్పుడు రోడ్లు పెరిగినందువల్ల, ఎప్పుడో పది లక్షలు ఇస్తే ఇప్పుడు 10 లక్షలు ఇస్తున్నారు. అప్పుడు పది లక్షలకు 10 రోడ్లు అయితే ఇప్పుడు ఒక్క రోడ్డు చేయగలిగిన పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి మనవిచేసేది ఏమంటే, గ్రామసమితి

బాగుపడాలంటే, కమ్యూనికేషన్స్ ఉంటేనే గ్రామాలు అభివృద్ధి జరుగుతాయని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. కావాలంటే ప్రతిపక్షాలతో సమావేశము ఏర్పాటు చేయండి, సూచనలు ఇస్తారు. మీరు 100 కోట్లు ఇస్తాము అన్నారు. దాని ప్రకారం జిల్లాకి ఎన్ని కోట్లు వస్తుంది? 3 కోట్లు వస్తుంది. కాబట్టి మీరు మొత్తం వివరాలు తెప్పించండి, దానికి సంతకం ఉంటుంది? ఫేజ్ మూడోలో గ్రామసేవలలో రోడ్లు బాగుచేయడానికి వేలవుతుంది, ఈ బడ్జెట్ లో 200 కోట్లు కేటాయించాలని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, జిల్లా పరిషత్తు రోడ్లలో కొన్ని అంతర్జిల్లా రోడ్లు ఉన్నాయి. ఒక జిల్లా నుంచి ఇంకో జిల్లాకి. ఒక జిల్లాలో మెయిన్ బ్లెస్ జర్నల్. ఇంకో జిల్లాలో జరగాలి అనేదే లేదు. ఇంటర్మండల్ రోడ్స్ జిల్లా పరిషత్తు హాండ్ పర్ చేసుకోవాలి. డిస్ట్రిక్ట్ రోడ్స్ ఆర్.అండ్ బి. ప్లాండ్ పర్ చేసుకోవాలి.

శ్రీ కె.ఆర్.సురేష్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంకో 4 సం.లు అయితే వర్షాలం అవుతుంది. 1989-90 నుంచి చాలావరకు రోడ్లు బాగుచేశారు. అయినప్పటికీ, ఈ రాబోయే వర్షాలంలో అంటే రోడ్లలో ఎక్కడయితే బస్సులు ఆగే ప్రమాదం ఉందో వాటిని మాసి స్పెసిఫిక్ గా రిపేర్ బేకప్ చేస్తారా? రెండవది: ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించినది ఏడయితే ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రామ్ ఉందో ప్లంపంబ్యాంక్ సహాయంతో, ఆ పాకేజీలో పంచాయతీరాజ్ రోడ్లు ఏమయినా ఉన్నాయా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, రోడ్లు అనేది గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు డెఫినిట్ లో స్పేక్స్ అబౌట్ ది కల్చర్ ఆఫ్ దట్ ఏరియా అని ఇప్పుడుంటాను. ఉంతవరకూ పట్టించుకోలేదు. బాగుచేయాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. 100 కోట్లు నేను ఇస్తాను అని చెప్పలేదు. ఇస్తాను అంటే అది ఒక అఫ్యూరెన్స్ అవుతుంది. రేపు నేను మళ్ళీ ఎక్కడ జవాబు చెప్పుకోవాలి. 100 కోట్లు స్కేమ్ తో ఒక కార్యక్రమం చేపట్టడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం, కేంద్రప్రభుత్వం వారినుంచి సహాయం ఇవ్వమని కోరింది. దానికి సుముఖంగా ఉన్నట్లు మాకు భావన కలిగింది. ఇది ఏ పద్ధతిలో సాధించాలి అనేదానికి మా ప్రయాత్నాలు మేము చేస్తున్నామని చెబుతున్నాను. సురేష్ రెడ్డిగారు ఒక మాట చెప్పారు. చాలా సంతోషమయ్యింది. 1990 తరువాత రోడ్లు బాగుచేశారని అని అన్నారు, వారయినా రికగ్నైజ్ చేశారని సంతోషిస్తున్నాను. అన్నీ పూర్తిగా రిపేరు అయ్యాయని చెప్పడం లేదు.

(అంతరాయం)

రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్న సెకండరీ, బి.ఇడి. ఉపాధ్యాయులు

86-

*5443- సర్వశ్రీ మహమ్మద్ రజత్ అలీ (సుజాతనగర్), డి. వినమలయ్య, జి. యాదగిరిరెడ్డి, జి. నాగిరెడ్డి (ధర్మవరం):- ప్యాథమిక, సెకండరీ విద్యాశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

30-6-1991 నాటికి స్థానిక సంస్థల యాజమాన్యాల క్రింద, ప్లైవేటు యాజమాన్యాల క్రింద రాష్ట్రంలో ఎంత మంది సెకండరీ, బీ.ఇ.డి ఉపాధ్యాయులు పని చేస్తున్నారు; వారిలో ఎస్.సి.లు, ఎస్.టి.లు ఎంతమంది; మహిళలు ఎంతమంది?

ప్రాథమిక సెకండరీ విద్యశాఖామంత్రి (డా. పి.వి. రంగారావు):- (అ) రాష్ట్రంలో 30-6-1991 తేదీ నాటికి స్థానిక సంస్థల యాజమాన్యాల క్రింద, ప్లైవేటు యాజమాన్యాల క్రింద పనిచేస్తున్న సెకండరీ మరియు బీ.ఇ.డి. ఉపాధ్యాయుల వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి:-

(1) స్థానిక సంస్థలు:

ఎస్.డి.బి.టి. ఉపాధ్యాయులు	జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులు	మునిసిపలు
మొత్తం	89,617	7,917
షెడ్యూలు కులాలు	10,696	1,448
షెడ్యూలు తెగలు	1,851	87
మహిళలు	21,171	4,154

బి.ఇ.డి. ఉపాధ్యాయులు

మొత్తం	19,469	1,905
షెడ్యూలు కులాలు	1,546	162
షెడ్యూలు తెగలు	262	15
మహిళలు	2,793	678

(11) ప్రైవేటు యాజమాన్యాలు:

	మొత్తం	షెడ్యూలు కులాలు	షెడ్యూలు తెగలు	మహిళలు
<u>ఎస్.డి.బి.టి.</u>				
ఉపాధ్యాయులు	14,547	1,912	84	7,458
<u>బి.ఇ.డి.ల</u>				
ఉపాధ్యాయులు	5,375	284	17	2,293

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్‌అలీ:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానం చూసినప్పుడు, 9.30 ఇంకా రాష్ట్రంలో చాలా పోస్టులు ఫిలప్ కాకుండా ఉన్న విషయం అర్థమవుతోంది. దీనిని ఉపహరించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి? చదువుకొన్నవారు ఉన్నప్పుడు బ్యాక్‌లాకింగ్ ఉండవలసిన అవసరం ఏమి ఉంది? ఆ విషయాన్ని దయచేసి మీరు చెప్పాలి?

డా. పి.వి. రంగారావు:- జిల్లా ప్రజాపరిషత్తులో, జిల్లా సెలెక్షన్ కమిటీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దానికి డిస్ట్రిక్టర్, జాయింట్ కలెక్టర్, డి.డి.ఓ. కమిటీ సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఇంతవరకూ హైకోర్టు సేవ వలన ఈ ఉపాధ్యాయుల పోస్టులు భర్తీచేయడం జరగలేదు. జిల్లా సెలెక్షన్ కమిటీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇప్పుడు ఎవరు అడ్డం వచ్చారు? ఈ డి.ఎస్.సి.లు ఎక్కడ ఫంక్షన్ కావడం లేదు. వాస్తవాన్ని చెబుకున్నాము. పరిగణనలోకి తీసుకొని బ్యాన్సిఫర్ చేయమనండి. హైకోర్టుది అయ్యి 7 నెలలు అయ్యింది.

డా. పి.వి. రంగారావు:- నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినది కరెక్టు. జిల్లా సెలెక్షన్ కమిటీలు కాన్స్టిట్యూట్ చేయడానికి కొన్ని ప్రతిబంధకాలు అంతకుముందు ఏర్పడ్డాయి. వాటిని తొలగించి జిల్లా సెలెక్షన్ కమిటీలు ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. అందులో కలెక్టర్ ఛైర్మన్‌గా, జాయింట్ కలెక్టర్, డి.డి.వో మెంబర్‌గా ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. త్వరితగతిన ఈ జిల్లా సెలెక్షన్ కమిటీలు తమ అభ్యర్థులను ఇన్‌వెట్ చేయడం జరిగింది. చివరకా మళ్ళీ వేరైనంత త్వరలో ఒకటి, రెండు నెలల్లో పాఠశాలలు ప్రారంభం అయ్యేసరికి ఈ సెలెక్షన్ ప్రొసెస్ పూర్తి అవుతుందని నేను ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానంలో 89,617 మంది ఎస్.జి.బి.టి. బీవర్స్ ఉన్నారు. అందులో 10,696 మంది యస్.సి.లను అపాయింట్ చేశామని అన్నారు. ఇది 15 శాతం చొప్పున లెక్క ముస్తే, 12,560 లేదా 13,000 మందికి పోస్టులు రావాలి. అందుకు గాను ఇప్పుడు ఇచ్చిన 10,000 ఇంకా 1,864తో 2,000 పోస్టులు ఎస్.సి.లకు రావలసి ఉంది. అదే విధంగా షెడ్యూలు తెగలకు వున్న పోస్టులలో 5,340 పోస్టులు రావాలి. అందుకు మీరు ఇచ్చినది 1,850 మాత్రమే. ఇంకా 3,489 పోస్టులు ఎస్.జి.బి.టి.లకు రావలసిన అవసరం ఉంది. నేను లెక్కలోకి పోకుండా ఎస్.జి.బి.టి. జిల్లా పరిషత్తులలో, మున్సిపాలిటీలలో అదే విధంగా డి.ఓ.డి. పోస్టులలో జిల్లా పరిషత్తులలో మున్సిపాలిటీలలో ప్రైవేట్‌లలోకూడా ఎన్ని పోస్టులు ఎస్.జి.బి.టి. డి.ఓ.డి. పోస్టులలో ఎస్.సి.లకు, ఎస్.జి.బి.టి.లకు రావలసి ఉంది, దానియొక్క డిజిల్స్ బేబుల్‌పై పెడతారా? వచ్చిన పోస్టులను బ్యాక్‌లాగ్ నింపడానికి ఎంత కాలం తీసుకుంటారు? డి.ఎస్.సి.లకు అవకాశం ఇచ్చి ఫిలప్‌చేస్తారా?

డా. పి.వి. రంగారావు:- గౌరవనీయులు చినమల్లయ్యగారికి తెలియనది కాదు. బ్యాక్‌లాగ్ ఒకవేళ ఉంటే సరియిన అర్హత గలిగిన అభ్యర్థులు షెడ్యూల్ జ్యూబ్, షెడ్యూల్ కాన్స్టెంట్ దొరకకపోతే ఆ బ్యాక్‌లాగ్ పూర్తిచేయడానికి సెలెక్షన్ కమిటీ వెంటబెంటైన ఏర్పడితే

అది సాధ్యం అవుతుందనే, ఈ మధ్య 4, 5 సం.లుగా జిల్లా సెలెక్షన్ కమిటీ ఏర్పాటు జరగలేదు కాబట్టి వాటిని పూర్తి చేయడం కాలేదు. కానీ వేలయినంత త్వరగా బ్యాంక్ లాగ్ ఉన్న వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని పెడతాళు కులాలు, తెగలవారిక సరయిన అభ్యర్థులు దొరికితే చేయడంతోబాటు, కొన్ని సార్లు ప్రభుత్వం సరయిన అభ్యర్థులు దొరకకపోతే ఆ క్వాలిఫికేషన్స్ తగ్గించి అయినా వారికి ప్రత్యేకమయిన పద్ధతీద్వారా ఫిలప్ చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- వాగ్దానం చేస్తారా?

డా. పి.వి. రంగారావు:- తప్పనిసరిగా ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- రాష్ట్రంలో అన్ని తెగలకు, కులాలకు సంబంధించి ఎన్ని ఉపాధ్యాయ ఉద్యోగాలు ఖాళీలుగా ఉన్నాయి. వాటిని ఎప్పుడు భర్తీ చేస్తారు? అడిగినప్పుడల్లా వచ్చే వేసికాలం తరువాత గానీ, మళ్ళీ స్టూట్స్ తెరచిన తరువాత అని సమాధానం చెబుతూరావడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో ఉన్న వేలాది మంది ఈ నిరుద్యోగ ఉపాధ్యాయులను ఎప్పుడు తీసుకుంటారు? ఆ పోస్టులను ఎప్పుడు భర్తీ చేస్తారు? 93లో పాఠశాలలు తెరిచినప్పుడు, 94లో పాఠశాలలు తెరచినప్పుడు అనకుండా ఎన్ని రోజులకు ఖచ్చితంగా వేటిని భర్తీ చేస్తారో విద్యమంత్రులు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా. పి.వి. రంగారావు:- గౌరవసభ్యులు నాగిరెడ్డిగారి ఆవేదనను అర్థము చేసుకొన్నాను. కానీ 1992 జూన్ లో వేటిని మేము వేలైనంత త్వరగా పూర్తి చేస్తామని అనుకొన్నాము. కానీ హైకోర్టులో స్టే ఉన్నందువల్ల అది సాధ్యం కాలేదు. Now that the High Court has vacated the stay, we are confident of completing the process of selection by June, 1993. He need not have any kind of apprehensions.

శ్రీ యం.బి. చౌహాన్ (దేవరకొండ):- అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు ఇచ్చిన జవాబులో ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు ఇచ్చినవి కరెక్ట్ కాదని చినమల్లయ్యగారు అన్నారు. మొత్తం శాంక్షన్ పోస్టులు ఎన్ని ఉన్నాయో వాటిలో మేరు 14 శాతం ఎస్.సి.కి గతంలో ఇచ్చినట్లుగా ఎస్.టి.కి 4 ఇచ్చారు. ఎస్.టి.కి 6 శాతం 1986 నుంచి ఈ రాష్ట్రంలో అమలు చేయాలి. ఎస్.టి.కి 6 శాతం, ఎస్.సి.కి 15 శాతం మొత్తం పోస్టులు 15, 6 శాతం చొప్పున ఎన్ని వస్తాయో వాటిని టేబుల్ మేద ఈ సెషన్స్ అయ్యేలోగా పెట్టిస్తారా? వాటిని వారు అన్నట్లుగా జూన్ కల్లా ఖాళీలు నింపుతారా? వాటిని ఫిలప్ చేసేప్పుడు ఎస్.సి., ఎస్.టి.లు ఉంటే బ్యాంక్ లాగ్ నింపుతారా?

డా. పి.వి. రంగారావు:- అధ్యక్షా, రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ 15 శాతం ఎస్.సి.లకు కానీ 14 శాతం అని చౌహాన్ గారు అన్నారు, కానీ 15 శాతము. ఎస్.టి.కి 6 శాతం, డి.సి.కి 25 శాతం. అందులో డి.సి.లో 4 శాతం గిరిజనులు ఉన్నాయి డి.సి. - 'ఏ'లో 7 శాతం, డి.సి. - 'బి'లో 10 శాతం, డి.సి - 'సి'లో 1 శాతం, డి.సి - 'డి'లో 7 శాతం, అదర్స్ 54

శాతం. ప్రభుత్వ సంస్థల్లోగానీ, లేక ఏఇడెడ్ సంస్థల్లో వేలయినంతవరకూ ఈ రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ ఇంప్లిమెంట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. పంచాయతీరాజ్ సంస్థల్లోగానీ, ప్రభుత్వ సంస్థల్లోగానీ ఈ రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ తప్పకుండా ఇంప్లిమెంట్ చేస్తాము. ఇందులో ఏ విషయమయినా అనుమానానికి తావు లేదు.

(అంతరాయం)

కావలసిన వివరాలు బేబుల్ మీద పెట్టిస్తాను.

డా. పి. సుబ్బయ్య (పలమనేరు):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానంలో షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ రిజర్వేషన్ ఫులిఫీల్ చేయలేదని స్పష్టమవుతోంది. గతంలో ఒకసారి తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ఈ రిజర్వేషన్ బ్యాక్ లాగ్ ఫీల్డ్ చేయడానికి అన్-ప్లెన్డ్ కాన్డిడేట్స్ ని కూడా ఎపాయింట్ చేసి బ్రాయినింగ్ ఇవ్వడం జరిగింది అదే రకంగా ఒకవేళ వాళ్లు లేకపోతే ఇలా ఎపాయింట్ చేసుకొని వేళ్లకు బ్రాయినింగ్ ఇచ్చే విషయమై ఏమయినా పరీక్షిస్తారా? ఎప్పటిలోగా ఈ ఎస్.సి, ఎస్.టి ఖాళీలను భర్తీ చేస్తారు అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక సూచన మంత్రిగారు అసెంబ్లీలో సరిగా 9.40 చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఈ సమాధానాలతో మేము తబ్లక్ లెకుండా వున్నాము. ఉ. మేము అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పలేదండీ.

డా. పి.వి. రంగారావు:- అర్జునై న అభ్యుర్థులు దొరకనప్పుడు అవసరమైనప్పుడు ముఖ్యంగా షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ తెగలు కానీ అభ్యుర్థులు అర్హత తక్కువైనా వారికి ట్రైనింగు యిచ్చి కూడా తరువాత వాళ్లకు ఇంప్లొమెంటు కోసం అర్హతను అభివృద్ధిచేసుకోవడానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నామండీ.

(ప్రతిపక్ష పార్టీల సభ్యులందరూ లేచి విద్యాశాఖ మంత్రిగారు యిచ్చిన సమాధానానికి తాము సంతుష్టి చెందలేదని అసంతృప్తిని వ్యక్తిం చేస్తూ తమందరికీ కూడా ఉపప్రశ్నలు వేసే అవకాశం కల్పించవలసిందిగా సభాపతిని కోరారు.)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్నను వాయిదా వేయక పోయనట్లయితే అనవసరంగా అన్యాయం జరిగినట్లు అవుతుంది. అధ్యక్షా, దయచేసి వాయిదా వేయండి.

మిషన్ స్పీకర్:- మీరు సరిగా సమయాన్ని పాటించండి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మేము సమయాన్ని పాటిస్తామండీ. దీనిని దయచేసి వాయిదా వేయండి.

మిషన్ స్పీకర్:- మంత్రిగారి నడగండి. ఆయనను డిస్మిడ్ చేయమనండి.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, యిప్పుడు వోస్టోవోను చేయండి. 304 క్రింద అడ్మిటు చేయండి.

మిషన్ స్పీకర్:- మే ఇష్యం అంటే ఒక్కసారిగా 5గురు లేచి నిలబడడం బాగులేదు. 7259?

శ్రీ పాటిరాజ్యం:- వోస్టోవోన్ చేయండి.

మిషన్ స్పీకర్:- కమేరే అడుగుతున్నారా? వోస్టోవోను చేయమని.

శ్రీ పాటిరాజ్యం:- అది నా పరిధిలోకి వచ్చే ప్రశ్ననండీ.

మిషన్ స్పీకర్:- ప్రశ్న 7259 వోస్టోవోన్;

ఉప్పుబేరు బేసనులో మురుగుకాలువల త్రవ్వకం

90-

*7459-(ఎన్)- శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు (ఉండి):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో తుఫాను పునర్నిర్మాణ ప్రాజెక్టు క్రింద మురుగు కాలువల త్రవ్వకం ప్రారంభంనుండి జరిపి కాలువల దిగువ భాగమును వదలివేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) దిగువ భాగంలో పనిని పూర్తి చేయనందున వేలాది ఎకరములు మునిగిపోయి రైతులకు నష్టం సంభవించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) ప్రధాన మురుగు కాలువనుండి మురుగునీటిని సముద్రంలోనికి తీసుకునిపోవు పాత ఉప్పుబేరును లోగుచేసి పనిని ఇంతవరకు చేపట్టిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఈ) అయినచో, దానిని ఎప్పుడు ప్రారంభించి, ఎప్పటికి పూర్తి చేసెదరు?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున శ్రీ కుదుపూడి ప్రభాకరరావు:- (అ) ఉప్పుబేరు బేసిన్ క్రిందికి వచ్చే మురుగు కాలువల పనులను చాలమటుకు ప్రారంభం నుండి అఖరు వరకు పూర్తిచేయడం జరిగింది. అయితే, ఈ క్రింది మురుగు కాలువల దిగువ రేవీలను డ్రైడ్‌లను తెప్పించి త్రవ్వకాలు జరపాలని ప్రతిపాదించినందున, పూర్తిచేయడం జరగలేదు. అలల తాకిడికి దిగువ రేవీలు డెబ్బతిన్నందున వాటికి అడ్డుకట్టలను కట్టడానికి కూడా పనులపడలేదు.

- (1) గొంతేరు మేజర్ డ్యైయిన్.
- (2) గునుపూడి సౌత్ మేజర్ డ్యైయిన్.
- (3) పాత ఎనమదుర్పు మేజర్ డ్యైయిన్.

(అ) 9-1-92 తేదీన మున్సిపల్ కమిషనరుల వరదలు సంభవించినందున, గొంతేరు మేజర్ డ్యైయిన్ విషయంలో మాత్రమే, దిగువ భాగం ముంపుకు గురి అయింది.

(ఇ) అవునండీ. ఉప్పుబేరును 47.80 కి.మీ.ల నుండి లోతు చేసే పనిని శాఖీయ డైరెక్టర్ల ద్వారా చేపట్టడం జరిగింది. మొత్తం 35 లక్షల ఘనపు మీటర్ల పనికిగాను, 2.50 లక్షల ఘనపు మీటర్ల పనిని శాఖీయ డైరెక్టర్ల ద్వారా ఇప్పటికే పూర్తిచేయడం జరిగింది. మిగిలిన సగం పనికిగాను ఐ.సి.బి టెండర్లను ఖరారు చేయడం జరిగింది.

(ఈ) రేప్ లో కి.మీ. 49. నుండి కి.మీ. 57.40 వరకు గల లోతుచేసే పనిని 1993, జనవరి మాసంలో ఐ.సి.బి. చేపట్టింది. ఈ పని 1994, మార్చి నాటికి పూర్తిచేసే విధంగా కార్యక్రమం రూపొందించడమయింది. కి.మీ. 57.40 నుండి కి.మీ. 59.00 వరకు గల మిగిలిన భాగంలోని పనిని కూడా 1994, మార్చికి పూర్తిచేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు:- అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలకు సంబంధించినటువంటిది. నేను మీద్వారా దీనికి ముఖ్యమంత్రినుండి సమాధానం కోరుతున్నాను. మూడో సంవత్సరాలుగా అంటే 1990-91, 1991-92, 1992-93 నుండి ఈ తుఫాను అత్యవసర పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమాలు పారంభించారు. అప్పట్లో శ్రీ వెన్నారెడ్డిగారు నీధులు శాంక్ష్కను చేశారు. మంత్రులతో మీటింగు పెట్టి ఈ కాలవల తీవ్రతను డ్యైయిన్స్ వంటి పనులు పూర్తిచేసామని, కృష్ణాజిల్లా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో నున్న సముద్రంలో కలిసే ఉప్పుబేరు, మురుగుకాలవల పనులు ఈ సంవత్సరం ప్రాంతీకంగానే వాగ్దానం చేశారు. కానీ ఆ సంవత్సరం పనులు ప్రారంభించలేదు. అయితే జనరల్ రెవెన్యూ గారు వచ్చిన తరువాత రెండు సార్లు అసెంబ్లీలో పెట్టి ఈ విషయం గూర్చి శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా రిక్వెస్టు చేశాము. 1992లో పనులు చేపట్టలేదు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు జనవరిలో ఈ టెండర్లు సెటిల్ చేశామంటున్నారు. అసలు విషయంలో మంత్రిగారి చర్య తీసుకుంటున్నారా? చర్య తీసుకుంటారా, లేదా? 1994 మార్చిలో ఈ పని పూర్తి అయ్యే పరిస్థితి లేదు. కనుక ముఖ్యమంత్రిగారినే ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాం. మొత్తం గొంతేరు మేజర్ డ్యైయిన్ గునుపూడి, సౌత్ మేజర్ డ్యైయిన్ పాత ఎనమదుర్పు మేజర్ డ్యైయిన్ పనులు పూర్తి చేయడం కోసం పూనుకోవడం వాస్తవమేనా? ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయినందువల్ల గొంతేరు మేజర్ డ్యైయిన్ క్రిందవన్న వెంప, మొగల్తూరు, రుస్తూబాగ్, నేతారాంపురం, కుందుర్పు, మల్లిపురం, మల్లవరం గ్రామాలు వర్షాకాలంలో మునిగిపోయిన మాట వాస్తవమేనా? 47 కి.మీ నుంచే 49 కి.మీ వరకూ పని ప్రారంభించారా? టెండర్స్ సెటిల్ చేశారా? ఈ 49 కి.మీ. నుంచే 57 కి.మీ. వరకూ టెండర్లు సెటిల్ చేయడం కానీ పనులు చేపట్టడం గానీ జరిగిందా? ముఖ్యమంత్రి గారిని చెప్పవలసిందిగా తమ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఉప్పుబేరులోకి వచ్చే కొన్ని అంత్యంత

ప్రాముఖ్యం గల గామాలు దెబ్బతించాయన్న మాట వాస్తవమేనా? పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా యిదివరలో కంట్ యిప్పుడు ఈ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం ద్వారా ఎక్కువ నష్టపోతుందా? కొన్ని కాలవల దిగువ భాగాలను వదలివేయడం నిజమేనా? ఈ మురుగుకాలువల పనులు ఎప్పటినుంచీ ప్రారంభించి ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేస్తారు?

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు:- అధ్యక్షా, పశ్చిమం రాజుగారు అడిగిన దానికి సమాధానం ఇప్పుడే చెప్పగలుగుతాను.

- 50 శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇదే సభలో మూడు రోజుల క్రితము సమాధానం ఇచ్చినప్పుడు సి.ఆర్.ఇ.పి వర్కుల కొన్ని అప్రజామన్నారు. This Upputeru was included in the first year, second year and the third year of the programme. ఫస్టు టు యియర్సు చెయ్యలేదు, థర్డు యియర్ ఫ్యాగ్ ఎండిలో తనుకొన యిప్పుడు నీధుల కొరత వచ్చిందని యితర పనులు బేకప్ చేస్తే, అసలు ఏ వుద్దేశముతో అయితే డ్రైనేజ్ వర్కుల అభివృద్ధి చేయాలని వరల్డ్ బ్యాంకు ఏడ్ తీసుకువచ్చారో - ఉప్పు బేరు పూర్తి చేయకపోతే - అది బోటల్ ఫెయ్యూర్ అవుతుంది. మొత్తం డ్రైనేజ్ సిస్ట్ అయ్యే ప్రమాదం వుంది. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఎన్ఫూర్సు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

మిషన్ స్పీకర్:- మంత్రిగారు ఏమీ చెబుతారో వినండి.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు:- కొన్ని వర్కుల డిలిట్ చేశారంటున్నారు. వర్కుల డిలిట్ చేయడమంటే - ఏడు కోట్ల రూపాయలు డ్రెడ్జింగ్ కు వ్యవోజ్ చేశారు - ఇదివరలో ప్లైవేట్ వారికి ఇస్తామని అనుకున్నాము. ఇప్పుడు అలా గాకుండా మనం కొన్ని డ్రెడ్జింగ్స్ కొనడం జరిగింది, వాటి ఫ్యాబ్రికేషన్ జరిగింది, అవి వచ్చిన తరువాత యీ వర్కుల బేకప్ చేయడం జరుగుతుంది. అవుట్ ఆఫ్ శ్రీ కోర్స్, టైడల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఉప్పుబేరు ఒకటి, అంటే తీసివేసినవి మాత్రము - 50 లక్షలు అవుట్ ఫాల్స్ స్కాయిస్ ఆఫ్ గొస్తానది ఒకటి, 28 లక్షలు మాధవాయపాలెం అవుట్ ఫాల్స్ స్కాయిస్ ఒకటి, 35 లక్షలు స్కాయిట్ కట్టు గునపూడి సౌథ్ ఒకటి, వెస్ట్ కుక్కలేరు 48 లక్షలు - యివే తీసివేయడం జరిగింది. మిగతావి తీసివేయడం జరుగలేదు. ఏడు కోట్ల డ్రెడ్జింగ్ జరిగింది, గతములో బెండర్లు విలిస్ట్ 100 పర్సెంట్ ఎక్స్ ప్లూరు.....

(ఇంటరప్షన్స్)

- 1- శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు (హిందూపూర్):- అధ్యక్షా, ఈ సమాధానం వల్ల ఏమి న్యాయం చేశారదు. ఇది రెండు జిల్లాలకు అతి ముఖ్యమైనటువంటి విషయం. దీనిని పోస్టపోన్ చేసి సరైన విధంగా చర్చించి గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు, వారి నిర్ణయం తెలియజేస్తే బాగుంటుంది. రైతాంగం సంతోషిస్తారు. ఈ విధంగా ఎదో సప్లిమెంటరీ క్వశ్చన్స్ సరిపట్ట వద్దని వారికి, మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- అధ్యక్షా, దీనిని పోస్టపోన్ చేయండి.

మిషన్ స్పీకర్:- నో, మీరు అట్లా అడగడం న్యాయం కాదు.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు:- ఇందులో అన్యాయం జరిగింది ఏమే లేదు.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఇది రెండు జిల్లాలకు సంబంధించిన విషయం. హైదరాబాద్ అర్థం చేసుకొని చర్చించిన తరువాత వారి నిర్ణయం తెలియజేస్తే రైతులు సంతోషిస్తారు. దయచేసి మీరు చెప్పండి.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలా చక్కగా జవాబు చెబుతున్నారు. వినే ఒకటి లేదు. వీన్న తరువాత ఏదైనా సమస్య వుంటే మాట్లాడుకోవచ్చు. ఇంతకు ముందు దీనికి సంబంధించిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పారు అయితే ఒక ఐలాండ్ ఏదో ఫార్మ్ అవుతుందని రాజుగారు చెప్పారు. దానికి ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ గారిని పంపించి దర్యాప్తు చేస్తానని చెప్పను. ఆ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీని పోయి రానివ్వండి. వచ్చిన తరువాత ఏదైనా సమస్య వుంటే ఆలోచన చేద్దాము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఒక రిక్వెస్ట్. ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ వచ్చిన తరువాత, యీ సెషను ముగించే ముందే దయచేసి చర్చకు అవకాశం ఇవ్వండి లేకపోతే తమ భాంబరులోకి పిలువండి, మాకు అభ్యంతరం లేదు.

మిషన్ స్పీకర్:- వారు ఏదో చర్య తీసుకుంటారు.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న

పెన్న - ఆహాబీలం విద్యుత్ కేంద్రము పనిచేయుట ప్రారంభమగుట

90-ఎ

*8297-ఎం. సర్వశ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు, జి. నాగిరెడ్డి, ఎం. రఘుమూరెడ్డి, ఎ. మాధవరెడ్డి, ఎన్. రాఘవరెడ్డి, సి. నర్సిరెడ్డి:- గౌరవనీయులైన ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) పెన్నా - ఆహాబీలం విద్యుత్ కేంద్రం 1993, జూలై నుంచి పనిచేయడం ప్రారంభిస్తుందా?

(ఆ) సదరు విద్యుత్ కేంద్రం ఉత్పత్తిచేసే విద్యుచ్ఛక్తి పరిమాణం ఎంత?

(ఇ) ఆ విద్యుత్ కేంద్రం ఏయే ప్రాంతాల విద్యుచ్ఛక్తి అవసరాలను తీసుస్తుంది?

విద్యుత్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య):- (అ) లేదండీ.

(అ) 2 x 10 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పాదన యూనిట్ల నుండి ఏడాదికి 54 మిలియన్ యూనిట్ల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి కాగలదని ఆశించడమయింది.

(ఇ) ఉత్పత్తి అయిన విద్యుచ్ఛక్తిని 132 కె.వి. అనంతపురం - కళ్యాణదుర్గం లైను ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ గిడ్డకు సరఫరా చేయడమవుతుంది. అనంతపురం, కళ్యాణదుర్గం ప్రాంతాలలో వోల్టేజీని మెరుగురచడానికి ఇది సిహాయపడుతుంది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, రోశయ్యగారు మరో టెక్నికల్ గా సమాధానం చెప్పినట్లుగా కనబడుతున్నది. పెన్నా - అహోబిలం విద్యుత్ కేంద్రము జూలై నుండి పని చేయడం ప్రారంభమైందా అని అడిగాను. Because I went there I saw the progress of the work there. జూలై కాకపోతే అగస్టు అనండి, 94 అనండి. కానీ లేదండీ, అంటే జూలైలో లేదు, అసలు లేదు అనే అభిప్రాయం వస్తుంది. పర్సినెంట్ క్వశ్చన్ అడుగుతున్నాను. ఎప్పటి నుండి యీ విద్యుత్ కేంద్రము ప్రారంభించడం సాధ్యం అవుతుంది? ఇప్పటివరకు, ఆలస్యానికి కారణం ఏమిటి? మూడు ఏండ్లలో నేను అక్కడికి రెండు సార్లు వెళ్లి వచ్చాను, కనస్ట్రక్షన్ జరుగుతున్నది. 95 శాతము పర్సన్ జరిగినవి. మరి యీ ఆలస్యానికి కారణం ఏమిటి? ఇప్పటి వరకు ఆ విద్యుత్ కేంద్రముపైన ఎంత ఖర్చు పెట్టారు? ఇంకా ఎంత కావాలి?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఈ విద్యుత్ ఉత్పాదన కొరకు మొత్తము 18 కోట్లు 40 లక్షల రివెన్యూ ఎస్టిమేట్లు ప్రకారము అవుతుంది. ఇప్పటి వరకు దాదాపు 18 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. మిగతా 50 అక్షలు 93-94 బడ్జెటులో ప్రొవైడ్ చేయడం జరిగింది. విద్యుత్ ఉత్పాదన ఆలస్యానికి కారణం యింకా కొన్ని బ్యాక్స్ పూర్తి కావాలి, వాటిని త్వరగా పూర్తి చేస్తే రిజర్వాయరులో నీరు చేరిన తరువాత విద్యుత్ ఉత్పాదన పని ప్రారంభించ వచ్చు. మీరు వెళ్లి చూశామని చెప్పారు. ఇరిగేషన్ వైపు యింకా పని వున్న మాటా వాస్తవం. కానీ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు వైపు నుండి ఏ పని లేదు. అన్ని పెన్ స్టాక్స్ పెట్టడం జరిగింది. ఈ బ్యాక్స్ పూర్తి అయితే సాధ్యమైనంత త్వరలో, 93లో విద్యుత్ ఉత్పాదనకు అవకాశం వుందని ఆశ పడుతున్నాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వారి బడ్జెటులో 93 మార్చి నాటికి యిస్మామనీ కమిటీ అయినారు. ఇప్పుడు ఆలస్యం అయింది. 93వ సంవత్సరాంతానికి అయినా ప్రారంభిస్తారా? Are you sure of it.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మా ప్రయత్నం అంతా చెన్నన్నాము. మీకు తెలుసు. ఇది ఒరిజినల్ గా యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టు. ఆయకట్టును సెటిల్మెంట్ చేయడానికి, అదనంగా రైట్ కెనాల్ క్రింద, డామ్ క్రింద కలిపి - యాడిక్ కెనాల్, పి.ఎ.బి.ఆర్.రైట్ కెనాల్ క్రింద - యీ రెండింటి క్రింద రెండు 50 వేల ఎకరాలు అదనపు ఆయకట్టును డెవలప్ చేయడానికి వుద్దేశించబడినటువంటిదియిది. కాబట్టి యిది ఒరిజినల్ గా ఇరిగేషన్ కొరకు ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టు. విద్యుచ్ఛక్తికి వాడుకుంటున్నాము. ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు వైపు నుండి ఏ

మాత్రం అలస్యం లేదు. కావలసిన డబ్బు వోవైడ్ చేశాము, పనులు అన్ని పూర్తి అయినవి. బ్యాంక్స్ పూర్తి అయితే 93 చివరకు అయినా తప్పకుండా చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, పి.ఎ.బి.అర్ రైట్ కెనాల్, ధర్మవరం కెనాల్, యాడికి కెనాల్ ప్రయారిటీ జోన్ 53వ కిలో మీటరు వరకు 93 జూన్ లో నీళ్లు యిస్తామని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. అట్లా ప్రభుత్వం ప్రకటించినప్పుడు యీ హైడ్రో జనరేషన్ ప్రారంభించడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి? విద్యుత్ ఉత్పాదనకు అవసరమైన పరికారాలు అనండి, మిషన్ అనండి, వాటిని అక్కడ చేర్చి వుంటే ఆ పనులు మే వరంగా పూర్తి అయ్యుండేది నిజం అయితే - ఇరిగేషను పనులు ఏమే లేవని వారు ప్రకటించడం జరిగింది - అదే నిజం అయితే - రెండు డిపార్టుమెంటును సమన్వయపరిచి 93 జూన్ లో విద్యుత్ ఉత్పాదనను ప్రారంభిస్తారా లేదా? ఇరిగేషను వారు క్రియర్ కట్ గా 93 జూన్ లో నీళ్లు యిస్తామని - డిపార్టుమెంటు ప్రకటించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించారు. ఈ విషయములో స్పష్టముగా సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఇరిగేషనుకు సంబంధించినటువంటి ప్రశ్నకు నేను 10-00 సమాధానం చెప్పడం అంత భావ్యం కాకపోయినా ఈ రెండు డిపార్టుమెంటులు ప్రావీణ్ గా. కోఆర్డినేట్ చేసుకొని పరస్పరం వర్పించుకొంటు కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారనే మాట చెప్పగలను. వారు చెప్పినట్లు 1993 ఆగష్టు వరకు అయినా రైట్ కెనాల్ కింద ప్రాథమిక దశలో కనీసం 5 వేల ఎకరాలకు అయినా నీరు ఇవ్వాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. శ్రీ నాగిరెడ్డిగారికి ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించినంతవరకు ఇంకొకసారి చెబుతున్నాను. నదగ్గర ఉన్నటువంటి సమాచారం ప్రకారంగా పెన్ స్టాక్కు కానీ ఎక్స్ ప్లెంట్ కానీ అంతా సిద్ధంగా ఉంది. కావలసిన డబ్బు అంతా వోవైడ్ చేశాము, ఎటువంటి అవరోధం లేదు. ప్రత్యేకంగా బ్యాంక్స్ 6, 7, 8 పూర్తి కావలసినటువంటి అవసరం ఉంది. అవి పూర్తి అయి 46 మీటర్లు ఎత్తుకు రాగలిగినప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తిని మనం ట్యాప్ చేసుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మేకు ఎంత అత్యుత్తమ ఉందో అంత అత్యుత్తమ మేము కూడా ఎంత త్వరలో సాధ్యమైతే అంత త్వరలో విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పాదన చేసుకోవాలనే ప్రయత్నంలో ఉన్నాము. దీనిని నిర్లక్ష్యం చేయడం కానీ నిర్లక్ష్యత కానీ ఉండదనే మాట మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఎదైనా ఒకసారి ఒక కమిటీమెంటు అయితే, ఒకసారి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటే ఒక నెల అటు, ఇటులో చేయాలి. ఒక నెల అటు ఇటు చేసే అవకాశం ఉంటే ఆ కమిటీమెంటు ఇవ్వాలి. 1992-93లో ఇస్తామని చెప్పి ఇప్పటివరకు ఇంకా సివిల్ వర్కుస్ వోల్టేజీ ఇవ్వాలని ఉన్నాయి, ఇంకా ఏవో వోల్టేజీ ఇవ్వాలని ఉన్నాయి అని మంత్రిగారు చెప్పడం భావ్యం కాదు. మా దగ్గర డబ్బు ఉంది, ఎలక్ట్రికల్ సిబ్బంది ఉంది, మెటీరియల్స్ ఉన్నాయి, అన్నీ ఉన్నాయి కానీ చేయడానికి వీలు కావడం లేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. అసలు డిలే కావడానికి కారకులు ఎవరు? ఏ కారణాలవల్ల

ప్రాజెక్టు అనుకున్న టైములో పూర్తి చేయలేకపోతున్నారని అడుగుతున్నాను. 20 మెగావాట్ల పరిస్థితి ఇట్లాగుంటే శ్రీ రోశయ్యగారు 5,900 మెగావాట్లు 1994 మార్చి నాటికి తయారు చేస్తున్నామని మొన్న ప్రకటించారు. ఈ పరిస్థితి ఇలాగుంటే అది 1995-96కు పోతుంది. రాష్ట్రాన్ని అందకారబంధంలో ముంచివేస్తారో ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు. కనుక చెన్నచిన్న సిగ్నల్స్ టైం తీసుకుంటే ఎలాగ? ముద్దునూరులో 22210 = 420 మెగావాట్లు, అదేవిధంగా రామగుండంలో చేస్తామని, విజయవాడలో చేస్తామని అన్నారు. అవి ఎప్పుడు అవుతాయి. కనుక ప్రభుత్వానికి నిర్ణయం లేకుండా ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు పనిచేయడం పని చేయాలని మంత్రీగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇది చేయలేకపోతే, 5,900 మెగావాట్లు తీసుకొని రాకపోతే మళ్ళీ శ్రీ రోశయ్యగారు పరిణామం తీసుకొని వస్తే మాకు ఇబ్బంది అవుతుంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, వారు మాట్లాడినట్లు నేను మాట్లాడటం మొదలు పెడితే మళ్ళీ క్రింద పడటం, పైన పడటం, తలక్రిందులు కావడం, సభ అంతా గందరగోళం కావడం జరుగుతుంది. వారికే కాదు, నాకు కూడా హక్కు ఉంది. 1978-79లో ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టును 7 సంవత్సరాలు పెత్తనం చేసినటువంటి మీరు ఏమే పటిమతోకుండా వదిలేపట్టి ఇప్పుడు మేము శ్రద్ధ తీసుకొని పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ ఉంటే తప్పులు పడితే ఎలాగ? ఏ ప్రాజెక్టు అయినా సరే వారికి తెలియకపోతే సృష్టిపక్ష నాయకులను అడగమనండి. వారు 7 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా చేసారు. ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసి వేటిని పూర్తి చేయాలని అనుకున్నా, చిత్తుతుర్తితో ప్రయత్నం చేసినా జాప్యం జరుగతూ ఉంటుంది. అలాగే మాకు కూడా విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించినంతవరకు 2 x 10 అనే పశ్చాత్తాపం. ఈ ప్రభుత్వ విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదనకోసం టాప్ పవర్ హార్టిజన్ ఇచ్చి అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. నేను రివీజ్ డిగా సభలో చెప్పాను. బొగ్గుతో కాని గ్యాస్ తో కాని ప్లాంట్ తో కాని అర మెగావాట్ టాప్ చేయడానికి ఎక్కడ వేలుంటే అక్కడ దానికి నిర్ణయం చేయకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. నిధుల పరిస్థితి ఏమిటో తెలుసు. మనకున్నటువంటి సమస్యలు మన రాష్ట్ర పరిధిలోనే కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో పరిష్కారం చేసుకోవలసినవి కూడా కొన్ని ఉన్నాయి. వేటన్నింటినీ తాత్కాలికం చేయకుండా సకల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిగారు మానీటరింగు చేస్తున్నారని అంటే కూడా ఆశ్చర్యం లేదు. చాలా ఫ్యేక్టరీలుగా ఢిల్లీలో అధికారులతో మాట్లాడుతున్నారు, ప్రధానమంత్రితో మాట్లాడుతున్నారు. సంబంధిత మంత్రులతో మాట్లాడుతున్నారు. మేము సకల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము. ఈ హౌసుకు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఇస్తున్నాము. ప్రయత్నం లోపం అంటూ ఉండదు. మేము చిత్తుతుర్తితో గట్టి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అందకారం ఎప్పుడు పోతుందని మీరే అడిగారు. ఇదివరలో ఏర్పాట్లైన అందకారాన్ని తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము, మీకు ఏరకమైన సందేహం అక్కరలేదు.

శ్రీ ఎన్. రఘువేరారెడ్డి (మడకసెర):- అధ్యక్షా, ఈ విద్యుత్ కేంద్రాల కార్యక్రమాన్ని 1971 లో ప్రారంభించామని మంత్రీగారు అన్నారు. ఇంతవరకు ఏ ఏ సంవత్సరాలలో ఎంతెంత డబ్బు ఖర్చు చేసారు? ఇది పూర్తి చేయడానికి ఎంత డబ్బు అవసరం? ఆ డబ్బు ఇప్పుడు కేటాయించారా?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, ఇరిగేషను వైపు వారి పక్ష అయితే సమాధానం నా దగ్గర ఉండదు. ఎలక్ట్రిసిటీ వైపున అయితే చెబుతాను.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి:- నేను ఎలక్ట్రిసిటీ విషయమే అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఎలక్ట్రిసిటీ ఓరిజినల్ ఎస్టిమేట్ అయితే 12 కోట్ల 47 లక్షలు. కానీ రివ్యూ ఎస్టిమేటు ప్రకారంగా 18 కోట్ల 40 లక్షల రూపాయలు అవుతుంది. 31-3-1992 వరకు 15 కోట్ల 80 లక్షలు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. 1992-93లో 2 కోట్ల 12 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. యాక్చువల్ ఎక్స్పెండిచరు ఫిగర్లు లేకొనినా దాదాపు పూర్తిగా ఖర్చు అయి ఉంటుంది. 1993-94లో బ్యాలెన్సు 50 లక్షలు కూడా ప్రొవైడ్ చేయడం జరిగింది.

నక్షత్రపు గుర్తులేని పక్షులు - వాతపూర్వక సమాధానములు

NAXALITES RENDEZVOUS IN NALLAMALA FORESTS

53-

2684-Q. Sarvasri Ch. Vidyasagar Rao, Baddam Bal Reddy, R. Ravindranath Reddy, V. Jayapal and T. Rajeswara Rao:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government is aware that Naxalities made a rendezvous in Nallamala forests on the borders of Mahabubnagar, Kurnool, Cuddapah, prakasam and Guntur districts;

(b) if so, whether the Government would take up schemes to develop the plight of Tribals in Nallamala forests so as to wean them away from Naxalite influence; and

(c) if not, the reasons therefor?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Does not arise.

ALLOTMENT OF FUNDS TO MINORITIES CORPORATION

54-

4635-Q- Sri Ch. Ramachandra Rao:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the amounts allotted to Minorities Corporation during the financial year 1990-91; and

(b) the particulars of the margin money released by the said Corporation since the year 1985 till now?

A-(a) During the Financial Year 1991-92 the Government has allotted Rs. 120.00 lakhs to this Corporation and accordingly released Rs. 120.00 lakhs.

(b) The particulars of margin money loans released by this Corporation since inception (1985) till 31-7-1992 are as follows:-

Year	No. of beneficiaries	Corpn's Margin Money
(1)	(2)	(3)
1985-86	1722	7.85
1986-87	7807	103.09
1987-88	5383	85.93
1988-89	6043	88.63
1989-90	5968	92.41
1990-91	8983	175.04
1991-92	5945	144.91
1.4.1992 to 1.8.1992	343	6.47
Total	42194	704.33

PRINTING PRESS AT VISAKHAPATNAM

55-

5967-Q- Sri Chikkala Ramachandra Rao:- Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to establish a "Government Printing Press" at Visakhapatnam; and

(b) if so, the amount required for the same and the time by which it is likely to be started?

A-(a) Yes, Sir.

(b) An amount of Rs. 55 lakhs for purchase of machinery is required. Building cost will be known after Plans are

ready. The Press will function as soon as the Press Building is constructed and machinery is purchased. Collector, Visakhapatnam had moved the Board of Revenue for alienation of land in favour of Printing Department.

**PROMOTIONS TO THE CATEGORY OF EXCISE SUB-INSPECTORS FROM
EXCISE CONSTABLES**

56-

2912-Q- Sarvasri P. Nageswara Rao and Md. Rajab Ali:-
Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether any promotions were made in Excise Department during 1988-89 from the post of Constables to Sub-Inspectors;

(b) if so, whether seniority is taken into consideration in making the said promotions; and

(c) if not, reasons for the same?

A- (a) No, Sir. There is no provision in the Andhra Pradesh Excise Sub-ordinate Service Rules for promotion to the Category of Excise Sub-Inspectors from the category of Excise Constables.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

'Q' SYSTEM IN BUS STANDS

57-

7201-Q- Sarvasri C. Narsi Reddy and T. Purushothama Rao:-
Will the Minister for Law and Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that 'Q' system is not maintained in almost all the major bus stands in twin cities inspite of posting traffic staff;

(b) whether it is also a fact that most of the bus shelters constructed at different places have been converted into habitats by the beggers and vendors with the connivance of traffic staff;

(c) if so, the steps, the RTC propose to take to maintain 'Q' system atleast in major bus stops; and

(d) whether it is also a fact that the buses are stopping at places other than those intended for them making the

26 ఫిబ్రవరి, 1993.

నక్సత్కపు గుర్తులేని పక్కలు -
ప్రాతపూర్వక సమాధానములు.

passengers to run helter skelter disturbing the 'Q' system?

A- (a) No, Sir. Wherever necessary and feasible, the 'Q' system is maintained at the major bus stands in the twin cities with the help of the RTC officials, Police personnel and Home Guards.

(b) No, Sir.

(c) The Traffic Supervisors are posted for maintaining 'Q' system and clear the traffic at important traffic points, viz., Nampally, Secunderabad, Sanathnagar, Secretariat, etc., during peak hours. Wide publicity by way of slogans and educative posters are also being done to maintain 'Q' system at all the major bus stations.

(d) No, Sir. Constant Watch is always kept to ensure stopping of buses at the authorised places only. To ensure this, RTC staff are posted at 110 places.

NON FUNCTIONING OF FIRE ENGINE AT RAPURU

58-

7460 (0)-Q- Sri N. Venkataratnam Naidu:- Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that two fire accidents occurred in Rapuru Mandal of Nellore District which were reported in the fire Station;

(b) whether it is also fact that the Fire Officer and other Officials expressed their inability to extinguish the fire due to the non-functioning of the Fire engine resulting in heavy loss;

(c) the reasons for keeping such engine in that station; and

(d) whether there is any proposal to provide new engine to the said station and if so, the time by which it will be provided?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Rapur Fire Station staff did not express their inability due to non-functioning of Fire Engine.

(c) Does not arise.

(d) The original new Allwyn water tender AP 9T-959 of Rapur Fire Station which was kept temporarily at Nellore to attend to a series of fire calls at Nellore was restored back to Rapur during December, 1992.

DRINKING WATER SUPPLY IN VISAKHAPATNAM CITY

59-

6927-Q- Sarvasri P. Ashoka Gajapathi Raju, Y. Ramakrishnudu and A. Madhava Reddy:- Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that within the Municipal area of the Visakhapatnam City 26 areas remain unserved with drinking water; and

(b) if so, the steps taken to provide drinking water to the said areas?

A-(a) & (b) Out of 26 areas within the Municipal area of Visakhapatnam 21 areas are being supplied with drinking water through water tankers by the Corporation, where there are proper approaches. In some areas Pilot Water Supply Schemes are in existence and water is being supplied. Also borewells have been dug to cater to the drinking water requirements. All these areas are proposed to be covered under Raiwada/Yeleru Water Supply Scheme to provide drinking water facility by laying regular network of pipes.

CONSTRUCTION WORK OF P.W.S. SCHEME IN KAGAZNAGAR

60-

7717-Q- Sri P. Purushotham Rao:- Will the Minister for municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the construction work of the protected Water Supply Scheme sanctioned by the Government in 1991-92 in Kagaznagar Municipality, Adilabad District has not been started so far;

(b) if so, the reason therefore; and

(c) when the work will be taken-up and completed?

A-(a, b & c) The work is being taken-up during 1992-93 and is programmed to be completed in three working seasons.

CO-OPERATIVE JUNIOR COLLEGES TO PRIVATE PARTIES

61-

2731-Q- Sarvasri P. Ashoka Gajapathi Raju and K. Vidyadhar Rao:- Will the Minister for Higher Education be pleased to state:

(a) whether the Government is contemplating to handover the 144 Co-operative Junior Colleges in the State to Private parties;

(b) the conditions imposed for such handover along with the financial commitment, if any; and

(c) the manner in which the parents of the students be involved under the new arrangement?

A-(a) No, Sir.

(b) and (c) Does not arise.

ISSUE OF PATTAS

62-

7459 (0)-Q- Sarvasri Ch. Vidyasagar Rao, A. Narendra and B. Bal Reddy:- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether it is a fact that patta certificate was not issued to Smt. K. Ammayee W/o. K. Malleshachary in S. No. 15-8-593 in file No. F/5981/85 in Feelkhana, Hyderabad where nearly 317 pattas were issued; and

(b) if so, the reasons therefore and the time by which patta will be issued to her?

A-(a) Yes, Sir.

(b) there was a Civil Litigation pending between Sri K. Mallesha Chary and B. Narsimha Chary in O.S.No. 5064/87 in City Civil Court, Hyderabad. hence, Patta Certificate was not issued. Now Sri K. Mallesha Chary has produced a copy of Judgement of City Civil Court and requested to issue patta certificate which is under scrutiny. The question of issue of Patta Certificate to Smt. K. Ammayee, W/o. K. Mallesha Chary is under consideration.

FILLING UP TEACHERS POSTS IN URDU MEDIUM SCHOOLS WITH URDU MEDIUM CANDIDATES

63-

5700-Q- Sri Mohd Virasat Rasool Khan:- Will the Minister for Primary and Secondary Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the candidates for appointment to the post of teachers in Urdu Medium Schools in

Hyderabad City sponsored by the Employment Exchange, Hyderabad were debarred from appearing written test conducted by District Educational officer, Hyderabad in the month of October 1991 on the grounds that the students were not from Urdu Medium;

(b) whether the rules of recruitment specify that only Urdu Medium candidates alone are eligible to sit for the test; and

(c) if not, the reasons for not allowing the English and Telugu medium candidates to sit for the written test?

A-(a) Candidates sponsored by Employment Exchange who had studied through Urdu Medium alone have been allowed to appear for written test in October, 1991.

(b) Yes, Sir.

(c) Candidates other than Urdu Medium candidates have not been allowed for Written test as the posts are meant for Urdu Medium teachers only and they will have to teach Urdu Medium Classes.

REGULARISATION OF THE SERVICES OF HINDI PANDITS

64-

6619-Q- Sarvasri M. Raghuma Reddy, T. Jayaprakash and A. Madhava Reddy:- Will the Minister for Primary and Secondary Education be pleased to state:

(a) whether any Hindi Pandits are working in the State on consolidated pay of Rs. 50/- since 15 years; if so, their number;

(b) whether there is any proposal to regularise their services; and

(c) if so, the time by which the regularisation will be completed?

A-(a) Yes, Sir. 33 Part-time Hindi Pandits are working in the State since 10-9-1982 on consolidated pay of Rs. 50/-.

(b) Yes, Sir.

(c) The proposal is under examination of the Government.

REINTRODUCTION OF MIDDAY MEAL PROGRAMME

65-

7869-Q- Sri G. Nagi Reddy:- Will the Minister for Primary and Secondary Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Government have decided to re-introduce mid-day meal programme in the State; and

(b) if so, when?

A-(a) No. Sir.

(b) Does not arise.

**AVAILING OF HUGE AMOUNT TOWARDS H.R.A. ETC. BY
THE EMPLOYEES IN VIZIANAGARAM DISTRICT**

66-

5693-Q- Sarvasri G. yadagiri Reddy, D. Chinna Mallaiah, K. Biksham, V. narayana Rao, P. Nageswara Rao, Mohd. Rajab Ali, M.B. Chowhan and C. Vittal Reddy:- Will the Minister for Finance be please to state:

(a) whether it is a fact that the employees of different departments in Vizianagaram District have availed more than one crore of rupees towards B.C.A., H.R.A., and S.C.A.

(b) whether the District Collector has sent a report to Government in this regard; and

(c) if so, the action taken against the erring employees?

A-(a) During audit of records only an amount of Rs. 33,45,994/- is detected as irregular payment.

(b) Yes, Sir.

(c) An Enquiry Officer has been appointed and he framed regular charges against the responsible persons for the lapse. Final report of enquiry is awaited. Action will be taken against the persons responsible after the enquiry report is received.

**POWER CONNECTIONS TO PUMPSETS ON
OUT-OF-TURN BASIS**

67-

7809-Q- Sarvasri G. Nagi Reddy and K.R. Suresh Reddy:- Will the Minister for Finance and Power be plesed to state:

(a) whether it is a fact that the Government has recently withdrawn the facility of giving power connections to pumpsets on out-of-turn basis on payment of Rs. 10,000/-; and

(b) if so, the reasons therefor ?

A-(a) Yes, Sir.

(b) Government have decided to increase the target for Agricultural Pumpsets from 50,000 to 1 lakh during the year 1992-93. Due to this increase in target from 50,000 to 1,00,000, double the number of pumpsets will be energised during the year 1992-93. Hence the Government have withdrawn the facility of giving Power connections to pumpsets on out-of-turn basis on payment of Rs. 10,000/-.

CONVEYANCE ALLOWANCE TO GOVERNMENT SERVANTS

68-

7080-Q- Sri M. Omkar:- will the Minister for Finance be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government is allowing drawal of conveyance charges at Rs. 12.50 ps. whenever transport is not made available for official work; and

(b) if so, whether any of the categories of Government Servants not eligible for the said drawal; if so, who are they?

A-(a) Government have stipulated that conveyance charges should not be paid for attending office early and staying late and during holidays since Government servants are expected to work hard during times of meetings, Assembly sessions etc., and conveyance charges should be paid in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad only for going Courts, Government Pleaders etc.

(b) In respect of visits to the High Court of Andhra Pradesh A.P. Administrative Tribunal/Courts as well as Government Pleaders concerned, when journey by public conveyance is not possible, Government servants may claim actual charges subject to limit of Re. 1.00 per Kilo metre subject to maximum of Rs. 20/- per day.

In respect of other journeys claims are subject to maximum of Rs. 6.25 ps. each way.

33 K.V. SUB-STATIONS IN KANNEPALLI VILLAGE

69-

7666-Q- Sarvasri D. Narasaih and P. Purushothama Rao:- Will the Minister for Finance and Power be pleased to state:

(a) whether there is any proposal for construction of 33 KV Sub-Stations by Andhra Pradesh State electricity Board in Kannepalli and Rebbana Villages of Asifabad Constituency, Adilabad District; and

(b) if so, the estimated cost of the same the time by which they are likely to be installed?

A-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

33/11KV SUB-STATION AT SIRPUR, ADILABAD DISTRICT

70-

7721-Q-Sri P. Purushothama Rao:- Will the Minister for Finance and Power be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to set up 33/11KV Sub-station at Sirpur, Adilabad District; and

(b) the time by which it is likely to be started?

A-(a) Yes, Sir.

(b) The proposal is approved and the work will be taken up shortly.

PADDY PURCHASE CENTRES

71-

7872-Q- Sri G. Nagireddy:- Will the Minister for Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether the Government requested the Food Corporation of India to open paddy purchase centres during 1991-92 to ensure that farmers get minimum support price; and

(b) if so, the places where such centres opened?

A-(a) Yes, Sir.

(b) List of paddy purchase centres indicating the places where these centres were opened during 1991-92 crop year is annexed.

(Printed as annexure-I at Page No. 12).

IMPORT OF PALMOLEIN OIL

72-

7949-Q- Sri G. Nagi Reddy:- Will the Minister for Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether Palmolein Oil has been imported in November, 1992 from Malaysia for distribution through fair price shops; and

(b) if so, the quantity imported?

A-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

**WORKS UNDER SPECIAL RURAL ROADS MAINTENANCE IN
SIRPUR CONSTITUENCY**

73-

7731-Q- Sri P. Purushotham Rao:- Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) the number of works sanctioned with special Rural Roads maintenance (Bus plying) fund in the years 1991-92 and 1992-93 in sirpur constituency together with their value; and

(b) the number of works completed so far and the time by which the rest of the works completed?

A-(a) The number of works sanctioned under Special Rural Roads Maintenance in Sirpur constituency are as follows:

Year	No. of works	Estimated cost
1991-92	6	Rs. 18.10 lakhs
1992-93	2	Rs. 14.50 lakhs

(b) so far as the works of 1991-92 are concerned, one work was completed and five works are at various stages. Their probable date of completion is 31-3-1993. Regarding two works sanctioned in 1992-93 tenders were called for in December, 1992 and are yet to be entrusted.

**MISAPPROPRIATION OF FUNDS SANCTIONED UNDER
JAWAHAR ROJGAR YOJANA IN RAMPACHODAVARAM MANDAL**

74-

7768-Q- Sarvasri S. Venkateswara Rao, Y. Ramakrishnudu and Ch. Ramachandra Rao:- Will the Minister for Panchayati Raj be please to state:

(a) whether it is a fact that the Sarpanch of the Thamarapalli (V) Panchayat, Rampachodavaram Mandal, East Godavari District has drawn an amount of one lakh twenty five thousand rupees sanctioned under Rozgar funds without getting the works done; and

(b) if so, the action taken against the Sarpanch?

A-(a) Yes, Sir. it is a fact that the sarpanch has drawn huge amounts under Jawahar Rojgar yojana and misappropriated an amount of Rs. 1,43,613/- without executing the works.

(b) To prevent further misappropriation of funds by the Sarpanch, he was suspended from Office of Sarpanch U/s 50(9) of the A.P.G.P. Act, 1964 by the Collector (PW) East Godavari District. Against this, he has filed a Revision Petition before Government for interference but the same was rejected. He was also issued Notice for recovery of the said misappropriated amount U/s 150 of the Act, besides initiation of action U/s 50(1) of the Act, to remove him from Office, after verification of connected records and taking statements from the concerned by the District Panchayat Officer.

He was asked to handover the records to the Upa-sarpanch of the said Gram Panchayat, but he has not handedover the records on the plea that his Writ Petition No. 15873/92 filed in the High court is pending. Further action will be taken only after receipt of the judgement from the High Court.

**MISAPPROPRIATION OF RS. 30,000 BY MADDALI VENKATARAMAIAH
OF MARRIPALEM, KRISHNA DISTRICT**

75-

7973-Q-Sri S. Satyanarayana Rao:- Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Sri Maddali Venkataramaiah of Marripalem, Nagayalanka Mandal in Krishna District, misappropriated an amount of Rs. 30,000/- (Rupees thirty thousand only) of Panchayat funds when he acted as Sarpanch of the said panchayat from 1981-88; and

(b) if so, the steps taken to recover the said amount from him and to initiate criminal action against him?

A-(a) No, Sir. It is not true to say that Sri Maddali Venkataramaiah had misappropriated an amount of Rs. 30,000/- of the Panchayat funds during the period from 1981-88. Sri Maddali Venkataramaiah did not act as Sarpanch during the above period from 1981-88. He acted as Sarpanch for the periods from 1-7-64 to 29-10-66 and from 1-7-70 to 30-6-81 only. The audit Department has audited the Accounts of Marripalem Gram Panchayat for the above period i.e., from 1-7-64 to 29-10-66 and from 1-7-70 to 30-6-81 and issued (ten) 10 sur-charge Certificates covering an amount of Rs. 8,288-41 against Sri Maddali Venkataramaiah, Sarpanch of Marripalem Gram Panchayat; and

(b) The sur-charge remitted an amount of Rs. 3,723.00 covering (7) sur-charge Certificates to gram Panchayat funds. Steps are being taken to recover the balance amount of Rs. 4,560.41 from Sri maddali Venkataramaiah, Ex-Sarpanch of Marripalem Gram Panchayat. No criminal action is required to be taken in this regard.

NETHERLANDS ASSISTED DRINKING WATER SCHEME

76-

8083-Q- Sri G. Nagi Reddy:- Will the Minister for Rural Development and HT & Sericulture be pleased to state:

(a) the amount released for the implementation of the Netherlands Assisted Drinking Water Scheme during 1992-93;

(b) the number of problem villages provided with drinking water facility together with the cost; and

(c) when the scheme is scheduled to be completed?

A-(a) Rs. 206.175 lakhs.

(a) As on 31-12-1992, 283 villages are provided with drinking water facilities in two phases AP-I and AP-II in 8 districts with a cost of Rs. 46.94 crores.

(c) The Phase-I was completed in the year 1991 and the targetted dates of completion of Phase-II project is as follows:

Villages to be benefitted

Parchur	- 3/93	70
Kurnool	- 3/94	64
Medak	- 6/93	64
Mahabub-nagar	- 6/93	36

**ELIGIBILITY OF ANGANWADI WORKERS FOR
WAITING EXAMINATION**

77-

8011-Q- Sarvasri B. Venkateswara Rao, P. Ramayya, N. Raghava Reddy and d. Rajagopal:- Will the Minister for Women Development and child Welfare be pleased to state:

(a) whether the Government has implemented the Central Government Orders relating to giving eligibility to Anganwadi Workers upto the age of 45 years for writing examination to supervisor posts; and

(b) if not, the reasons therefore?

A-(a) Yes, sir. Orders have been issued in G.O.Ms.No. 170, Women's Development, Child Welfare and Labour Department, dated 2-12-92 for considering the eligible Anganwadi workers up to the age of 45 years as on 1-7-91.

(b) Does not arise.

ANNEXURE - I

{Vide answer to clause (b) of L.A.Q. no. 7872
at Sl.No. 71 Page No. 10}

**LIST OF PADDY PURCHASE CENTRES OPERATED BY F.C.I. DURING
KHARIF SEASON 1991-92 (A.P. REGION)**

Sl. No.	Revenue District	Name of G.P./P.P.C.
(1)	(2)	(3)
WEST GODAVARI:		
1.	T.P. Gudem	FSD
2.	Palakol	..
3.	Pennada	BSC
4.	Bhimavaram	FSD
5.	Akiveedu	FSD
6.	Eluru	FSD
7.	Nidadavole	FSD
8.	Iragavaram	PPC
9.	Attili	PPC
10.	Chinindrakilanu	PPC
11.	Mogalturu	PPC
12.	Penumantra	PPC
13.	Vempa	PPC
14.	Machyapuri	..

(1)	(2)	(3)
15.	Kalla	PPC
16.	Yendagandi	"
17.	West Pippara	"
18.	Pippara	"
19.	Achanta	"
20.	Narasapur	"
21.	Sitarampuram	"
22.	Madapadu	"
23.	Lankalakoderu	"
24.	Poduru	"
25.	Rayakuduru	"
26.	Palakoderu	"
27.	Uddi	"
28.	Elurupadi	"
29.	CWC TP. Gudem	G.P.
EAST GODAVARI:		
1.	Kakinada (MD)	FSD
2.	Samalkot	"
3.	Biccavole	"
4.	Dowleshwaram	"
5.	Gopalapuram	ARDC
6.	Rajahmundry	CWC
7.	Amalapuram	EPC
8.	Tatipaka	"
9.	Malkhipuram	"
10.	Bhimanapalli	"
11.	I. Polovaram	"
12.	Allavaram	"
13.	Mummidivaram	"
14.	Razole	"
15.	Paddapurappadu	"
16.	Tallarevu	"
17.	Kandikuppam	"
18.	P. Ganapavaram	"
19.	Kothapet	"
20.	Alamuru	"
21.	Kapileswarapuram	"
22.	Gangavaram	"
23.	Kajuluru	"
24.	Karapa	"
25.	Duguduru	"
26.	Munganda	"
WARANGAL:		
1.	Kazipet	FSD
2.	Mahaboobbad	ARDC
3.	Narasampet	Hired godowns

(1)	(2)	(3)
KARIMNAGAR:		
1.	Peddapalli	FSD
2.	Jammikunta	BSC
3.	Karimnagar	CWC
4.	Huzurabad	PPC
5.	Sultanabad	PPC
KHAMMAM:		
1.	Khammam	BSC
2.	Khammam M.D.	FCI
3.	Kothagudem	SWC
GUNTUR:		
1.	Dogiparthy	ARDC
2.	Sattenpalli	FCI
3.	Pedakakani	CWC
4.	Vadlamudi	CWC
5.	Ganapavaram	ARDC
6.	Narasaraopet	SWC
7.	Guntur-I	CWC
8.	Chilikaluripet	CWC
9.	Baptla	SWC
10.	Tenali	"
11.	Repalle	"
12.	Chinakondrapadu	"
13.	Piduguralla	"
PRAKASAM:		
1.	FSD Ongole	FSD
2.	Chirala	SWC
3.	Throvagunta	G.P.
KURNOOL:		
1.	Kurnool	ARDC
2.	Nandyal	CWC
3.	Adoni	CWC
CUDDAPAH:		
1.	Cuddapah	CWC
2.	Proddutur	SWC
ANANTHAPUR:		
1.	Zangalapalli	BSC
2.	Timmancherla	BSC

(1)	(2)	(3)
VISAKHAPATNAM:		
1.	Visakhapatnam	
VIZIANAGARAM:		
1.	Vizianagaram	ARDC
2.	Bobbili	FSD
3.	Parvathipuram	PPC
4.	Baliijipet	"
5.	Sitanagaram	"
6.	Chulapally	"
RANGAREDDY DISTRICT, HYDERABAD - NIL -		
MEDAK - NIL -		
KRISHNA:		
1.	Machilipatnam	CWC
2.	Gudivada	"
3.	Kaikalur	"
4.	K.C. Depot	FCI
5.	Hanuman Junction	BSC
6.	Kankipadu	PPC
7.	Kalidindi	"
8.	Mudinepalli	"
9.	Kruthivennu	"
10.	Bantumilli	"
11.	Kaikalur	"
12.	Nidamanuru	"
13.	Vadlamannadu	"
14.	Pedana	"
NELLORE:		
1.	YV Depot Nellore	ARDC
2.	NDR Depot Nellore	"
3.	North Rajupalem	"
4.	Nellore	CWC
5.	Kakutur	SWC
6.	Kavali	"
CHITTOOR:		
1.	Chittoor	FSD
2.	Rengunta	ARDC/CWC
SRIKAKULAM:		
1.	Amadalavalasa	ECI
2.	Narasannapet	PPC

(1)	(2)	(3)
-----	-----	-----

SRIKAKULAM (Contd.)

3.	Sompeta	Hired
4.	Rajam	SWC
5.	Ponduru	G.P.
6.	Veeraghattam	"
7.	Palasa	"

NALGONDA:

1.	Miryalaguda	G.P.
2.	Nalgonda	"
3.	Kodad	"
4.	Huzurnagar	SWC
5.	Nidamanoor	ARDC
6.	Suryapet	SWC
7.	Bhongir	G.P.
8.	Chityal	AMC
9.	Valigonda	"
10.	Aler	"
11.	Mothkur	"
12.	Neredcherla	"
13.	Nakarekal	"
14.	Mallepalli	"

NIZAMABAD:

1.	Sarangapur	CWC
2.	Kanteshwar	ARDC
3.	Kamareddy	"
4.	CWC Nizamabad	CWC

ADILABAD:

1.	Jannaram	PPC
2.	Luxettipet	"
3.	Kadem	"
4.	Dandepalli	"
5.	Bhainsa	"

MAHABOBNAGAR:

1.	Mahaboobnagar	
2.	Jadcherla	ARD

G.P. = Godown points.
P.P.C. = Paddy Purchase Centres.
B.S.C. = Buffer Storage Complex.
F.S.D. = Food Storage Depot.

ప్రకటన

శాసనసభ్యులు శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావుగారు, డాక్టర్ టి. రాజేశ్వరరావుగారు,
డాక్టర్ ఆర్. రవేంద్రారెడ్డిగారి అరెస్టు, విడుదల గురించి

Mr. Speaker:- I am to announce to the House that Sri Ch. Vidyasagara Rao, Dr. T. Rajeswara Rao and Dr. R. Ravindra Reddy were arrested at 1.40 p.m. on 25.2.93 at Telugu Thalli Statue near Secretariat, Hyderabad under Section 151, Cr. P.C. and were released at 3.00 p.m. on the same day.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ ఎన్.కె. రామకృష్ణారెడ్డి (పుంగనూరు).- అధ్యక్షా, ఈ సమస్య మార్కెటింగ్ శాఖామంత్రిలకు సంబంధించినది. రైతుల సౌకర్యంకోసం మార్కెట్ యార్డులు ఏర్పాటు చేసారు. సకలమైన, సర్వసమీపంలో ధరలు రైతుల వ్యవసాయాత్మకతలకు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో మార్కెట్ యార్డులు ఏర్పాటుచేసారు. అయితే నిబ్బంది మాత్రం ఆ వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను మార్కెట్ యార్డులలోకి తీసుకొని రాకుండానే బస్స్టాండ్లకు వోయి అక్కడే సెస్లు వసూలు చేసుకొనడం జరుగుతున్నది. ప్రత్యేకంగా టమోటా మొదలైన కూరగాయలను మార్కెట్ యార్డులకు తీసుకొనిరావాలనే ప్రయత్నం ఇప్పుడు చేస్తున్నారు. గతంలో ఈ విధంగా లేదు. మార్కెట్ యార్డులు పట్టణానికి ఒక కిలో మీటరు దూరంలో ఏర్పాటు చేసారు. రైతులు తాము పండించిన కూరగాయలు బస్లలో తీసుకొని వచ్చి బస్స్టాండ్లలో దిండుకునేప్పుడు అక్కడ అమాల్లులు ఎంతో ఇబ్బంది పెడుతున్నారు. అక్కడనుంచి మార్కెట్ యార్డులకు రిక్వాలిటో లేక బళ్లలోనో తీసుకొని పోవాలంటే ఎంతో ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కనుక మార్కెట్ యార్డులలో సెస్ వసూలుచేయాలనే పట్టణంలో ఉన్న అధికారులు ఈ బస్ స్టాండ్లలో ఒక రూం ఏర్పాటుచేసుకొని అక్కడే సెస్ వసూలుచేసి కూరగాయలన్నింటినీ విక్రయించే దానికి అవకాశం కల్పించాలి. ఆ విధముగా లేకుండా - మార్కెట్ యార్డుకు 10:10 తీసుకొని రమ్మనమని రైతులను పొంపించుతున్నారు. విడిపించుతున్నారు. రైతులు కూర ఉగాయలు ఉత్పత్తి చేయకుండా ఉంటేనే బాగుంటుందనే ఆలోచనకు వస్తున్నారు. కాబట్టి వారు పండించి తీసుకొని వచ్చిన కూరగాయలు బస్స్టాండ్లో పెట్టుకునేందుకు మునిసిపాలిటీ వారు, పంచాయితీ వారు రూము ఏర్పాటుచేయాలి. అక్కడ వారు పెట్టుకునేందుకు ఏర్పాటు చేసి వారి వద్ద సెస్సు వసూలుచేసే ప్రయత్నం చేయాలి. మార్కెట్ యార్డులో పెట్టుకుని వారి దగ్గర వసూలుచేస్తూ ఉంటే రైతులు నష్టానికి గురవుతున్నారు. ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ఇవి పెరిషబుల్ గూడ్స్. ఏ ఇనుమ, ఇత్తడి మరో వస్తువులు అయితే పాడ్లలోపు. యివి పెరిషబుల్ వస్తువులు కాబట్టి ఏ రోజుకు ఆ రోజున వేటిని ఉపయోగించకపోతే పాడ్లలోకాయి కాబట్టి వారికి సరియైన ధర యివ్వించేందుకు ప్రభత్వము ప్రయత్నం చేయాలి. మార్కెట్ శాఖామంత్రిలు మార్కెట్ శాఖాధికారులకు ఉత్తర్వులు పంపించి రైతులను ఆదుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- ఇది నోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినటువంటి సూక్ష్మ ఇది. నోషల్ వెల్ఫేర్ మినిస్టరుగారు సభలో లేరనుకుంటాను. మన రాష్ట్రములో ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. విద్యార్థులకు, విద్యార్థినులకు నోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా బట్టలు కుట్టించి ఇప్పించే ఏర్పాట్లు చేసినారు. రాష్ట్రములో అన్ని జిల్లాలలోనూ యిదే పద్ధతి జరుగుతుంది. వీరికి బట్టలు కుట్టినటువంటి దర్జీలకు డబ్బులు యిచ్చే విషయంలో చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది. పూర్తిగా వారికి డబ్బులు యివ్వడం లేదు. నేను ఈ మధ్యన బి.సి. వెల్ఫేర్ కమిటీతో వెస్ట్ గోదావరి టూరు చేసినప్పుడు అక్కడ బట్టలు కుట్టిన దర్జీలు వచ్చి తమకు పూర్తి డబ్బులు చెల్లించలేదని మాకు మెమోరాండములు ఇచ్చి ఉన్నారు. జతకు 8 రూపాయలకు అర్డరు ఇచ్చి వారికి 4 రూపాయలే చెల్లించడం జరిగిందని, మిగతా నాలుగు రూపాయలు జత ఒక్కంటికి చెల్లించలేదని, మిగిలిన డబ్బు యిప్పించవలసిందిగా వారు మాకు యిచ్చిన మెమోరాండంలో తెలిపారు. ఆ డబ్బు ఎక్కడకు పోయిందని ఆరా తీస్తే - భవనాలు కట్టడానికి ఆ డబ్బును ఉపయోగించినారని తెలిసినది. గవర్నమెంటు పూర్తిగా డబ్బు తీసుకున్నారు. కానీ యిక్కడ పే చేయలేదు. భవనాలకు కట్టడానికి ఉపయోగించినారు. దీని విషయం పరిశీలన చేయాలి. వీరి గురించి ఏలూరులోని బ్యాంకులో 60, 70 లక్షల రూపాయల వరకు డబ్బు ఉన్నట్లు వారి ఇచ్చిన మెమోరాండములో తెలిపినారు. ఆ డబ్బున్నానా డ్రాచేసి యిప్పించమని అందులో తెలిపినారు. జతకు యింకా ఇవ్వవలసిన నాలుగు రూపాయలు డబ్బు ఎక్కడకు పోయినది, తెల్పాలి. బ్యాంకులో ఉన్నటువంటి డబ్బును డ్రాచేసిన వీరికి యిప్పించే ఏర్పాట్లుచేయాలి. రెండవ విషయం, దేవర కొండలో విద్యార్థినుల గురించి కట్టిన రెసిడెన్షియల్ పాఠశాల బిల్డింగ్ కూలిపోయి 8 మంది రెసిడెన్షియల్ స్త్రీలు విద్యార్థినులకు గాయాలైనవి. వారిని వెంటనే ఆదుకునేందుకు ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మాడు నాలుగు రోజులనుంచి వస్తున్నటువంటి పత్రికలు వలన ఒకసారి మారినటువంటి వాతావరణం వలన ఒకసారిగా పేరులు ఎర్రగా అయి రైతులు నష్టపోతున్నారు. వ్యవసాయాధికారులను అడిగితే వాతావరణం మారింది; మేము ఏమీ చేస్తామని సమాధానం వారి దగ్గరనుంచి వస్తుంది. దీనిమీద వెంటనే ప్రభుత్వము పరిశీలన చేసి వారికి తక్షణ సహాయ సహకారాలు అందించవలసిన అవసరంవుంది. రైతులు కోట్ల రూపాయలు నష్టపోయే పరిస్థితులు ఉన్నవి. వ్యవసాయ శాఖామాత్రులు లేరు. ఎవరు నోట్ చేసుకోవడం లేదు. మేము యిక్కడ చెప్పింది అరణ్య రోదనలాగ ఉంది.

ఛైర్మన్:- జానీగారు నోట్ చేసుకున్నారు. వారు తెలియచేస్తారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- జానీగారు నోట్ చేసుకున్నారా?

శ్రీ మహ్మద్ జానీ:- నేను నోట్ చేసుకున్నాను. కనసర్కూ మినిస్టరుగారికి తెలియ చేస్తాను.

డాక్టర్ బి. రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట):- అధ్యక్షా, ఈ సభైక్ష్మ మెడికల్ అండ్ హాల్స్ కు సంబంధించినటువంటిది. ఈ డిపార్టుమెంటు కొన్ని జి.ఓ.లు యివ్వారు. దానివలన పరిస్థితులు ఏరకంగా మారిపోయి వారు యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారో మీద్యారా పృథుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తూ, తత్సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈ మధ్యన మెడికల్ నేటు విషయంలో ఎమ్సెట్ ఎంటరెన్సు ఎగ్జామినేషను జరిగినప్పుడు ఎక్స్ సర్వీసుమెన్ కు, ఎన్.సి.సి.వారికి, పిజికల్స్ వాండ్ కేవ్ వారికి ఉన్నటువంటి కోటా 1.75 పర్సంటు నుంచి 7 పర్సంటుకు పెంచుతున్నట్లుగా జి.ఓ. యిచ్చినారు. వారికి కేవలం 17 నేటు వచ్చేది ఈ జి.ఓ. వలన 70 నేటుకు పెరిగినవి. 53 నేటు పెరిగినవి. మెరిటోరియస్ స్కూడెంట్స్ కోర్సుకు వెళ్ళినారు పెంచిన కోటా జి.ఓ. మీద. దానిమీద 12.10.92వ తేదీన 1.75 పర్సంటు కోటాయే ఉండాలి. అది 7 పర్సంటు ఉండడానికి వేలువేదనే కోర్సు తీర్పు యిచ్చినది. ఈ మధ్యనే ఎడ్మిషన్స్ ఫూర్తి అయినవి. కోర్సు తీర్పు ప్రకారం తిరిగి 1.75 పర్సంటు మాత్రమే అమలుచేయాలని ఇమిడియేట్ గా ప్రభుత్వం జి.ఓ. యివ్వనందువలన ఎడ్మిషన్స్ విషయంలో 7 పర్సంటు అమలుచేయడం జరిగింది. దీనివలన 53 మంది మెరిటో రియస్ స్కూడెంట్సుకు నేటు రాకుండా పోయినవి. ప్రభుత్వము వెంటనే కోర్సు తీర్పు ప్రకారం జి.ఓ. యివ్వనందువలన వేరి జీతాలు మారిపోయినవి. దీనికి ఎవరు బాధ్యత వహించుతారు? ప్రభుత్వం దీనికి బాధ్యత వహించాలి. కోర్సు తీర్పు ప్రకారం సకాలంలో జి.ఓ. యివ్వనందువలన 53 మంది మెరిటోరియస్ స్కూడెంట్సుకు సూపర్ న్యూమరరీ నేటు క్రియేట్ చేసి యిస్తారా? ఆ రకంగా వారికి అన్యాయం జరిగింది కాబట్టి వారికి ఆ రకంగా సూపర్ న్యూమరరీ నేటు క్రియేట్ చేసి యిస్తామని హామీ యిస్తారా? మనకు యింకా 300 నేటు రావలసి వుంది. హాస్పిటల్స్ లో బెడ్ స్కెంత్ స్కూడెంట్స్ స్కెంత్ దామాషాగా మన రాష్ట్రములో లేనందువలన మనకు రావలసినటువంటి 300 నేటు రాకుండా పోయినవి. దీని విషయంలో ఇండియన్ మెడికల్ కౌన్సిల్ తోను, సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ తోను సంప్రతింపులు జరిపి ఆ 300 నేటు తీసుకునిరావడానికి ఎటువంటి చర్యలు ప్రభుత్వము తీసుకొనబోతున్నది? బెడ్ స్కెంత్ ను పెంచడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది? 300 నేటు తీసుకుని రావడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది? ఈ రోజున ఈ 53 మంది మెరిటోరియస్ స్కూడెంట్స్ ఈ అసెంబ్లీ లోటో ఉన్నారు. వారు ఆమరణ నిరాహారదీక్ష చేయాలనే ఆలోచనతో ఉన్నారు. వొస్పెక్ట్ సరిగా యివ్వనందువలన, సకాలములో జి.ఓ. యివ్వనందువలన 53 మంది మెరిటోరియస్ స్కూడెంట్స్ అంత కష్టపడి ఈ రోజున నేటురాక సఫర్ అవుతున్నారు. ఆ 53 మంది మెరిటోరియస్ స్కూడెంట్స్ ఆమరణ నిరాహారదీక్ష చేయాలనే తలంపుతో ఉన్నారు....

ఫ్లెర్రన్:- రూలు 304 క్రింద వస్తూంది....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి):- ఇది రూలు 304 క్రింద తేరే సమస్య కాదు. ఇమిడియేట్ గా మంత్రిగారి చేత సాయంత్రము వరకు సమాధానం ఇప్పించాలి. ప్యాస్పెక్ట్ లో ఈ నేటు ఉంటాయని చెప్పినారు. సాయంత్రము వరకు మంత్రిగారి చేత సమాధానం యిప్పిస్తారా?

ఫ్లెర్రన్:- కన్సర్న్ మినిస్టరుగారికి....

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Let him go on record. Atleast they will be satisfied. ఇవాళ సాయంత్రంలోగా మినిస్టరుగారి చేత సమాధానం ఇవ్వించండి.

శ్రీ మహ్మద్జాన్:- నేను నోట్ చేసుకున్నాను. చీఫ్ మినిస్టరుగారికి తెలియచేస్తాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, జీరో అవర్ లో పత్రిక రోజునా అనేక విషయాలు పృథుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తూనే ఉన్నాము. పత్రికలలో వచ్చినా, యిక్కడ కూడా తీసుకుని వస్తూ ఏమైనా పృథుత్వం ఉంటుందని జీరో అవర్ లో మేము ప్రస్తావించడం జరుగుతున్నది. కానీ ఏమీ పృథుత్వం ఉండడము లేదు. మేము చెప్పిన వాటి మీద దురదృష్టవశాత్తు పృథుత్వము తరఫునుంచి మంతులు ఎట్లాంటి సమాధానాలు యివ్వడం లేదు. జీరో అవర్ పేరు చెప్పి సభ యొక్క టైము అంతా వేస్తూ చేస్తున్నట్లుగా కనపడు తున్నది. కనీసము జీరో అవర్ లో చెప్పినది వినడానికి గానీ, నోట్ చేసుకొనడానికి గానీ కనీసం మినిస్టర్లు హౌస్ లో ఉండరు, కూర్చోరు. తమరు చెప్పితే వారు నోట్ చేసు కుంటున్నామంటారు. మాటవరుసకు నోట్ చేసుకుంటున్నామంటారు. జీరో అవర్ అని చెప్పి ఇక్కడ మాట్లాడడం అనవసరమనుకుని నేను ప్రొటెస్ట్ గా మాట్లాడడం లేదు.

శ్రీ బి. జేవనరెడ్డి:- మాట్లాడడానికి వారి దగ్గర సబ్జెక్ట్ లేదు అని అనుకుంటాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, సబ్జెక్టు లేక కాదు, తమరు అనుమతి యిస్తే - నేను మాట్లాడుతాను. రాష్ట్రములో పృథుత్వ సమస్యల మీద ఎన్నో ఉన్నాయి....

ఫోర్మన్:- అలీరెడ్డి మీరు ప్రొటెస్ట్ చేశారు. తమరు కూర్చోండి.

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

10-20

ఉ.

Sri Mohd. Virasat Rasul Khan (Charminar):- Mr. Speaker Sir, I would like to bring to the notice of the Government through you that there is severe shortage of essential commodities in the ration shops. People are not getting the quota allotted - kerosene, rice, oil or anything from the ration shops. We are finding long queues before the ration shops.... Sir, It is a very serious matter. The concerned Minister is not present. I hope somebody is noting down.... Sir, we are finding long queues before the ration shops. Rice is not available: kerosene is not available; palmolene oil is not available. People reported this matter to the concerned officers, but no action has been taken. officers, but no action has been taken. Hundreds and thousands of people have applied for new ration cards. Enquiries have been made, but no new ration cards have been issued by the Government. When we approached the C.R.O. and other officers we got a reply that the Government asked them to stop issue of new ration cards. There was a change in the Government and they changed the colour of the cards also. Earlier it was yellow and green. Now it is pink and white. Though enquiries

have been made no new cards - neither white nor pink - have been issued by the Government. Poor people like rikshaw-pullers and others are suffering a lot. So kindly issue instructions to the concerned Minister for the instructions to be issued for issue of new ration cards.

Sri Mohd. Jani:- Noted, Sir.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట):- అధ్యక్షా, ఇది మెడికల్ అండ్ హెల్త్ కి సంబంధించి నది. శాసనసభలో ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు ఈ శాఖకు వ్యవహరిస్తున్నారు కనుక వారు నోట్ చేసుకోవాలి. ఇది పురాతనమైన సమస్య. డెంటల్ కోర్సులో పి.జి. కోర్సు కోసం మిగతా వాటి మాదిరిగానే డెంటల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్స్ కు 15 శాతం కోటా లేదు. వేరే కోర్సులకు ఉంది. ఎం.డి., ఎం.ఎస్. లకు ఈ 15 శాతం రిజర్వేషన్ ఉంటుంది. డెంటల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్స్ కు ఈ సదుపాయం లేదు. పెట్టుమని అడగడం జరిగింది. సంబంధిత అసిస్టెంట్ సర్జన్స్ వారు రిప్రజెంటే చేశారు. అసిస్టెంట్ అడిగాము. 19.8.91న ఈ మంత్రిగారే వ్యాఖ్యనం చేశారు. మూడు నెలలలో పరిష్కారం చేస్తామని అన్నారు. కానీ చెయ్యలేదు. ఆ తరువాత డైరెక్టర్ ఆఫ్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ గవర్నమెంట్ కు సెసిఫికేగా ఈ రిజర్వేషన్ విషయంలో ప్రపోజర్స్ పంపారు. అయితే గవర్నమెంట్ డెంటల్ కాలేజీకి కూడా వ్యాఖ్య. 29.5.92న ప్లాకోర్సు ఒక జడ్జిమెంట్ ఇచ్చి రెండు నెలలలో దీని విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించారు. ఆ తరువాత యూనివర్సిటీ ఆఫ్ హెల్త్ సైన్సెస్, విజయవాడ వారిని అభిప్రాయం అడిగితే ఈ 15 శాతం నేట్లు ఇవ్వడం న్యాయంగానే ఉంటుందనే, కనుక ఇన్ సర్వీస్ అసిస్టెంట్ డెంటల్ సర్జన్స్ కు ఎం.డి. కోర్సులో అడ్మిషన్స్ ఇవ్వాలన్నారు. ఆ విషయం 23.10.92న జరిగిన ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ లో అప్రూవ్ చేశారు. చేసి, గవర్నమెంట్ కు పంపారు. Approved, as built - in reservations as in other P.G. Courses and requested the Government to issue orders. అయితే యూనివర్సిటీ ఆఫ్ హెల్త్ సైన్సెస్ చేసిన అప్రూవల్ ఇంతవరకూ అమలుకాలేదు. 1993 జూన్ నుంచీ పి.జి. కోర్సులు ప్రారంభమవుతాయి. కనుక వెంటనే దానికి అనుగుణంగా నిర్ణయం తీసుకుని ఆదేశాలు జారీచేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఈ విషయం ప్రస్తావించడం నాకు గుర్తుంది. డిలే జరిగిన మాట వాస్తవం. ఇచ్చిన సమాచారాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకుని వెంటనే చర్య తీసుకునేందుకు చెబుతాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, తమరికి నోట్ పంపుతున్నాను.

(నోట్ ను సభాపతికి పంపడం జరిగింది)

శ్రీ జి. శ్యాంసుందర శివాజీ (నోంపేట):- అధ్యక్షా, ఆరోగ్య శాఖమంత్రిగారి దృష్టికి ఒక విషయం తెస్తున్నాను. ఈ వైద్య విధాన పరిషత్ ఆధ్వర్యంలో గల భవనాల మెయింటెనెన్సు ఆర్ అండ్ బి కి ఉండేది. దానివల్ల ప్రతి సంవత్సరం కాకున్నా రెండు, మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి మరమ్మత్తులు జరిగేవి. వైద్య విధాన పరిషత్తు ఏర్పడి నప్పటినుంచీ దాని ఆధ్వర్యంలో గల భవనాల మెయింటెనెన్సు కూడా వైద్యశాలలో గల

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు మాస్కున్నారు. దీనివల్ల మా శ్రోతాకుళం జిల్లాలో ఇంతవరకూ ఒక్క భవనం కూడా రిషేర్ కాలేదు. చాలాసార్లు రిప్రజెంట్ చేసిన తరువాత కూడా తీసుకోలేదు. పత్తి జిల్లాలో భవనాల మరమ్మత్తు పనులు చేపట్టే విధంగా ఆదేశాలివ్వాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- విషయం నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య (నిరిసిల్ల):- లేబర్ మినిస్టర్ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కనీస వేతనాల వల్లం ప్రకారం పత్తి రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి బీడీ కార్మికులకు కనీస వేతనాల ప్రకటన వెయ్యాలి. 1991 జనవరిలో ప్రకటించవలసి ఉండగా 15 మాసాలు ఆలస్యం చేశారు. 1992 మార్చి 30న ప్రకటించారు. దీనివల్ల రూ. 250 కోట్ల నష్టం బీడీ కార్మికులకు వచ్చింది. బీడీ యాజమాన్యానికి రూ. 250 కోట్లు లాభం వచ్చింది. ప్రభుత్వ దివాలాకోరుతనం వల్ల జరిగింది. 1992 మార్చి 30న మరొక జి.ఓ. వచ్చింది. వి.డి.ఎ.కు సంబంధించినది ఇది. ఇది రాగానే వెంటనే యాజమాన్యాలు ప్లాకోర్టు నుంచి తెచ్చుకున్నారు. దీనివల్ల వి.డి.ఎ. ఇవ్వకపోవడంతో రూ. 165 కోట్లు రాష్ట్రవ్యాపితంగా బీడీ కార్మికులకు నష్టం జరిగి, యాజమాన్యాలకు లాభం జరిగింది. అసలు ప్రభుత్వ విధానం ఏమిటి. జి.ఓ. లివ్వడమూ, వాటిని అమలుచెయ్యకపోవడమూనా? అధికార రోగవారిత బద్ధిరాంధకారంగా ఉంది. ఎన్ని చెబుతున్నా ఈ ప్రభుత్వం కదలడం లేదు. మీద్యారా ఒక్క మాట చెప్పమనండి. జి.ఓ.లను అలుచేస్తారా? ప్లాకోర్టు నుంచి స్టే వెకేట్ చేయిస్తారా? 11 మాసాలనుంచీ ఎందుకు ఆ ప్రయత్నం చెయ్యలేదు? ఈ రోజున కమిషనర్ వద్ద ఉయ్య పార్టీ మీటింగ్ ఉంది. ప్రభుత్వం వెంటనే స్టే వెకేట్ చేయించే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. మంత్రిచెప్పవచ్చా? కానీ....

మినిస్టర్ స్పీకర్:- లా మినిస్టరుగారున్నారు. నోట్ చేసుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు జవాబు ఉండదు.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- రేపో, ఎల్లండో అయినా చెప్పమనండి.

శ్రీ పాలదుగు వెంకటరావు (నూజివీడు):- అధ్యక్షా, స్టేట్ ప్లాంట్ విషయం సభా నాయకులు రోశయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పి చర్యతీసుకోవాలి. ఎన్నో త్యాగాలు చేసి రాష్ట్ర విద్యార్థి లోకానికి న్యాయం జరుగుతుందని ఉద్దేశం చేసి సాధించిన ఉక్కు ప్లాంట్ వల్ల ఆశించినంత మేలు కావడం లేదనేది తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మూడురకాల ఇబ్బందులున్నాయి. పనిచేస్తున్న ఉద్యోగస్థులకు కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. బయట గల యాక్టివలరీ ఇండస్ట్రీస్ వారికి కూడా కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. నిరుద్యోగులకు ఇందులో స్థానం లేకుండా ఉంది. ఈ మూడు ఇబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకోవాల్సి రూ. 7000 కోట్లను ప్లాంట్ మీద ఖర్చుచేసారు. కావలసిన భూమి, నీరు ఇతరత్యా సదుపాయాలు మనం ఇవ్వాము. దీనివల్ల రాష్ట్ర ప్రజలకు జరగవలసినంత న్యాయం జరగలేదు. పదే పదే వారిలో వారు అధికారులు గుడ్డురాడుకుంటున్నారు. ప్రమోషన్స్ కూడా మన వారికి లేకుండా చేస్తున్నారు. చాలా రోజుల నుంచీ ఇబ్బంది పెడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రీలరేలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 167
బ్యూవరేలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరేస్ గురించి.

సమావేశం ఏర్పాటుచేసి, కావలసిన వారితో మాట్లాడి, తగిన న్యాయం చెయ్యాలి. లేకపోతే యాగ్జిలరీ యూనిట్స్ వారు బృతకలేరు. ప్రమోషన్స్ కు, కొత్త ఉద్యోగాలలో చేరేందుకు అవకాశాలుండవు. వేల కోట్ల రూపాయలు కేంద్రం నుంచి కావాలని అడిగితే ప్రధానమంత్రిగారు ఇస్తామని చెప్పారు. కాబట్టి దాని అభివృద్ధికి, మన ప్రజలకు న్యాయం జరగడానికి మళ్ళీ 10. ముఖ్యమంత్రిగారు సంబంధిత వ్యక్తులను పిలిపించి సమావేశం ఏర్పాటుచేసి ఇది పరిష్కారం ఉ. చెయ్యవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Sri K. Rosalah:- I will pass on the information.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304 మేటర్స్ తీసుకొంటున్నాను....

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం

కొత్త డిస్ట్రీలరేలు, బ్యూవరేలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరేస్ గురించి

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక క్లారిఫికేషన్. నీన్న శాసనసభలో 'జేరో అవర్' తరువాత కొన్ని విషయాలు ప్రస్తావనలో మేరు వాటిని తొలగించారు. అయితే నేను ఆరోజు ఎవరిగురించి అయితే ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవాలనుకొన్నానో ఆ వ్యక్తి రిజైర్డ్ జడ్జి వై.వి. అంజనేయులుగారు పత్రికలద్వారా కొన్ని ప్రకటనలు చేయడం జరిగింది. మేరు రికార్డులోంచి తొలగించారు. ఈనాడు శాసనసభ నియమనిబంధనల ప్రకారం చూస్తే ఇది శాసనసభా హక్కులకు భంగం కలిగించే అంశం. ఇది హౌస్ బీచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ కు సంబంధించింది కాబట్టి మేము బీచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ నోట్స్ కూడా ఇచ్చాం. అయితే ఈ రోజున తమరు దానిని రిజెక్ట్ చేస్తూ ఇచ్చారు. అయితే ఇది ఏ కారణాలవల్ల బీచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ క్రిందికి రాదో, లేక వస్తుందో ఆ విషయంలో నన్ను వివరణ అడగకుండా హౌస్ లో ఎక్స్ పంక్ట్ చేయబడిన మేటర్ గురించి బయట పత్రికలలో కామెంట్ చేస్తే, దానిపై మేము నోట్సు ఇస్తే తమరు డిసెలొ చేశామని చెప్పారు. దీనిని మేరు ఎందుకు రిజెక్ట్ చేశారు. ఈ నోట్సును నేను ఎందుకు ఇచ్చానో చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:- It is not necessary that I should explain because I have disallowed it.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- దయచేసి వినండి....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నన్ను చెప్పనివ్వండి. ఎందుకు రిజెక్ట్ చేశానో నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అయినా ఇది మేరు పర్సనల్ ఎక్స్ ప్రెషన్ ఇవ్వవలసిన అంశం క్రిందికి రాదన్నది, ఒక జడ్జి గురించి మాట్లాడితే ప్రివీలేజ్ కారన్నది...

Sri K. Vidyadhara Rao:- He is not a judge, Sir. He is a retired judge.

వివరణ నిమిత్తం కొరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రీబుటర్లు,
బ్రావరేలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది అకడమిక్ డిస్కషన్ అంటే నేను కూడా మాట్లాడతాను, లేకుంటే మాట్లాడవద్దు.....

Sri K. Vidyadhara Rao:- You draw the difference between the judge and a retired judge.

Mr. Speaker:- After appointed for the enquiry also?

Sri K. Vidyadhara Rao:- I have every right to discuss about the conduct of the judge.

Mr. Speaker:- I am not allowing you.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Kaul and Shekdar Page 946 the protecting of the judge in this regard is restricted only in respect of the judicial duties and does not apply to his private conduct. This is in reference to the Judicial Officers Protection Act, 1850.

Mr. Speaker:- You read the next sentence also.

Sri K. Vidyadhara Rao:- There is no next sentence.

Mr. Speaker:- When you have shown me that one-subject to the provisions of the Constitution is there.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I am only trying to bring it to the notice of the Chief Minister through you about the conduct of the retired judge. This individual has been identified with the properties of a Trust which is the question of our House Committee. When he has to appear before the House Committee, he cannot be appointed as a Commissioner of Enquiry. అని తమిరి నోటీసుకు తెచ్చాము. కౌల్ అండ్ షెక్డర్ పేజీ 94 కూడా చూడండి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మేరు రూలింగ్ ఇచ్చాక ఇంకా ఇదేమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- రూలింగ్ గురించి కాదు, అది ఎందుకు రిజెక్ట్ అయిందో చెప్పండి అంటే నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదని అన్నాను...

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- That cannot be a subject matter at all.

(Interruption)

Mr. Speaker:- Let the Minister say.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Priority is given to the Leader of the House and also to the leader of the Opposition. As Deputy Leader of the opposition, I have the priority.

Minister for Law and Courts (Sri A. Dharma Rao):- There was no need to discuss the matter in the house or debate the

వివరణ నిమిత్తం కొరిన అంశం : కొత్త డిస్టిలిరేటు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 169
బ్యావరేలపె కమీషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

matter in the House. If the Hon'ble Speaker considers that there is need or necessity to hear the Members of the House, giving the notice it can be discussed. But prima facie the Hon'ble Speaker has come to the conclusion that it cannot be allowed and that it is not in order and disallowed already, it cannot be raised again. There is no provision here to enable the Member to raise the matter here. It has ended there.

Sri K. Vidyadhara Rao:- You have permitted me,

(ఇంటర్వ్యూ)

ప్రతిసారి ప్రతిఒక్కరూ లేచి హౌస్‌ను ఈవిధంగా డిస్టర్బ్ చేయడం మంచిది కాదు. నన్ను కంప్లెట్ చేయనివ్వండి....

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :- అధ్యక్షా.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- డిస్టర్బ్ చేస్తున్నారు....

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు దానిగురించి అడిగితే నేను చెప్పే అవసరంలేదు. మీరు దానిగురించి కాక ఎకడమిక్‌గా మాట్లాడితే మాట్లాడండి..

Sri K. Vidyadhar Rao:- You have objected to grant leave to raise under 149 or 150. But I draw the attention of the House about the privileges of the Members. మా ప్రీవీలెజెస్ ఏమిటి? మేము ఇచ్చిన నోటీసు ఏమిటి అన్న దానిపై నేను మీకు వివరణ ఇవ్వడానికి There are ample number of precedents in this House. అది మీ ర్మ్యుకి తెస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- లా మినెస్టరుగారు ఏమన్నారంటే దీనిని నేను డిజైన్ చేశాను. కాబట్టి....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు ప్రీవీలెజ్ మోషన్‌ను రిజెక్ట్ చేశారు. అయితే ఇలా ప్రీవీలెజ్ నోటీసును రిజెక్ట్ చేసినప్పుడు ఎందుకు రిజెక్ట్ చేశారో కారణాలు చెప్పిన ప్రీసిడెంట్స్ ఉన్నాయి. అదీకాక నేను మీకు ఎందుకు నోటీసు ఇచ్చాననేది చెబుతున్నాను. దయచేసి వినండి....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా..... I am raising a point of order.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను ఎందుకు ప్రీవీలెజ్ మోషన్ నోటీసు ఇచ్చానో చెబుతున్నాను. సభా హక్కులకు భంగం కలుగుతోంది కాబట్టి మీరు మార్గదర్శకంగా రావాలి. కౌల్ అండ్ షక్టర్‌తో క్లియర్‌గా కొడిగెత్తి అయింది. అది మీకు చదివి వినబెట్టాను.

10-40

Sri A. Dharma Rao:- Speaker Sir, I draw your attention to Rule 150 sub rule (3)--the right to raise a question of privilege the question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence and sub-rule (3) is relevant 'the matter requires the intervention of the House.' It is for the Hon'ble Speaker to decide. The Hon'ble speaker has already decided under rule 149. Then, it does not require the intervention, of the house. There, the matter has ended and it cannot be allowed.

Mr. Speaker:- I am not going to hear any clarifications.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రూల్ 151 క్రింద అనుమతి యివ్వకపోతే ఎలా అధ్యక్షా. అలా అనుమతించిన ప్రసిడెంట్స్ కూడా వున్నాయి.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I want you to give a ruling on the point of order that I am going to raise. The question of privileges is governed under the rules by Chapter 20. Every rule of chapter 20 specifically stipulates, on the floor of the House, governing the admission of the privilege notice. whenever it comes, there are certain provisions, more particularly under rule 151 which governs mostly where if a privilege notice is rejected what is the procedure, where a privilege notice is found to be in order, what is the procedure. Number of provisions have been brought in under rule 151. My point is, now is the Speaker permitting this House or any Member of this House, after the privilege notice is rejected, to put forward his views? If so, under what rule? If the Speaker is using any such powers, I want to know them.

Mr. Speaker:- I am not allowing anything on why it has been rejected. There is no rule, there is no chapter.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I want to go on record.

Mr. speaker:- You want to go on record. On what?

Sri K. Vidyadhara Rao:- My notice has been rejected. So, I must be provided opportunity.

Mr. Speaker:- I said already, it is not necessary.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Fortunately or unfortunately we are provided with commonsense.

Mr. Speaker:- Some times you say we must go by the rule; some times we say by commonsense.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Hon'ble Speaker has got the right to invoke certain powers. I hope you will definitely

వివరణ సమీక్షం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రిబ్యూటు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 171
బ్రావరీలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరేస్ గురించి-

support me. You have got wide powers. probably, Sri Samarasimha Reddy and Sri Dharma Rao are not realising the fact that you can override those rules.

Mr. Speaker:- It is not necessary to discuss.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- I must humbly say that we must use the commonsense. He is a retired judge.

Mr. Speaker:- I am not hearing anything on this; I have already given it.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Because you have already rejected my notice, I am only attracting you to the commonsense. You have to allow me.

Mr. Speaker:- I am not allowing.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Basically, he is a retired judge. This gentlemen, I would like to go on record like this.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను అల్టెడీ రూలింగ్ ఇచ్చాను. ఇప్పుడు చర్చ అసంపరం.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- He gave a letter to you. The letter is before the Hon'ble Speaker.

Sri A. Dharma Rao:- Commonsense may differ from man to man. But rules cannot differ.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Mr. Speaker Sir, there is something to be said about this. విద్యాసాగరరావుగారు నా పేరు తెచ్చారు కాబట్టి నేను మనవిచేస్తాను.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- స్పీకర్ సర్, ఆంజనేయులుగారి తెటర్ వుంది. వారి తెటర్ మీద...

మిస్టర్ స్పీకర్:-తెటర్ చూశాను. తెటర్ కంటెంట్స్ పేపర్లో చూశాను. మీరు హెడ్ ఏమి వుందో, లేదో తెలుస్తుంది. దట్ ఈజ్ ఓన్లీ కామన్సెన్స్.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- తెటర్లో వుంది కాబట్టి మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. తెటర్లో వున్న దానికి పరస్పర విరుద్ధంగా, అయిన పెగ్స్ స్టేట్మెంట్ ఇచ్చారు. సమాచారాన్ని మన డిపార్ట్మెంట్ కమిషనర పెగ్స్కు ఫోన్ చేసి చెప్పారు. మీరు వెర్రిపై చేయండి.

172 26 ఫిబ్రవరి, 1993. వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రీలను, బ్రావరీలపై కమీషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిర్స్ గురించి.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- పెగ్స్ రిపోర్టర్స్‌ను పిలిపించి అడగండి. అధ్యక్షా, కమీషనర్‌గారు....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను అనుమతించడం లేదు.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, తెటర్‌లో వున్న దానికి విరుద్ధంగా అందులో కంటెంట్స్ వున్నాయి.

Mr. Speaker:- You said I have got inherent powers.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఒక్కమాట మేద బాపిరాజుగారు శాసనసభ సభ్యత్వానికి రాజీనామా చేశారు. సిబ్బింగ్ జడ్జ్‌తో ఎంక్వయిర్ జరిపించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, విద్యాసాగరరావుగారు రెండు మాటలు చెబుతున్నారు. కొత్త అండ చక్రదర్, కన్వెన్షన్స్, రూల్స్ వీటన్నింటినీ ప్రక్కకు పెట్టి వ్యవహరించడానికి తమరికి యిన్‌వారెంట్ పవర్స్ వున్నాయని వారు చెబుతున్నారు. తమరికి వున్న పవర్స్‌ను పురస్కరించుకొని, తమ ఛాంబర్స్‌లో జాగ్రత్తగా ఆలోచించి తమరు రిజెక్టు చేసిన తరువాత, దాన్ని గురించి మాట్లాడము అని అంటూనే మరలా రెయిజ్ చేస్తున్నారు.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- You have not rejected the letter of Sri Anjaneyulu Garu.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నా మనవి ఏమిటంటే ఈ యిస్సూ, నీన్న, మొన్న రెయిజ్ కావడం, తమరి అధిష్టాధికారంలో 'దేర్ ఈజ్ నో ప్రివీలేజ్' అని రిజెక్టు చేయడం జరిగింది. మరలా అదే పాయింట్ రెయిజ్ చేయకూడదు అనే మాట తమరు రివీజ్‌డిగా చెప్పారు. నా పర్సెప్షన్ ఏమిటంటే దీనిని యింతటితో వదలిపెట్టాలనేది, ఎందుకంటే తమరు ఫైనల్ రూలింగ్ ఇచ్చారు. 'స్పీకర్‌గారంటే మాకు గౌరవం ఉంది. మీరు యిచ్చే నిర్ణయాన్ని మేము సిరసావహిస్తాము. కానీ ఎందుకు రూలింగ్ ఇచ్చారు' అంటూ వారు అడుగుతూ వుంటే మేము ఏమి చెప్పాలి?

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, స్పీకర్‌గారి రూలింగ్ గురించి మేము మాట్లాడలేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, అంజనేయులుగారు తమరికి వ్యాసిన తెటర్‌లో ఏమి వుందో తమరికి తెలియని అంశం ఆయనకు తెలుసు కాబట్టి మాట్లాడతారట. వారు, వీరు

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్కలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 173
బూర్జువరీలపై కమ్యూనిస్ట్ అఫ్ ఎంక్వయిరేస్ గురించి.

అందరం కూడా స్పీకర్ గారు యిచ్చిన రూలింగ్ ఫైనల్ అని అంగీకరిస్తూ వున్నాము. దాన్ని అంతటితో ఒదిలిపెట్టి వేరే దిక్షిసెన్స్ లోకి పోదాము.

(శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి లేవీసిలబడి మాట్లాడుటకు అనుమతి కోరారు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సమరసింహారెడ్డిగారి పేరు తెప్పినందువల్ల, వారు మాట్లాడతారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- దయచేసి మా అభిప్రాయం కూడా వినండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- పేర్లు సరదగా కూడా తీయవచ్చు.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- I am neither bewitched nor bewildered by the use of the word 'commonsense', because unfortunately who used it does not realise that he becomes the first casualty from that side.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- I take serious objection to it.

Mr. Speaker:- Because he cannot refer it to that side. కామన్ సెన్స్ అనేమాట అందరికీ వర్తిస్తుంది. ఒకవైపు ఎందుకు అంటారు?

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- I am not offending. నేను అఫెండ్ కాను. నేను ఫస్ట్ క్యాబువాలిటీ కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- టైమ్ వేస్ట్ అవుతోంది.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- క్యాబువాలిటీ నిన్ను ఎలా చేస్తాను నేను. కామన్ సెన్స్ క్యాబువాలిటీ అవుతుంది అన్నాను.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- కామన్ సెన్స్ వుంది కాబట్టి అర్థం చేసుకుంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ సబ్జెక్ట్ ఇంతటితో కోట్ చేయండి.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Again he raised the common-sense which is another casualty. నేను మనవిచేసేది ఒకటే. తమకు రెసిడువల్ పవర్స్ వున్నాయనే విషయం ప్రతి గౌరవసభ్యునికి తెలుసు. రూల్ 314 క్రింద. మీరు రూలింగ్ కూడా యిచ్చారు. You put an end to this sort of business. I am neither bewitched nor bewildered by the glittered word by Mr. Vidyasagar Rao. He is forgetting one fact that a

వివరణ సమీక్షం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్టిలిల్లు, బ్రావరేలపై కమీషన్ ఆఫ్ ఎంకవైయరీస్ గురించి.

particular person who has been a judge has been appointed under the Commission of Enquiries Act. Whether he is a retired judge or in office, he is a judge. He is functioning as a judge under the Commission of Enquiries Act. Let them read thoroughly Kaul and Shekdar as to what is a privilege and what is not a privilege. There is no question of any privilege here.

Sri K. Vidyadhara Rao:- He has to realise that the Commissioner for enquiry is for fact finding. Moreover, the terms of reference have not yet been announced. He cannot start functioning. It cuts no ice.

Mr. Speaker:- You know, it can be rejected, if you see Kaul and Shekar correctly.

Sri A. Dharma Rao:- The judge has already commenced the work.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I am not allowing anything on this.

0.50 శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఆల్టర్డే వర్క్ కమిషన్డ్ అని అన్నారు. ఆయన ఆల్టర్డే వర్క్ కమిషన్డ్ చేస్తే, Definitely the matter comes under privilege.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆయన ఏమీ తెటర్ వాశారో మేకు తెలియదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- పేషర్లో వచ్చింది. మేకు ఏమీ వ్యాసింది, ఆయన ఏమీ చెప్పిందే. కింగ్ కోట్ గురించి ఏమీ చెప్పారో, ప్లాడరాబాద్ బహావోలో ఏమీ చెప్పిందే, ఇదంతా సెల్ఫ్ కాంట్రీడిక్టరీగా వుంది. ఆయన వుండడానికి వీలులేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మా అభిప్రాయం కూడా మేరు వినాలి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మా అభిప్రాయాలను వినడానికి యిష్టం లేకపోతే ఎలా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను వినను అనలేదు. మేరు ఆల్టర్డే మీ అభిప్రాయం చెప్పారు కదా. నేను మేకు అవకాశం యివ్వను అనలేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మా అభిప్రాయం రికార్డులోకి పోవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రికార్డులోకి పోతుంది. కానీ నాట్ ఆన్ ది రూలింగ్.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఒక ముఖ్యమైన విషయం వుంది. నేను ప్రివీలేజ్ మోషన్ యిచ్చిన దాని విషయం చెప్పే ముందు ఒక ముఖ్య విషయం తమకు మనవిచేస్తాను.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్టిలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 175
బ్యావరేలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరెస్ గురించి.

టీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ శాసనసభలో అనేక పర్యాయాలు రిప్లయ్ యిచ్చి, వారు చెప్పింది రికార్డులోకి వెళ్లి, నాది రికార్డులోకి పోకపోతే న్యాయం జరుగదు అని న్యాయం చేకూర్చిన సందర్భాలు కూడా రికార్డు కాబడి వున్నాయి. I have raised a very important point - regarding the freedom of speech. Under Article 194, we have certain privileges. Whatever matter we raise here cannot be questioned, even if it is against any individual. నేను కొన్ని యిస్యూస్ రెయిజ్ చేస్తే తమరు వాటిని ఎక్స్పంజ్ చేశారు. and now this retired Judge, Sri Anjaneyulu, has written to you a letter.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఎక్స్పంజ్ దానిమీద కాకుండా, పెపరల్ బయట చెప్పిన దానిమీద వచ్చింది. నేను ఈ విషయంలో ఇక వినదలచుకోలేదు.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా..... అధ్యక్షా.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను వినను. ఆల్ రెడీ రూలింగ్ యిచ్చాను. రూలింగ్ మీద కాకుండా వేరే మాట్లాడుతేనే రికార్డులోకి పోతుంది.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, దయచేసి వినండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304లు కాకుండానే టైమ్ వెస్ట్ అవుతోంది. ఏదీ సమయానికి కానివ్వరు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మా సభా హక్కులకు భంగం కలుగుతోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభా హక్కులకు భంగం ఏమీ కలగడం లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మాకు మైక్ ఆఫ్ చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు మైక్ వుంది. యిచ్చారు, మాట్లాడండి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, in his letter Sri Anjaneyulu has said that some statements were made by honourable members in the Legislative Assembly and also outside. That the statements made on this issue were expunged by the Hon'ble Speaker is a fact. Then how can the matter has been expunged be raised in his letter?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పకూడదు దానిమీద. నేను ఎక్స్పంజ్ చేసిన వాటి మీద రాలేదు.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రీలరీలు, బ్రావరీలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Once a letter has come to you, it has become the property of the House. Secondly, he has circulated copy of that letter to all the Newspapers, and the Commissioner Information Department has asked to give wide publicity. రెండు స్టేట్ మెంట్స్ చదువుతాను వినండి. ఎందుకు సభాపక్షాలకు భంగం కలిగిందో, ఎందుకు బీచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ జరిగిందో చదువుతాను వినండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బీచ్ ఆఫ్ ప్రివీలేజ్ మీద యివ్వదలచుకోలేదు. నేను ఎలాచేయడం లేదు.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా.....

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నన్ను చెప్పనివ్వకుండా వారిని ఎలాచేస్తున్నారు. రోశయ్యగారికే మాట్లాడే హక్కు వుందా? మేము మాట్లాడకూడదా?

Sri A. Dharma Rao:- Once the Hon'ble Speaker has expunged the matter and whatever has happened in the House, it must be deemed as if nothing has happened and nothing has been said and there ends the matter.

But there is something which related to the matter outside the House. Even in the reply no allegation has been against the Hon. Member. It is only the 'denial' of the allegations made by the Hon. Member. He is aggrieved; he cannot use this forum of the House. This was said against a judicial officer.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ***

Mr. Speaker:- I am not allowing - nothing will go on record.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- దయచేసి ఒకటి వినండి. వారికి అవకాశం యిచ్చి మాకు అవకాశం యివ్వడం లేదు. ఇది న్యాయం కాదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- శాసనసభ సమావేశాల్లో వారు మొత్తం అవకాశం తీసుకుంటూ, మమ్మల్ని గురించి మాట్లాడుతారా? మే పర్మిషన్ తో మాట్లాడడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము.

***Expunged as ordered by the Chair.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రిలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 177
బ్రావరీలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

శాసనసభా నాయకుడిగా తమరి అనుమతితో మాట్లాడానికి ప్రయత్నిస్తే. "అయినకు మ్మేక్ యివ్వడం అన్యాయం, దుర్మార్గం". అంటూ ఈ ఆరోపణలన్నీ ఏమిటండి? అధ్యక్షా, మీరు చూడండి. మీరు రిజెక్టు చేసిన తరువాత ఎన్నోమార్లు తిరిగి దానిని ప్రస్తావన చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అధ్యక్షా, తమరు రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత కూడా, విద్యార్థర రావుగారు తాము మాట్లాడడానికి ఎన్నీ అవకాశాలు తీసుకున్నారో రికార్డు చూడండి. మ్మేక్ మధ్యలో డిస్కనెక్టు చేస్తే ఏమి అగ్రిహం చూపుతున్నారో చూడండి. సభానాయకుడిగా తమ దృష్టిని ఆకర్షించి రెండు మాటలు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నిస్తే, 'లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్'కి మ్మేక్ ఇవ్వారు. ఇది ఏమిటి? అంటున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యార్థరరావు:- నేను అలా అనలేదు సర్. హౌస్ రికార్డులో చూడండి. మేము రెయిజ్ చేసిన యిసుకలో సమాధానం ఇవ్వడం వాయిదా వేయడానికి వేలులేదు, అదే రోజు సమాధానం చెప్పడానికి అవకాశం కావాలని కోరిన వ్యక్తి వారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వారు మాట్లాడిన తరువాత జవాబు చెప్పే హక్కు నాకు వుండదా? ఆ రైట్ ను ఉపయోగించుకున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యార్థరరావు:- ఆ రైట్ మాకూ ఉంటుంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, మీరు సభను ఎడ్జర్స్ చేసి రికార్డులు చూడండి. వారు ఎంత బ్లెమ్ తీసుకున్నారో తెలుస్తుంది. జేరో అవర్ అయిపోయిన తరువాత, ఎవరు ఎంత బ్లెమ్ తీసుకున్నారో చూడండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మా అభిప్రాయాన్ని రికార్డులోకి చెప్పాలి.

11:00
ఉ.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దానిమీద మాట్లాడితే రికార్డుకు పోదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీ రూలింగ్ ను మేము ఎక్సెడ్ చేస్తాము. అయితే మా అభిప్రాయాన్ని చెప్పే హక్కు వుంది. ప్రివీలేజ్ మోషన్ ఇచ్చాము. మీరు డిస్మిస్ చేశారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

డెమొక్రాటిక్ గా మా అభిప్రాయాన్ని చెప్పే అవకాశం ఉండాలి.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- తమరు రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత దానిమీద డిస్కషన్ కు వేలు లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రూలింగ్ మీద కాదు. వేరే చెబుతున్నారు. రూలింగ్ మీద వచ్చినవి రికార్డులోకి పోదన్నాను. రూలింగ్ పైన కాదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మా అభిప్రాయాన్ని చెబుతున్నాము. డెమోక్రాటిక్ గా చెప్పి పులసిన అవసరం ఉంది. వద్దని వారించే అవకాశం వారికి లేదు. You have expunged certain words but those have been taken into consideration by certain individual and he has reacted also. ఆ రియోక్షన్ ఈ వాపుస్ మీద పడింది. ఈ వాపుస్ లో మే ప్రివిలేజ్ కు భంగం కలిగిందని అనుకుంటున్నాను. అందుకే ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇచ్చాము. దురదృష్టవశాత్తు మేకు మా మీద ధయ లేదు. వదిలేయండి. జ్యుడిషియల్ ర్యాక్సిని మేము క్వశ్చన్ చెయ్యడం లేదు. ఆయన ప్రయివేట్ కెసానిటీతో చెప్పిన అభిప్రాయాలు ఆయన హక్కులకు ప్రివిలేజెస్ వర్తించవు. మేము జ్యుడిషియల్ పైన క్వశ్చన్ చెయ్యడం లేదు. However, the expunged words should not be printed or published. దానిమీద ఆధారపడి రియోక్షన్ అయి ఇన్ స్టాన్డ్ మెంబర్స్ మాట్లాడిన దానికి ప్రివిలేజ్ క్రిందకు రాదని మీరు దురదృష్టవశాత్తు నిర్ణయానికి వచ్చారు. మాకు సంబంధించిన అంశాలు కాన్, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన అంశాలు కాన్ వర్పించేటప్పుడు ఈ అసెంబ్లీ రూల్స్ మీద పోతే కామన్ మెన్బర్స్ అర్థం కాదు. కామన్ మెన్బర్స్ కు తెలిసిందల్లా 12 డిస్ట్రీలరీలకు లైసెన్సులనిచ్చారు అనేదే. సిబ్బింగ్ జడ్జిత్తో ఎంక్వయిరీ వేయాలని మేము కోరాము. అయినా వారికి ఆమోదం కాలేదు. రిటైర్డ్ జడ్జిత్తో వెళ్ళారు. వారి అభిప్రాయాలు తెలుసుతూ స్పష్టంగా మేకు లెటర్ వ్రాసాము ఇన్ స్టాన్డ్ అసెంబ్లీలో జరిగిన దానిపై వ్రాశారు. దానివల్ల మా హక్కులకు భంగం కలిగిందని అనుకున్నాము. అయినా మీ హృదయాన్ని కలిగించలేదు. ఇందుకు మా నిరసన వ్యక్తం చేస్తూ వాకవుట్ చేస్తున్నాము.

(సి.పి.ఐ.కి చెందిన గౌరవ సభ్యులు వాకవుట్ చేశారు)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- అధ్యక్షా, జేరో అవర్ లో ఈ విషయాన్ని పుస్తావించడానికి చూస్తే, నోటీసు ఇస్తే ఆలోచిస్తామన్నారు. దానిపైన నన్ను మేము మాట్లాడలేకపోయాము. నేను నా హక్కులకు భంగం కలిగిందని నోటీసు ఇస్తే మీరు రిజెక్ట్ చేశారు. కానీ నేనే నా హక్కులకు ఏం భంగం కలిగిందో చెప్పుకునే హక్కు ఉండాలి కదా? తరువాత మే ఇష్టం. మే రూలింగును మేము పాటిస్తాము. వాపుస్ లో జరిగిన చర్చల యొక్క వివరాలను కొన్నిటిని మీరు ఇచ్చిన రూలింగ్ కు విరుద్ధంగా ఉన్నాయని రికార్డు నుంచి తొలగించారు. ఆ తొలగించిన వాటి మీద ఆయన బయట మాట్లాడారు. అధ్యక్షా, దయచేసి మీరు వినాలి. రిటైర్ అయిన తరువాత ఆయన ఇప్పుడు సాధారణ పౌరుడు. జడ్జి కాదు. అసెంబ్లీలో నేను మాట్లాడిన మాటలను, మీరు రికార్డు నుంచి తొలగించిన వాటి మీద ఆయన బయట స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వడం సరైనది కాదని నా హక్కులను భంగం కలిగిందనే నేను భావిస్తున్నాను. దాంతోపాటు కొన్ని పత్రికలలో స్పష్టంగా వచ్చింది. నిజాం ట్రస్టుకు లీగల్ అడ్వయిజరీని ఆయన చెప్పుకున్నారు. ఎంతో స్పష్టంగా ఉంది. కాబట్టి ఆయనను డిస్మిస్ ఎంక్వయిరీకి జడ్జిగా నియమించడం సరైనది కాదు. సిబ్బింగ్ జడ్జిత్తో విచారించ వలసిందనే మా అభిప్రాయం. ఆ రకంగా కామెంట్ చేస్తే, ఉత్తరం మీకు వ్రాశారని పేపర్ లో వచ్చింది. ఆ రకంగా మా హక్కులకు ఏ విధంగా భంగం జరిగిందో మీరు తెలుసుకోవాలి.

వివరణ సిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రిలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 179
బ్రావరేలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

తమరు నోటీసును రిజెక్ట్ చేశారు. తమరి వైఖరికి అని అనడం లేదు. కానీ సిబ్బింగ్ జడ్జితో ఎంక్వయిరీ వెయ్యనందుకు, బయట ఆయన ఆ విధంగా కామెంట్ చేసినందుకు - ప్లాగా ఆయన సిబ్బింగ్ జడ్జి కూడా కాదు రిజ్జిర్. నిరసనగా మేము వాకవుట్ చేస్తున్నాము.

(సి.పి.ఐ.(ఎం) పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు వాకవుట్ చేశారు)

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, పదే పదే చెబుతున్నాము. మేరొక రూలింగ్ ఇచ్చారు. దానికి మేము కట్టుబడి ఉన్నాము. దానిని ధిక్కరించే ప్రశ్న లేదు. ధిక్కరించకుండా ఉండాలని గౌరవ సమరసింహారెడ్డిగారు చెప్పారు. అయితే వారి ప్రసంగం వీంటే వారి ధిక్కరిస్తున్నట్లుగా అనిపించింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు ధిక్కరించలేదు.

సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- అదొక రూలింగ్ అయితే ఫరవాలేదు. ధర్మారావుగారు చెప్పారు. ఒకసారి రూలింగ్ ఇచ్చినప్పుడు ఆంజనేయులుగారి గురించి, ఆ విషయమై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీ యాక్ట్ క్రింద నియామకం చేసిన దానిని గురించి అనుకోండి, మేరు ఆయన తెటర్ వ్యాసినా, పెన్స్లో ఏదీ వచ్చినా అవన్నీ కూడా రిజెక్ట్ చేసినట్లుగా భావించాలి అన్నట్లుగా వారు చెప్పారు. శాసనసభలో ఏ రూలింగ్ ఇచ్చినా, దానిపై కాంపె హెన్సివ్ రూలింగ్ ఇవ్వాలని చాలా సందర్భాలలో అడగడం జరిగింది. వారు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు కూడా కోరారు. సమరసింహారెడ్డిగారి కోరిక మీద కాంపె హెన్సివ్ రూలింగ్ ఇచ్చిన సందర్భాలున్నాయి. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఇచ్చారు. అప్పుడు మేరు కూడా సభ్యులే. మేరూ సమర్థించారు. ఈనాడు మేరు ఎక్స్ పంక్షన్ చేసినవి పెన్స్లో రాలేదు. ఆంజనేయులుగారి గురించి చేసిన కామెంట్స్ తీసివేశారు. రాలేదు. కానీ అతను మేకు ఇచ్చిన తెటర్ లోను, పెన్స్ కాన్ఫరెన్స్ లోనూ "శాసన సభ్యులు లోపల, బయట నా మీద చేసిన ఆరోపణలను నేను ఖండిస్తున్నాను, వాస్తవం కాదు" అన్నారు. శాసన సభ్యులు చేసిన ఆరోపణలేమిటి? అవి ఎక్స్ పంక్షన్ చేసిన తరువాత ఇంకా ఉన్నాయనుకోవడం ఏమిటి? స్పీకర్ గారు రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత అతను ఈ విధంగా మాట్లాడడం న్యాయం కాదు. పెబుడిమియల్ గా ఉంది అతని యాటిట్యూడ్. ఆ విధంగా అతను విశ్వాసాన్ని కోల్పోయాడు. అతను ఇచ్చిన పెన్స్ స్టేట్ మెంట్స్, మేకు పంపిన తెటర్ పత్రికలలో ఉన్నాయి. మంత్రిగారు వాటిని రికార్డు నుంచి తీసేసినంత మాత్రాన ఏమీ కాదు. అవి బయట ఉన్నాయి. పత్రికలలో ఉంది. ప్రజల హృదయాలలో ఉంది.

Sri A. Dharma Rao:- The judge is appointed under the Commission of Enquiries Act. No aspersions can be cast on him. But here these are all aspersions. They have to be expunged.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్కలరీలు, బ్రావరేలపై కమీషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- నిజంగా అటువంటివి ఉంటే స్పృకర్‌గారు తొలగించ వచ్చును. ఇది చట్ట సభ శాసనాలు మనం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు:- అయిన యాటిట్యూడ్ ప్రేజుడిషయల్‌గా ఉందనేది ఇన్‌కరెక్ట్. దానిని రికార్డు నుంచి ఎక్స్‌పండ్ చెయ్యాల్సి.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- ప్రేజుడిషయల్‌గా ఉందని కాదు. ఉండే ప్రమాదం ఉందంటున్నాను. చట్ట సభలో మనం చట్టాలు చేస్తున్నాము. ఈ అంశాన్ని గురించి మాట్లాడే అధికారం లేదంటే అది సమంజసం కాదు. బయట వచ్చిన స్టేట్‌మెంట్స్ కాంట్రా డిక్టరీగా ఉన్నాయి. మేకు వ్యాసిన తెటర్ పబ్లిష్ చేశారు. ఆ తెటర్‌లోని కంటెంట్స్‌కు గతంలో ఆయన ఇచ్చిన ప్రెస్ రిపోర్ట్స్‌ను పరస్పర వైరుద్ధ్యం ఉంది. అవి ఉన్నప్పుడు ఆయన కంటిన్యూ కావడం మంచిది కాదు. కనుక మీరు మీ ఫంబర్‌లో సలహాలు తీసుకుని దీని మీద పునరాలోచన చెయ్యడం చాలా అవసరం. ఈ సబ్జెక్ట్ మీదనే మంత్రిగారు 11.10 మంత్రివదలికి వారి శాసన సభ్యత్వానికి కూడా రాజీనామా చేసిన సంఘటన ఇది. దీనిని మీరు 6. హాస్టాస్పదంగా తీసుకుని దానికి ఒక విశదీకరణ ముందు పెట్టి బయట వచ్చిన స్టేట్ మెంట్‌ను ప్రక్కన పెట్టి....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- వాళ్ళు చెప్పింది కరెక్టు, మీరు చెప్పింది కరెక్టు కాదని కాదు. సిటింగ్ జడ్జిని వేస్తారా, లేదా అని సి.ఎం.గారిని కోరడం వేరు. నేను రూలింగ్ ఇచ్చాను. రే థింక్ వేయవలసిన అవసరం లేదు. అరగంట మాట్లాడారు.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈ అంశం గురించి మీరు రూలింగ్ ఇవ్వలేదు. మీరు ఏదయితే ఎక్స్‌పండ్ చేసారో ఆ ఎక్స్‌పండ్ చేసిన అంశాలను గురించి వారు ఇవ్వడం జరిగింది. మీరు ఒక కాంప్రొమైస్ రూలింగ్ ఇవ్వడం అవసరం. శాసనసభలో మేము బయట లోపల అన్నది....

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది అయిపోయింది. అరగంట తీసుకున్నారు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (దుగ్గిరాల):- వారు మాట్లాడింది అంతా రికార్డులోకి పోవడమా?

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చూసి చెబుతాను.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అసలు ఏదీ రికార్డులోకి పోకూడదు అంటే ఇంక మిగిలేది ఏమిటి చెప్పండి. కాంప్రొమైస్ రూలింగ్ ఇవ్వండి.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రీలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 181
బ్యావరేలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బాగా టైం తీసుకుంటున్నారు. నేను ఇవ్వడం లేదు. సిటింగ్ జడ్జిని వేస్తారో లేదో వాళ్ళ అవసరం. నేను ఇచ్చిన రూలింగ్ కు నేను కట్టుబడి ఉంటాను. నేను అది చెప్పడం లేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీరు ఇచ్చిన దానిలో ఈ అంశం లేదు. మేము మాశాము. శాసనసభలోది బయట అన్నది....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను అది చెప్పడం లేదు. దానికి పోయే అవసరం లేదు. ఐ హాప్ డిసలవ్డ్.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- డిజలౌ అయితే నేను కూర్చుంటాను కానీ కూర్చునే ముందు మీరు వెంటనే మీ ఛాంబర్ లోకి వెళ్లి సమావేశపరచండి. ప్రజలకు ఈ ప్రభుత్వం అపాయింట్ చేసిన జడ్జిమీద నమ్మకం కలిగించే అవకాశం కలుగజేయాలంటే మీ ఛాంబర్ లో మరొకసారి పునరాలోచన చేయమని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను ప్రివీలెజ్ మోషన్ ఇవ్వలేదు. అయితే మీరు రూలింగ్ ఇచ్చారని ఇదంతా విన్న తరువాత తెలిసింది. కానీ ఈ సందర్భంలో నా అభిప్రాయం ఏమంటే మీ రూలింగ్ క్వశ్చన్ చేసే అధికారం లేదన్న మాటతో నాకు వేరే అభిప్రాయం లేదు. దీనితో నేను సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నాను. కానీ మీరు మా అభిప్రాయాలను వినకూడ దన్నది ఎక్కడా లేదు. మీరు వినవలసిన అవసరం ఉందన్న ఉద్దేశ్యంతో మేము మా అభిప్రాయాలను చెప్పదలచుకున్నాను. మీరు అవసరం అనుకుంటే రీకన్సిడర్ చేద్దాము అనుకుంటే మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు.

Mr. Speaker:- I have already given the ruling.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అసలు విషయమే మాట్లాడలేదు. మీ మాట క్వశ్చన్ చేయడం లేదు. కానీ ఒక్క విషయం మీ రూలింగ్....

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా....

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- దీనిమీద అందరికీ ఇచ్చేది లేదు. దీనిమీద నేను ఎవరికీ ఇవ్వడం లేదు. I am not allowing this thing.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- (సమరసింహారెడ్డిగారిని ఉద్దేశించి) మీరు ఇక్కడ కూర్చున్నప్పుడు ఏం చేశారో మరిచిపోయారా?

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- వారు మరిచిపోయారా? అంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304 నోట్సులు ఉన్నాయి. అవి పోతున్నాయి.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- మేము అక్కడున్నప్పుడు రెయిజ్ చేసిన మాట వాస్తవం కానీ ఎప్పుడూ రూలింగ్ ఇవ్వక ముందు చేసాము. రూలింగ్ ఇచ్చిన తరువాత ఎప్పుడూ కాదు. రికార్డు తేని మాడండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- యాక్ పర్ ది రూల్.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- నేను కంప్లెట్ చేయలేదు. నా అభిప్రాయాలు చెప్పలేదు. రూలింగ్ గురించి నేను వేరే మాట్లాడడం లేదు. నాకు ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా మీరు ఇచ్చిన రూలింగును శిరసావహించవలసిందే. దానిలో వేరే అభిప్రాయం లేదు. కానీ నేను మనవిచేసి ఇప్పుడు ఈ లైసెన్సుల విషయంలో వచ్చినప్పుడు దానికి మీరు ఒక జడ్జిని....

శ్రీ డి. జీవనరెడ్డి:- మళ్ళీ ఇదేమిటి సర్?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నిర్దిష్టం మెంబర్స్ వేరే పెట్టమంటున్నారు. మీరు వినండి. వారు చెప్పేది వింటే బాగుంటుంది.

(అంతరాయం)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- నేను ఏమీ చెబుతున్నానో వినకుండా ఇదెట్లా సార్? నేను మీ రూలింగ్ కు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడడం లేదు.

శ్రీ డి. జీవనరెడ్డి:- మరయితే ఇంకా దేని మీద చెబుతారు?

(అంతరాయం)

శ్రీ నర్సిరెడ్డి:- నేను చెప్పిన దానిని వినక తరువాత చెప్పమనండి. నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదా? నన్ను చెప్పనివ్వకుండా ఎందుకు అడ్డుతగులుతున్నారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు నాకు చెప్పండి నాకే చెబుతున్నారు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఎంక్వయిర్ జడ్జిగారితో వేసామన్నారు. చాలా సంతోషం. న్యాయం చేస్తామన్నారు. కానీ దానిని అంతా కూడా కాదనడం లేదు. కానీ న్యాయం చేయండి. కానీ న్యాయం చేసేటప్పుడు న్యాయం చేస్తున్నట్లు అందరికీ కనపడాలి. న్యాయం చేయకుండా అన్యాయం చేయవద్దు. దయచేసి మీరు ఒక విషయం వినాలి.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రీబ్యూటర్లు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 183
బ్యావరేలెడ్ కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరేస్ గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎంతసేపు వినాటి?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- దానిలో వివాదం కాదని చెప్పాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- *** అందుకని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇట్ డిజ్ నాట్ గోటు ది రికార్డ్.

(ఈ సమయంలో శ్రీ టి. జీవనరెడ్డి, శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డిగారు లేచి
అభ్యంతరం తెలియచేశారు)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- నన్ను చెప్పనివ్వరా?

Mr. Speaker:- I am not allowing anybody. Nothing will go into the record, if anybody speaks. మీరు ఒక సెకన్ ఆగితే డిజిటల్ నడుస్తుంది. వాళ్లు రూలింగ్ మీద కాదు, సిటింగ్ జడ్జిని మీరు వెయ్ కుంటే నేను వెళ్లిపోతాను అంటున్నారు. వాళ్లకు ఆ హక్కు లేదా? దు యు నో ది రూల్స్?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- నేను ప్రివిలేజ్ మీద కానే కాదు, నేను ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఇవ్వలేదు అని మొదట చెప్పాను. నన్ను చెప్పనివ్వకుండా అభ్యంతరం పెడితే ఎలా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎవరూ అభ్యంతరం రారు. మీరు చెప్పండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. జీవనరెడ్డి:- మాకు కూడా అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ఇట్లా అడ్డం తగిలితే ఎట్లా? చెప్పండి అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది పౌరపాఠ్ కానే మీరు చెప్పండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం సక్రమమయినది. కాదనడం లేదు. ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసిందే. కానీ ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నప్పుడు వారు న్యాయంగా

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్టిలరీలు, బ్రావరీలపై కమీషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరేస్ గురించి.

ఇది వివరణ జరిపించి నేతినిజాయితీలను సభ ముందు పెడతాము అన్నారు. అది చేయాలి. కానీ ఆ పేరుతో మళ్ళీ అన్యాయం అయినటువంటి ఒక తీర్పును సభముందు పెడితే రేపటి సభలో అందరికీ అంగీకారంగా ఉండదు. అందుకని సభకు అంగీకారంగా ఉండేట్లు *** కానీ వ్యక్తులను.... *** ఈ కమీషన్.... నియమించకుండా....

శ్రీ టి. జీవనరెడ్డి:- అదేమిటి సర్....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ***అన్నది రికార్డులోకి పోదు. మీరు చెప్పేది చెప్పండి. జీవన రెడ్డిగారు మీరు కూర్చోండి. సిట్టింగ్ జడ్జిని వేయమంటున్నారు. అది మీరు ఏదీ కోరినా నాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- సిటింగ్ జడ్జిని వేస్తే చాలా బాగుంటుంది న్యాయం జరిపించండి. అది కాదంటే నేను కూడా బయటకు పోతాను.

(అంతరాయం)

నాకు ఇది అర్థంకావడం లేదు. తమరు మమ్ములను మాట్లాడకుండా ఆపవచ్చు కానీ ఇతర సభ్యులు మమ్ములను సభలో మాట్లాడకుండా ఆపవచ్చా? వాళ్ళకు సభ్యులను ఆపే హక్కు ఉందా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- వాళ్ళకు తెలిసింది ప్రశంసంతో వేరే ఎవరికీ తెలియదు అనుకుంటారు. నేనెం చేయాలి?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- నాకు తోచింది మాట్లాడే హక్కు నాకు ఉంది. వారు నాకు చెప్పడం ఏమిటి? నాకు అర్థంకావడం లేదు.

1.20 మిస్టర్ స్పీకర్:- డిజిటెస్ నడవాలని లేదా? టైం పోవాలని ఉందా?

శ్రీ నర్సిరెడ్డి:- వాళ్ళు మాట్లాడుతున్నప్పుడు మేము లేచి డిస్టర్బ్ చేయడం లేదు. నా అభిప్రాయం, నా పార్టీ అభిప్రాయం చెప్పే హక్కు నాకు ఉంది. వారికి ఆపే హక్కు లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు చెప్పండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రిలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993 185
బ్రావరేలపై కమీషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి.- ఎట్లా అధ్యక్షా, సభ ఆర్డర్‌లో లేదు. ముందు వారిని కూర్చోమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కూర్చునేది రాదు జీవనరెడ్డిగారూ మీరు కూర్చోండి. ఇప్పుడు సభ ఆర్డరులోనే ఉంది చెప్పండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి.- ఒక సిటింగ్ జడ్జిని ఈ కమీషన్‌కు నియమించి విచారణ జరిపించి న్యాయం చేకూర్చమంటున్నాము. సమంజసంగా ఉంటుంది. న్యాయం జరిపినట్లుగా ఉంటుంది. అందరికీ అంగీకారంగా ఉంటుంది. అది చేయాలని మే ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అది కాదంటే నేను కూడా వాకౌట్ చేస్తున్నాను.

(శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ బి. జీవనరెడ్డి.- నాకు టైం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఇటు ఇచ్చిన తరువాత మీకు ఇస్తాను. వేళగడి ఇంకా పూర్తి కాలేదు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:- నాకు కూడా అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు అర్థం కావడం లేదు. ఐ కాంట్ బేర్ దిస్. కూర్చోండి. మీకు సబ్జెక్టు కూడా అర్థం కాకుంటే నేనేం చేయాలి?

(కొంతమంది అధికారపక్ష సభ్యులు నిలబడి మాకు
అవకాశం ఇవ్వాలని కోరారు)

మీకు చెప్పడానికి విప్ కాన్ భేఫ్ విప్ కాన్ ఇక్కడ లేరు. ఎట్లా మాట్లాడతారు? అది కూడా నేర్పాలి. నాకు అర్థం కావడం లేదు. మీరు చెప్పడానికి విముంది? ఈజిట్ ది వే?

శ్రీ బి. జీవనరెడ్డి:- అపాయింట్‌మెంట్ ఆఫ్ జడ్జి విషయంలో మాట్లాడాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు అవకాశం కావాలి. ఆల్‌రైట్. మే విఫ్‌ను కాన్ లేడర్ ఆఫ్ ది హౌస్‌ని కాన్ అడిగి నాకు మే పేర్లు ఇవ్వండి. తరువాత ఇస్తాను.

శ్రీ బి. జీవనరెడ్డి:- మా అభిప్రాయం ఎందుకు తేసుకోరు?

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్మిలరీలు, బ్రావరలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్ గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది ఇక్కడ ఉండదు. బ్రీచాఫ్ ప్రివీలేజ్ మీద ఏం మాట్లాడతారు? మీరు దాని మీద మాట్లాడతారా?

శ్రీ జి. జివన్రెడ్డి:- ఎస్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు బ్రీచాఫ్ ప్రివీలేజ్ మీద మాట్లాడతారా? మీకు అర్థం కాకుండా నేనేమీ చేయలేను. కూర్చోండి.

Si K. Vidyadhara Rao:- I am the victim of the whole discussion. నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా వారంతా చెబుతున్నారు. నన్ను మాట్లాడనివ్వకుండా ఎట్లా? ఈ సభలో జరిగిన కొన్ని సమస్యలపైన చర్చ జరిగితే 'సబ్జెక్ట్ ఆఫ్ దిస్ హౌస్' హౌస్లో జరిగిన చర్చ మీద కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీ ముఖ్యమంత్రిగారు వేయడం జరిగింది. దానిమీద కొన్ని నిర్ణయాలు తొందరపాటుగా తీసుకున్నారని వారి దృష్టికి సభద్వారా తీసుకురావాలని మా ప్రయత్నం. ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు దానిమీద మాట్లాడుతుంటే తొలగిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- పత్రికలకు లెటరులు వ్రాయడం జరిగింది. మేడ్ ఇన్ ది హౌస్ అని చెప్పడం జరిగింది. తమరు హౌస్లో ప్రస్తావన ఎత్తుకోలేదనే అభిప్రాయంతో ఇచ్చారని భావించవలసి ఉంటుంది. అంతే కాకుండా మీరు పదే పదే సార్లు శాసనసభ బయట జరిగిన చర్చ గురించి వారు క్లారిఫికేషన్ ఇచ్చారు కానీ శాసనసభలో కాదని చెప్పి మీరు పదే పదే అంటుంటే నాకు అనుమానం వస్తోంది. కానీ స్పష్టంగా చూడండి. వారు వ్రాసిన లేఖలో Some statements were given by the Hon'ble Members of the Legislative Assembly....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను దానిమీద ఇవ్వలేదు. దానికి రాదు. జరిగిందేమో అని అన్నాను. జరిగిన విషయాలు చెప్పలేదు. దానిమీద మీరు తీసుకుంటే ఎట్లా? మీరు రండి. నేను డిస్మిస్ చేస్తాను. ఆయన అన్నది ఇక్కడ రాదు. It does not come under privilege. I am not allowing the privilege motion.

Sri K. Vidyadhara Rao:- As the Minister has rightly said that once the Hon'ble Speaker gave ruling that the matters are expunged, it is deemed to be closed. The matter which is deemed to have been closed has been commented upon and published in the newspapers. It is a clear breach of privilege.

***Expunged as ordered by the Chair.

వీవరణ సమీక్షం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్టిలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993 187
 బ్యావరీలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిర్స్ గురించి.

Sri A. Dharma Rao:- The matters which have been expunged in the House were not again highlighted by the Members of this House. The rights of the members are not affected. It is only a denial.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I have taken that stand.

(Interruptions)

Sri A. Dharma Rao:- While we are talking about the others, they have also got some rights and privileges. His liberty ends where my nose begins. He has got rights and privileges and equally the other person also has got rights and liberties....

(Interruptions)

Sri K. Vidyadhara Rao:- I have seen the Member of the Legislature and I have certain privileges. *** I should be given an opportunity to speak. Let the people know what has been done.

మిస్టర్ స్పీకర్:- బీడాఫ్ పివిలేజ్ ఆర్ ప్రసనల్ దాని మీద కాని నేను అసలు ఎలో వేయడంలేదు. ఇట్ డజ్నాట్ గో బుడి రికార్డ్.

Sri A. Dharma Rao:- You should use....

(Interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఇచ్చిన రూలింగు మీద మాట్లాడకూడదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సర్, రూలింగ్ను క్వశ్చన్ వేయడంలేదు. కానీ రైట్స్ పరిరక్షించుకోవడానికి, కావాడడానికి అంటున్నాము. హి హిజ్ గాన్ అన్ రికార్డ్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ రూల్స్కు కూడా రిస్పిక్టన్స్ ఉన్నాయి. అది రాలేదు. మళ్ళీ అది రాదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము లోపల చెప్పింది తప్పని బయట వెబుతున్నాడు.

శ్రీ ఏ. ధర్మారావు:- మీరు బయట చెప్పిన దానికి బయట రిప్లయవచ్చింది. You have to face that music outside.

***Expunged as ordered by the Chair.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్సిలరీలు, బ్రావరోలపై కమీషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరేస్ గురించి.

శ్రీ కే. విద్యాధరరావు:- మీరు ఒక్క విషయం గమనించండి. ఇప్పుడు న్యాయశాఖా సూత్రాలు చెప్పారు. టర్ట్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్సులో బయటకువచ్చింది అన్నారు. వెన్ ది హౌస్ ఈజ్ ఇన్ సెషన్ టర్ట్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్సు బయటకువస్తే బ్రేచాఫ్ ప్రివీలేజ్ సర్. ***

శ్రీ వి. ధర్మారావు:- నో నో.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Is that not a breach of privilege?

మిస్టర్ స్పీకర్:- రాదు. ఎందుకు రాదో నేను చెబుతాను. Terms of reference need not be announced.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము స్పష్టంగా చెప్పాము. ***

శ్రీ వి. ధర్మారావు:- ఏదయితే తొలగించారో అది మరలా అక్కడ చెబుతున్నారు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను రూలింగు ఇచ్చాను. జడ్జి మేద ఏమీ మాట్లాడినా అది రికార్డులోకి పోదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు ఒక్కటి గమనించండి. నా హంబుల్ రిక్వెస్టు ఏమంటే రికన్సిడర్ యువర్ రూలింగ్. శాసనసభ్యుల హక్కును రక్షించవలసిన బాధ్యత తమరెపైన ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఐ హావ్ ఆల్ రెడీ గివెన్. రూలింగు మేద మళ్ళీ రీ కన్సిడర్ చేయడంలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈ శాసనసభలో ఏదయితే రూల్స్ నుంచి తొలగించారో అదే విషయాన్ని తిరిగి పబ్లిష్ చేస్తే అది సభా హక్కుల క్రిందకు రాదని రూలింగు ఇస్తే ఈనాడు శాసనసభ్యులకు ఉన్న ఆర్టికల్ 194 ప్రకారంగా శాసనసభ్యులు మాట్లాడే దానికి ప్రివీలేజ్ ఎక్కడ ఉంటుంది? మీరు కాంప్రోమైస్ చేసి రూలింగు ఇవ్వండి. దయచేసి ఆలోచించండి.

Mr. Speaker:- I have already given.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The Article 194, about the rights and privileges of the Members.

(ఇంతరప్షన్)

మీరు రూలింగు ఇవ్వకపోతే ఎక్కడి న్యాయం? అది కాదు సర్. మాకు ప్రివీలేజ్ లేదంటారా?

***Expunged as ordered by the Chair.

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రీలర్లు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993 189
బ్రావరేలమై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరోన్ గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది అడిగినప్పుడు చెబుతాను. వాటర్ ది ప్రివీలేజ్స్ అన్నది
మీకిప్పిన కాన్స్టిట్యూషన్ లో ఉంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అర్జిక్ట్ 194 మీరు ఈ రూలింగ్ తో అన్ డిగ్నిటీలో
పడేశారు.

Mr. Speaker:- I am not conceding that request. I have
already said.

Sri K. Vidyadhara Rao:- You atleast tell us as to what
are the privileges of the Members.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఐ యామ్ నాట్ రికన్సిడరింగ్. ఇదే కొనసాగితే హౌసు అడ్జర్న్
చేయవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీరు మా ప్రివీలేజీస్ ను పరిరక్షించవలసివుంది. మీరు
కాపాడకపోతే ఎవరు కాపాడుతారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఐయామ్ నాట్ గివింగ్. ఐయామ్ నాట్ రీ కన్సిడరింగ్. Nothing
will go into the record. I am not allowing.

(Interruptions)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- న్యాయం కాదు సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- న్యాయం అయినా కాకపోయినా టైం అంతా స్పాలో చేశారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఒక్కసారి సభను 5 నిమిషాలపాటు వాయిదా వేసి దీని మీద
పరిష్కరించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రూలింగు మీద రికన్సిడరేషన్ లేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అది కాదు సర్. మీరు ఆలోచించండి సర్. Article
194 is going to be misinterpreted.

Mr. Speaker:- I am not going to hear anything. మీరు
నోటీసు ఇస్తే దానికి సమాధానం కూడా చెబుతాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈ హౌసును అడ్జర్న్ చేసి సంప్రదించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను సంప్రదించదలచుకోలేదు. నేను రికన్సిడర్ చేయడంలేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అయ్యా, ఇక్కడ రూల్సుకి విలువలేదు. మంచి మాటకు
విలువలేదు. మేము నోరు మూసుకుని కూర్చోవాలి. ఏమీ చెప్పమంటారు? 304 నోటీసులు
పోయాయి. పౌరజన్మకు పరిమితి ఉండాలి. ఉన్న విషయం చెబితే మనుషులకు కష్టం
అవుతుంది. ఈ రకమయిన దుస్థితిలో పడ్డాము. దేని కోసం కూర్చున్నాము. ఇప్పటి
కయినా ప్రతిపక్ష సభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేసేది హౌసును స్టాల్ చేసే విధంగా ఉండవలసిన
పనిలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- రెస్టోర్న్ ఆఫ్ ది మెంబర్స్ క్వశ్చన్స్ చేస్తే అవసరంలేదా?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- ఎవరు వద్దన్నారు? మాట్లాడండి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ పద్ధతి బాగులేదు. అన్ లాఫర్. ఇది మంచిది కాదు. ఐ
హావ్టు బేక్ యాక్షన్.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఒక్కమాట చెప్పి కూర్చుంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒక్కమాట అంటే ఎన్ని గంటలసేపా? అది ఎంత దూరం పోతుందో
అదీ చూద్దాం.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇంత ఆవేదనతో మే డ్యుష్టిని ఆకర్షించే ప్రయత్నం
చేయానికి కారణం ఏమంటే ఈనాడు 194 ఆర్టికల్ ప్రకారం Members of the Legis-
lature and Parliament have certain rights and privileges and
we are supposed to do our duties without fear or favour in
this House. ఈనాడు మనకు రక్షణ కలుగజేయకపోతే స్పాండల్స్ ఎక్స్ పోజ్
చేయాలన్నా మినియూట్ జరిగింది చెప్పాలన్నా - If we have to fight certain
big people or certain issues that have to be exposed and if
you are not going to protect us, what freedom we will have to

వివరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్పిలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 191
బ్రావరీలపై కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిర్స్ గురించి.

exposed certain things. Here is a case wherein he himself has gone and held a press conference making certain revelations.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎవ్వి థింగ్ ఈజ్ ప్రొటెక్టెడ్. మళ్ళీ మొదటికి వచ్చారు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- He has given and also held a press conference. ఆయన కొన్ని వాస్తవాలు వెల్లడించారు. ఆయనంతట ఆయన ప్రిన్స్ కాన్ఫరెన్సు పెట్టి, కింగ్ కోరిల్ పెట్టి కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. అటువంటి విషయాలను చితున్నాను. అనుమతి ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రికన్సిడరేషన్ లేదని చెప్పాను. ఓంకార్ గారు కూడా చెప్పారు. మీకు డెమోక్రాటిక్ పోజిషన్ ఉందని చెప్పన్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము చెప్పింది రికార్డు నుంచి తొలగించారు. బయట 11.30 దానిని కామెంట్ చేస్తూ వాస్తవాలను చెప్పుకోడానికి అవకాశం ఇవ్వకపోతే న్యాయం ఎక్కడ ఉంది? Article 194 is in danger and it was made by the Hon'ble Chair itself. కనుక దాన్ని మీరు జాగ్రత్తగా పునరాలోచన ఫేయిమని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రతి శాసనసభ్యుడిని అడిగితే తెలుస్తుంది. మీరు ఎంత టైం కోరుకున్నారో. విద్యాసాగరరావుగారు 304 మీద మాట్లాడండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్కు రెండు గంటలే టైం ఉంది. మీరు నేరుగా నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్కు వెళ్ళండి. ఇప్పటికే టైం చాలా అయింది. నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్కు కూడా టైం వుండాలి కదా. వారానికి ఒకరోజు వస్తుంది. అది కూడా రెండు గంటలు మాత్రమే.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304 రేపు తీసుకుందాము.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీ రూలింగును నేను గౌరవిస్తున్నాను. అది Breach of privilege of individual.

(Interruptions)

శ్రీ బి. జీవన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా.....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ షేటింగ్స్‌తో మాట్లాడినంత మాత్రాన మేము భయపడేది ఏమీ లేదు. He may dictate terms to anybody, but not to me. I want to go on record. హౌస్ యొక్క ప్రివీలెజెస్‌ని భంగపరచ వద్దని చెప్పాను. హౌసుకు ప్రివీలెజ్ ఉంటుంది. మరల గౌరవనీయ రోశయ్యగారికి మనవి చేస్తున్నాను. వెంటనే సిటింగ్ జడ్జితో ఎంక్వయిరే చేయించండి కోరుతున్నాను. అయితే మీరు రూలింగ్ ఇస్తూ దాన్ని రిజెక్ట్ చేశారు. ఒక కాంప్రిహెన్సివ్ రూలింగ్ను మేము అడిగాము. దానిని గురించి పునరాలోచన చేయండి అన్నా కూడా, అప్పుడే తమరు వేరే అంశానికి పోతున్నారు. కనుక ప్రభుత్వ వైఖరికి వ్యతిరేకంగా, ప్రజలలో మరల అనుమానాలు వచ్చేటట్లుగా ఆ దుస్థితికి మీరే అవకాశాన్ని కల్పిస్తున్నారు కాబట్టి, దీనికి వ్యతిరేకంగా మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తున్నది.

(బి.జె.పి. సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, ఈరోజు దాదాపు మేము అసెంబ్లీలో వచ్చిన తరువాత మొత్తం అసెంబ్లీ, పార్లమెంటులో డెమోక్రాసీ కంప్లెట్‌గా వాటర్‌డప్పుస్ అయి పోయింది. న్యాయవ్యవస్థ కూడా...

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడు ప్రయివేటు బిజినెస్ లేదు కుంటున్నాము. ఇప్పటికే చాలా టైం తీసుకున్నారు. అందరూ మీ గురించి విచారిస్తున్నారు. మీకు టైం ఇచ్చినప్పుడు దాన్ని వినియోగించుకోవడంలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను పదేపదే మీ దృష్టిని ఆకర్షించాలని చేసింది, ప్రభుత్వానికి కొంతయినా అవగాహన చేసుకొని, శాసనసభయొక్క అభిప్రాయాన్ని గుర్తించి కొంతయినా సెన్సే ప్రివ్యూర్ అవుతారని ఆలోచిస్తే, ఇప్పటికీ కూడా వారి వైఖరిలో మార్పు రాలేదు. మేము పబ్లిన్ కుందేలుకు రెండే కాలగ్లన్ ఆలోచనతప్ప, కప్పగంతులు వేసుకొని, దాటుకుపోయే ఆలోచన తప్ప, వాస్తవాన్ని గుర్తించడంలేదు. ప్రజలున్నారు, ప్రభుత్వ మున్నది. అందరూ పరిశీలన చేస్తున్నారు. ఈనాడు ఒకప్రక్క ఆయనంతట ఆయనే

వీవరణ నిమిత్తం కోరిన అంశం : కొత్త డిస్ట్రిలరీలు, 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 193
బ్యావరేలపై కమీషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరేస్ గురించి

కాంట్రాడిక్ట్ చేస్తున్నాకూడా, అది కూడా అర్థము చేసుకోలేని దుస్థితిలో ఈ ప్రభుత్వ ముంజే ఈ విధమైన వెళ్ళిరికి మేము నిరసన తెలియజేస్తూ, మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తున్నది.

(టి.డి.పి; సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ కె రోశయ్య:- అధ్యక్షా, అధ్యక్షా...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, దాదాపు మొత్తం పార్లమెంటరీ డెమోక్రసీ ఎంత అన్యాయంగా దిగజారిందో, జుడిషియరీ కూడా ఎంత దిగజారిపోయిందో చెప్పకగర లేదు. అందరికి తెలుసు. అందువల్ల, ఈనాడు సమాజానికివీ ప్రతిబింబాలు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వాళ్ళలో మేరు కూడా భాగస్వామిలుగా...

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- నన్ను ఈరకంగా మాట్లాడనేయకుండా మేరు ఈ విధంగా కర్నీచేయడం మంచిది కాదు. దీనికి మేము ఇద్దరమూ వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(ఇండిపెండెంట్ సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు)

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు ఒకవైపు తమరి నిర్ణయాన్ని మేము అమలుచేస్తాము, మిమ్ములను ధిక్కరించే హక్కు మాకులేదని అని అంటూనే, ఎవరినైతే రిటైర్డ్ జడ్జిత్తో ఎంక్వయిరే కమీషన్ వేశారో, ***

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- The matter is over. It does not go into the record. I am not going to allow anything regarding the retired judge or the sitting judge or the character of any judge.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- మే యొక్క నిర్ణయాన్ని శిరసావహిస్తున్నామని వాళ్ళు చెబుతూనే, 10-30 గంటల నుండి 11-30 గంటలదాకా ఒకటిన్నర గంట తైం మాట్లాడటానికి ప్రతిపక్షానికి మేరు తైం ఇచ్చారు. శాసనసభలో సభ్యుడుకాని వ్యక్తి మేద...

(ఇంటరప్షన్స్)

సభ్యుడు కాని వ్యక్తి మేద మాట్లాడుతూ, సభలోనే వ్యక్తిమేద మేరు తోచిన ఆరోపణలు...

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను రికార్డు నుండి తొలగించినా ఎందుకు మరల దాన్నే మాట్లాడుతారు? నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్ నెక్ట్.

(House adjourned for 10 minutes for Tea Break)

(The House then adjourned at 11.39 A.M.)

***Expunged as ordered by the Chair.

అనధికార తీర్మానము : భూముల టినామ్ లావాదేవీల నన్నింటినీ అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

సభ తిరిగి ఉదయం 11.52 గం.లకు సమావేశమైనది

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రకటన

ఛైర్మన్:- అన్ని 304 క్వశ్చన్లు నోమవారం నాటికి వాయిదా వేయబడ్డాయి.

అనధికార తీర్మానము

భూముల టినామ్ లావాదేవీల నన్నింటినీ అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, భూసంస్కరణల చట్టంలో వున్న లొసుగులు తొలగించి ఆ ఉత్తరువును సుప్రీం కోర్టు తీర్పు మేరకు సవరించి, భూములను పంచాలని నా తీర్మానం. భూముల టినామ్ లావాదేవీలన్నీంటినీ అరికట్టుటకు, ఊల్గా కలెక్టర్లు తమంత తాము గానీ, ధరభాస్కుపై గానీ పూర్వపు కేసులను పునఃప్రారంభించుటకు వీలుగా లొసుగు లన్నింటినీ సరిదిద్దుతూ భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి అవసరమైన సవరణలను వెంటనే ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది. ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతి పాదిస్తున్నాను. తమరు అనుమతీస్తే మాట్లాడతాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- నేను బలపరుస్తున్నాను సార్.

ఛైర్మన్:- అనుమతిస్తున్నాను మాట్లాడండి.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, భూ సంస్కరణల సమగ్ర చట్టం 1973 సంవత్సరంలో చట్టరూపంలో వచ్చింది. ఈ 1973వ సంవత్సరంలో సమగ్ర సంస్కరణ చట్టం రావడానికి ముందు 1972వ సంవత్సరంలో అమ్మకాలు, కొనుగోలును నిషేధిస్తూ ప్రభుత్వం ఒక ఉత్తరువు చేసింది. కానీ ఈ చట్టం తీసుకువచ్చిన తిరుతెన్నులు పరిశీలించి నట్లయితే ఈ చట్టంలో ఏనుగులు దూరేటంత పెద్ద పెద్ద కంతలు పెట్టి చట్టాన్ని ప్రవేశ పెట్టారు. భూసంస్కరణల చట్టం ఎంత కీలకమైనదంటే రాష్ట్రంలోనే కాకుండా దేశంలోనే కాంగ్రెసు అధికారంలోకి రాకపూర్వమే జమీందారీ, జాగీర్దారీ, హృడల్ వ్యవస్థ రద్దు చేసి దున్నేవాడికే భూమి యిస్తామని ఆనాడు కాంగ్రెసు అనేక తీర్మానాలు చేసింది. అధికారంలోకి రావడంతోటే పండిత నెహ్రూ హయాంలో పోస్టెసర్ మెహాలనోబిస్టు అనే ఆయన అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ వేశారు. ఈ భూసంస్కరణల చట్టం తీసుకువచ్చినట్లయితే 6 కొట్ల 40 లక్షల ఎకరాలు మిగులుతాయని ఆ కమిటీ చెప్పింది. ఈ తర్వాత రానురాను చిక్కిపోయి ఇందిరాగాంధీగారు ప్రధానమంత్రిగా వచ్చేనాటికి 4 కొట్ల 40 లక్షలకు వచ్చింది. తీరా అమె అధికారం నుంచి పోబోయే టి.ముక్తి అదీ మరింత చిక్కిపోయి 40 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే అని తేలవచ్చని చెప్పారు. వీటన్నిటికీ కారణం ప్రధానంగా ఈ చట్టంలో వున్న అనేక లొసుగులే. ఇది ఎంత కీలకమైనదంటే మనదేశం ప్రధానంగా వ్యవసాయక దేశం.

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల 26 ఫిబ్రవరీ, 1993. 195
 నన్నింటిని అరికట్టుటకు-భూగరిష్ట పరిమితి
 వట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ
 సిఫారసు చేస్తున్నది.

మన రాష్ట్రం కూడా వ్యవసాయక రాష్ట్రం. వ్యవసాయం అభివృద్ధికరంగా వుంటేనే ఆహార
 ధాన్యాలు స్వయంసమృద్ధి సాధించడంతోబాటు ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పెరిగి, తద్వారా
 నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం కావడంతోబాటు పరిశ్రమలు కూడా వస్తాయని, ఎంతో కిలక
 మైనదని సర్వసర్వతా అందరం అంగీకరించిన సత్యం. మన రాష్ట్రంలో చూపినట్లయితే
 73 శాతం మంది పూర్తిగా వ్యవసాయంపైన ఆధారపడి జీవించే వారున్నారు. పేరిటో 3వ
 వంతు వ్యవసాయ కార్మికులు. ఒక 10 శాతం భూస్వాములు, ధనీక రైతులు. 10 శాతం
 ఉన్న వేళ్ళ చెతులలోనే మొత్తం భూమిలో సగభాగం వుంది. మిగతా వారు సన్న, పిన్నకాట
 రైతులు. వారి చేతులలో వున్న భూమి చాలా తక్కువ. మొత్తం 10 శాతం వున్న వారి
 చేతులలో సగం భూమి వుంది. సామాజికాభివృద్ధి సాధించాలన్న సాంఘిక న్యాయం
 సాధించాలన్న భూసంస్కరణలు ఎంతో కీలకమైనవి. 1973లో చేసిన 3. చట్టం ఆ సమస్యను
 ముందు మనవి చేసినట్లు 1973లో చేసిన 3. చట్టం ఆ సమస్యను ముందు మనవి చేసినట్లు
 ఆవరణలో చాలా నిరుపయోగంగా మారిపోయింది. కువానా మేధావులు ఈ చట్టాన్ని గురించి
 కొన్ని బాటకపు సూత్రీకరణలు చేశారు. కువానా మేధావులు చెబుతూ వుంటారు హార్వర్డు
 తక్కువ వున్నందుకు ఎకనామిక్ వయదలిటి 1-1డసన్. ఉత్పత్తి పడిపోతుందని వారు చెప్పే
 వాదన. ఇది చాలా బుటకమైన వాదన. పండిట్ సెహ్రా హయాల్తో వాస్తవంగా
 చెప్పారు. రానురాను వీత్తుకుద్దీ లొపింకి కువానా మేధావుల వాదనను ముగిసే ప్రభుత్వం
 అనుసరిస్తోందని తార్కాణం. ఉదాహరణకు చెబుతాను యిటి అవాస్తవమైనట్లు
 చెప్పడానికి మనకంటే 2 సంవత్సరాల తర్వాత ఉన్న అమెరికాలోకి వచ్చింది. అమెరికా
 దొపిడి చాలా వుంది. ఎంత దొపిడియో చెప్పాలెం వాళ్ళు, ఊర్లున్న అధికారం
 వుంది. అంత అధ్వాన్నంగా వున్న ఆ దేశం 1949లో స్వాతంత్ర్యం పొందింది. అంటే మన
 కంటే 2 సంవత్సరాల తర్వాత. ఆ దేశంతో పోల్చినప్పుడు మన దేశంలో సాగుకు అనుకూల
 మైన భూమి 130 మిలియన్ హెక్టారులు వుంటే వైనాలో సాగుకు అనుకూల భూమి 104
 మిలియన్ హెక్టారులకు లోపు. మన దేశంలో మాత్రమే 130 మిలియన్ హెక్టార్లకు పైగా
 వుంది. ఈ 45 సంవత్సరాలలో వాళ్లు మనకంటే సాగుకు అనుకూల భూమిలో 45 కోట్ల
 టన్నుల అహారధాన్యాల ఉత్పత్తి చేస్తే మనం 16-17 కోట్ల టన్నుల మధ్య అబాయిబా
 ఊగినలాడుతున్నాం. అక్కడ భూమిని పేదవాడికి పంచినందువల్ల ఉత్పత్తి పెరిగిందా?
 తరిగిందా? పంచడంతో బాటు వాడికి అనుకూలమైన అవకాశాలు కల్పించాలి. దీనిని బట్టి
 చూస్తే ఎలా చెబుతున్నారు కువానా మేధావులు. ఆ పని ఎంత తప్పో చెప్పడం కోసం ఈ
 కువానా మేధావులు చెబుతున్నారు. మీరు చెప్పవచ్చు. అది సోషలిస్ట్ దేశం. బలనంతంగా 12-00
 అమలుజరిపారని. మనం కూడా సోషలిస్ట్ మార్కాన్నే అవలంబించాము. సోషలిస్ట్ దేశం మ.
 అయితే తప్పు కాదు. అది ఉన్నతమయిన వ్యవస్థ. ఒక సోషలిస్ట్ తరహా సమాజం అన్నత
 సాంప్రదాయాలతో భారతదేశానికి అనుగుణంగా ఉండే వ్యవస్థ. భూమిలేని పేదవారికి భూమి
 పంచడం మన దేశ శ్రేయస్సుకు కాకుండా, నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారానికి కాకుండా
 పారిశ్రామిక ఉత్పత్తికి కూడా వెనుకబాటు కలిగిన పట్టం ఇది. అయితే మీతో నేను మనని
 చేసింది ఏమిటంటే, మొట్టమొదటిసారిగా ఈ భూసంస్కరణల యొక్క అత్యంత అవశ్యకతను

అనధికార తీర్మానము : భూముల దీనామీ లావాదేవీల నన్నింటిని అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

ముందుకు తీసుకువచ్చిన చరిత్ర ఏదయినా ఉన్నదంటే, అలాడు ఉన్న నిజాం ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా "నే బాంపను దొరా, నే కాలొక్తా దొరా" అనే తెలంగాణా సామాన్య రైతు, నిజాంకు వ్యతిరేకంగా సాగించిన సాయుధ రైతాంగ పోరాటమే దీనికి వెలుగులోకి తెచ్చింది. ఇది ఎవరూ కాదనలేని సత్యం. అలాడే బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారు మొట్టమొదటి తెలంగాణా ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చినప్పుడే చెప్పారు. ఇది చాలా ఉన్నతమయినదని చెప్పారు. దానికి కారణం వినోభాభావే వచ్చినప్పుడు భూమి పంచకపోతే కమ్యూనిస్టుల చేతుల్లోకి పోతుంది అని భూదాన్ ద్వారా ప్రారంభించారు. ఎందుకు పనికిరాని భూములు ఇచ్చారు. అది కూడా ఇంతవరకు పంచలేదు. ఈ ఘనత ఇక్కడ కమ్యూనిస్టు నాయకత్వాన తెలంగాణాలో సాగిన తెలంగాణా సాయుధ పోరాటమే వెలుగులోకి తెచ్చింది. ఆ తరువాత కమిటీ వేశారు. ఆ తరువాత అనేక రిపోర్టులు వచ్చాయి. దాని తరువాతనే ఇన్ని లొసుగుల లతో ఈ చట్టం తెచ్చారు. ఈ చట్టం అమలుజరిగిన తీరు పరిశీలిస్తే ఎంతో గణనీయంగా ఉంది. కొన్ని ఉదాహరణలు చెబుతాను.

ముఖ్యంగా మన దగ్గర పంచిన భూమి 40 లక్షల ఎకరాలు అన్నారు. అందులో 33 లక్షలు పంచారు. ఈ పెంచినదాంతో కూడా మనం గమనించవలసిన విషయం ఏమిటంటే, మూడవ వంతు కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నాయకత్వంలో వున్న వామపక్షాల ప్రభుత్వం అయిన పశ్చిమబెంగాల్ పంచింది 12 లక్షల ఎకరాలు. మీరు రూపొందించిన ఈ రాజ్యాంగ పరిధిలో, మీరు రూపొందించిన సీలింగ్ చట్ట పరిధిలో, రాజ్యాంగం కొన్ని పరిమితులు పెంచింది. ఆ పరిమితులు పెంచిన తరువాత 12 లక్షల ఎకరాలు ఈ పరిమితి క్రిందకు వస్తుందని మన భారత ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. 35 లక్షలు దేశవ్యాప్తంగా పంచితే, 12 లక్షలు పంచిన ఘనత కమ్యూనిస్ట్ నాయకత్వంలో వున్న వామపక్ష ప్రభుత్వం అయిన పశ్చిమబెంగాల్, రెండవస్థానంలో కేరళ ఉంది. అయితే ఈ చట్టంలో చాలా లొసుగులు ఉన్నాయని చెబుతున్నాను. 90-91 లో మీ రిపోర్టు ప్రకారం 4,48,000 డిక్లరేషన్స్ తమకు వున్న భూమి వివరాలు తెలుపుతూ దాఖలయినవి. ఇందులో 75 తప్ప మిగిలినవి పరిష్కారం అయినవి అన్నారు.

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- మొదటినుండి మీరు చెప్పిన లెక్కలలో కొంత తప్పులు ఉన్నాయి. అందుకని తప్పులు మీవో, మావో అర్థం కావడం బేదు. నా దగ్గర కరెక్టు లెక్కలు ఉన్నాయి. ఎందుకంటే అఫీషియల్ రికార్డ్ మా దగ్గర వుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- పెద్ద మనుషులను మధ్యన పెట్టుకొని తప్పు మీదా? మాదా అని తేల్చుకుందాము.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- గౌరవనీయులైన రెవెన్యూ శాఖమంత్రిగారు స్పందించి లెక్కలు భిన్నంగా వున్నాయని అన్నారు. భిన్నంగా లేవనే దానికి నేను కొన్ని ఉదాహరణలు యిస్తాను. 35 లక్షలు దేశవ్యాప్తంగా పంచితే, దీంతో 12 లక్షలు పశ్చిమ బెంగాల్ పంచిందనేది వాస్తవం. సత్యం.

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల
నన్నింటిని అరికట్టుటకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు
చేస్తున్నది.

26 ఫిబ్రవరి, 1993.

197

అంధ్రప్రదేశ్ సమాచార్ అనే మీ పత్రికలోనే మీ ప్రభుత్వం అన్నారు. 4 లక్షల
42 వేలు డిక్లరేషన్ ఇస్తే, అన్నీ పరిష్కారం అయి 75 మాత్రమే ఉన్నాయని అంటున్నారు.
ప్రారంభంలో ఈ చట్టం తీసుకువచ్చాక, మన రాష్ట్రంలో 40 లక్షల ఎకరాలు మీగులు
తేలుతుంది అని చెప్పారు. ఈవేళ 20 వేల ఎకరాలకు మీంచి తేదన్నారు. ఇందులో ఎంత
పంచారు? ఎంతవరకు అమలు జరిగింది? ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకున్నది ఎంత? 20
లక్షల ఎకరాలలో 7 లక్షల 25 వేల ఎకరాలు మాత్రమే స్వాధీనం చేసుకుంటే 1 లక్ష
81 వేలు స్వాధీనం చేసుకోవలసి ఉందని వారి లెక్కలే చెబుతున్నాయి. ఇందులో పంచింది,
స్వాధీనం చేసుకున్నది, మొన్నటివరకు మీ లెక్కల ప్రకారం 4 లక్షల 83 వేల ఎకరాలు
పంచామన్నారు. ఈ 4 లక్షల 83 వేల ఎకరాలు కాగితాల మీద ఉంది, మీ కాకుల
లెక్కల్లో ఉందని వేరే నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. గత శాసనసభలో రెవెన్యూ
మంత్రిగారు మన్న రవేంద్రారెడ్డిగారితో డిక్లరేషన్ కు వ్యతిరేకంగా రంగారెడ్డి జిల్లాలో మన్న
30 ఎకరాల భూమి గురించి ఒకసారి ప్రస్తావించాము. అప్పుడు జనార్ధనరెడ్డిగారు
చెప్పారు, ఇప్పించారు ఆ భూమి అని, ముఖ్యమంత్రిగారు, రెవెన్యూ మంత్రిగారు ఒకసారి
ఒక చోటకు వెళ్లారు. అక్కడ భూములకు పట్టాలు పంచుతున్నారు. కలెక్టరును ఈ
పొలాలకు సర్వే చేశారా అని అడిగితే సర్వేయరుగ్ల తక్కువగా ఉన్నారు. సర్వే తరువాత
చెప్పాము. ముందు పట్టాలు యిస్తాము అన్నారు. ఇటువంటి ఉదాహరణలు అనేకం
చెప్పాను. కావాలంటే సబ్మిట్ చేస్తాము పరిశీలించమని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు తమకు
మనవిచేసేది ఏమిటంటే 1 లక్ష 50 వేలు స్వాధీనం చేసుకోవాలి అంటున్నారు. అసలు ఈ
చట్టం ఆవరణలోనే లొసుగులు ఉన్నాయని చెప్పాను. ఆ లొసుగులు ఎంత లొసుగులంటే
5 లక్షల 60 వేల ఎకరాల భూమి మీరు ప్రకటించినా, ఇప్పుడు భూసంస్కరణల పరిధిలో
నుంచీ తప్పించుకొని పోవడానికి అవసరమయిన అనేక పద్ధతులు ఈ చట్టంలో
రూపొందించారు. తెల్ల కాగితాల మీద బీనామీ ట్రాన్సాక్షన్స్ చేసుకుంటే చెల్లుతుంది అని
హెక్టార్లు తీర్పు యిచ్చే వరకు ఇది పోయింది. ఇది ఫ్యాక్ట్ కాదని మంత్రిగారు అంటారా 12-10
అని అడుగుతున్నాను. 5,60,000 ఎకరాల భూమి భూసంస్కరణల పరిధి నుంచీ తప్పించు ము-
కుంది. తెల్ల కాగితాలమీద బీనామీ పేర్ల మీద చేసుకున్న ట్రాన్సాక్షన్స్, బదలాయింపు
జరిగిన ఈ భూములు అమ్ముకున్నవాడికి, కొన్నవాడికి కూడా వారి కమతాలలోకి రావని
చెప్పి కూడా కోర్టు తీర్పు చెప్పింది. అంటే, న్యాయంగా ఆ కమతాలలోకి రావాలి,
దానిలోకి కూడా రాదని చెప్పింది కోర్టు. పోతే, ఇన్నీ తప్పుడు పద్ధతులలో జరిగిన చట్టాల
మీద ఈ కేసు 1982 లో సుప్రీం కోర్టుకు పోయింది. హెక్టార్లు ఇచ్చిన రూలింగు
కొట్టివేశారు. బీనామీ పేర్ల మీద తెల్ల కాగితాల మీద చేసుకున్నవి చెల్లనవని కొట్టి
వేశారు. 1990 లో కాన్స్టిట్యూషన్ బెంచ్, సుప్రీం కోర్టు చాలా స్పష్టమైన తీర్పు
నిచ్చింది. దాంతోపాటు, చట్ట విరుద్ధంగా అమ్ముకున్నారు కాబట్టి, ఈ భూములు అమ్ము
కున్నవారి కమతాలలో, కొన్నవారి కమతాలలో కూడా చూసి, ఆ సీలింగు క్రింద బయటకు
లాగాలని తీర్పు చెప్పారు. సుప్రీం కోర్టు కాన్స్టిట్యూషన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు చాలా
స్పష్టంగా ఉన్నది. దీనిని కూడా కాదంటారా మంత్రిగారని అడుగుతున్నాను. కాదని

అనధికార తోక్తానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల నన్నింటిని అరికట్టుటకు - భూగిరిష్ట పరిమిలి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

చెప్పబేరు. ఎందుకంటే కాగితాలమీద ఉన్నది కాబట్టి. వారు లెక్క ప్రకారం ఎక్కువ భూములు ఉన్నాయని చెప్పవచ్చు. మేము పంపామని కూడా చెప్పవచ్చు. అందుకే నేను అప్పు వేసిన పుస్తకం సరఫరా చేస్తానని మనవి చెస్తున్నాను.

నువ్వీం కోర్టు తీర్పు ఇంత స్పష్టంగా ఇచ్చింది. ఇంత స్పష్టమైన తీర్పు 1991లో వస్తే, ఆనాడు మీరు ఉన్నారు, తీర్పు వచ్చిననాడు ఉన్నారు. కానీ, దీనిని అమలులోకి తెచ్చేరు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తరువాత అధికారంలోకి వచ్చింది. నీన్న రోశయ్యగారు అన్నారు, మేము చేసిన మంచి పని చెప్పకుండా, వారిని పొగిడారని. నేను చెప్పినాను, అయ్యా, మీరు మంచి పని చేస్తే చెబుతాము, వారు చేసిన తప్పు పని ఏమైనా ఉంటే చెప్పండి, నేను చెప్పినదాంటో అని. ఆనాడు అయ్యా, దీనికి సవరణ తీసుకుదండి అని చెబితే, ఆ సవరణతో కూడా అమ్మినవాడి మీద జరిమానా పడాలని, ఆ మిగులు భూమిని అమ్మినవాడి కమతంలోకి చూపించాలని మేము సవరణ తెస్తే, మీరు, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారు, ఇద్దరు కలిసి దానిని ఓడించారు. అంటే మీ వర్గ స్వభావం ఏమిటో అర్థమైంది. కాబట్టి, వారు తప్పుచేస్తే, దానిని వ్యతిరేకించాము. వారు ఏదీ చెబితే మేము అది చేయలేదు. కాబట్టి ఆనాటి నుంచి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఏడు సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్నా ఆ సవరణ చేయలేదు. తరువాత మీరు అధికారంలోకి వచ్చి 3 సంవత్సరాలు అయినా ఏమీ కాలేదు. శ్రీ రాజీవ్ గాంధీగారి మరణానికి ముందు ముఖ్యమంత్రులు అందరికీ ఉత్తరాలు వ్రాసాము. ఇది చాలా కీలకమైనది, మీరు అమలుపరచారీ అని. రాజీవ్ గాంధీగారు పోయారు. బ్రిటికి ఉంటే, సవరణ తెచ్చేవారేమో? ఆయన మీద నేను నింద వేయదలచుకోలేదు. మీరు ఏమి చేశారు ఈ మూడు సంవత్సరాలలో? మొన్న తిరుపతి ప్లీనరీ సమావేశాలలో మన దేశ ప్రధాన మంత్రిగారు మన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక ఉత్తరం వ్రాసారు. ఇది అమలు జరిగే తీరు ఎలా ఉందో నేను మనవిచేస్తున్నాము. నేను జిల్లాల వివరాలే ఇస్తాను.

మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో 43 వేల డిక్లరేషన్లు దాఖలు అయ్యాయి; తమ హోల్డింగు తెలుపుతూ. ఇందులో 38 వేల డిక్లరేషన్లను మీగులు భూమి లేదని తెల్లేశారు ఇకపోతే మిగిలినవి ఎంతండే, 4,975 డిక్లరేషన్లు. 1,79,000 ఎకరాల భూమి మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో మీగులు తెలుతుందని లెక్క తేల్చారు. కావాలంటే మీ రికార్డులు పరిశీలించండి. ఆ డిక్లరేషన్లను ఆ విధంగా తేల్చిన తరువాత, ఈ భూములను చూపించి, రెండు పంటలు పండే భూమిని ఒకే పంట భూమిగా మార్చి, ఎందుకంటే రెండు పంటలు పండే భూములకు నీలింగు కొంచెం ఎక్కువ వస్తుంది కాబట్టి, దాని చాటుగా కొంత దాక్కున్నారు. దాంతోపాటు ఒక పంట పండే భూమిని మొట్ట పూంతంగా చూపించి మరి కాస్త తప్పుకున్నారు. ప్రకటించిన 1,79,000 ఎకరాలలో 1,28,000 ఎకరాలు గాలికి ఎగిరిపోయాయి. మీరు ప్రకటించింది 1,79,000 ఎకరాలు. అది, రెండు పంటలు పండే భూమిని ఒక్క పంట పండే భూమిగా చూపించి దాని చాటున కొంత మంది, ఒక పంట పండే

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల
నన్నింటిని అరికట్టుటకు-భూగర్భిష్ట పరిమితి చట్టానికి
సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ నిఫారసు
చేస్తున్నది.

26 ఫిబ్రవరి, 1993. 199

భూమిని మెట్ట ప్రాంతంగా చూపించి మరి కొంతమంది తప్పుకున్నారు. ఎందుకంటే, చట్టంలో ఉన్న లొసుగుల వలన.

అంటే, మైనింగ్ పిల్లలను కూడా మేజర్ పిల్లలుగా చూపించి కొంత తప్పుకున్నారు, పిల్లలు లేని వాళ్ళు దత్తత చేసుకున్నట్లుగా చూపించారు. దాంతోపాటు భార్యాభర్తలు 70 సంవత్సరాలు వచ్చినా కూడా విడాకులు తీసుకున్నట్లుగా చూపించి కొంతమంది తప్పుకున్నారు. ఇది కేవలం మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోనే కాదు, మన ప్రధానమంత్రి పి. వి. నరసింహారావుగారి ఉవాచ. 70 ఏళ్ళ ఎల్లమ్మకు, 80 ఏళ్ళ ఫుల్లయ్యకు, ఇద్దరికి తగవులు వచ్చాయని కూడా విడాకులు తీసుకున్నారు కోర్టులో ఈ సీలింగు నుంచి తప్పించుకోవడానికి. ఈ రకమైన పద్ధతులవల్ల కేవలం 42 వేల ఎకరాలు మాత్రమే మిగులు తేలిందని లెక్క చెప్పారు. 1,79,000 ఎకరాలు ఎక్కడ? 49,000 ఎకరాలు ఎక్కడ ఒకసారి ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ డిక్లరేషన్లు తెప్పించండి, మిగులు తేలిన భూమి వివరాలు తెప్పించండి, ఆ తరువాత ఈ లొసుగుల చాటున తప్పించుకొన్నది ఎంతో కూడా తెప్పించండి; అని రెవెన్యూ మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. అయితే, స్వాధీనం చేసుకున్నది 42 వేల ఎకరాలైతే, అందులో పండింది 35,900 ఎకరాలు మాత్రమే. ఇంకా ఇందులో కాగితాల మీద పండింది ఎంత ఉందో లెక్క తేలాలి. అది కూడా కావాలంటే నేను సరఫరా చేస్తాను మంత్రిగారికి, దీని మీద మా మీద దాడులు జరుగు తున్నాయి. ఈ భూస్వాములు, నక్సలైట్లు మా కార్యకర్తలను చంపేస్తున్నారు. ఇది వాస్తవం కాదంటారా మంత్రిగారు అని అడుగుతున్నాను.

ఈ శాసనసభలోనే గత శీతాకాలం సమావేశాలు కాకుండా అంతకుముందు జరిగిన శాసనసభ సమావేశాలలో ఆనాడు మంత్రిగా ఉన్నటువంటి దామోదర్ రెడ్డిగారికి ఒక మాక్సిమమ్ హోల్డింగు ఉంది; ఇక్కడ ఆయన అత్తమామలు పేరుతో ఇంకా రకరకాల పేరుతోనే కాక ఆయన భార్యగారి పేరుతో ఒక హోల్డింగు ఉంది. ఈ విషయం తమకు తెలుసు. నేను రాజీనామా చేస్తాను, మీరు నిలబడతారా అని మంత్రిగారు ఛాలెంజ్ చేశారు. మేము ఇప్పటికిప్పుడే రాజీనామా చేస్తామని చెప్పాము; ఒక వ్యక్తి కుటుంబంలో రెండు హోల్డింగులు ఉండ కూడదు. మేము ఆధారపూర్వకంగా దాఖలు చేశాము. 15 రోజులలోగా ఈ విషయమై సభకు వివరణ ఇవ్వగలమని అప్పటి ముఖ్యమంత్రి జనార్థనరెడ్డిగారు చెప్పారు. ఇప్పటికి ఎన్ని 15 రోజులు గడిచిపోయాయి? జనార్థనరెడ్డిగారు పదవి నుంచి తప్పుకున్నారు. ఇంతవరకు దాని అతి, గతీ లేదు. ఈ రాష్ట్రంలో మంత్రిగా ఉన్న ఒక వ్యక్తి తప్పుడు లెక్కలు ఇవ్వడం చట్ట ప్రకారం నెరం ఇది ఒక ఉదాహరణగా చెప్పాను. ఇంకా నేను కొన్ని ఉదాహరణలు చెబుతాను.

స్వాధీనం చేసుకున్నటువంటి భూమిని పంచడం లేదన్న దానికి ఒక ఉదాహరణ సాక్షాత్తు మన ప్రధాన మంత్రిగారు గౌరవనీయులు శ్రీ పి.వి. నరసింహారావుగారి

అనధికార తీర్మానము . భూముల డినామే లావాదేవీల నన్నింటిని అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది

భూములే ఆయన పేరు ఇక్కడ ప్రస్తావించబడ్డని మేరు అనవచ్చు. పత్రికలలో బాహుళంగా విమర్శిస్తున్నారు, 1000 ఎకరాల భూమిని స్వాధీనం చేశారు, పంచదం లేదని, ఆనాడు నక్కవైట్లు హనుకుంటే తప్ప, ఇప్పటికీ మిగులు భూమిని పంచదం లేదని విషయాన్ని మికు నేను మనవిచేస్తున్నాను. భూసంస్కరణల పట్ల మే చిత్తుతున్నది ఏమిటి అడుగుతున్నాను. అంతేకాదు, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత నాగార్జునసాగర్, శ్రీరాంసాగర్ వగైరా ప్రాజెక్టులు, చాలా కేలకమ్మన ప్రాజెక్టులు ఎన్నో వచ్చాయి. ఈ ప్రాజెక్టులలో మాగాణి పంట వొలాలు ఎంత ఉండాలో, మాగ్నిజియం సీలింగు పరీక్షకు ఎంత ఉండాలో చట్టంతో ఉంది మరి దీనిని చట్ట ప్రకారం తీసుకురావాలి కదా ఆ రకంగా తీసుకు వస్తే ఎంత వచ్చేది చెప్పవలసిన అవసరమే లేదు ఇలాంటి ఉదాహరణలు నేను అనేకం ఉన్న వచ్చు; ఇవ్వగలను.

నేను చెప్పేది ఏమిటంటే, మొన్న పోయిన శాసనసభ సమావేశాలలో అయ్యా, ఈ చట్టానికి సవరణ తీసుకురండి, ఈ లూప్ హోల్స్ అన్నీ - తెల్ల కాగితాల మీద వ్యాసి తప్పించుకునే వాటిని అన్నిటిని తొలగిద్దాం, అమ్ముకున్న వాడిని, కొనుక్కున్న వాడిని కరిసంగా తీర్చివేసి, సీలింగుతో మిగులుకు తేలిన భూమిని అమ్ముకున్నవాడి హోల్డింగులో చెర్పాలి, ఆ హోల్డింగును పరిగణించి, మిగులు భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవాలి, అని మేము అంటే, కలెక్టరుగారు తనకు శానుగా దీనిని ప్రారంభం చెయ్యమని అని చెప్పారు; ఇది సాధ్యమేనా అని అడుగుతున్నాను. ఇది చట్ట పరిధిలోనే అనేక తప్పులు దొర్లిన్నాయి, చట్టం ఉంటేనే తప్పించుకుంటున్నారు, ఇంక చట్టమే లేకపోతే?

కాబట్టి నేను మీ ద్వారా మనవిచేసేది ఒకటే. మీరు చెప్పినట్లు మీ లెక్కల ప్రకారం మన రాష్ట్రంలో 20 లక్షల ఎకరాలు, చివరకు 12 లక్షల ఎకరాల భూమి ఇంటిందని 2.20 మనం అంగీకరిస్తున్నాము. మీరు దానిని 7 లక్షల ఎకరాలే అనవచ్చు. 1985 అంధ్ర ప్రదేశ్ సమావార్ తోస్తే సాక్ష్యాధారాలతో సహా మీకు స్పష్టంగా కనపడుతుంది. అంటే ఈ చట్టాన్ని పేవరిస్తూ వ్యాసిన వ్యాసంతో 12 లక్షల ఎకరాలు మన దగ్గర ఉండినా, ఈ ప్రకారంగా మీరు తీసుకువస్తే వేరు చెప్పిన 20 లక్షలు పెరిగినా పోనివ్వండి, ఈ 12 లక్షల ఎకరాలను కుటుంబానికి రెండున్నర ఎకరాలను పంచపెడితే గామిణ ప్రాంతాల్లో భూమిలేని నిరుపేదలకు 5 లక్షల మందికి ఇవ్వవచ్చు. ఈ వదువుకొన్న నిరుద్యోగులు 4 కోట్లకు పైగా ఉంటే, వదువురాని నిరుద్యోగులు 8 కోట్లకుపైగా ఉన్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో 40 లక్షలు వదువురాని నిరుద్యోగులు ఉంటే ఈ రాష్ట్రంలో కోటి పదహారు లక్షల మంది వ్యవసాయ కార్మికులు ఉన్నారు. అందులో 5 లక్షల కుటుంబాలకు కుటుంబానికి రెండున్నర ఎకరాల చొప్పున ఈ పన్నెండు లక్షల ఎకరాలు పంచివెట్టవచ్చు. నేను సవరణంగా ప్రభుత్వానికి మనవిచేసేది ఒక్కటే. ఈనాడు అవారధాన్యాలలో స్వయంసమృద్ధి సాధించలేము. దానితోబాటు మన పరిశ్రమలు మూలబడిపోతున్నాయి. ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పడిపోతున్నది. విలసిల్లిన చూస్తే ఎంత కిలకమయ్యిందో తెలుస్తుంది. నిజంగా

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల
 నన్నింటిని అరికల్పించుకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
 సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ నిఫారసు
 చేస్తున్నది.

26 ఫిబ్రవరి, 1993. 201

భూసంస్కరణలపట్ల చిత్తుతుద్ది ఉంటే వెంటనే సవరణ చట్టం తీసుకువచ్చి దానిని ఖచ్చితంగా
 అమలుపరచి పంచాలిని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చెస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ రెండు మాబలు
 చెప్పదలచుకొన్నాను. దురదృష్టవశాత్తు రామిరెడ్డిగారు మనకు సమాధానం చెప్పే రెవెన్యూ
 మంత్రి అయ్యారు. కానీ డి-కె. సమరసింహారెడ్డి ఉండవలసిన అవసరం ఉండినది.
 ఎందుకంటే మీకు తెలుసు వారు 7 సం.లు ఇక్కడ ఉన్నారు అంటే వారు మా వెనకాలే
 ఉండి రోజు అసలు ఈ తీర్మానాన్ని పెట్టినప్పుడల్లా మేము అధికారంలో ఉంటే అమలు
 జరిపేవాళ్ళమే అసలు ఈ చట్టాన్ని తెచ్చింది మేమే. దానిలో లూప్ హోల్స్ ఉన్న తరువాత
 దాన్ని సవరించాల్సింది మేమే. అధికారంలోకి ఇలా అయ్యాం. ఈ తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం
 ఇలా ఉంటుంది అని అన్నారు. కానీ వారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రెవెన్యూ మంత్రి
 అయిన తరువాత ఏమయ్యా ఏమి చేశారు అంటే చెప్తున్నాను చూడండి, కొద్ది రోజులలో
 మీకు తెలుస్తుంది. ఏమేమీ లూప్ హోల్స్ ఉన్నాయో వాటిని అన్నింటినీ తీసి ముత్తం
 తీసుకవచ్చి భూమి పంచుతామని అన్నారు. వారు ఆ పదవినుంచి పోయి 3 సం.లు
 గడిచింది. ఇంకొన్ని రోజులయితే మరల ఎన్నికలు రాబోతాయి ఆ ఎన్నికలు వస్తే
 అప్పటికప్పుడు దుమ్ముదులిపి ఆ చట్టాలను బయటకు తీస్తారు. ఆ ఉపన్యాసం చెప్పడానికే
 తప్ప ఇది పనికి వచ్చేది మాత్రం కాదు. అప్పుడప్పుడు ప్రధాన మంత్రి ప్రాగ్భండం,
 మహాసభలలో చెప్పడం తప్ప "పాధికాదాంత్ ఖాసేకా అవుర్ దికాసేకా డేర్" అని చెప్పించ
 దానికి వారే తీనడానికి ఉంచితే వారే అనే పద్ధతిలో తప్ప ఏమీ ఉపయోగం లేదనేది అర్థం
 మవుతోంది. మనస్సు ఉంటే మార్గం ఉంది. ఈ మనస్సు లేకుంటే మార్గాలు ఎన్నీ
 చూపినా ఉపయోగం లేదనేది ఇది. ఆ చట్టం ఇప్పుడున్న ప్రధానమంత్రిగారు చేసినదే.
 దానిలో వారే చెప్పారు. ఏనుగులు దూరడానికి సందులు ఉన్నాయి. ఆ సందులు మీరు
 మూసివేసి పంచండి. షేనా విషయం చెప్పారు. షేనా వరకూ అక్కరలేదు. టింగాల్తో
 రెండు చట్టాలు చేశారు. ఒకటి మీరు చేసిన చట్టం ప్రకారమే 12 లక్షల ఎకరాలు
 పంచండి. రెండవది కౌలుదారు చట్టం తీసుకువచ్చారు. అది ఇప్పుడు ఉన్న కౌలుదారు
 లందరినీ నమోదుచేసి వారిని ఎవరిని కూడా తీసివేయడానికి వేలులేదు. ఎవరయినా వేయ
 దలచుకుంటే సొంతంగా చేసుకుంటే ఫరవాలేదు. ఒకవేళ మళ్ళీ ఎవరయినా ఇవ్వదలచు
 కుంటే అది కౌలుకు ఇవ్వాలనే పద్ధతిలో చట్టం చేస్తే ఆ పంటలో 4వ వంతు మాత్రం వారు
 భూ యజమానికి ఇచ్చి మిగతాది కౌలు అనుభవించవచ్చని దాని ప్రకారం 13 లక్షల
 కుటుంబాలకు హక్కులు దొరికాయి. ఫలితంగా ఒకనాడు ఆంధ్రరాష్ట్రం నుండి బీయ్యం
 ఎప్పుడు వస్తుందని ఎదురుచూసే రాష్ట్రం ఈనాడు ఎగుమతి చేసే స్థితికి వచ్చింది. ఇతర
 రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేసే విధంగా వచ్చింది పంటలు. ఇప్పుడు మనము వెనకబడ్డాము.
 ఇది మన దురదృష్టంగా భావించాల్సిన విషయం. అందుకు ఈ భూసంస్కరణలకు ఉన్న
 ప్రాధాన్యత ఏమన్నది తెలుస్తుంది. చిన్న కమలాలలో ఉత్పత్తి పెరిగితే దాని ద్వారా దేశానికి
 రాష్ట్రానికి ఉపయోగం అనే విషయం గుర్తించమని కోరుతున్నాను. మిత్రులు రెవెన్యూమంత్రి

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల నన్నింటిని అరికట్టుటకు భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ నిష్ఠారసు చేస్తున్నది.

ఇప్పటికయినా ఈ విషయాన్ని చేస్తే బాగుంటుంది. నాగార్జునసాగర్ కింద ఈ చట్టం వర్తింపలేదు. కాబట్టి లక్కలాది ఎకరాలు అక్కడ మిగిలే అవకాశం ఉంది. అలాగే కొత్తగా ఇటీవల వచ్చిన ప్రాజెక్టులన్నింటికీ కూడా మెట్టగా సమోదయన దానిని మాగాణిగా మార్చే చాలా అభివృద్ధి ఉంది. తప్పించుకొని వేరే బీనామీ పేర్లతో ఉన్న భూములు మేము వందల పేర్లు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము అంటే తెలుగుదేశం కాలంలో అఖరులో ఒక చట్టం చేశారు. అప్పుడు మేము వాకొబ్ చేసి గొడవ చెశాము సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్పును అనుసరించి బీనామీగా అమ్మిన భూములు అన్నీ కూడా అతని నొంతం క్రింత లెక్కపట్టి, అతని నొంతంలో ఉన్నది స్వాధీనం చేసుకోవాలని చెబితే అలా కాకుండా, అమ్మిన భూముల వారికే అని ఒక సవరణ చేస్తూ ఒక చట్టం తెచ్చారు అయినా దానిని బాగా లేదని చెప్పిన మీరు ఇవాళ అధికారంలో ఉన్నారు. ఆ చట్టం అమలుజరపలేదు. ఇంకోటి లేకుండా చేశారు. వెంటనే ఈ చట్టానికి సవరణ తీసుకురండి. కలెక్టర్ సూమోబోకానీ, లేక అతని దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయాన్ని వెంటనే పునఃపరిశీలించి ఎక్కడయితే ఇది ఉందో అక్కడ వారిని శిక్షిస్తూ ఆ భూమిని స్వాధీనం చేసుకొనిపోతూ పంపే విధంగా మీరు చేస్తే నిజంగా మీ ఉద్దేశ్యం బయటకు వస్తుంది. లేకపోతే ఒట్టిగా మోసపుచ్చే మాటలుగా అనుకోక తప్పదని చెబుతూ నేను దీనిని బలపరుస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, భూసంస్కరణల సమస్య చాలాసార్లు శాసనసభలో వర్తకు వచ్చింది. దీని ప్రాధాన్యత ఎవరికీ తెలియనిది కాదు. అందరికీ తెలుసు. కానీ దీనిని అమలుజరిపే విషయంలో వస్తున్న సాధకబాధకాలు ఏమిటో అవగాహన ఏమిటి అనేది మనం చూడాలి. నేను తమ ద్వారా కొన్ని పాయింట్స్ వారి దృష్టికి తీసుకొని వచ్చి ఏ నిర్ణయం తీసుకొంటారో తెల్పిచెప్పండి అడుగుతున్నాను. మొదటి విషయం మీరు చేసిన ఈ చట్టంలో ఉన్న ప్రధానమయిన లోపాలు ఏమిటో గమనించాలి దాదాపుగా 20 సం.లు అయిన తరువాత ఇప్పటికయినా గుణపాఠం కలగకపోతే లాభం లేదు నా పరిశీలన ప్రకారంగా ఇప్పుడున్న చట్టాలలో 6 ప్రధానమయిన లోపాలు ఉన్నాయి. మొదటిది అక్కమంగా అమ్మకాలు జరిగాయి ఈ అక్కమ అమ్మకాల విషయంలో హైకోర్టు ఒక రకమయిన తీర్పు ఇచ్చింది. దానిని ఖండిస్తూ సుప్రీమ్ కోర్టు ఇచ్చింది. ఇది అమలుకి వచ్చిన తరువాత 1972లో ఆర్డినెన్స్ ప్రకటించారు, దాని తరువాత జరిగిన క్రయ విక్రయాలు వెల్లవు అని. పె్గా అలాంటి అమ్మకాలను కాగితం మీద తీసుకొని అతని నొంత భూమి నుంచి చూడాలే తప్ప వాటిని మిగులు భూమిలోకి తీసుకోవడానికి వీలులేదు. అటు వంటివీడు అతని నొంత భూముల్ని పరిగణించి దానిలో ఇప్పుడు ఎంత ఉందో దాని నుంచి 12.30 మీగులు భూమి తీయాలి తప్ప దానిని చట్టబద్ధంగా పేయకూడదని చాలా స్పష్టంగా మ. పెచ్చారు. కానీ అక్కమ అమ్మకాలు పెద్ద ఎత్తున జరిగాయి అది ఒక లోపము. రెండవది ఏమంటే బీనామీ బ్యాన్స్ ఫర్లు. ఈ బీనామీ బ్యాన్స్ ఫర్లు ఈ రోజుకి కూడా పెద్ద ఎత్తున

ఆనధికార తీర్మానము . భూముల బీనామీ లావాదేవీల
సన్నిబిని అరికట్టుటకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు
చేస్తున్నది.

26 ఫిబ్రవరి, 1997

207

జరుగుతున్నాయి ఈ ట్రాన్స్‌ఫర్స్ వారి జీతగాడి పేరుమీదనో, పక్కవాడి పేరు మీదనో జరుగుతున్నాయి కానీ నాగు అనుభవం మాత్రం భూస్వామిదే మీకు ఒక ఉదాహరణ చెప్పతాను మా వరంగల్ నుండి పర్యాజం చెస్తూ ఉంటే మహబూబాబాదు దాటిన తరువాత 5, 10 సీమిఫాల సేపు పర్యాజం చేసిన తరువాత ఒక భూమిలో నుండి రైలు వోతుంది కానీ కాగితం మీద ఎక్కడా మీగులు భూమి ఉందని తెలదు ఈ రకంగా చాలా పెద్ద ఎత్తున భూఖండాలు ఈ రోజు కూడా ఉన్నాయి కనుక బీనామీ ట్రాన్స్‌ఫర్స్ అన్నది 2వ లోకము దీనిని అరికట్టడానికి చట్టము లేదు మూడవది ఏమంటే స్టాండర్డ్ హోల్డింగ్ నిర్ణయించబట్టుదు కుటుంబములో ఉన్న పిల్లల జనన తేదలు తారుమారు చేసి మేజర్గా ఉన్న వాళ్లను మేజర్గా ఉన్నట్టు చేసి ఎక్కువ వాటాలు పొందడం జరిగింది చట్ట ప్రకారంగా ఇవన్నీ రద్దు కావాలి. అది ఒకటి. నా ఎగవ 1950 లోని చట్టాలు 2వ మూడవ చట్టాల పెద్ద ఎత్తున జరుగుతోంది. ఐదవది ఏమంటే చట్టాల వీలైనా భూ భర్త ఒకే వోట ఉంటారు కానీ భూమి పంపకం కోసం విడి విడిగా ఉంటారు ఏమంటే భూ భర్త కరణ తప్పుడు పద్ధతితో భూ వర్గీకరణలు మూడు రకాలుగా ఉన్నాయి ఒకటి ఏమంటే భూమిని మెట్ట భూమిగా చూపించారు. రెండవది కారులు పెండ్ల భూమిని ఒక కారు భూమి అన్నారు అంటే దోషిలను ఏదో సీనియర్ గా కారు ముఠాపై పెండ్ల కొట్టాలి పేరుతో పెద్ద ఎత్తున మినహాయింపు తీసుకున్నారు. ఈ మూడు మినహాయింపులు చూడ తప్పుడు వర్గీకరణతో ఉన్నాయి ఇప్పుడు ఉన్న ఈ చట్టంలో 6 ప్రధానమైన లోపాలు ఉన్నాయి చట్టము అమలులోకి వచ్చిన తరువాత మరొక మూడు ప్రధానమైన లోపాలు ఉన్నాయి. అది ఏమంటే నీటి వనరులు బాగా పెరిగాయి పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. కాలువలు వచ్చాయి నీటి వనరులు పెరిగిన తరువాత మెట్టగా ఉన్న భూమి మూడో అయ్యింది దీనిని పునర్వర్గీకరణ చేసి దానిని నీర్లయింపే విషయంలో ఇంతవరకు ఏమీ వర్కలు తీసుకోలేదు. ఇరవై సంవత్సరాలు దాటి పోయింది అదే విధంగా ఒక కారు పంట భూమిలో రెండు కారుల పంట విధంగా నీటి వనరులు కల్పించబడింది, దాని గురించి పునర్వర్గీకరణ చేసే పరిస్థితి ఏర్పడలేదు. తరువాత పండ్య వోటలు సీనియర్గా ఉన్నాయా లేదా ఆ పండ్య వోటలకు మినహాయింపు అవసరమా దాని గురించి కూడా పున: అలోచన చేయలేదు. మూడవ విషయం ఒక కుటుంబంలో 4 స్టాండర్డ్ హోల్డింగ్స్ తీసుకున్నారు ఆ కుటుంబ పెద్ద స్టాండర్డ్ హోల్డింగ్ కలిగి తాను వసివోయిన తరువాత భూమి ఎటు వోవాలి. పిల్లలకు తలా స్టాండర్డ్ హోల్డింగ్ ఉంది. వాళ్లకు వాక్కులేదు పిల్లలే దీనికి హక్కుదారులు ఎక్కువ నష్టపరిహారముకే భూమి ప్రభుత్వము చేతికి రావాలి. దీనిని ఇంత వరకు చేయలేదు. అయ్యా ఇప్పటి వరకు చెప్పిన దాంతో చట్టాలు ఉన్నా సత్య: నిర్ధారంగా ఉన్న ఆరు లోపాలు చూపించాను. అమలు జరిపిన తేరుతో వాటిలోని మార్పులు చూపించాము. వెంటనే సవరణ చేస్తే తప్ప మీకు లాభము లేదు ఒకటి. రెండవది ఏమంటే ఏ రకంగా ఎన్ని డిక్లరేషన్లు థాబులు అయినాయి? ఎన్ని పరిష్కారమైనాయి? ఎన్ని పరిష్కారం కాలేదు ఎన్ని లక్షలు చూపించారు? ఎన్ని లక్షల భూమి చూపించలేదు? అందరం అంగీకరిస్తున్నాం ఆ భూసంస్కరణల చట్టం కరిమింగిన వెలగ పెండు కరిజీ సుమతీ

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల నన్నింటిని అరికబుట్టుకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

అన్నట్లుగా సున్నకు సున్న వాళ్ళికి వాళ్ళిగా తయారు అయ్యింది. అయితే ఏ ఒక్క భూస్వామి మీద అయిన చర్య తీసుకొన్నారా? చట్టంలో ఏముందంటే తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చిన దానికి రెండు సంవత్సరాల కఠిన శిక్ష అన్నారు రెండు సంవత్సరాలు కాదు కనీసం రెండుగంటలైనా జైలులో పెట్టారా? అరెస్టు అయిన దాఖలాలు ఉన్నాయా? ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా భూస్వాముల వైపు ఉంది. అంతేకాదు ఈ శాసనసభలో ఉన్న గౌరవ సభ్యులు 'ఈ భూసంస్కరణల చట్టాన్ని పేత్తుచుద్దీతో' అమలు జరుపుతున్నారా? ఎంత మంది దీనిని వ్యతిరేకించారు? దీని మీద మీరు ఏమైనా చెప్పగలరా? ఎందుకు చెబుతారు, సాధ్యం కాని విషయం. కారణమేమంటే ఎవరైతే చట్టాన్ని పేశారో ఆ చట్టాన్ని మనం గొంతు పిసికేశాం. అందుకోసమే ట్రిబ్యునల్ తీర్మానాలు నూటికినూరు పాళ్లు భూస్వాములకు తప్పుడు తీర్పులు భూస్వాములకు అనుకూలంగా ఇచ్చిన తీర్పులు. బలమైన భూస్వాముల ఎకరం భూమి కూడా ఎక్కడికీ పోలేదు. బలమైన భూస్వామిని ట్రిబ్యునల్ బయట పెట్టులేదు. పెట్టా ట్రిబ్యునల్ తో కానీ హైకోర్టులో కానీ ఎక్కడ లేగల్ లీటిగేషన్ వచ్చినా కూడా గవర్నమెంటు ప్లేడర్లు విధిగా భూస్వాములను బలపరిచారు. భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా రాలేదు. పేరుకు గవర్నమెంటు ప్లేడర్లు కానీ చేసిన సహాయం అంతా భూస్వాములకే పేశారు. నా నీయోజకవర్గంలోని రామారం అనే గ్రామంలో ఒక హరిజనునికి ఏదో వాళ్ళ తాతల కాలంలో రెండు ఉచ్చు ఉన్నట్టు ఉన్నాయి అతనికి తినడానికి మాత్రం అన్నం లేదు, గుడిసె లేదు. అతని పేరు మీద నాలుగు వేల ఎకరాల మీగులు భూమి తేల్చారు. ఎక్కడ ఉన్నది ఆ మీగులు భూమి? లేదు ఆ రకంగా ఈ వారసత్వంరిత్యా వచ్చిన మార్పులను ముట్టేషన్ రిజిస్టర్ లో అమలు జరపకపోవడం మూలంగా వచ్చిన భూములను భూస్వాములను పంపించా మని చెప్పి మీగిలిన భూములుగా తేల్చడం తప్పు మరేమీ కాదు. కాబట్టి చట్టాన్ని ట్రిబ్యునల్స్ ని ధిక్కరించాయి. అదే విధంగా గవర్నమెంటు ప్లేడర్లు భూస్వాములకు మద్దతుగా ఉన్నారు. ఇన్ని రకాలుగా భూస్వాములు భూములను కాజేసారు. మీగులు భూములు లేకుండా వేయడం జరిగింది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఇప్పుడు చేయవలసిన పని ఏమిటి? ఇన్ని అనుభవాల తరువాత ఇప్పుడు ముఖ్యమైన మార్పులు తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది మీరు చట్టాన్ని సవరించడానికి నేను చెప్పిన లోపాలను పరిష్కరించే విధంగా బలపరచాలి. అది మొదటిది. రెండవది ఏమంటే పరిష్కారమైన కేసులు ఏ విధంగా అయితే ఉన్నాయో ట్రిబ్యునల్ తో కానీ హైకోర్టులో కానీయండీ వాటిని ఇప్పుడు ఆలోచన చేసి చట్టాలలో అధికారులకు అధికారాలు ఇవ్వాలి. ఎన్.టి.ఆర్. కాలంలో చేసిన చట్టంతో ఇటువంటి అధికారాలు ఇచ్చారు కానీ వారు చేసిన పెద్దది ఏమంటే అక్రమ అమ్మకాల ద్వారా బీనామీ ట్రాన్స్ ఫర్ ల ద్వారా ఎవరికైతే భూమి దక్కిందో ఆ దక్కిన వాళ్ళకు స్వాండ్ డర్డ్ హోల్డింగ్ వరకు పరిమిట్ చేసి అంతకు లోపు ఉంటే ఆ భూమి ముబ్బుకోకండి ఏ పేరుతో ఉన్న అతనికే దక్కుతుందని చెప్పారు. అటువంటి పెద్ద తప్పు వల్ల ప్రమాదం జరిగింది. తప్పు కాకుండా ఆ భూమిని మీతంగా ఇంతవరకు పరిష్కారమైన కేసులు కూడా ఇప్పుడు ఆలోచన చేయాలి అదే విధంగా గ్రామాలలో జరిగిన అవకతవకలు అక్రమా అమ్మకాలు, బీనామీ ట్రాన్స్ ఫర్ లు విషయాలలో ఎవరైనా కంప్లెయింట్ చేసినా కానీ లేక తనంతట తానుగా గానీ

అనధికార తీర్మానము : భూముల దీనామీ లావాదేవీల
నన్నింటినీ అరికట్టుటకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు
చేస్తున్నది.

26 ఫిబ్రవరి, 1993. 205

కలెక్టరు అయినా విచారించేట్టుగా అధికారం కట్టుబట్టించేయండి. ఆయనకు పూర్తి అధికారం ఇచ్చే విధంగా పటిష్ఠం చేయండి. చట్టాన్ని అమలు చేయాలంటే చాలా ముఖ్యమైన మార్పులు రావాలి. గ్రామస్థాయి నుండి జిల్లా స్థాయి వరకు ఒక అఖిల పక్ష కమిటీ వేయండి. వాటికి స్వాతంత్ర్యం ఉండాలి. ఈ స్వాతంత్ర్యం ఉంటే ఎంత వరకూ అంటే ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి ప్రభుత్వ అధికారుల దగ్గర నుండి కావలసిన సమాచారం సేకరించడానికి భూమి మీదకు, గ్రామం మీదకు వెళ్లి పరిశీలన జరుపడానికి వాళ్ళకు అన్ని విధాల రక్షణ కల్పించడానికి ఈ స్వాతంత్ర్యం ఉండాలి. ఇవ్వండి. వాళ్ళు సమాచారం సేకరిస్తారు. వారు ఇచ్చిన సమాచారం కలెక్టర్ తీసుకొంటారు. మీ చట్టం ప్రకారంగా కలెక్టర్ గారు భూమి స్వాధీనం చేసుకొని భూమి లేని పేదలకు పంచండి. ఎవరికి పంచాలి అన్నది మీరే ఉంచుకోండి అధికారం. భూస్వాముల దగ్గర వివిధ పేర్లతో దాచి వేయబడిన భూమిని వెలికి తేయాలి కాబట్టి చట్టబద్ధమైన కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలి. అలాంటి కమిటీ కానీ లేకపోతే మీరు చేయలేరు. ఈ సూచనలు చేస్తున్నాను. దయచేసి వీటికి అనుకూలంగా స్పందించండి. తీర్మానం ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించండి అని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పాలదుగు వెంకటరావు:- అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఈ మీగులు భూముల చట్టానికి సంబంధించిన నాన్ అభిషేయల్ రిజల్యూషన్ తీసుకువచ్చారు, చాలా సంతోషం. దీనిలో నాకు ఉన్న అభిప్రాయాలు ప్రభుత్వానికి తెలియజేయవలసిన అధికారం ఉంది. ఈ మీగులు భూముల క్రింద ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కువ పంట తీసుకురావాలన్న ఉద్దేశ్యంతో శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారు కొన్ని సంస్కరణలు తీసుకురావడం జరిగింది. దాని వల్ల ఎంత భూమి ఇక్కడ పంచారో నాకు తెలియదు కానీయండి, తరువాత మళ్ళీ శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారి హయాములో తీసుకురావడం జరిగింది. మళ్ళీ మీగులు భూములు ఉన్నాయి. ఈ భూములు పంచేవి తప్ప ఈ రాష్ట్రంలో పెదవారికి మళ్ళీ భూములు దక్కవు అన్న ఉద్దేశ్యంతో ఈనాటి ప్రధానమంత్రి 1972లో మళ్ళీ చట్టం తీసుకురావడం జరిగింది. 1972 అంటే అప్పుడే 20 సంవత్సరాలపైన అయింది. కానీ ఆశించిన ప్రయోజనం యింకా 12.40 కలుగలేదు. ప్రయోజనం నెరవేరలేదు. మొత్తమొదట కొంత సాధించకలిగాము. యింకా మ. కొంత మిగిలిపోయింది. దీని విషయంలో ఎవరూ వెనుకాడవలసిన అవసరం లేదు. ఈ ఆశించిన ఫలితాన్ని సాధించడంకోసం నూటికినూరు పాళ్లు కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కొన్ని విషయాలు మీకు చెప్పాలి. యిప్పుడు చట్టానికి కేలక పాలసీలు, ప్రిన్సిపల్స్ వున్నాయి, వాటిని ఆమోదు చేయాలి. నేను కూడా ఈ చట్టాన్ని సమగ్రంగా చూసిన తరువాత యిప్పుడున్న చట్టాన్ని అమలు చేయడం కోసం, ఎవరినైతే బ్రిబ్యునల్ అధికారులుగా నియమించి ఈ భూములు కాపాడడానికి పెట్టామో - అయితే ఈ బ్రిబ్యునల్స్ అనవసరం అని చెప్పవచ్చు - ఎందుకంటే ఈ బ్రిబ్యునల్స్ ప్రభుత్వం చెప్పిన దానికి అనుగుణంగా వ్యవహరించకుండా వేళ్లు తమకున్న అధికారాలను దుర్వినియోగం చేసుకుని, తమ యిష్టం వచ్చినట్లు తీర్పులు, లిటిగేషన్లు, కోర్టులకు పంపించి ఈనాటికి పిప్పి పనులు చేస్తున్నారు. తరువాత కోడండరామిరెడ్డి ఆయన ఆంధ్రలో అందరికీ తెలుసు,

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల నన్నింటిని అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

ఆయన మామిడి తోటను దక్కించుకోవడానికి ప్రయత్నించి, దానిని దక్కించుకోలేక సుప్రీం కోర్టు నుంచే భూములు తీసుకోమని, ఎకరం లక్ష ఖరీదు చేసే భూమిని దక్కించుకోలేక ఈనాడు బీనామీల పేరిట వదలవలసి వచ్చింది. సుప్రీం కోర్టు అర్డరును నల్లిఫై చేస్తూ క్రింది కోర్టులు, బీబిఎన్, కంబాక్స్ కమిషను వచ్చినట్లు, మళ్ళీ నేను ఆ పదం వాడ కూడను అన్నీబిని భంగపరుస్తూ, ఎవరైతే బీనామీలలో వున్నారో ఆ పెద్దలను కాపాడడం కోసం చేస్తున్నారు. చివరికి కలెక్టర్లకు యిచ్చినా మళ్ళీ వారికి స్టే యివ్వారు. సుప్రీం కోర్టు అర్డరును అమలుపరచలేని పరిస్థితిలో గవర్నమెంటు వుంది. బీబిఎన్ అధికారులు చట్టానికి అనుగుణంగా తీర్పు చెప్పేలా చూడాలి. అందుకని ముందు వాళ్లు చిత్తశుద్ధితో కార్యక్రమాలు చేపట్టాలి. దీనిని కలెక్టర్లకు అప్పజెప్పితే దీనిని సవ్వంగా అమలు చేసే అవకాశం వుంది పూర్వం జమీందారీ అబాలిషనులో కూడా రైతులకు అవకాశం జరిగింది. ముందు సెటిల్మెంటు ఫోర్సుతో ఈ దొంగలందరినీ పట్టాలి. ఈ రోజు పెద్దలందరూ సమస్య పరిష్కారానికి అంటే, ఇనాందారులుగా లేకపోతే ఈ సమస్య 47 సంవత్సరాల క్రితమే సరియైన విధంగా అమలు జరిగేది. యిక్కడ వున్నందరికీ పట్టాలు బిల్లు సమస్య వుండదని నేను చెబుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో 100కి 30 మంది దగ్గర వారికి వున్న భూములకు సరైన కాగితాలు లేవు. 40, 50 సంవత్సరాలుగా ఈ భూములకు సరైన కాగితాలు లేవు, యిప్పుడు వారిని కాగితాలు అడిగినా యివ్వలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. వేటన్నీబిని సక్రమ పద్ధతిలోకి తెవాలంటే కలెక్టర్లకు అప్పజెప్పండి. కేంద్రం చెప్పినట్లు, సుప్రీం కోర్టు చెప్పినట్లు వేయండి. నాక అభ్యంతరం లేదు. కానీ ఐడింటిఫై చేయండి, ఈ రాష్ట్రంలో ఎవరు తప్పు చేసినా వారిని గుర్తించాలి. వాళ్లు తప్పు చేసిన విషయం మీరు చెప్పాలి. జుడిషియరీగా రిజిష్టరు చేసి ఏ రకంగా ప్లాకోర్టు, క్రింది కోర్టులు జడ్జి మెంటు యిస్తుందో దానిని ఆమోదించవలసిన అవసరం వుంది. ప్లాకోర్టు, క్రింది కోర్టులు యిచ్చిన జడ్జిమెంటును కూడా పనికి రాకుండా కొందరు చేస్తున్నారు. ప్రజలకు యి. శ్రేయస్కరం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ విషయాలను క్లుప్తంగా చర్చించుకుని, మీరు అధికారులతో చర్చించుకుని లాండు సీలీంగు చేయవలసి వస్తే చేసి, 5 సంవత్సరాలలో ఈ రాష్ట్రంలో యింకా 4 లక్షల ఎకరాలు రావడానికి అవకాశం వుంది. ప్రభుత్వం ఎంతో క్లుప్తంగా పరిశీలించి సత్వరంగా ఒక అభిప్రాయానికి రావాలని దీనిని నెరవేర్చుటకు చూడాలని చెబుతూ శైలమ తీసుకుంటున్నాను.

షైర్మన్:- రాజుగారూ మీ పార్టీ తరపున ఎవరైనా ఈ విషయం గూర్చి మాట్లాడుతారా?

శ్రీ సిపావ్. విరట్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ భూసంస్కరణల గురించి - స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో మహాన్నత ధ్యేయంతో - మహాన్నత ఉద్యమాలు, పవిత్రమైన ఉద్యమాలు కరాచో 'కాంగ్రెసు యొక్క ఉన్నతమైన, పవిత్రమైన తీర్మానం చెబారు. అప్పుడు గాంధీగారు బ్రిటికి వున్నారు. నెహ్రూ వున్నారు. ఇది మన దేశాభివృద్ధికి దేశ ప్రాముఖ్యతకూ

నన్నింటిని అరికట్టుటకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు
చేస్తున్నది.

భూసంస్కరణల ప్రాముఖ్యతను తెలియజేస్తూ కరాచీ మహాసభలలో, కాంగ్రెసు మహాసభలో ఒక తీర్మానం చేశారు. ఆ ఉద్యమంలో ఈ భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా, జమీందార్లకు వ్యతిరేకంగానూ, మహాసభ ఉద్యమం ఒకటి జరిగింది. విప్లవాత్మకమైన ఉద్యమం ఒకటి జరిగింది. అది స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో ఒక భాగం. అందులో చాలా మంది కాంగ్రెసు నాయకులు వున్నారు. వృద్ధులు వున్నారు. ఇప్పుడే వేంకటరావుగారు మాట్లాడారు. కాబట్టి ఈ ఉద్యమానికి, ఈ భూసంస్కరణలకూ ఎంత ప్రాముఖ్యత వుందో మనం గమనించవలసిన అవసరం వుంది అందుకే దాని పర్యవసానం గూర్చి మహాసభలో తీర్మానం ప్రకారంగానే భారత దేశంలో మొదటిసారిగా తెలంగాణా విప్లవ పోరాటం వచ్చింది. ఆ పోరాటంలో 4 వేల మంది కిరీయాశీల సభ్యులు దేశానికి త్యాగం చేశారు. ఎంతో మంది ప్రాణాలు బలిచేశారు. నిజాం నవాబుకు వ్యతిరేకంగా...

ఫ్లోరెన్స్.- మీరు చెప్పినట్లుగా ఆవిషయాలు తెలుపండి. మీరు భూసంస్కరణల గూర్చి ముందు చెప్పండి. చాలా మంది సభ్యులున్నారు వారికి మాట్లాడబానికి టైమివ్వాలి కదండి.

శ్రీ సిపాచ్. వీరవీరెడ్డి.- ఇదే మహాసభలో జరిగిన దానిగురించి చెప్పాను యిదే సభలో చెప్పమనండి. వారు చిత్తశుద్ధితో ఆమెండ్మెంట్ చేస్తామని. అది సుప్రీంకోర్టు తీర్పుప్రకారం చేస్తామని చెప్పమనండి దీనిలోనే చేస్తామని చెప్పమనండి. వారికి మా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తాము. భాస్కరెడ్డిగారికి ముఖ్యమంత్రిగా వున్నందుకు వారికి ప్రధమంగా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తాము. కానీ మాకు తెలుసు. మీరు ఆమెండ్మెంట్ చేయరు కానీ మేము ప్రజలకు చెప్పవలసివుంటుంది. మీ ద్వారా ప్రజలకు చెప్పవలసిన ధ్యేయం లక్ష్యం కనుక మేము చెప్పవలసి వుంటుంది. అందుకే తెలంగాణా విప్లవ పోరాటం 12 50 వచ్చింది - భూమి కొరకు భుక్తి కొరకు - ఏంతో మంది త్యాగాలు చేశారు. నాలుగు వేల మంది ప్రాణాలు అర్పితం అయినవి. ఆంధ్రలో కూడా చేశారు. కాదనడం లేదు. కాంగ్రెస్లో వున్నవారు త్యాగాలు చేశారు. కాదనడం లేదు. అది పరిస్థితి. అయితే ఒక ఆర్డినెన్సు యిన్యూ చేశారు ఈ భూసంస్కరణల చట్టం రాకముందు - పి.వి. నరసింహారావు గారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు ఆర్డినెన్సు తెచ్చారు. ఏమిటి అది? 25 ఎకరాల మెట్ట వున్నవారు, 10 ఎకరాల మాగాణి వున్నవారు ఎలాంటి వికీర్యాలు గానీ లావాదేవీలుగానీ జరుపడానికి వీలు లేదని. అది చాలా నిఘనవాత్మకమైనటువంటి ఆర్డినెన్సు. ఈ ఆర్డినెన్సు, ఒక వేళ అమలు జరిపితే, యినాడు మన రాష్ట్రములో 14 లక్షల ఎకరాలు భూమి సులభంగా అభివేది, వ్యవసాయ రంగములో ఒక పెద్ద మర్పు వచ్చేది. ఉత్పత్తి పెరిగేది. ఇవి అన్ని జరిగేవి. కానీ దానికి పిరుద్ధంగా, భూసంస్కరణలు రాకముందే భూస్వాములందరు తహసిల్ ఆఫీసుల్లో కూర్చుని అధికారులకు కట్టుకొని రికార్డు అన్ని తారుమారు చేశారు. అప్పుడు మీరు చర్య తీసుకోలేదు. అప్పుడే మీరు కట్టుదిట్టమైనటువంటి చర్య తీసుకొని వుంటే యి గతీ వచ్చేది కాదు. రికార్డు అన్ని తారుమారు చేశారు. సాదా ఖైదామాలు చేసుకున్నారు, అక్కమంగా అక్కమించుకున్నారు.

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల నన్నింటినీ అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

అన్యాయాంతం చేశారు. అప్పుడు చర్య తీసుకొని వుంటే బాగుండేది, అప్పుడు మానం వహించారు. అంటే చెప్పేది ఒకటి, చేసేది ఒకటి అర్థం అయింది. భూసంస్కరణలు తీసుకు వచ్చారు. భూసంస్కరణల గురించి కామ్రెడ్ వెంకటేశ్వరరావుగారు స్పష్టంగా చెప్పారు; ప్రధానంగా సుప్రీంకోర్టు ఉన్నతమైనటువంటి న్యాయస్థానం - తీర్పు ఇచ్చింది. అందుకని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అందు నేటింగు యాక్టుకు అమెండుమెంటు తీసుకురావలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వం మీద వుంది. ఏమిటో? సాదా భైనామాలు ఏవైతే బేశారో, అన్యాయాంతం ఏవైతే బేశారో, అవి అన్ని చెల్లకుండా సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. ఇప్పటికీ 15 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. మీరు ఈ అమెండుమెంటును తీసుకురావడానికి వెనుకా ముందు ఆడుతున్నారు. దీని వెనుకాల ఏమివుందో అర్థం కావడం లేదు - భూస్వాముల వత్తిడి లేకపోతే వారి పార్లెంలో వున్న వారి వత్తిడి లేకపోతే వారి ప్రభావం ఏముందో తెలియదు - ప్రతిసారి కొత్త ముఖ్యమంత్రిగారు రాగానే ఒక డ్రైట్ ఇస్తారు. విజయభాస్కరరెడ్డిగారు చెప్పారు, అంతకు ముందు జనార్థనరెడ్డిగారు చెప్పారు, చెన్నారెడ్డిగారు చెప్పారు. ఆ ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రులు రావడముతోనే పదవీ స్వీకారము చేయడముతోనే, భూసంస్కరణలకు సంబంధించినంతవరకు మేము ఆ అమెండుమెంటు తెస్తామని వాగ్దానాలు చేశారు. కాని తరువాత ఆ వాగ్దానాలను మరిచిపోవడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడున్న ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. వారు కూడా ఆ అమెండుమెంటు తెస్తామన్నారు. అమలు జరపుతామని చెప్పారు. ఇప్పుడు వారి మీద విశ్వాసం వుంచవలసిందే, వారి కాలము చూడవలసిందే, వారి చర్యలు చూడవలసిందే. ఇప్పటికే చూస్తున్నాము; మొన్న నిరాశ అయిపోయారు. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో దాని గురించి ప్రస్తావన లేదు. ఆర్థిక మంత్రిగారి బడ్జెటు ఉపన్యాసములో లేదు. భూసంస్కరణలు అనే మాట లేదు. మిగులు బాములను పంచుతాము అనే మాట లేదు. అది ఎక్కడ పోయిందో అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఒకవేళ మళ్ళీ పున:ప్రస్తావన చేస్తే విరళిరెడ్డిగారు, వెంకటేశ్వరరావుగారు, యిది పాత చింతకాయ పచ్చడి, ఎటా యిదేనా అంటారు. చెప్పకపోతే చెప్పలేదంటారు. చెప్పకపోయినా కూడా We are committed for it.

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ మంత్రిగారు కమిటిడ్ అన్నారు. మాటలలో కమిటిడ్, చేతలలో నాన్ కమిటిడ్ - చేతలలో ఒమిటిడ్.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- భూసంస్కరణల చట్టం తీసుకు వచ్చింది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే. కమిటీమెంటు వున్నటువంటి పోలిటికల్ పార్టీ. అయితే ఉపరణలో కొన్ని సమస్యలు వున్నవి. మే అందరూ మాట్లాడుతూ వుంటే విన్నాను. పాలకులు వెంకటాచార్యగారు చెప్పిన విషయాలు విని వుంటారు. సమస్యలు వున్నవి. సిద్ధాంతలేత్యానే కాదు, అవరణలో కూడ భూసంస్కరణల చట్టాలను సక్రమంగా అమలు జరుపాలనే ఉద్దేశాన్ని నెరవేర్చే దానికే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల
 నన్నీంటిని అరికబుట్టుకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
 సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు
 చేస్తున్నది.

26 ఫిబ్రవరి, 1993. 209

శ్రీ యం. ఓంకార్:- నిజంగా భూసంస్కరణల చట్టాన్ని అమలు జరుపాలంటే కాంగ్రెస్‌లో వున్న నాయకులు అమలు జరుపడానికి స్వచ్ఛందంగా ముందకు వస్తారా? ఆ చర్య తీసుకుంటారా? అమలు జరుపాలనేది మేరే, అధిపతాళానికి తొక్కేడి మీరే.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మంత్రీగారు యథార్థం చెప్పబోయి ప్రక్కకు తప్పుకున్నారు. సిద్ధాంత రీత్యా తెచ్చాము, అచరణలో అది వేరే విషయం అని చెప్పబోయి చివరకు అట్లా చెప్పారు. అందుకని యథార్థం ఏమంటే, మాబట్టే ఒకటి, చెతలో, మరొకటి.

శ్రీ వి. ఎస్. చలపతిరావు (ఉయ్యూరు):- ఏమీ లేదు, మిత్రలేర్పిడిగారినీ, నాకున్న అనుమానాన్ని నివృత్తి చేసుకోడానికి అడుగుతున్నాను. వారికి రెండు, మూడు వందల ఎకరాల ల్యాండు వుందని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. ఆయన కమ్యూనిస్టు నాయకుడు. ల్యాండు రిఫార్ము మేద మాట్లాడుతున్నారు. దాని మేద వివరణ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

ఫైరర్స్:- ఇంతకు ముందు సభలో వివరించారు.

శ్రీ సిపావ్. విఠల్‌రెడ్డి:- గౌరవ సభ్యులు అడిగారు, సంతోషం. వారు అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. ఎందుకంటే నేను భూసంస్కరణలను నమ్మిన వాడిని, వాటి కొరకు పోరాటం చేసిన వాడిని, త్యాగము చేసిన వాడిని, నేను కమ్యూనిస్టు పార్టీలోకి వచ్చితిప్పుడు భూసంస్కరణలకు అనుగుణంగా, సిద్ధాంతాల కనుగుణంగా, వాటిని యిమిడించుకొని వచ్చాను గాని కక్కలతో కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరిన వాడిని కాను. సిద్ధాంతాలను నమ్మి, విశ్వసించి మార్క్సిజం, లెనినిజమ్‌ను విశ్వసించి కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరాను. కమ్యూనిస్టు పార్టీలో ఉన్నాను. మరే సమస్య లేదు. నా ప్రాణం వున్నంత వరకు కమ్యూనిస్టు పార్టీలో వుంటాను. పోరాటం చేస్తాను.

శ్రీ వి.ఎస్. చలపతిరావు:- మీమ్మలను బాధ పెట్టాలని కాదు, నేను అడిగినదీ, అవునా, కాదా?

శ్రీ సిపావ్. విఠల్‌రెడ్డి:- మా కుటుంబానికి భూములున్న మాట వాస్తవమే, నేను భూస్వామ్య కుటుంబం నుండి వచ్చిన మాట వాస్తవమే, రాచుకునేది ఏమీ లేదు. నాకు 85 ఎకరాలు నేలింగులో అదనంగా అయినదీ, ఆ 85 ఎకరాలను మీరు పంచకుండా సమారు పది సంవత్సరాలు అట్లాగే పెట్టారు. ఛాలెంజ్ చేసిన తరువాత పంచాను, మీరు పంచక ముందు - గోవిందరాజు పల్లె హరిజనులను విలివి వారికి పంచాను, వారికి పోసెషను యిచ్చాను. వారు సుఖంగా బోరింగ్స్ చేసుకొని ఉత్పత్తి చేసుకొని బిళ్ళుకుతున్నారు. ఎక్కడైనా ఉన్నాయంటే యిప్పటికీ సిద్ధమే - మీరు ఒకవేళ డిక్లరేషనులో

అనధికార తీర్మానము : భూముల దీనామి లావాదేవీల నన్నింటిని అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

తప్పులున్నాయి. దాచుకోడానికి ప్రయత్నం చేశాను అనుకుంటే - ప్రభుత్వముతో ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కడైనా డిఫెక్ట్ వుంటే పబ్లిక్‌గానే తిరిగి ఆ భూమిని రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తే అప్పుడు నిజంగా భూసంస్కరణల అమలు ఆచరణలో కృషి చేస్తున్నారని ఆర్థిక మంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తాను. మీరు ప్రత్యేకంగా నా డిక్లరేషన్ను చూడండి. ఆ డిక్లరేషన్నుతో తప్పులు ఉంటే పబ్లిక్‌లోడి, చర్యలు తీసుకోండి. నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. ఆ డిక్లరేషన్ను చూడమని రెవీన్యూ శాఖామూర్తులు శ్రీ రామిరెడ్డిగారిని కొరుతున్నాను. అధ్యక్షా, భూస్వాములు ఏవిధంగా దాపెట్టారో చెబుతాను వినండి. జోగిపేట దగ్గర పులికంటి అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ శ్రీ నారాయణ రెడ్డిగారు పెద్ద భూస్వామి. ఆయనకు ఒకడే కొడుకు. ఆయనకు వెయ్యి ఎకరాల భూమి ఉంది. ఒక రాజకీయ పార్టీ సభ్యుడు. ఆయన ఈ అసెంబ్లీలో సభ్యుడు. ఆయన పేరు నేను చెప్పను. ఎందుకంటే అసెంబ్లీలో మీ చరిత్రను తీసుకొని ఆయన పేరు చెప్పవలసి ఉంటుంది. కనుక నేను ఆయన పేరు చెప్పడం లేదు. ఆయన తండ్రి ఆ భూస్వామి డిక్లరేషన్ ఇవ్వకముందు సాదా బైనామామీద ఖరీదు చేసినట్లు వ్యాసుకున్నారు. రిజిస్ట్రేషన్ లేదు. ఏమీ లేదు. 500 ఎకరాలు తన పేరుమీద, తన కొడుకుల పేరు మీద - అందరి పేరు మీద వ్యాసుకున్నారు. మీకు రక్షణ ఇస్తాను, మా భూమి పోకుండా చేస్తాను అని చెప్పి ఆ భూస్వామినుంచి 500 ఎకరాలు వ్యయించుకున్నారు. అప్పుడు ఆ భూస్వామికి 500 ఎకరాలు మిగిలింది. ఆయన ఏమీ చేసాడు. మొదటి భార్య ఉండగా వీడాకులు ఇచ్చినట్లు, ఇంకొక భార్యను చేసుకున్నట్లు చూపించాడు. కానీ మొదటి భార్యతో సంసారం చేస్తున్నాడు. వీడాకులు ఇచ్చిన అమెకు ఒక భాగం, ఆయనకు ఒక భాగం, ఆయన కొడుకుకు ఒక భాగం, రాజకీయ నాయకునికి 500 ఎకరాలు ఒక భాగం. పాపం, అక్కడ హరిజనులు ఉన్నారు, పేదవారు ఉన్నారు, వారికి ఒక్క సెంటు కూడా దక్కలేదు. ఇది న్యాయమా? ఇది మీ భూసంస్కరణల యొక్క పరిస్థితి. మెదక్ జిల్లాలో అచ్చంవేట్, హకింపేట అని ఉన్నాయి. ఇది చాలా పెద్ద చరిత్ర. దీనిమీద మనం హౌసు కమిటీ కూడా వేయడం జరిగింది. ఇక్కడ మొయినుద్దీన్ అల్ అన్ ఆయనకు 2055 ఎకరాల 20 కుంబలు భూమిఉంది. ఆయనకు ఖమ్మంలో కూడా 10 వేలు, 20 వేల ఎకరాల భూములు ఉన్నాయి. ఆ విషయం శ్రీ వెంకటేశ్వరరావుగారికి కూడా తెలుసు. ఆయన డిక్లరేషన్ ఇవ్వలేదు, అట్లాగే ఉంచుకున్నారు, అన్యాయంతం చేసారు, విక్రయించారు, అడిగేవారు లేదు, తెలుసుకునే వారు లేరు. అదేవిధంగా మా దగ్గర అశ్శారం భూస్వామి ఉన్నాడు. నేను బాధతో చెబుతున్నాను. దీనిమీద కూడా కాంగ్రెస్ గవర్నమెంటువారు హౌసు కమిటీని ఒప్పుకున్నారు. సంతోషం, ధన్యవాదాలు. హౌసు కమిటీ వేసారు. ఈ 2, 3 వేల ఎకరాల మీద వేసారు. లక్ష్మీపురం అనే గ్రామంలోనే సర్వే నెంబరు 1, 2, 50 లలో వెయ్యి ఎకరాల భూమి అన్నారం భూస్వామికి ఉంది. అదే విధంగా అన్నారంలో సర్వే నెంబరు 261 ఎకరాలు ఉంది. ఆయన డిక్లరేషన్ చేయలేదు. దొంగ డిక్లరేషన్ను ఇచ్చారు. హౌసు కమిటీ వేటిని పరిశీలించి దీనిమీద వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని, డిక్లరేషన్తో ఇన్‌క్వాడ్ చేయాలని రికమెండు చేయడం, అసెంబ్లీలో దానిని

అసభికార తీర్మానము : భూముల బీనామ్ లావాదేవీల 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 211
 నన్నింటిని అరికట్టుటకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
 సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు
 చేస్తున్నది.

ధృవీకరించడం జరిగింది. అయినా ఇప్పటికీ చర్యలేమీ లేవు. అన్నారంతో 50 బీ క్రింద వెరె
 వారికి పట్టాలు చేసారు. కానీ వారు లేరు. ఎవరికైతే 50 బీ క్రింద పట్టాలు చేసారో
 వారు ఆ గ్రామస్థులు కారు, విజయవాడలో ఫుంటారో ఎక్కడ ఉంటారో ఎవరికీ తెలియదు,
 వారి పేర్లు కూడా తెలియదు. 29 మందికి తహశీల్దారు 50 బీ క్రింద పట్టాలు చేసారు.
 ఆ విధంగా చేసిన తహశీల్దారుకు ఇప్పుడు డెహ్లాడ్ కలెక్టరు ప్రమాషను ఇచ్చారు. ఇది
 గవర్నమెంటు చిత్తశుద్ధి. శ్రీ పి.వి. రాజేశ్వరరావుగారు, శ్రీ పి.వి. ప్రభాకరరావుగారు,
 శ్రీ పి.వి. రంగారావుగారు కరీంనగర్ వంగర గ్రామంలో 200 ఎకరాలు అన్యాయాంతం
 చేసినట్లు, మళ్ళీ 3 మాసాలలో విచారణ చేసి డిస్పోజిట్ చేయాలని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు
 వచ్చింది. దానిలో మేకు చిత్తశుద్ధి ఉంటే తొందరగా విచారణ చేయించండి. ఇది నేను
 ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కొండంగల్లో కిషన్ రావు
 అనే భూస్వామి 6 వేల ఎకరాల భూమి సాదా డైనామాతో అన్యాయాంతం చేస్తున్నాడు.
 పోయిన సెషనులో శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డిగారు వాగ్దానం చేసారు. నేను వెంటనే
 విచారణచేసి అన్యాయాంతం జరగకుండా చేస్తానని, ఆ అఫ్సరును అక్కడికి పంపిస్తానని
 అన్నారు. కానీ వాగ్దానం వాగ్దానంగానే మిగిలిపోయింది, చర్యలు ఏమీ లేవు. ప్రకాశం
 జిల్లాలో ఫుల్లల చెరువు మండలంలో అయ్యగారి పల్లె అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ 1330 101
 ఎకరాలు కోల్పోయికుటుంబానికి చెందిన బ్రాహ్మణులు ఈనాందారు పంతులు గారు ఆ ము;
 భూములను అక్రమించుకున్నాడు. దాని గతి ఏమిటి? యిద పరిస్థితి. సుల్తానాపూరు
 విషయం నిన్ననే వచ్చినది. దాని మీద రిపోర్టు యిచ్చినారా? యిప్పటికీ కూడా 722
 ఎకరాల 20 కుంబలు భూమి జాగీర్దారుల పట్టం క్రింద ఈనాం భూమిగా నిజాం
 యిచ్చినారు. భూసంస్కరణల పట్ల ప్రకారంగా ఆ భూమి గవర్నమెంటు ఆధీనములోనికి
 రావాలి. ఆ విధముగా ఆ భూమిని యిప్పటికైనా స్వాధీనము చేసుకున్నారా? దానిని కనుక
 సర్వే చేయించినట్లుయితే 1000 ఎకరాలు భూమి వరకు దొరకుతుంది. కుంబలు చెరువులు
 అన్ని కలిసి దున్నుకుంటున్నాడు. నారాయణరావుగారు 500 ఎకరాలు అక్రమించుకున్నాడు
 దాని గతి ఏమిటో తెలియదు. ఒక దెబ్బతో 55 ఎకరాలు వస్తున్నదని మంత్రీగారు నాకు
 పరస్పరంగా చెప్పినాడు. అసెంబ్లీలో చెప్పలేదు....

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- వాళ్లు ఎగ్రిమెంటు చేసుకున్నారు ;;; ఎగ్రిమెంటుకూడా
 తప్పు. One of they made an agreement to have 50 : 50. Out
 of that, 50, they have given to the occupants and 50 to the
 owners.

శ్రీ సెహెచ్. వేరల్ రెడ్డి:- యిందులో ఎవరు ఇన్ వాల్వ్ అయి ఉన్నారో వారి మీద
 చర్యలు తీసుకోవాలి. పట్ల విరుద్ధంగా ఎవరు ప్రవర్తించినా చర్యలు తీసుకోవాలి. మెదక్
 జిల్లాలో కందిలేరు మండలం, పట్టాల మహారాజు మిగులు భూమి 149-50 సెంటుస్
 యిచ్చినారు. ఆ భూమి పేదవారికి పంచేపెట్టినారా? ఆ భూమి యిప్పుడు ఎవరి ఆక్రమణ

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల నన్నింటిని అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

క్రింద ఉన్నదీ గవర్నమెంటుకు సరెండరు చేసిన భూమి డివైజరు చేసినటువంటి భూమి వూరూ తీసుకోవడానికి వీలు లేనటువంటి గవర్నమెంటు భూమి. అది గవర్నమెంటు లాండు. ట్రస్టు యివ్వడానికి వీలు లేని భూమి. అటువంటి భూమిని విడిచిపెట్టేదానికి ప్రభుత్వం పెద్దగా ఉందా? 150 యకరాల భూమిని అక్రమించుకుని ఉంటే ప్రభుత్వము కళ్ళు మూసుకుని ఉందా? దీనికి ఎవరు బాధ్యులు? దీనికి ప్రభుత్వము బాధ్యత అని చెబుతున్నాను. యిది ప్రజల భూమి. అదే విధంగా రారెడ్డిగారికి తెలుసు. ఆయన కూడా రారెడ్డిగారి భూమిని సభ్యుడుగా ఉంటూ - రంగారెడ్డి జిల్లా, షంషాబాదు, మండలం లో చీంతనపురం గ్రామంలో ఉన్న 185. 18 కుంబల భూమిని అక్రమణ చేశారు. యిది గారు అప్పుడు తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారములో ఉంది. శ్రీ యస్ టి రామారావుగారు ముఖ్యమంత్రి. అప్పటి యస్.టి. రామారావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటూ దీని మీద హౌస్ కమిటీ వేయడానికి ఒప్పుకున్నారు. అందుకు ఆయనకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. వారి పార్టీ యం.పి. అయినా కూడా హౌస్ కమిటీ వేయడానికి ఆయన ఒప్పుకున్నారు.

శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:- నేను నా చాంబరులో కూర్చుంటే శ్రీ విరవ్ రెడ్డిగారు ఏదో విషయంలో నా పేరు ప్రస్తావన చేస్తూ వారు శాసనసభలో నేను రెవెన్యూ మినిష్టరుగా ఉన్నప్పుడు చెప్పిన విషయంలో నేను యాక్షను తీసుకోనట్లుగా చెప్పారు. ఏదైనా శాసన సభ్యులు చెప్పారు అంటే - అది ఖచ్చితంగా దాని మీద యాక్షన్ తీసుకోవడం అనేది జరుగుతూ ఉంటుందని చెబుతున్నాను. నేను చేయలేదు అనేది సరికాదు. కొండంగల్ లోని శ్రీ కిషన్ రావుగారి విషయంలో వారు చెప్పడం జరిగింది. వారు సి.యల్.ఆర్ వేత ఎంక్వైరీ చేయించాలి అని చెప్పడం జరిగింది. దాని మీద నేను అప్పటికప్పుడే సి.యల్.ఆర్.కు ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. నా ఆదేశాలు మేరకు సి.యల్.ఆర్. గారు ఆదేశాలు యివ్వడం, విచారణ చేయడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ సిహెచ్. విరవ్ రెడ్డి:- వారు చెప్పినందులకు వారికి నా ధన్యవాదాలు. రెవెన్యూ మినిష్టరుగా ఉంటూ చెబితే నేను నమ్మేవాడిని.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:- Sir, it is a collective responsibility of the Cabinet.

శ్రీ సిహెచ్. విరవ్ రెడ్డి - గౌరవనీయులైన రెవెన్యూ మినిష్టరుగారికి తెలుసు. తులసేరాం గారి మీద హౌస్ కమిటీ వేశారు. శ్రీ యస్.టి. రామారావుగారు హౌస్ కమిటీ వేశారు. ఆ పార్టీ సభ్యులు కొంతమంది మన పార్టీ యం.పి. గారి మీద హౌస్ కమిటీ ఎందుకు వేస్తున్నారు, వద్దు అని అన్నారు. అయినా కూడా శ్రీ యస్.టి. రామారావు హౌస్ కమిటీని వేశారు. హౌస్ కమిటీ వేసిన తరువాత దీని మీద విచారణ జరిగింది.

అధికార తీర్మానము : భూముల బీనామ్ లావాదేవీల 26 ఫిబ్రవరి, 1993. 213
 నన్నింటిని అరికట్టుటకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
 సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు
 చేస్తున్నది.

ప్రతిపక్షనాయకులు శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు, శ్రీ వెంకటేశ్వరరావుగారు కూడా ఉన్నారు
 యిందులో. అందరూ విచారణ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు వెనెనటువంటి హౌస్ కమిటీ
 క్లియర్గా చెప్పింది యిది గవర్నమెంటు లాండు అని. అంతటో ఆ తరువాత మీ
 ప్రభుత్వము అధికారానికి వచ్చింది. దీని మీద రిపోర్డు అసెంబ్లీ ప్రవేశ పెట్టాము.
 అసెంబ్లీ దుగ్గవేకరించాము. హౌస్ కమిటీ రిపోర్డు అసెంబ్లీ సబ్మిట్ చేసిన తరువాత
 అసెంబ్లీ దుగ్గవేకరణ చేసిన తరువాత ఈ ప్రభుత్వము దాని మీద ఎందుకు చర్యలు
 తీసుకోలేదు? ఎవరు దీనికి బాధ్యులు? అధికారులకు మీకు కూడా పబ్లిలేదా? ఎందుకు
 సెక్రటరీగారిని సంపాదించేయలేదు? అసెంబ్లీ రిపోర్డు వెబ్లిన తరువాత దుగ్గవేకరణ
 అయిన తరువాత మీరు ఎందుకు మౌనం వహించుతున్నారు. భూస్వాముల కొమ్ము
 కాస్తున్నారా? అయిలాపురం విలేజ్లో ఎంత దుర్భర పరిస్థితి ఉందో మీకు తెలుసా?
 రాష్ట్రములో తమరు రేపు సమాధానం చెప్పవలసి ఉంటుంది. సంగారెడ్డి నియోజకవర్గం
 ఉన్నది. పటన్పేరువులో 1263 ఎకరాల భూమిని మరక్కల షబీరు అనే ఆయన - జాగ్గిర్దారు
 భూమి నవాబుగారు యిచ్చినటువంటిది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి మేరీ రవేంద్రనాథ్ (సికిందరాబాద్):- యిందాక చలపతిరావుగారు అడిగిన
 విషయంలో వారు ఏమీ చెప్పలేదు. వారికి ఎన్ని ఎకరాలు ఉంది.....

శ్రీ నిపాచ్. విశ్వరెడ్డి:- గౌరవనీయులైన సభ్యులన్నప్పుడు నేను వారికి చెప్పాను.
 నేను మీకు కూడా సమాధానం చెబుతాను - మీరు నా వెంబడి రండి. మాకు భూములు
 ఎక్కడ ఉన్నాయో చూపుతాను. దీని మీద హౌస్ కమిటీని వేయండి. మీమ్ములను వెంబడి
 పెట్టుకుని తీసుకుని పోతాను. భూములు చూపించుతాను. ఆ భూముల విషయంలో నేను
 యిచ్చిన డిక్లరేషన్లు తప్పు అని అంటే నేను ఈ అసెంబ్లీలోపలకి రాను. దీనికి మీరు
 కట్టుబడి ఉంటే రండి... అయిలాపురం విలేజ్లోని 1263 ఎకరాల సంగతి ఏమైనదీ
 రికార్డుల తారుమారు చేసినారా? ఈ నాం రద్దు క్రింద బదిలీ ద్వారా సెద్దము చేస్తున్న
 వారి దగ్గర నుంచి తీసుకుని వారికి పట్టాలు యివ్వకుండా - కలెక్టరుగారు, ఆర్.డి.జి.
 తరువాత రికార్డుల తారుమారు చేసి కృపాదానం, బలరామరాజు - వారి పేర్ల మీద
 పట్టాలు చేస్తారా? వ్యక్తిగతంగా రెవీన్యూ మినిష్టరుగారి మీద నాకు ఏమీ లేదు. మీ
 హయాములో యివన్నీ బయటకు లాగడానికి ప్రయత్నం చేయండి. మా కమ్యూనిస్టు
 పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా, మర్రిస్టు కమ్యూనిస్టు పార్టీ, ప్రజాస్వామిక శక్తులు మీ వెంబడి
 ఉంటాయి. కొంతమంది మీ పార్టీలో ఉన్నవారు తెలుసు. మీరు భయపడకండి వారికి.
 మీరు ఈ విషయంలో ముందుకు తీసుకొనిపోతే మేము మీ వెంబడినే ఉంటాము.

అధ్యక్షా, నేను కొన్ని సూచనలు చేస్తాను.

అనధికార తీర్మానము : భూముల బీనామీ లావాదేవీల నన్నింటిని అరికట్టుటకు - భూగరిష్ట పరిమితి వట్టానికి సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది.

ఛైర్మన్:- మీకు ఇచ్చిన సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోండి. మీకు ఏదైనా ఉంటే వివరాలతో రిప్రజెంటేషన్స్ వ్రాసి మంత్రిగారికి ఇవ్వండి. ఇతర సభ్యులు కూడ మాట్లాడాలి కదా!

శ్రీ సిపాన్. వితల్రెడ్డి:- రెండే నిమిషాలు తీసుకొంటాను అధ్యక్షా. కొన్ని సూచనలు మాత్రమే చెప్పుతాను. సుప్రీంకోర్టు తీర్పుకు అనుగుణంగా అమెండ్మెంట్ తీసుకురావలెనని నా కోరిక. దానిని భారత రాజ్యాంగంలో తొమ్మిదవ షెడ్యూల్లో చేర్చాలని కోరుతున్నాను. అంతేగాక, మీరు చట్టబద్ధమైన ఒక అఖిలపక్ష కమిటీని వేయండి. మీ వాళ్లను తీసుకోండి, మమ్మల్ని తీసుకోండి సభ్యులుగా ఉంటాము. అలాగే, ఫ్యామిలీ హోల్డింగ్ విషయం. ఫ్యామిలీ హోల్డింగ్ క్రింద భూమి తీసుకొన్న వాడు చనిపోయి, భార్య కూడ చనిపోతే, ఆ భూమి ఎవరికి పోతుందండీ? గవర్నమెంట్ కు రావాలి కదా! అటువంటిది కొన్ని వేల ఎకరాల భూమి ఉన్నది. దానిని మీరు ఏమి చేస్తారు? చెప్పండి. ఇది చాల ప్రధానమైన ఇష్యూ. కాబట్టి మీరు అన్నింటిని ఒకసారి రివ్యూ చేయాలి. అది నేను కోరుతున్నాను. దాని కోసం 20 మంది పేర్లను ఉన్నాను కానీ ఇప్పుడు టైమ్ లేదు. ఎవరెవరు ఎట్లా తప్పించుకొన్నది చెప్పుతాను. కొంత మంది భూస్వాముల దగ్గర నుండి భూములు ఖరీదు చేశారు. భూసంస్కరణల చట్టం ప్రకారం ఆ విధంగా ఖరీదు చేసిన వారు, 20 ఎకరాలు మెట్టి, 10 ఎకరాల మాగాణి భూమి కొన్నట్లయితే, దానిని వారు డిక్లర్ చేయవలసి ఉంటుంది. మీరు ఆ డిక్లరేషన్లు ఇస్తున్నారా? తీసుకోవడం లేదు. నిశ్శబ్దంగా ఉండిపోతున్నారు. ఇప్పుడు భూసంస్కరణల చట్టం అన్నది అసలు వృధా అయిపోయింది. భూసంస్కరణల చట్టం శాశ్వతంగా బృతికి ఉండే చట్టం. అది అంతమయ్యే చట్టం కాదు. అది అమలులో ఉండే చట్టం, ఆచరణలో ఉండే చట్టం. ఇంతకుపూర్వం ఉన్న మంత్రిగారు చెప్పారు - మేము కలెక్టరు స్టూ మోబో అధికారం ఇచ్చి, రివ్యూ చేయి స్టామినీ. ఇంతవరకు "స్టూమోబో" ప్రకారం ఒక కేసు కూడ పరిష్కరించబడలేదు. కాబట్టి అఖిలపక్ష కమిటీని వేయండి. కాంగ్రెస్ పార్టీ నమ్మేవాళ్లను ఛైర్మన్ గా వేయండి, మమ్మల్ని సభ్యులుగా పెట్టుకోండి, ఒక్కొక్క కేసును రివ్యూ చేయండి. అలా చేసినట్లయితే దాదాపు 14 లక్షల ఎకరాల భూమి ఈ రాష్ట్రంలో దొరుకుతుంది. ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. కోట్లాది రూ.ల ఆదాయం వస్తుంది, మన రాష్ట్రాన్ని బృహ్మాండంగా అభివృద్ధి చేసుకొనే అవకాశం వస్తుంది. కాబట్టి ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకోనద్దీ, లేనిదీ మీ మీద ఆధార పడి ఉంటుంది. ప్రభుత్వం ఎట్టి చర్యలు తీసుకోకపోతే, పూజలు ఈసారి ఊరుకోరు. తెలుగుదేశం పార్టీకి బుద్ధి చెప్పారు. మీకు కూడ కాస్త బుద్ధి చెప్పుతారు. వాళ్లు ఇప్పుడు కొంచెం గమనిస్తున్నారు. మీరు కూడ కాస్త గమనిస్తూ, దీనిని ఆచరణలో పెడతారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ యం. జానకిరాం (ఉదయగిరి):- అధ్యక్షా, ఈ భారతదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల శాసనసభ్యులు, పార్లమెంట్ సభ్యులు, అన్ని పార్టీల వాళ్లు అనేక సందర్భాలలో

అనధికార తీర్మానము : భూముల దీనామీ లావాదేవీల
నన్నింటిని అరికట్టుటకు-భూగరిష్ట పరిమితి చట్టానికి
సవరణలను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు
చేస్తున్నది.

26 ఫిబ్రవరి, 1993. 215

ల్యాండ్ సీలింగ్ గురించి మాట్లాడడం జరుగుతున్నది. నూటికి తొంభై మంది శాసనసభ్యులు
పార్లమెంట్ సభ్యులు గ్రామీణ ప్రాంతానికి చెందిన వారు, రైతు కుటుంబాలకు చెందిన
వారున్నారు. వారందరూ ఈ ల్యాండ్ సీలింగ్ అమలుపరచాలని ఒకటే కేకలు వేయడం
తప్పిస్తే, వాస్తవాలు చెప్పడం లేదు. ఎందుకంటే ల్యాండ్ సీలింగ్ కు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడితే
అభ్యుదయవాది కాదంటారు. ల్యాండ్ సీలింగ్ కు అనుకూలంగా మాట్లాడితే, వీడు పెద్ద
సోషలిస్టు అభ్యుదయవాది అని అంటారు. రాజకీయ నాయకులైన మనం సిజానిజాల్ కి
పోకుండా, వాస్తవాలకు పోకుండా, ల్యాండ్ సీలింగ్ అమలు చేయాలని కోరడం సమంజసం
కాదు. ఈ దేశంలో కోటాను కోట్ల రూపాయలు గడింపి, కోట్ల రూపాయలతో శుశు
కట్టుకొనే వారు ఎంత మంది ఉన్నారు? ఉదయగిరి తాలూకా మొత్తాన్ని అమ్మినా,
జూబ్లీహిల్స్ లో ఒక్క బిల్డింగ్ రాదు. రైతాంగం మీదే అన్ని సీలింగ్ లు పెట్టే విధానం
ఏమిటో నాకు అర్థం కాదు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సీలింగ్ లు కేవలం ఒక్క
రైతులకు పరిమితం కావాలా? నిర్ణయించిన ధరకే రైతు తాను పండించిన పంటను
అమ్ముకోవాలి. ఎక్కువకు అమ్మడానికి వీలులేదు. ఇది ఒక రకంగా వివక్షత
చూపిస్తున్నట్లుగా ఉంది.

శ్రీ సిపావ్. వీర్యాసాగరరావు:- సార్ దట్ ఈజ్ నాట్ ది డిఫ్ కషన్.

శ్రీ యం. జానకిరాం:- సార్ సీలింగ్ కు నేను వ్యతిరేకిని కాదు. బహుశా వీర్యా
సాగర్ రావుగారు అలా అనుకుంటున్నారేమో

శ్రీ సిపావ్. వీర్యాసాగరరావు:- వెంకటేశ్వరరావుగారు మూవ్ చేసింది భూసంస్కరణల
గురించి. ఆ భూసంస్కరణలను రాష్ట్రంలో అమలుపరచాలన్నది మన ప్రధానమంత్రి
పి.వి.నరసింహారావుగారే ప్రతిపాదించారు. అటువంటి సీలింగ్ కు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడం
ఏమిటి అధ్యక్షా?

శ్రీ యం. జానకిరాం:- నేను వ్యతిరేకంగా మాట్లాడటం లేదండి. సీలింగ్ అన్నది
ఆదాయం మీదనా? లేక ఆస్తి మీదనా? లేకపోతే రైతు మీదనా? ఈ దేశంలో ఒక్క రైతు
మీద సీలింగ్ ఉన్నది. రోజుకు లక్షల రూపాయలు సంపాదించే లాయర్ల ఆదాయం మీద
సీలింగ్ లేదు. 20, 30 బిల్డింగులు కట్టిన వారి మీద లేదు. కోట్లాది రూపాయల
కట్టలతో వ్యాపారం చేస్తున్న పారిశ్రామికవేత్తల మీద సీలింగ్ లేదు. 100 ఎకరాలుండి
కూడ తినడానికి తిండి లేక భార్యాబిడ్డలు వ్యవసాయం చేసుకొన్న వారి పరిస్థితి గురించి
ఆలోచించేవాడు లేదు. సీలింగ్ పెట్టండి, సీలింగ్ పెట్టండి అని మాట్లాడటం తప్పు, వెరే ఏమీ
లేదు. ఇది ఒక కమ్యూనిటీ మీద చూపిస్తున్న వివక్షత. ఇది నా ప్రతిఘటన
అభిప్రాయం. సీలింగ్ అమలు చేయవద్దని కాదు ప్రస్తుతం దేశంలో, ప్రపంచంలో ఎన్నో
చట్టాలు మారుతున్నాయి. ఎన్నో విధానాలు మారుతున్నాయి. కమ్యూనిజం పోయి
కాపిటలిజం వస్తున్నది. టెనెన్సింగ్ విధానంలో లిబరల్ డెవలప్ మెంట్. అయినప్పటికి

సిలింగ్ అన్నది మాత్రం పట్టపరంగా కఠినంగా అమలుచేయాలని అత్యున్నత స్థానాలలో ఉన్న రాజకీయ నాయకుల దగ్గర నుండి పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్ దాకా చెప్పుతున్నారు. అందువల్ల నా ఉద్దేశ్యమేమిటంటే, సిలింగ్ అనేది ఉంటే, ఈ దేశంలో అందరి మీద ఉండాలి. ఒక్క రైతుల మీదే ఉండకూడదు. సిలింగ్ అమలుజరిగితే నాకెలాంటి అభ్యంతరం లేదు. అయితే ఒక్క రైతు మీదనే మాత్రం ఉండకూడదు. రైతు మూగవాడని, అందరేనివాడని వాడి మీదే సిలింగ్ పెట్టడం భావ్యం కాదు. ఈ రోజు నేను అడుగుతున్నాను విత్‌రెడ్డిగారిని రమ్మనండి, ఉదయగిరిలో 100 ఎకరాలు ఇస్తాను, సాగు చేయమనండి; వారు చెప్పినట్లుగా ఎవరి దగ్గరైనా 1000 ఎకరాలు ఉండి సాగుచేయకపోతే, ఆ ల్యాండ్ తీసుకోవాలి. Any land which is not cultivated for more than two or three years should be taken over by the Government. It is not the land which is cultivated and which is producing something that should be taken over. నేడల్ జస్టిస్‌కు వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్నది. ఈ రోజు వ్యవసాయం చేసుకొనే వారు వొలాల్ని అమ్ముకోవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. Land ceiling applies only to agricultural land not to forest land. If I have thousands of acres of forest land, land ceiling does not apply to that. సిలింగ్ అన్నది అన్నిటికీ వచ్చేది అయితే మనం కూడ ఒప్పుకోవాలి. కాబట్టి ఈ లెజిస్లేషన్లు, పార్లమెంటరీయన్లు సింహావ రోకనం వేసుకొని, ఈ దేశంలో సిలింగ్ ఉండాలి, ఆర్థిక సమానత్వం కావాలనుకొంటే, దానిని ఇతర వాటి మీద కూడ పెట్టండి. అంతేకాని, ఒక్క రైతునే సబ్జెక్టుగా వేసి, అతనిని ఇబ్బంది పెట్టవలసిన అవసరం లేదని ఇది నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయమని మనవిచేస్తున్నాను.

ఫైర్యాక్:- సభ యిప్పుడు వాయిదా పడుతున్నది. తిరిగి సాయంత్రం 4 గం.లకు సమావేశమవుతుంది.

(The House then adjourned at 1-31 P.M. to meet again at 4.00 P.M.)

సభ తిరిగి సాయంత్రం 4-00 గం.లకు సమావేశమైనది.

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రకటన

శాసనసభ్యులు శ్రీ సిపాచ్, విద్యాసాగరరావు అరెస్టు, విడుదల గురించి

Chairman:- I am to announce to the House that Sri Ch. Vidyasagar Rao, M.L.A. was arrested under Section 151 Cr.P.C., at 1.30 P.M. today near Ambedkar Statue, and released at 3.30 P.M."

Chairman:- Now, we shall take up discussion on budget for 1993-94.

హింసాజ్వాలాగ్నిలో మండిపోయినప్పటికీ, మన రాష్ట్రాన్ని కోల్ల విజయభాస్కరరెడ్డిగారు తమకున్న అపార రాజకీయానుభవంతో, దృఢ సంకల్పంతో - మొదటి నుంచి మత విద్వేషాలకు పేరుగాంచిన మన నగరంలో ఎటువంటి అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరగకుండా, అన్నీ రాజకీయ పార్టీలతో సంప్రదించడమే కాకుండా, అన్నీ పార్టీలనూ వీశ్వాసంతోకి తీసుకుని, వారి పరిపాలనా దక్షతను చూపడం నిజంగా హార్షించవలసిన విషయం. అంతే కాదు, మన రాష్ట్రం నుంచి కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు తొలిక సద్భావాలకు తాము కట్టుబడి ఉన్నామని చెబుతూ, ఈ మత విద్వేషాలను ప్రోత్సహిస్తున్న కొన్ని మత సంస్థలను రద్దు చేసి, వాటితో సంబంధం గల కొన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను రద్దు చేస్తే, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మద్దతు ఇవ్వవలసింది పోయి, వ్యతిరేకించడం నిజంగా కూడా విచార కరమైన విషయం. నిజంగా కూడా ఇది రాజకీయాలకు అతీతమైన సమస్య. ఈ సమస్యను నివారించడానికి రాజకీయాలకు అతీతంగా అన్నీ రాజకీయ పక్షాల వారు మన దేశంలో పెల్లుబుటుకుతున్న మత శక్తులను అణచివేయడానికి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు అందరూ కూడా మద్దతునిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి శాంతి భద్రతల సమస్య ముఖ్యమైన సమస్య అని ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు. మన రాష్ట్రంలో గత మాసంలో మన సోదర శాసనసభ్యుడు శ్రీ బాలరాజును వీదోహాలు బందీ చేసి, షరతులు పెట్టినా, ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ మాత్రం క్షమించకుండా, తొలుతపాటుపడకుండా చట్టం ముందు ఎవరయినా సమానమే అనే విధంగా - గత ప్రభుత్వం మాదిరిగా అందితే బుట్టు, అందకపోతే కాళ్ళు' అన్నట్లు కాకుండా, బాలరాజుగారిని విడిపించడానికి చట్టపరంగా అన్నీ చర్యలు తీసుకుంటూ, ఏ పరిస్థితులలోనూ పట్టానికి అతీతంగా ప్రవర్తించడం జరగదని విజ్ఞప్తి చెయ్యడమే కాదు వీదోహాలకు సంబంధించిన వారు జైలులో ఉంటే జామీను తెచ్చుకుని, ఎప్పుడయినా వారిని పొందవచ్చని చెప్పి, వారు కోరినట్లుగా ఫ్లాగ్ బెయిలుపెన్న విధుడల అయితే, ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం లేదని చెప్పారు. దాని వల్లనే తోటి శాసనసభ్యుడిని శాసనసభలో చూసుకునే అవకాశం కల్పించినందుకు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నాను. శాంతిభద్రతల విషయం తీసుకుంటే, గతంలో కంటే ఈ సంవత్సరం నెరాల సంఖ్య గణనీయంగా తగ్గింది. కారణం ధృఢ సంకల్పం అని చెప్పక తప్పదు. శాంతి భద్రతలను కాపాడే పోలీసు వ్యవస్థలో రాజకీయ నాయకుల జోక్యం తగదని చెప్పడమే కాకుండా, ఆచరణ రీత్యా రాజకీయ జోక్యాన్ని అణచి వేసి, శాంతి భద్రతలను కాపాడడంలో సఫలం అవుతోందని చెప్పక తప్పదు.

అభివృద్ధి పథంలోకి వస్తే, ప్రజాశీకల ద్వారా ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టినప్పటికీ అన్నిటిలోకి ముఖ్యమైనది విద్యుచ్ఛక్తి. జనరేషన్, మన రాష్ట్రంలో తగ్గి పోవడంతో గత 7, 8 సంవత్సరాల నుంచీ వ్యవసాయ రంగంలో కానివ్వండి, పారిశ్రామిక రంగంలో కానివ్వండి మనం అనుకున్నంతగా, కావలసినంతగా అభివృద్ధిని సాధించలేక పోతున్నాము. ఏడేమయినా ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం విద్యుత్ ఉత్పాదనకు కావలసిన అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని అదనంగా, ప్రత్యేకంగా నీధులు కేటాయించడం హర్షదాయకం. రు. 539 కోట్లు ప్రజాశీకల కేటాయించి, ఈ బడ్జెటులో విద్యుచ్ఛక్తి పెద్ద పీఠ వేయడమే కాకుండా దానికి తోడుగా నేషనల్ బ్యాంకుల ద్వారా, ఎల్.ఐ.సి.,

నాబార్డ్ వంటి ఆర్థిక సంస్థల ద్వారా ఇంకొక రు. 378 కోట్లు అప్పుగా వొండి, దాదాపు రు. 1000 కోట్లకు పైగా విద్యుత్ ఉత్పాదన కోసం ఖర్చు చేసి, జనరేషన్ కు పెంపడానికి ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. నిజంగా ఇది హర్షదాయకం. పబ్లిక్ రంగంలో విద్యుత్ ఉత్పాదన కోసం ఎన్ని చర్యలు తీసుకున్నప్పటికీ, ఆర్థిక వనరులు అందుబాటులో లేక, ప్రజల అవసరాలను తట్టుకోలేకపోతున్న దృష్ట్యా విద్యుత్ ఉత్పాదనను ప్రయివేటైజేషన్ 4.30 చేయాలనే ఒక ఆలోచన వచ్చింది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని కాకినాడ, జేరుగుపాడులో సా. ఒక్కొక్క స్టేషనులో 200 మెగావాట్లతో మొదట దశగా విద్యుత్తు ఉత్పత్తి చేయుటకు ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ప్రైవేటు రంగంలో మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రైవేటు రంగంలో విద్యుత్తు ఉత్పాదన చేయడానికి ప్రతిపక్ష పార్టీల వారు విమర్శనాధోరణితో మాట్లాడడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క సంకల్పం ఈ విధంగా విద్యుత్తు ఉత్పాదన పెంపొందించాలనే ఆలోచనతోనే కానీ దీనిని ఈ విధంగా ప్రైవేటు వ్యక్తులకు ఇవ్వాలని కాదని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఆర్థిక శాఖమంత్రిగారు నన్నటి రోజున ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ ప్రైవేటు రంగంలో విద్యుద్దీకరణ ఇవ్వడం ఏదయితే ఉన్నదో అది కేంద్ర ప్రభుత్వ సలహా మేరకేనని చెప్పారు. ఇది ఏ వ్యక్తిని దృష్టిలో పెట్టుకుని తీసుకున్న నిర్ణయం కాదు. ప్రతిపక్ష నాయకులకు సంబంధించిన వ్యక్తులు ముందుకు వచ్చినా సరే వారికి తగిన అర్హతలుంటే వారికి ప్రైవేటు రంగంలో విద్యుదుత్పాదన కొరకు ఇవ్వడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెనుకంజవేయబోదని తెలియజేయడం ఈ ప్రభుత్వం యొక్క సత్ సంకల్పాన్ని తెలియజేస్తోందని మనవిచేస్తున్నాను.

గ్యాస్ రంగాన ప్లాడో ఎలక్ట్రికల్ జనరేషన్ కొరకు గ్యాస్ పెప్లెను కొరకు బాంబే నుంచీ దక్షిణాది ప్లాపు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఈ విషయం చర్చించి ప్లాపు లైను కొరకు మంజూరు కొరకు ప్రాథమిక అమోద ముద్ర వేందడం నిజానికి గొప్ప విషయం అని మనవిచేస్తున్నాను. దానితోబాటు కోల్ బెస్ట్ పవర్ జనరేషన్ అదీ కృష్ణపల్లిం దగ్గర 1000 మెగావాట్లతో అదే విధంగా కొత్తగూడెం, రామగుండం లో ఒక్కొక్క స్టేషనులో 500 మెగావాట్ల చొప్పున బొగ్గు ఉత్పాదన కూడా, విద్యుదుత్పాదన పెంపడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవడం నిజంగా హర్షించదగిన విషయం అని మనవి చేస్తున్నాను. గత ప్రభుత్వ హయాములో రాష్ట్రాభివృద్ధి, విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదన కుంబు పడడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వ హయాములో మేరు తీసుకున్న చర్యలు సర్వదా హర్ష దాయకం. ముఖ్యంగా విద్యుదుత్పాదన కొరకు ఎన్నో చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. దానితో బాటు వ్యవసాయరంగ ఉత్పత్తి కూడా ప్రముఖం కాబట్టి ఒకప్లాపు కేంద్ర ప్రభుత్వం విద్యుదుత్పాదన పై అంత ఖర్చుతో యూనిట్ కాస్టును ఫిక్స్ చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పై నిర్దేశం పెట్టినప్పటికీ ఖచ్చితంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బదుగు వర్గాలను ఆదుకోవడానికి నిలబడి వ్యవసాయ రంగంలో వెనుకబడిన రైతులను ఆదుకోవడానికి స్టాబ్ సిస్టం ఒక్కో హార్స్ పవర్ కి రు. 75ల చొప్పున నిర్దయం చేసి పవర్ ట్యూరిఫ్ నిర్దయం చేసి ఆ పథకం ఖచ్చితంగా అమలు జరిగేట్లు చూడడం ఖచ్చితంగా రైతు సంక్షేమ ప్రభుత్వం అని చెప్పకనే తెలియజేస్తున్నది. వాస్తవంగా ఈ శాబ్త్ సిస్టం 1982లో ఆనాడు విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఈ రాష్ట్రానికి వచ్చినప్పుడు

తాను రైతు కుటుంబం నుంచే వచ్చిన వాడు కనుక ఎంతవరకు రైతులను ఆదుకోలేమో అంతవరకు మన ప్రభుత్వం ముందుకు పోలేదనే ఆలోచనతో ఈ స్టాబ్ సిస్టం ఇంటర్మీడియేట్ చేసారని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా అగ్రికల్చరల్ కనెక్షన్స్ గత సంవత్సరం 50 వేలున్నదానిని లక్ష కనెక్షన్లకు పెంచి గతంలో పెండింగు ఉన్న నీ ఫారమ్ దాఖలు చేసిన వారికి వ్యవసాయ ఉత్పాదనకు కరెంటు కనెక్షన్లు ఆపకుండా రైతు సోదరులను ఆదు కోవడానికి లక్ష కనెక్షన్లను పెంచారు. ఈ సందర్భంగా ఆర్థిక శాఖామాత్యుల వారికి మనవిచేసి మేరు తేసుకుంటున్న చర్యలతోబాటుగా ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తం వ్యవసాయ రంగంలో పెండింగు ఉన్న అప్లికేషన్లు ఎన్ని ఉన్నప్పటికీ ఒక పంప్స్‌టేకు రైతు దరఖాస్తు చేసుకుంటే రెండు నెలల్లో విద్యుచ్ఛక్తి సౌకర్యం కలిగిందే విధంగా చర్యలు తీసుకోండి. అప్పుడు నిజంగా ఈ ప్రభుత్వం రైతు సంక్షేమ ప్రభుత్వం అని అందరూ హర్షించే దానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనిని ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ఒక సూచనగా తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

సాగునీటి పారుదల చూచినట్లయితే రు. 537 కోట్లు గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా ఈ సంవత్సరం పవర్ తరువాత ఇరిగేషన్‌ను ప్రముఖంగా తీసుకుని కేటాయించారు. అందులో మేజర్ ఇరిగేషన్‌కు రు. 310 కోట్లు ముఖ్యంగా శ్రీశైలం రెఫ్లెక్ కెనాల్, తుంగభద్ర, తెలుగుగంగ మధ్యలో ఆగిపోయిన మేజర్ ఇరిగేషన్ పథకాలు పూర్తి చేయడానికి సంకల్పించిందని మనవిచేస్తున్నాను. దానితోపాటు చిన్న నీటి పారుదల ముఖ్యంగా 1984 నుంచి మన రాష్ట్రంలో గల్లు పడినవి కుంటలు తగినవి మరమత్తు లేక చెరువులు, కుంటలు అలాగే ఉన్నాయి. వాటి స్టాక్ ఉన్నప్పుడు వాటి టేబిల్ ప్లై వచ్చి బావులలో నీటి ఉబకు అవకాశం ఉంది. చెరువులు, కుంటలు దాదాపు 8, 9 సంవత్సరాలుగా తెగిపోయి అలాగే ఉన్నాయి. ఎటువంటి మరమత్తులకు నోచుకోలేదు. వాటి టేబిల్ పడిపోవడంతో వ్యవసాయ రంగంలో సాగునీటికే కాక త్రాగు నీటికీ కూడా ఇబ్బందులు ఉన్నాయని చెప్పక తప్పదు. ఆ వాస్తవ విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకుని చిన్న నీటి బ్యాంకులను పూర్తిగా మరమత్తులు చేపట్టాలని ఈ సంవత్సరం మైనర్ ఇరిగేషన్ ఇయర్‌గా డిక్లర్ చేయడమే కాకుండా వారు చెప్పిన దానిని పూర్తిగా అమలు చేయడానికి వారు ప్రకటించిన దానిని అమలు చేసేదానికి రు. 100 కోట్లు ప్రత్యేకంగా కేటాయించడం ఏదయితే ఉన్నదో అది నిజంగా హర్షించదగిన విషయం అని రోశయ్యగారితో మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి ఎంత చిత్తశుద్ధి ఉన్నప్పటికీ, ఎంత సత్సంకల్పం ఉన్నప్పటికీ ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపడుతున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అమలు జరగాలంటే అధికారుల సహకారం తప్పనిసరిగా కావాలి. ప్రతీసారి బడ్జెటులో నిధులు కేటాయిస్తున్నా చివరకు ఖర్చు చేసే సమయానికి వచ్చేసరికి అధికారుల నిర్లక్ష్యంతో నిధులు మిగిలిపోయే అవకాశం లేకపోలేదని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు గత మూడు సంవత్సరాల నుంచే ప్రపంచ బ్యాంకు ఆర్థిక సహాయంతో కాలువల మరమత్తు చేపట్టాలని మనకు ఆర్థిక వనరులు మంజూరు అయినప్పటికీ కూడా టెండర్స్ ఫైనల్ చేసి వాస్తవంగా కాలువ నిర్మాణం పనులు చేపట్టకపోవడం విచారకరం. అందువల్ల రోశయ్యగారితో మనవిచేసి సత్ సంకల్పం కాదు అధికారులతో పని చేయించడానికి హుక్‌ండి. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టుకు

సంబంధించి ఏవయితే నిధులు మిగిలిపోయాయో ప్రపంచ బ్యాంకు ఆర్థిక సహాయం వెంబడి వినియోగించుకోకపోతే ఆ ఆర్థిక సహాయం కోల్పోయే అవకాశం లేకపోలేదని మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు వచ్చే సి.ఇ కూడా కనీసం రెండు నెలలు కూడా పని చేసే అవకాశం లేకుండా పోతోంది. జాయిన్ అయిన 1, 2 నెలలకే రిటైర్మెంట్ కావడం వల్ల సక్రమంగా పని చేసే అవకాశం లేకపోతోంది.

దానితోబాటు ఈ రోజు ఎంతవరకూ అయితే గామాలో అభివృద్ధి జరగదో ఈ దేశం పటిష్ఠం కాదనే ఆలోచనతో మన భారత ప్రధాని పి.వి. నరసింహారావుగారు హైదరాబాదు వచ్చినప్పుడు ఈ 8వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రు. 30 వేల కోట్లు ఈ గామీజాభివృద్ధికి ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతుందని చెప్పడం జరిగింది. ఒక్క పంచవర్ష ప్రణాళికలో రు. 30 వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగితే దాదాపు ప్రతి నియోజకవర్గంలో ప్రతి సంవత్సరం కొబ్బి రూపాయల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టే అవకాశం ఉంటుంది. బలహీనవర్గాలకు కావలసిన పథకాలు చేపట్టడం కొరకు ఇప్పటికే డి.ఆర్.డి.ఎ., ఐ.ఆర్.డి.పి.ఐ., ప్రత్యేకంగా గామీజాభివృద్ధి కొరకు ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. స్వర్ణయు రాజ్ గాంధీ ఉండగా అధికార వికేంద్రీకరణ పేరుతో డైరెక్టుగా గామీజు స్థాయి కొరకు కేంద్రం నుంచే నిధులు కేటాయించి గామీజాభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. ఈ రోజు జవహర్ రోజ్ గారీయోజన పథకంలో మన పల్లెలో ఏ మాత్రమయినా కొత్త అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టగలుగుతున్నామనీ భావించవలసి ఉంటుంది. ప్రతీపక్ష పార్టీలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వికేంద్రీకరణపై విశ్వాసం లేదంటున్నారు. వాస్తవంగా వికేంద్రీకరణపై విశ్వాసం ఉన్న రాజకీయపార్టీ కాంగ్రెసు పార్టీ. వాస్తవంగా గామీ పరిపాలన ప్రవేశపెట్టి గామాలతోబాటు పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను పటిష్ఠపరచి ఈ రోజు ప్రభివృద్ధికి పాలు పడింది కాంగ్రెసు పార్టీ, కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే అని చెప్పక తప్పదు. కానీ గత ప్రభుత్వ హయాములో అంతవరకూ ఉన్న పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలో మార్పును తీసుకువచ్చి వారికి అనుగుణంగా మార్పుకోవాలని ఆ వ్యవస్థను మండల్ వ్యవస్థగా ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను వికేంద్రీకరణ చేయడం ఎవరికి అభ్యంతరం లేదు కానీ ఏరయితే మండల్ వ్యవస్థ ఒక రాజకీయ వ్యవస్థగా ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. ఈ యొక్క మండల్ వ్యవస్థ ఏ విధంగా పేద ప్రజలకు తోడ్పాటు కాకుండా వారి అవసరాలకు తోడ్పడకుండా అధికారుల ప్రాబల్యం పెంపొందించడానికి, అధికారుల జేబు నింపడానికి మాత్రం ఉపయోగ పడుతోందని చెప్పక తప్పదు. ఆ వాస్తవ విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అశోకమహతా కమిటీ ఇచ్చిన రిపోర్టు దృష్టిలో పెట్టుకుని మన రిటైర్డ్ ఫిఫ్ సెక్రటరీ బి.పి.ఆర్. వీరల్ గారి ఆధ్వర్యంలో ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. శ్రీ బి.పి.ఆర్. వీరల్ గారు సామాన్య ప్రజానీకంతో, ప్రజా ప్రతినిధులతో సంప్రదింపులు 4-40 జరిపి, దానితోబాటుగా అధికార అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్లతో కూడా చర్చలు జరిపి మన నా. గామాల అభివృద్ధి కొరకు ఏ చిద్మైన వ్యవస్థ వుంటే బాగుంటుంది అనే ఆలోచనతో వారు రిపోర్టు కూడా దాఖలు చేయడం జరిగింది. అధ్యక్షా, నేను ప్రభుత్వానికి చెప్పే సూచన ఏమిటంటే ఇదివరకు వున్న వ్యవస్థ గాక అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎక్స్ పెండిచర్ లేకుండా పలు

గ్రామాలకు ఏ విధంగా సౌకర్యాలు ఎక్కువ చేయగలుగుతారో ఆ విధంగా పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టాలని ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

(దెల్)

ఇక బలహీనవర్గాల గృహ నిర్మాణం విషయానికి వస్తే ఈ రోజు అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం యావత్ భారతదేశంలోనే ప్రథమస్థానంలో వున్నదనీ, ఇంకా అధికంగా దానిని పెంపొందించే గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేపట్టాలనే ఆలోచనతో 1992-93, 1993-94 ఈ రెండు సంవత్సరాలు కలిసి 3 లక్షల 24 వేల గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం అనేది నిజంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క చిత్తశుద్ధి, సద్భావన అని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రణాళికలో చూపెట్టిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలతోబాటుగా శాసనసభ్యుల నియోజకవర్గ పరిధిలో చేపట్టక మిగిలిపోయిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టాలి. శాసనసభ్యుల నియోజకవర్గం వారిగా రు. 50 లక్షలు కేటాయించడం నిజంగా గొప్ప విషయం. ఆ రు. 50 లక్షల నుంచి ప్రత్యేకించి రు. 20 లక్షలు గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమాలకు చేపట్టడం కూడా ఒక గొప్ప విషయం. శాసనసభ నియోజకవర్గం వారిగా డబ్బులు ఖర్చుపెట్టడం కాంగ్రెస్ పార్టీ పేరు తెచ్చుకోవడం కొరకు ఈ విధంగా సంకల్పించిందని ప్రతిపక్ష పార్టీలు అంటున్నాయి. ఇక్కడ కొంతమంది ప్రతిపక్ష నాయకులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిన అధికార కార్యక్రమాలలో పాలు పంచుకుంటూ, మరుసటి రోజు వెంటనే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమీ చేస్తున్నదని అంటున్నారు. మంచి చేసినా, చెడు చేసినా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించవలసి వుంటుంది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంచి చేసినప్పుడు ప్రజలు హర్షిస్తారు. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేద ప్రజల సంక్షేమం కొరకు మంచి చేయలేనప్పుడు ప్రజలు విమర్శిస్తారు. అలాంటప్పుడు మరి శాసనసభ నియోజకవర్గం వారిగా శాసనసభ్యుల ఆధ్వర్యంలో ఒక కమిటీని ఏర్పరచి అక్కడ లోకల్ సభ్యులను ప్రతినిధులుగా పెట్టి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేబడితే అందులో పోరబాటు ఏమీ వున్నదీ? నేను ఒక శాసనసభ్యుడిగా మాట్లాడడమే కాదు. ఇక్కడున్న శాసనసభ్యులను ఎవ్వరినీ అయినా చెప్పమనండి? గతంలో వారి యొక్క ప్రోవియన్ టర్కి 5 సంవత్సరాల కాలంలో శాసనసభ నియోజకవర్గంలో ఎన్ని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరిగాయి? 1989వ సంవత్సరం నుంచీ ఈనాడు 1993వ సంవత్సరంలో ప్రవేశించాం. ఈ మధ్య సంవత్సరాలలో ఎన్ని అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరిగాయో ఒక్కసారి వారి గుండెల మీద చెయ్యి వేసుకుని బెప్పాలని నేను ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. గత 7 సంవత్సరాలలో చేపట్ట బడిన కార్యక్రమాల కంటే ఎంతో మిన్నగా ఒక్క ఈ మూడు సంవత్సరాల కాలంలో మన రాష్ట్రం పరోభివృద్ధి అయిందని చెప్పకతప్పదు. గౌరవనీయులైన చెన్నారెడ్డిగారి హయాంలో మన రాష్ట్రంలోని వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలను అభివృద్ధిపరచాలనే సంకల్పంతో ప్రత్యేకించి నిధులు కేటాయించి ఆ ప్రాంతాల కొరకు పాటుపడడం జరిగింది. అందులో భాగంగా ఇంకా మిగిలిపోయిన కార్యక్రమాలను చేపట్టడం కొరకు ఈ సంవత్సరం రు. 17 కోట్లు ప్రత్యేకించి కేటాయించడం జరిగింది. దీనితోబాటుగా సమగ్ర గ్రామీణాభివృద్ధి మన రాష్ట్రంలో చేపట్టి అవకాశం మనకు వచ్చిందని ప్రత్యేకించి నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇక్క నిర్మాణం గురించి స్థూల పంచితీ గత ఎన్నో ప్రభుత్వాల నుంచీ ఆగిపోవడం జరిగింది.

వర్షం.

గత ప్రభుత్వ కాలంలో నిధులు కేటాయించకుండా భూమి పట్టాలు యివ్వడం జరిగింది. బ్యాంక్ లాగ్ వున్న భూమి సేకరణలో బాటుగా డబ్బు ఇస్తూ కొత్తగా ఈ సంవత్సరం 24 వెయ్యి గ్రామాలలో ఇళ్ల నిర్మాణానికి కావలసిన స్థలాలను పంపిణీ చేయాలని ఈ ప్రభుత్వం సంకల్పించి, దాని కొరకు ప్రత్యేకంగా రూ. 25 కోట్లు కేటాయించడం సజంగా ఈ ప్రభుత్వానికి బలహీనవర్గాల పట్ల వున్న చిత్త శుద్ధి, వాళ్ల అభివృద్ధి కొరకు ఈ ప్రభుత్వానికి వున్న సత్ సంకల్పం తెలియజేస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రజా రంగం పంపిణీ విషయానికి వస్తే వాస్తవంగా సమాజంలో పెనుకబడి, ఆర్థికంగా చితికిపోయిన బలహీనవర్గాలను ఆదుకోవాలని, వారికి బజారులో దొరికే ధర కంటే తక్కువ ధరకు నిత్యావసర వస్తువులు లభింపజేయాలనే ఆలోచనతో ఆనాడు 1982వ సంవత్సరంలో విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు రూ. 1-82 పైసలకు బియ్యం పథకం ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఆనాడు రూ. 1-82 పైసలతో ప్రవేశ పెట్టిన పథకాన్ని తరువాత అధికారంలోకి వచ్చిన తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం దానిని రూ. 2-00 లకు కిలో బియ్యంగా మార్చుకోవడం జరిగింది. మరి ఈ రోజు పెరిగిన ధరల దృష్ట్యా దానిని రూ. 3-50 పైసలతో వైట్ కార్డ్ హోల్డర్స్ అందరికీ సబ్సిడీ బియ్యం దొరికేలా చేయడమే గాకుండా పట్టణ ప్రాంతాలలో అధికంగా పెరిగిపోతున్న బియ్యం ధర తగ్గించడం కొరకు రూ. 5-00 లకు కిలో బియ్యం పథకం కూడా ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. రూ. 5-00 లకు కిలో బియ్యం పథకం ప్రవేశపెట్టిన తరువాత గతంలో రూ. 7 ల నుంచి రూ. 8 లు వున్న బియ్యం ధర ఈనాడు రూ. 4-80 పైసలకు పడిపోవడం జరిగింది. అంటే ఈ రోజు మార్కెట్ లో ధర ఏదయినా తీసుకోండి, ఎడిబుల్ ఆయిల్ కానీ, పల్స్ సెస్ కానీ, బియ్యం కానీ సామాన్య మానవుడికి ప్రభుత్వం నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీ వ్యవస్థ ద్వారా ప్రవేశపెట్టడమే గాకుండా బజారులో కూడా మనకు సరసమైన ధరకు అందుబాటులో వుండే పరిస్థితిని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిందని ప్రత్యేకించి మనవిచేస్తున్నాను.

(బెల్)

మంచి నీటి కొరత తీర్చడం కోసం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి రూ. 42 కోట్లు కేటాయించడమే గాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో 300 గ్రామాలను మంచి నీటి బాధిత గ్రామాలుగా గుర్తించి రూ. 24 కోట్లు ప్లస్ రూ. 48 కోట్లు మొత్తం కలిపి రూ. 72 కోట్లతో మంచి నీటి సమస్య తీర్చడం కోసం కృషి చేస్తున్న విషయం తెలియనిది కాదు. పట్టణ ప్రాంతాలలో వున్న మంచి నీటి సమస్యను తీర్చడం కోసం హడ్కో ద్వారా రూ. 78 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. వాస్తవంగా మానవుడికి కావలసిన కనీస మంచి నీటి వసతి పూర్తిగా కలుగజేయాలనే ఆలోచనతోనే మంచి నీటి సౌకర్యం కలుగజేయడం జరుగుతున్నది.

అధ్యక్షా, తమరికి కూడా తెలుసు. గత సభలో కూడా తమరు సభ్యులుగా వున్నారు. ముఖ్యంగా 1983వ సంవత్సరం నుంచీ ఈనాటి వరకు ఒక్క వెబర్నర్ హాస్పిటల్ కూడా మంజూరు చేసిన పాపాన పోలేదు. అది ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన

తరువాత వాస్తవంగా రైతుకు కావలసిన పనులను సంపదలను మనం కాపాడుకోవాలి, వైద్య సదుపాయం కలుగజేయాలనే ఆలోచనతో 1993వ సంవత్సరం జనవరి నెలలోనే ఒకేసారి 200 పనుల వైద్య శాలలను మంజూరు చేయడం నిజంగా గొప్ప విషయమని మనవి చెప్పున్నాను. దానిని కొన్ని రాజకీయ ప్రతిపక్షపార్టీలు రాజకీయం చేయవచ్చు.

ముఖ్యంగా రైతు పండించిన పంటకు కనీస ధర ఇవ్వించడం కోసం వారు పండించిన పరిసే కానీ, మేజీన్ కానీ భారత ఆహార సంస్థ కొనుగోలు చేయడంతో బాటు సన్షన్లవరే ఆయిట్ ప్రొడక్షన్స్ ఆయిట్ నీడ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా వారు పర్ఫెక్ట్ చేయాలని మన ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఇది నిజంగా రైతును అదుకోవడమే అని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాదు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎరువుల సబ్సిడీని కొంత తగ్గించినప్పుడు మన రాష్ట్రంలో వున్న రైతును అదుకోవాలని ఎరువుల ప్రతి ప్లాక్ కు రూ. 100ల సబ్సిడీ ఇవ్వడం జరిగింది. మరి ఈ విధంగా ఈ ప్రభుత్వం రైతు సంక్షేమాన్నీ, బలహీన వర్గాల సంక్షేమాన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని రాష్ట్రాన్ని పురోభివృద్ధి పథం వైపు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది. దీనిని రాజకీయ ప్రతిపక్ష పార్టీలు రాజకీయంగా విమర్శ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో విమర్శ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి.

మద్యపాన నిషేధం విషయానికి వస్తే కాంగ్రెస్ పార్టీ దీనికి వ్యతిరేకి. మద్యపానం ఎవ్వరికీ కూడా మంచిది కాదు. మద్యపానాన్ని మన రాష్ట్రంలో ఏ విధంగా నిషేధించాలనేది అందరు ఆలోచించదగ్గ విషయం. నిషేధం ద్వారా మద్యపానాన్ని అరికడదాం అనుకుంటే అది పొరబాటు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడక ముందు వున్న సమైక్య ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కానీ, తమిళ నాడులో కానీ, యు.పి., వారానా, గుజరాత్ రాష్ట్రాలలో కూడా ఈ మద్యపాన నిషేధాన్ని ప్రవేశ పెట్టి దానిని సక్రమంగా అమలుచేయక ఎత్తి వెయడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసేదేమంటే తొందరపడకుండా ఆలోచన చేసి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ముందుగా ప్రజలకు మద్యపానం వలన కలిగే కష్టం, నష్టాలు, ఈ త్యాగడం ఆరోగ్యానికి మంచిది కాదు, అర్థికంగా మన కుటుంబాలను కృంగివేస్తుందని రాళ్లకు నష్టపెట్టి, వాళ్లను మెంటల్ గా మేకప్ చేసి తరువాత ప్రొపాజిషన్స్ ఇంబ్రూడ్ చేస్తే అప్పుడు ప్రభుత్వం సఫలీకృతం అవుతుంది. దీనిని ఏదో రాజకీయం చేయాలనుకోవడం పొరబాటు. నిజంగా అప్పటి ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి వుండి వుంటే వాళ్లు అధికారంలో వుండగా ఒక్కసారి అయినా ఆలోచన చేసే వాళ్లు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఇరకాటంలో పెట్టాలనే, ఇబ్బందుల పాలు చేయాలని, విమర్శలు చేయాలనే ఆలోచన తప్ప ఇక వేరు లేదు. నిజంగా ఒక సదుద్దేశ్యంతో వాళ్లు చేసినట్లయితే తప్పకుండా నిషేధించే వాళ్లు. అందుచేత ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకునే ముందు ఆలోచన చేయవలసిందిగా గౌరవనీయ ఆర్థిక శాఖ మాత్రులు రోజయ్యగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

వర్షం.

రాష్ట్రంలో జరిగిన అభివృద్ధి కంటే ఇంకా ఎక్కువ స్థాయిలో, వచ్చే రెండు సంవత్సరాల కాలంలో చేపట్టాలని మే దృష్టికి తీసుకొని వస్తూ, 1993-94 వార్షిక బడ్జెట్ను సాధారణంగా బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, 1993-94 బడ్జెట్ నిరాశపూరితం, సంక్షోభ రీతిం. దివాళాతనానికి ప్రతిబింబం. అంతకంటే దీనిని వర్ణించడానికి నాకు మాటలు చాలడం లేదు. వచ్చే సంవత్సరానికి ఇరిగేషన్ మీద కాస్త ఎక్కువ వెట్టారు. అలాగే కరెంట్ మీద ఎక్కువ వెట్టారు అని చెప్పడం తప్ప ఈ బడ్జెట్లో ఏమీ లేదు. అది కూడ పెరుగుతున్న ధరలలో ఆ కేటాయింపులు కూడ తక్కువే. గొర్రె తోక బెత్తెడు అన్నలుగా... గొర్రెకు అయినా ఇంకాస్త ఎక్కువే కాని...

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, తమరు ఇందాక శాసనసభ సాయంకాలం సమావేశమయ్యేటప్పుడు, బి.జె.పి. నాయకులు విద్యాసాగర్ రావుగారు అరెస్టు అయ్యారని చెప్పారు. ఆయనమో ఇక్కడ కూర్చోని ఉన్నారు. అంటే అరెస్టు కావడం, రిలీజ్ కావడం అయిపోయిందా?

శ్రీ సిపాద్. విద్యాసాగర్ రావు:- మే ఉద్దేశ్యం మేము ఎప్పుడూ అరెస్టులోనే ఉండాలనా?

శ్రీ బి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది అంతా స్టేజీ డ్రామా

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెట్ వల్ల రానున్న కాలంలో ప్రజల మీద భారం ఎక్కువగా పడుతుంది. అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ఇచ్చిన బడ్జెట్ ప్రసంగం చివరలో ఇలా అన్నారు "ఫర్మే కాకుండా వన్న ఈ పెద్ద లోబు మన అందరికీ ఆందోళన కరమైన విషయమే. పన్నుల వసూళ్లు అధికం చెయ్యడానికి, పన్నుల వసూళ్ల విధానాన్ని మెరుగుపర్చడానికి తగు వర్కలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. ఇటీవల కాలంలో తగ్గిన చిన్న మొత్తాల పొదుపు వసూళ్లు మెరుగుపర్చడానికి కూడ కృషి చేస్తాం. చిన్న మొత్తాల పొదుపుకు ప్రజలను ఆకర్షించడానికి ఇప్పటికే కొన్ని ప్రోత్సాహకాలను ప్రకటించాం. దీనివల్ల వసూళ్లు పెరగగలవని ఆశిస్తున్నాం. ప్రధానమైన పన్నుల రాబడి, ఇతర రాబడుల తీరును పరిశీలించిన మీదట - అవసరమని భావించిన పక్షంలో అదనపు వసరల్ల సమీకరణకు అవసరమైన ప్రతిపాదనలు తీసుకొస్తాం". అంటే వారు అసలు పన్నుల భారం మీదుగానే చెప్పారు. అయితే నిజానికి ఏ బడ్జెట్ అయినా డబ్బు లేనిదే నడువదు. ప్రభుత్వానికి డబ్బు తప్పనిసరిగా అవసరం. కాని ఎక్కడ నుండి సంపాదించుకోవాలన్నది ప్రశ్నార్థకం. ఇక్కడ ప్రభుత్వం అనుసరించే విధానాన్ని చెప్పాలి. పరోక్ష పన్నులు పెంచడం ద్వారా ప్రయాణ ఛార్జీలు పెంచడం ద్వారా, నీటి తీరువ పెంచడం ద్వారా లేక విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచడం ద్వారా సామాన్య ప్రజానీకం మీద భారం పడే విధంగా ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్నది. నేను మొదటి నుండి ప్రభుత్వానికి కొన్ని విషయాలు చెప్పుతూ వస్తున్నాను. మరొక్కసారి ఇప్పుడు పునరుద్ఘాటిస్తున్నాను. అది ఏమిటంటే, పట్టణ ఆస్తుల మీద మీరు ఎందుకు

రిమితి విధించారు? పబ్లిక ఆదాయాల మీద మీరు ఎందుకు ఇంతవరకు సీలింగ్ పెట్టలేదు నీ నేను అడుగుతున్నాను. ఉదయం ల్యాండ్ సీలింగ్ గురించి మాట్లాడుతూ, ఒక గౌరవ సభ్యుడు అన్నాడు "భూసంస్కరణలోను కేవలం రైతులకే పరిమితం చేశారు, అందుకు నేను షరీరేకినీ, కానీ అదే సమయంలో పబ్లిక ఆస్తుల, ఆదాయాల మీద ఎందుకు సీలింగ్ పెట్టలేదు? అని. దానిని నేను ఖర్చుగా బలపరుస్తున్నాను. నేను మొదటి నుండి చెప్పుచున్నాను - మేకెవరు అడ్డంగా ఉన్నారండీ? కేంద్రంలో కూడ మీ పార్ట్ ఉందిగా. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన రోజులలో ఉన్న పరిస్థితులు ఇప్పుడు లేవు. పరిశ్రమలు బాగా అభివృద్ధి చెందాయి. వర్తక, వాణిజ్యాలు పెరిగాయి. కంట్రాక్టర్ల ఆదాయాలు బాగా పెరిగాయి. అదే విధంగా అన్ ప్లోడక్సివిటీ సెక్టారులైన సినిమా హాల్సు, హోటళ్లు మీద పెట్టుబడులు చాల పెరిగాయి. సంపద అనంతంగా పెరుగుతూ ఉన్నది. బ్యాంక్ మనీ బాగా పెరుగుతూ వస్తున్నది. అలాటప్పుడు పబ్లిక ఆస్తుల మీద ఎందుకు పరిమితి విధించారు? పబ్లిక ఎందుకు తీసుకొనివారు? దానిని వెంటనే తీసుకొని రమ్మని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను కెండవది బ్యాంక్ మనీ. ఇది ఎంతవరకు తయారయిందంటే, అసలు డబ్బు కంటే బ్యాంక్ మనీ కరకరాలుగా పెరుగుతున్నది. ఆ బ్యాంక్ మనీని బయటకు ఎందుకు వెలికి తీయరు? అదే విధంగా వాణిజ్య పన్నుల ఎగవేత. పన్నులు ఎగవేసే విధానాన్ని అరికట్టండి. మనకు భవిష్యత్తులో కోట్లాది రూపాయల ఆదాయం మిగులుతుంది. ఈ లెక్కలన్నీ వేయకుండా ఇప్పుడు మాత్రం ఏ విధంగా మదింపు చేయాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. రూపాయి విలువ పడిపోయింది. ప్రభుత్వం యొక్క నూతన ఆర్థిక విధానాలను ప్రవేశపెట్టిన తరువాత, ఏ లెక్క కట్టడానికి కూడ నాకు ప్రాతిపదిక మిగలడం లేదు. గ్రాండ్ అంథా స్టిప్ ఇయిపోతున్నది. నేను ఒకటి మాత్రము చెప్పగలను - చాల పెద్ద సంఖ్యలో 100 కోట్ల రూ.ల కంటే ఎక్కువ పన్నులను ఎగవేస్తున్నారు. వాటిని అరికట్టండి. ఆదాయాన్ని రాబట్టండి.

అధ్యక్షా, ఈ రోజు ప్రభుత్వం తలపెట్టే ఏ పనులైనా, కంట్రాక్టర్లకు ఇస్తున్నాం. ఇవ్వకతప్పదు. కంట్రాక్టర్లకు ఇచ్చి చేయించే పనుల్లో 50 శాతం మాత్రమే వినియోగపడుతున్నది. మిగిలిన 50 శాతం కంట్రాక్టర్ల చేతుల్లోకి, వారి మీద ఆధార పడిన రాజకీయ నాయకుల చేతుల్లోకి పోతున్నది. క్రింద నుండి పై వరకు అన్ని పర్సంటేజీలే. ఫిక్స్డ్ రేటులే ఉన్నాయి. ఈ ఫిక్స్డ్ రేటులు తెలియని ఎం.ఎల్.ఏ.లు, మినిష్టర్లు ఎవరైనా ఇక్కడ ఉన్నారా? మీరు మినిష్టర్లు కాకముందు, మీ కళ్లు ఎదుటే జరిగితే, అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాతన్నేనా మీరు సక్రమ చర్యలు తీసుకొన్నారా? ఆ విధంగా చేసినట్లయితే, బడ్జెట్లో ఇప్పుడు కేటాయించిన మొత్తాలను ఇతర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి అవకాశం ఉండేది. తగిన నిధులు మీకు ఇందులో దొరుకు తాయండి. ఈ విధంగా కంట్రాక్టులలో జరుగుతున్న మోసాలను, కమిషన్లను, పర్సంటేజీ లను అరికట్టితే, సగానికి సగం డబ్బును ఆదా చేసుకోవచ్చు. అది ఖచ్చితంగా రాష్ట్ర అభివృద్ధికి ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది కలిగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ కంట్రాక్టర్ల విషయానికి వచ్చేసరికిలా, ప్రభుత్వం కూడ పోస్ట్లెస్నెస్ ఎక్స్ ప్రెస్ చేస్తున్నది. దానికి కారణం ఏమిటి? ఇదివరకే కొన్ని పారపాటు జరిగాయి. ప్రయివేట్ కంట్రాక్టర్లు దాదాపు ప్రభుత్వాన్ని శాసింపే స్థాయికి వచ్చేశారు. వోట్ ప్రభుత్వాన్ని పెట్టి, కొంత కాలానికి

ప్రభుత్వాన్ని ఇన్‌ఫ్యూయిన్స్ చేయగలిగే స్థాయికి వస్తారు; వాళ్ళు ఎస్ఐమెంట్స్, రివెన్యూ ఎస్ఐమెంట్స్, అడిషనల్ ఎస్ఐమెంట్స్ అని చెప్పి, చెప్పడానికి వేలు భేసి విధంగా వారి ఆదాయం పెరుగుతూ వచ్చి, వారు జేబులు నిండుతున్నాయి. పనులన్నీ సర్వీస్‌లాండ్‌లో. క్వాలిటీ కంట్రోలు సెల్, విజిలెన్స్ సెల్— ఇవన్నీ బలారు. ఏవీ కూడ ఎఫిక్టివ్‌గా పనిచేయడం లేదు. ఛీఫ్ మినిష్టరు తరువాత శక్తివంతులు ఎవరయ్యా అంటే, ఈ రోజులలో పెద్ద పెద్ద కంట్రాక్టర్లు అని చెప్పాలి. ఆ రకమైన వాతావరణం ఈ రోజు ఏర్పడింది; దానికి కారణం అందులో రాజకీయ భాగస్వామ్యం ఉండటమే. దాని వల్ల వాటాలు పెరుగుతున్నాయి. నేను ఇక్కడ ఒక్కటే విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను — ఈ కంట్రాక్టర్ల నడుం విరగగొట్టాలి. వారి యొక్క తప్పుడు ఆదాయాలకు పరిమితి కట్టే ప్రయత్నం చేయాలి. ఇదివరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ కన్స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ ఉండేది. దాని వల్ల మూడు లాభాలు కలిగాయి. మొదటి లాభం ఏమిటంటే, పనులు స్లాండ్‌లోగా ఉండేవి. రెండవ లాభం ఏమిటంటే కంట్రాక్టర్ల నడుం విరగగొట్టడానికి అవకాశం ఉండేది. మూడవ లాభం ఏమిటంటే, అనేకమంది నిరుద్యోగుల ఇంజనీర్లకు ఉపాధి లభించింది. కొంతకాలం తర్వాత 5.00 దానిలో ఈ జబ్బు ప్రవేశించి కాస్త పతనావస్థకు వచ్చింది; అది ముఖ్యంగా అధికారపార్టీ సా. వారు చేసిన మోసం. చేసిన తప్పు పనులకు నష్టం జరిగింది. ఆ తప్పు దీడుకునే బదులు అసలు ఎ.పి. కన్స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ రద్దు చేయడం పెద్ద పొరబాటు; దాని పేరు ఏదన్నా పెట్టండి. ఈ రోజున ష్యేవేటు కంట్రాక్టర్ల ఒత్తిడి తట్టుకోవాలంటే మన గవర్నర్ మెంటు తరఫున ఒక సహకార సంస్థ రూపంలోనో లేకపోతే క్వాలిటీ గవర్నమెంటు సంస్థ రూపంలోనో ఏదో విధంగా మన నిరుద్యోగులైన అనుభవం గలిగిన ఇంజనీర్లను పెట్టి ఒక ప్రత్యేకమైన సంస్థను నిర్మించకపోతే ఈ ప్రపంచబ్యాంకు నుంచి వచ్చినదంతా పెళ్లి కొడుకులాగా కంట్రాక్టర్ల నోళ్ళలోకి పోవడం తప్ప మరేదీ కాదు. ఆ విషయంలో సత్వర నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అతి జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి; అయితే రానురాను పరిస్థితి ఎలావస్తోందంటే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఆగిపోతున్నాయి డబ్బు లేక; కానీ ఉద్యోగస్థుల జీతాలు యివ్వక తప్పదు. మన పరిపాలన అవస్థ చూస్తే పౌడరాబాదు నిజాం కాలంలో ఒక సామెత ఉండేది. సవాస్ సేరు కోడిపిల్లకు అర్ధసేరు గరం మసాలా; అని. మనం చేసే పని చాలా తక్కువ. దానికి చేసే ఏర్పాటు చాలా ఎక్కువ. దీని వల్ల మన రాష్ట్ర అభివృద్ధి చాలా దెబ్బతింటోంది. 5 కోట్లు, 10 కోట్లు, 15 కోట్లు, 20 కోట్లు ఒక్కొక్క వర్షానికి పెట్టేది అది వాళ్ళ జీతభత్యాలకు సరిపోతోంది; ఆ రకంగా జరుగుతోంది. దురదృష్టం ఏమిటంటే బడ్జెటు అంతా ఉద్యోగుల జీతభత్యాలకు సరిపోతుందా అనే స్థితికి దిగజారి పోతోంది. దీనికి యింకో కారణం కూడా ఉంది. నిత్యావసరవస్తువుల ధరలు అతులెకుండా ఎందుకు పెరగనివ్వాలి? రాష్ట్రంలోనూ, కేంద్రంలోనూ యిదే ప్రభుత్వం వుంది కదా? ఎందుకు బ్యాలన్సు చేయకూడదు? ఈ మధ్యనే నోవియట్ యూనియన్‌లో దెబ్బతిన్నందుకు దానిని ఆసరాగా తీసుకుని దానిని దుమ్మెత్తిపోస్తున్నారు; కానీ 40 సంవత్సరాలపాటు ఒక్కరోజు కూడా నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు గానీ, ప్రయాణ ఛార్జీలు గానీ పెరగకుండా వారు స్థిరంగా నడపగలిగారు; ఏదోహం వచ్చాక నష్టం జరిగింది గానీ, ఎలాగో చేయగలిగారు వారు? ప్రభుత్వం తలచుకుంటే చేయగలదు. అక్కడ వేరే ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. పద్ధతి అంతా పోయింది. నేను కోరేది, పెడును ఆదర్శంగా తీసుకోకండి; మంచిని ఆదర్శంగా తీసుకోండి. నిత్యజీవితావసర వస్తువుల ధరలు స్టేబిలైజు చేయకుండా,

అదుపులో పెట్టుకుండా, మరి ఉద్యోగుల జీతాలు, పేన్సేజులు, అడిషనల్ డి.ఏ.లు యిచ్చుకుంటూ పోతే మన అసెంబ్లీ అంతా కేవలం ఉద్యోగుల జీతాలకు, బీల్సులకే సరి పోతుంది తప్ప మరేం కాదు. అదే విధంగా యిందులో కాస్త ఆత్మగౌరవం ఉంది జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తే మనం తినే తిండి ఎవరి తిండి, బతికేది ఎవరి బతుకూ అంటే విదేశీ సహాయం మీద ఆధారపడే నయా వలస విధానం బతుకు అని చెప్పాలి ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నరు పంపానికి జవాబు చెబుతూ ఒక మాటన్నారు. ఈ రోజున వరల్డుబ్యాంకు సహాయం తీసుకోకుండా ఏదేశమైనా పృథ్వీపటంలో ఉందా అని ఛాలెంజ్ చేశారు. అవును నిజమే. ఏనుగు ఎత్తబడితే దోమకు దూరమందు అయిపోతుంది. సోషలిస్టు వ్యవస్థ తాత్కాలికంగా కొంత దెబ్బ తిన్నందుకు సోవియట్ యూనియన్తో కొంత నష్టం సంభవించినందుకు అరుగులు చాచేవారికి సందు దొరికింది. బాగా దెబ్బ తున్నారు. కొంత నిదానంగా ఆలోచించండి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక మొదటి రోజులలో మన పృథ్వీపటం చాలా వెనకబడి ఉండేది. ఆనాడు విదేశాల మీద ఆధారపడినవారు ఈ రోజు ఎందుకు ఆధారపడుతున్నారు? ఆనాడు సోషలిస్టు దేశం సిస్టార్లపూరితమైన సహాయంతో మనం పరిశ్రమలు, వ్యవసాయం, వర్తక వాణిజ్యాలు, రవాణా కమ్యూనికేషన్లు అన్నీ అభివృద్ధిపరచుకున్నాం. అయితే ఆ రోజున సోషలిస్టు దేశాలు యిచ్చే సహాయాన్ని దానికి సరితుగలా ఉండే వుద్వేషంతో సామ్రాజ్యవాద పెట్టుబడిదారీ దేశాలు కూడా సహాయం చేశాయి. స్వతంత్ర పృథ్వీని పెంచుకున్నాం. కానీ ఈ రోజున స్వతంత్ర పృథ్వీ దెబ్బ తిన్నది. పృథ్విదానికి వారి మీద ఆధారపడటం ఎందుకు? డబ్బు లేనప్పుడు అప్పు తెచ్చుకోవడం తప్ప కాదు. ఇక్కడ రెండు ముఖ్యమైన పాయింట్లు. విదేశీ సహాయాన్ని తీసుకుంటే వెనువెంటనే తీర్పుగలిగే సిఫ్తీలో ఉండాలి. లేనప్పుడు మన బ్యాంకుల నుంచి అప్పులు తెస్తే పెరిగే వడ్డీ లాగానే అనేక రెట్లు వడ్డీ పెరిగిపోతుంది. ఈ రోజున ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికా ఖండాలలో ఈ నయా వలస విధానాన్ని అనుసరించి వాళ్లు పెట్టిన పెట్టుబడులు అనేకరెట్లు పెరిగి, 4-5 సంవత్సరాలలోనే లాభాలు తరలించుకుపోయి, మన రక్తమంసాలను హరించుకుపోతున్న ఈ విధానం మంచిది కాదు. మన దేశం గొడ్డు పోయిందా? డబ్బు లేదా? వేతకాదా? బంగళాల మీద బంగళాలు లేస్తున్నాయి. పెట్టుబడి బాగా పెరుగుతోంది. నల్లడబ్బు బాగా పెరుగుతోంది. విదేశీ బ్యాంకులలోకి డబ్బుంతా పోతోంది. ఎందుకు దీనిని అరికట్టకూడదు? మన వనరులను, ఈ డబ్బును ఎందుకు తీసుకోకూడదు? అప్పుడు మన దేశం అనేక రెట్లు ముందుకు పోవడానికి వీలవుతుంది కదా? దానికి కావలసింది పోలిటికల్ విల్. ఈ ధనికుల మీద, దోపిడీదారుల మీద, బ్లాక్ మనీదారణ మీద, పెట్టుబడిదారణ మీద మనం గట్టి అదుపు చేయాలి. వాళ్ల దగ్గరి ధనం తేయాలి. ఆ పట్టుదల మీదే జరగవలసివుంటుంది. అదే విధంగా ప్లైవేటీకరణమీద తయారవు తున్నారు. ఈ రిపోర్టులో ఎక్కడ చూసినా అర్థమవుతుంది. నేటి తీరువా పెంచాలంటే ఎవరి అదేశమండీ, ఎరువుల మీద సబ్సిడీ తగ్గించాలంటే ఎవరని అడగాలండీ, సబ్సిడీ బీయ్యం ధర తగ్గించాలంటే, కాలవలకు పైనింగు చేయాలంటే - అన్నీటికీ వరల్డు బ్యాంకువారే నిర్దేశించాలి. కంట్రాక్టర్లు ఎవరంటే వరల్డుబ్యాంకే నిర్దేశించాలి అంటే మన పృజల సంక్షేమం గురించి వాళ్లు ఎలా చెబితే అలా నడిచేలా చేయడానికి మన పృథ్వీపటం దిగ జారింది. దానిని తక్కువగా అంచనా వేయకండి. వెనుకబడిన దేశంలో దీనివల్ల 4 దశాబ్దాలలో

పేర్లు.

ఒక మహాన్నతమైన స్థాయికి వచ్చిన మన పారిశ్రామిక విధానాన్ని కంప్లెట్ గా నాశనం చేశారు - వరల్డువ్యాంకు పేరుమీద. సహాయం పేరుతో, పరతుల పేరుతో, ఇప్పుడు మనకంటూ పారిశ్రామిక విధానం ఏమిటి? లిబరల్లైజేషను పేరుతో, ప్లైవేటీకరణను మండిదనీ సమర్థించుకుంటూ సంతోషపడుతున్నారు. ఈ ప్లైవేటీకరణ మనలను నాశనం చేస్తుంది. అన్నీ ప్రభుత్వరంగంలోనే మంచడానికి మనం గతంలో నిర్ణయాలు తీసుకున్నాం కిలకమ్మెనవీ, ముఖ్యమైనవి ప్రభుత్వరంగంలో ఉంచాలని అనుకున్నాం. ఇప్పుడు దానికి మీరు తీర్మానాలు ఇచ్చారు. మనకంటూ విధానం లేకుండా పోయింది; చివరకు సర్వస్వం వీదేశీయులకు పరార్తనం అయిపోయే స్థితి వచ్చింది; ఆత్మహత్యా సదృశ్యంగా అవుతోందని ఖచ్చితంగా హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. విదేశీ సామ్రాజ్యం యంతటితో ఆగలేదు; వ్యవసాయ రంగంలోకి యిప్పుడు ప్రవేశించారు. వ్యవసాయాన్ని సర్వనాశనం చేయాలని చూస్తున్నారు. ఇదివరకు పారిశ్రామిక రంగంలో గుండు సూది నుంచి స్పెకిలు ఫలల వరకు విదేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకునేవాళ్ళం. ఇప్పుడు భారీ పరిశ్రమలలో రైలు యింజను నుంచి విమానాల వరకు తయారుచేయగల స్థితిలో ఎదిగాం. కానీ యిప్పుడు ఆ పరిశ్రమలను మూతపెనేసి నాశనం చేస్తున్నారు. మన చేతులతోనే నాశనం చేయిస్తున్నారు; వ్యవసాయ రంగానికి కూడ వస్తున్నారు. బియ్యం, గోధుమ, పశ్చిమ, అన్నీ దిగుమతులు మొదలయ్యాయి; ఈ సందర్భంగా ఒక తీవ్రమైన విషయం మనవివేస్తాను. పెబుబిడిదారి పర్యం అధికారంలో ఉండటం వల్ల మన ఆర్థిక విధానం అంతా పరిశ్రమలను అభివృద్ధి పరచాలనీ, వర్తకవాణిజ్యాలను అభివృద్ధిపరచాలనీ, వాటిని ప్రోత్సహించాలనీ బెబుతూ వ్యవసాయ రంగాన్ని దెబ్బతీస్తూ వచ్చాం. బట్టలు, నూనె ఏవీ ఉత్పత్తి అయినా ఎక్స్-ఫాక్టరీ రెబుల్ నిర్ణయం అవుతుంది; ఇన్నీ కిలోలకు యింత అనీ, ఇన్నీ క్వింటాళ్ళకు యింత అనీ, ఇన్నీ గజాల బట్టకు ఇంత రేటు అనీ. కానీ మన పంటలకు అలా లేదు. ఈ సంవత్సరం మిరిచికింత, పెరుకుకింత, ధాన్యానికింత అనీ లేదు. అయ్యా, ఆ విధంగా మన పంటలకు ఎందుకు రేటు నిర్ణయించలేకపోతున్నారు? రైతుల నుంచి పంటలు పోయేక ధరలు పెరుగుతాయి; దీనివల్ల రజారీలు బాగుపడుతున్నారు. ఈ విషయంలో విదేశీ సామ్రాజ్య చాన్సం, విధానం ఎంత వుంది? అధ్యక్షా, ఒక సత్యం; పరిశ్రమలు నాశనం చేశారు వ్యవసాయాన్ని నాశనం చేయడానికి చాలా తీవ్రమైన విధానం తోపలకు చొప్పుకుని వచ్చింది. మెక్ కువతో యిప్పటికైనా చర్యలు తీసుకోకపోతే మన వ్యవసాయం ఖర్చిగా దెబ్బ తింటుంది; స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తొలి 5-10 సంవత్సరాలలో విదేశాల నుంచి ఆహార ధాన్యాలు దిగుమతి చేసుకున్నట్లు, యిప్పుడు కూడ ఆ పరిస్థితికి దిగజారే పరిస్థితి వచ్చింది. ప్రభుత్వం ఈ విషయం గుర్తుంచుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదే 5-10 సమయంలో మీరు ఘనంగా చెప్పారు. నియోజకవర్గాల అభివృద్ధి గురించి. గౌరవనీయులైన సా. మంత్రీగారు ఒక మేజింగు ఏర్పాటుచేశారు, హాల్కికి హాల్కి, సున్నకు సున్న. 1993 సంవత్సరంలో ఎం.ఎల్.ఏ.ల కోటాలు, మినిస్టర్ల కోటాలు. కేవలం కాంగ్రెస్ వాళ్ళు అధికారంలో వున్న నియోజకవర్గాలలో, కమిటీ పేరుతో రానున్న పోటీ కోసం చేసుకున్నారు గౌరవప్రభులు జీవనోద్ధిగారు బ్రహ్మాండంగా పొగిడారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు కాబట్టి పొగిడారు కానీ, ఇంతకంటే అధ్యాన్నమయిందీ, ఫూరమయిందీ ఇంకొకటి లేదు. ఈ సందర్భంలో మరొక ఫూరమయిన సత్యం మీకు చెబుతాను. రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం

సబ్సిడీ తగ్గించి, బియ్యం ధర పెంచుతున్నప్పుడు మేకు వచ్చిన డబ్బు, రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం కొనుక్కుని బ్రతికే ప్రజల అభివృద్ధి కోసం, వారి కొనుగోలు శక్తి పెంచడానికి, వాళ్ల జీవన ప్రమాణం పెంచడానికి మాత్రమే వీనియోగిస్తాము అనే షరతు మీద తేశారు. కాగితాలలో రాశారు. ప్రజాశక్తికలో పెట్టారు. రిపోర్టు తయారు చేశారు. దానిని ఎక్కడ ఖర్చుపెట్టారు? ఈ రోజుకు కూడా ఏమీ చేస్తున్నారు. ఊరించి, ఊరించి సగం డబ్బు ఇండ్లకు మలుపుకున్నారు. చట్టప్రకారం ఇండ్లకు మార్చడానికి వేలులేదు. నైతిక బాధ్యత ప్రకారం మార్చడానికి వేలులేదు. అకుపవృత్తి కార్కుమీద ఆధారపడ్డ వాళ్ల జీవనప్రమాణం పెంచడానికి ఉపయోగించాలి. అది లేదు. ఆ స్కేమ్ ఏమయింది? ఎందుకు ఆశపెట్టారు? సాధ్యం కాని స్కేమ్ గురించి ఎందుకు ఆలోచించారు? జనాన్ని ఎందుకు మోసం చేశారు? ఇటువంటి గారడీ విధానం మంచిది కాదు. ఫెయిర్గా ఉండండి. వాస్తవానికి ఎం.ఎల్.ఏ.లకు, ఎం.పి.లకు మినిష్రర్లకు కోట పెట్టడం తప్పు. ఎవరి గురించి యిస్తున్నారు? ఇండ్లనుంచి ఇవ్వడంలేదు; గృహాలు. ప్రజల సౌముఖ్యం ప్రభుత్వం ఉంది. టిల్లా ప్యానింగ్ కమిషన్ ఉంది. సమీక్షా మండలులు ఉన్నాయి. జడ్.పి.పి. ఉంది, ఎం.పి.పి. ఉంది, అందులో ఎం.ఎల్.ఏలు ఉంటారు, ఎం.పీలు ఉంటారు, ఎలక్ట్రీడ్ రిఫ్రజిరేటర్లు ఉంటారు. కానీ ఎం.ఎల్.ఏ.లకు కోట పెట్టి పద్ధతి తప్పు. మరల ఇప్పుడు ఈ పద్ధతిలో దీనిని అణకంపరచడం ఎం.ఎల్.ఏ.లను బదనాం చేసే పని. నామకే వాస్తే వాళ్లకు ఉన్న ఈ మాత్రం గౌరవం కూడా లేకుండా చేసే పని. ఇది క్షంతవ్యం కాదు. కాబట్టి ఈ పనికి పూనుకోండి. రద్దు చేయమని కోరుతున్నాను.

ఇకపోతే, రైతాంగం పాస్ బుక్లు ఇవ్వమని కోరుతున్నారు. దాని గురించి మాకు వాగ్దానం చేయండి. సంవత్సరంలోగా పాస్ బుక్కులు యిస్తామని చెప్పండి. వచ్చే బడ్జెట్ నాటికి పాస్ బుక్కులు యిస్తామని హామీ యిస్తారా? ఇవ్వండి అడుగుతున్నాను.

గ్రామాధికారులను సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ప్రకారం పునరుద్ధరించారు. ఎక్కువ భాగం ఈ గ్రామాధికారులకు 5, 6 సంవత్సరాల నుండి ఆదాయం ఎక్కువయి కడుపు నిండిపోయింది. వారు, ఎం.ఆర్.వోలు అంతా కలిసి, రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్లు కూడా కలిసి, వెప్పడానికి వేలులేని రీతిలో గ్రామాలలో జనాన్ని దోచుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు మేకు ఇంకో విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. గ్రామాధికారం నిస్సం అవుతున్నప్పుడు మేము చేసిన నినాదం "శిస్తు వసూళ్లలో పబ్లిక్ పబ్లికేషన్ల మామూలు అవండనీ" మా ప్రధాన నినాదం ఇప్పుడు మేము మొదటికే రావలసి వచ్చింది. తిరిగి ఆ నినాదం చేపట్టవలసిన గతి పడుతోంది. మే గవర్నమెంట్ కు వచ్చే ఆదాయం చాలా పోతోంది. వాళ్ల ఇష్టం వచ్చినట్లు చేస్తున్నారు. వాళ్ల ఇష్టం వచ్చినంత మీంగుతున్నారు. ఎవరయినా గట్టిగా అడిగితే వాడిని నక్కలెత్తినట్లే బెదిరిస్తున్నారు. మరొకవైపు పోలీసులను తెచ్చి, తమను డ్యూటీలు సక్రమంగా నిర్వహించనీయడంలేదని చెప్పి ఈ వైపు నుండి ప్రెషర్ తెస్తున్నారు. గ్రామాలలో లంచగొండితనం అడుగుడుగునా నిండిపోయింది. దీనిని జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. పరిపాలనలో ముఖ్యమయిన మార్పు తీసుకురావాలి. ఎక్కడకు పోయినా లంచం భేదే పని నడవడం లేదు. రెవెన్యూ గానీ, పోలీసు శాఖ, ఎక్సైజ్,

పంచాయితీ రాజ్, ఇంజనీరింగ్ గాని అతి నగ్నంగా జరుగుతోంది. దీనిని అరికట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

గవర్నరుగారి ప్రసంగం తరువాత కూడా విజ్ఞప్తి చేశాను. మరల పునరుద్ఘాటిస్తున్నాను రాజకీయస్థాయిలో, మంత్రివర్గం, శాసనసభ్యులు ఖచ్చితంగా ఉంటే ఈ లంచగొండితనం ఆగుతుంది. అందులో మనం కూడా వాటాదారణం అనేది నిర్వివాదాంశం; ఈ విధంగా ఉంటే, ఇక మనకు మీలిటరీ ప్రభుత్వమే శరణ్యం. ఎన్నుకున్న ప్రతివాడు ఇద్దరకంగా తయారవుతున్నారనే భావన వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వం ఏమే చేయలేదు. అధికారులలో లంచగొండితనం ఆపేవారు ఎవరు? ఈ విషయంలో తీవ్రంగా స్పందించాలని కోరుతున్నాను.

వాటర్లట్యాక్స్ విషయంలో నన్ను ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పారు. మేజర్ ఇరిగేషన్ మీడియం ఇరిగేషన్ కు రేటు పెట్టారు. తరువాత 5 నెలలు నీరు సప్లయ కాకపోతే ఆ వనరుల గురించి ఒక క్యాబినెట్ పెట్టి రేటు పెంచడం అన్నారు. మీడియం ప్రాజెక్టులు ఉన్న వాటిలో 4 నెలలు కూడా నీరు రావడం లేదు. నా నియోజకవర్గంలో పాకాల చెరువు ఉంది. అట్లాగే నా ప్రక్క నియోజకవర్గం మడుగులో, రామప్ప, లక్ష్మవరం చెరువు, ఇవి మీడియం ప్రాజెక్టు క్రింద ఉన్నాయి. కానీ 5 మాసాలు నీరు రావడంలేదు. కాబట్టి ఈ టెక్నికల్ లోపాలు సరిదిద్దుకునే వరకూ కలెక్టరు కూడా అక్కడ ఏమే చేయలేదు. కాబట్టి దీనిని పునరాలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇంకో విషయం ఇక్కడ ప్రస్తావించేది, ఫారెస్ట్ ట్రీ పట్టాలు యిస్తున్నారు. వాటిని ఆ విధంగా పాడుపెట్టి ఉంచడం ఎందుకు, ఆ భూమి మీద హక్కు ప్రభుత్వానికి ఉంటుంది. సోఫర్ ఫారెస్టర్ పెరుగుతుంది. వాతావరణం పరిరక్షణకు ఉపయోగపడుతుంది. అదే విధంగా పేదవారు కూడా బ్రతుకుతారు. ట్రీ పట్టాలు ఇవ్వండి, మౌదానస్థాంశాలను, నిరుపయోగంగా పున్నవాటిని ఉపయోగంలోకి తేవాలని కోరుతున్నాను.

గిట్టుబాటుధరల విషయంలో మరొకసారి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. విత్తనాలు మేనే సమయంలోనే నిర్ణయం చేయాలి. ఈ పంటకు ఇంత ధర అని. ఈ సిస్టం పెట్టినంతవరకు గిట్టుబాటు ధర ఉండదు. ఇక చివరి మాట చెప్పి ముగిస్తాను.

నక్సల్స్ గురించి నేను ప్రభుత్వాన్ని ఒక విషయం అడుగుతున్నాను. మే కాంగ్రెస్ పార్టీకి, వేపుల్స్ వారి గ్రూప్ యెడల ఎటువంటి విధానం ఉందో చెప్పండి. విధానం అంటే ప్రభుత్వం చేసే పనికి, పార్టీ అనుసరించే విధానానికి తేడా ఉంది. ఈ రోజు మేము చూస్తున్నాము. కొంతమంది ఎం.ఎల్.ఏ.లను, ఎం.పి.లను పట్టుకుపోతున్నారు. హాయిగా అడవులో, అప్పజెప్పి వస్తున్నారు. ఈ విధానమే అయితే అందరం వోదాం, అడవులోకి. ఇది ఇలా ఉండగా, ఇండ్లలో ఆశ్రయం యిస్తున్నారు. ఆయుధాలు సప్లయ పెస్తున్నారు. మందుగుండు సప్లయ చేస్తున్నారు. ఇదే విధానం అయితే స్పష్టంగా చెప్పండి. పోలీసు వాళ్లను ఎందుకు బదనామీ చేస్తారు? ఈ రకమయిన పరిస్థితి వచ్చిన

తరువాత, మీరు అమలు జరపడం కంటే అధికారం వాళ్ళవేతికి ఇవ్వండి. బృతకదలచుకుంటే బృతుకుతాము వాళ్ళను బృతిమీలాడుకొని. ఈ దృంద్వ విధానం అత్యవినాశనకరం, అత్యద్రోహం, సర్వనాశనకరం ఇది మంచిది కాదని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. తొలి సోదరుడు కృష్ణయ్య అన్నారు. వారు త్యాగాలు చేస్తున్నారు. ఎందుకు చేస్తున్నారు అని. ఈ సందర్భంలో కూడా చెబుతున్నాను. త్యాగాలు చేయడం కమ్యూనిస్టు పార్టీ గుత్తనోత్తు కాదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ పట్టకముందు చాలా త్యాగాలు చాలామంది చేశారు. తిరుగుబాటు వచ్చింది. లక్కలాది మంది చచ్చిపోయారు. అడవుల్లోకి వెళ్లి త్యాగాలు చేయడం కమ్యూనిస్టు పార్టీ గుత్తనోత్తు కాదు. అందరూ చేస్తున్నారు. చేసే వారికి, మంచి, చెడు అనే వివక్షణ ఉండాలి. ఈవేళ చాలామంది బెర్రరిస్టులు ఇటువంటి త్యాగాలు చేస్తున్నాగానీ, ఏ మంచికోసం చేస్తున్నారు? కిరాయి మూకలుగా ఉండడానికి తయారవుతున్నారు. వాళ్ళకు ప్రత్యేకంగా మంచి అని ముద్దీంచడం కంటే వినాశకరమయిన విధానం, ఘోరమయిన విధానం ఇంకొకటి ఉండదు. అవసరం అయిన వాళ్ళకు ఉపయోగం కాకుండా, సమాజపురోభివృద్ధికి కాకుండా తిరోగతికి దారితీసే పద్ధతి ఇది. విప్లవాన్ని బలపరిచే త్యాగవిప్లవం కాదు. వినాశనం కలిగింపే ప్రతిఘాతుక విప్లవం. ఈ రోజు వివక్షణ రహితంగా వీరు తయారయినారు. ఈ వేపుల్స్ వార్డ్ గ్రూప్ చేసే విప్లవ ప్రతిఘాతుకం త్యాగాలా? అవి విప్లవాన్ని పురోగతికి తీసుకుపోయేవి కావు. మీతుడు సా. ఎవరో తెలియదు, శత్రువు ఎవరో తెలియదు. విప్లవాడి చేతిలో రాయి. తుపాకి చెప్పినట్లుగానే రాజకీయాలు నడుస్తాయి కానీ రాజకీయాలు చెప్పినట్లుగా తుపాకీలు నడవవు. పె్గా వాళ్ళ విధానాలు అన్నీ కూడా ధనికులకు, భూస్వాములకు ఉపయోగపడే విధానాలే. చివరకు ఆచరణలోకి వచ్చేటప్పటికి కొద్దిపాటి చిన్న విషయాన్నీ కూడా వారు ఆలోచించలేకపోతున్నారు ఎక్కడైనా ఎవరైనా ఒక వేపుల్స్ వార్డ్ గ్రూప్ వారు పట్టుబడితే, పోలీసుల చేతికి చిక్కితే ఎన్కౌంటర్లు చేస్తారు కాబట్టి వెంటనే తేఫుకొచ్చి కోర్టులో హాజరు పరచండి అంటున్నారు. హాజరు పరచగానే ఒకడిని కిడ్నాప్ చేస్తున్నారు, విడిపించమంటున్నారు. విడిచేపట్టి కేసులు లేకుండా అడవులలోకి తీసుకు రమ్మంటున్నారు. ఇది ఏమిటని ప్రజలు అడుగుతున్నారు. ఈ నక్సలైట్లు ఉద్దేశ్యంలో పట్టుబడ్డవాడు పట్టుబడ్డట్లే కాల్చి చంప బడాలా? కోర్టుకు తేసుకురాకుండా ఉండాలా? అదేనా వారి విధానం? ఆ విధానం కావాలని వారు కోరుకుంటారా? వారు అనుసరించే పద్ధతి అక్కడకే పోతున్నది. మొదటే ఇది పెట్టు బడిదారే, భూస్వామ్య వర్గాల ప్రభుత్వం. మొదటే ప్రజలను అణచి వేయడానికి రుచి మరిగిన నిర్బంధ యంత్రాంగం. ఆ నిర్బంధ యంత్రాంగానికి గుణపాఠాలు నేర్చుతున్నారు వేపుల్స్ వార్డ్ గ్రూప్ వారు. ఖైదీ పోలీసులారా, మీరు మా వాళ్ళను పట్టుకుని జైలులో పెట్టకండి. పట్టుకున్న వాళ్ళను పట్టుకున్నట్లే బయట కాల్చి చంపండి. మా వాళ్ళను పట్టుకుని జైలులో పెడితే, కిడ్నాప్ చేసుకుని విడిపించుకుంటాము. ఇదేనా పద్ధతి?

అలాగే ప్రభుత్వానికి ఒక ప్రశ్న పేస్తున్నాను. మరి ప్రభుత్వం ఏ విధానంపై ఆధారపడి ఉన్నది? ఒక రాజకీయ నాయకుడిని కిడ్నాప్ చేస్తే, వేపుల్స్ వార్డ్ గ్రూప్ వారు ఏ షరతు పెడితే ఆ షరతుకు ఒప్పుకుంటున్నారు. మరి ఒక పోలీసు అధికారిని గానీ, రెవెన్యూ అధికారిని గానీ పట్టుకుంటే, ఆ రకమైన స్పందన ఉండదేమీ? మరి కొంతమంది

ఎం.ఎల్.ఎ.లను నిలబెట్టి కాల్వేస్తామంటే మాబాడరెమి? ఇందులో కూడా పక్కపాతమెమిటి? ఇందులో కూడా వివక్షణ ఏమిటి? ఒక వైపు అణబివేస్తామంటున్నారు, తీసుకొస్తున్నారు. రెండో వైపు విడిబివెడుతున్నారు. ఇవన్నీ దొంగ నాటకం వ్యవహారాలు ఈ ప్రభుత్వం ఈ రకమైన దోబాచులాటలు అడడం అనేది రాష్ట్రాన్ని నాశనం చేయడానికి దారి తీస్తుంది తప్ప మరి ఏమీ కాదు.

నేను ఒక్కటే మనవిచేస్తున్నాను. పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. తెలంగాణాలో చాలా ప్రాంతాలలో మే ప్రభుత్వం లేదు మా వంటి వాళ్ళం పోయే పరిస్థితి లేదు. జనం దగ్గరకు పోయే పరిస్థితి లేదు. రేపు పంచాయితీ ఎన్నికలు జరిపినా, ఎన్నికలలో నిలబడ లేని పరిస్థితి మాకు ఉంది. మేకు నిలబడగలిగే పరిస్థితి ఉంది ఎందుకంటే, మేరు డబ్బులు ఇస్తారు, వారిని కొనుక్కుంటారు. మేము డబ్బులు ఇవ్వలేము, కొనుక్కోలేము. పైగా రాజకీయంగా వారికి పరమ శత్రువులలాగ ఉన్నాము. అటువంటప్పుడు మాకున్న పరిస్థితి ఏమిటంటే - అయితే చావడం, బేకపోతే ఎన్నికలలో నిలబడకుండా వీరమించు కోవడం. అయితే మేకు అది మంచి అనుకుంటున్నారు. మీ ఇత్య వివాదనానికి అది దారి తీస్తుంది అని మళ్ళీ గట్టిగా పాపర్చిస్తున్నాను.

పేపుల్స్ వార్డ్ గ్రూప్ విషయంలో మే విధానం స్పష్టంగా ఉండాలి, అది ఈ అసెంబ్లీలో తేల్చి చెప్పాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పోలేను డిపార్టుమెంటు విషయం; సరే, నక్సలైట్లతో పోరాటం ఒక భాగం చెయ్యవచ్చు. కానీ కుక్క తోకకు గుండ్రాన్ని కడితే చక్కగా వచ్చునా అన్నట్లుగా పోలేను డిపార్టుమెంటులో క్రింది స్థాయిలో ఏ విధంగా ఉన్నారు? మే ప్రభుత్వ విధానాలు, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు, దేశం మొత్తం మీద వచ్చే విధానాలు వారికి అవసరం లేదు. వారికి కావలసింది ఒక్కటే; అయిన వారినీ, కానీ వారినీ కొట్టి లంచాలు తీసుకోవడం. పేద వారినీ, అమాయకులను చిత్రహింసలు పెట్టడం, దేశాన్ని దోచుకోవడం. తరువాత గంజాయి వగైరా వేరుతో కేసులు పెట్టడం. ఆ రకంగా నేసులు పెట్టి వారినీ అణచినా బాగుండేది. అందులో లంచాలు తీసుకునే, వాటాలు పంచు కోవడం. దీంతో దొంగసారా గంజాయి వంటివి పెరుగుతున్నాయి. చివరగా ఒక విషయం మే సభ దృష్టికి తీసుకుని రావాలి. కొంత మంది నా మీద పని గట్టుకుని, దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారు. పత్రికలలో వ్యాస్తున్నారు. నేను నా నియోజకవర్గంలో గంజాయి పెంచాను, పెంచిన గంజాయిలో, దొంగ వ్యాపారంలో వచ్చిన డబ్బుతో నేను నా పార్టీని పోషించు కుంటున్నాను అని అపవాదు చేస్తున్నారు. నేను ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. ఏ కాంగ్రెసు నాయకుడు గానీ, ఏ పోలేను అధికారి గానీ, ఏ పత్రికా విలేకరిగానీ అందులో ఏ మాత్రం రుజువుచేసినా, కొంతమంది రాజీనామా చేసి బయటకు పోతామంటున్నారు గానీ, నేను నడి బజారులో ఉరి తీసుకోవడానికి సిద్ధం అవుతున్నాను. ఎందుకు ఈ రకంగా అపసవ్య ప్రచారం చేస్తున్నారు? కేవలం రాజకీయంగా మీరు నా మీద బురద వర్షితే నేను భయపడే వాడిని కాదు. మీ బురద నాకు అంటనే అంటుంది. అది తిరిగి మీ ముఖాన్నే పిండి మీద పడుతుంది. కానీ ఒక్కటి మాత్రం చెబుతాను. కొంత మంది చాటుగా పత్రికా విలేకరులను కూడగట్టుకుని వారినీ నమ్మించి ఇటువంటి ప్రాతలు వ్రాయించడం అనేది క్షంతవ్యం

కాదు. అయ్యవారి చందాలు అయ్యవారికే ముప్పు అన్నట్లుగా అది మీకు ఎదురు తిరుగు తుంది. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మనవీ ప్రధానంగా వ్యవసాయక రాష్ట్రం. మన రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ రంగాన్ని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీవ్రమైన సంక్షోభంలోకి నెట్టుతున్నది. ఎందుకంటే, మీరు స్పష్టంగా చూడండి. 1991-92లో ఒక కోటి, 17 లక్షల 5 వేల ఐదుల ఆహారధాన్యాలు ఉత్పత్తి అయ్యాయి. కానీ, 1992-93 వరకు 78,28,000 ఐదులు మాత్రమే ఉత్పత్తి అయ్యాయి. దీనికి ప్రధాన కారణం ఏమిటి? ఇందులో చాలా విషయాలు చెప్పారు. ఎందుకంటే, రైతులకు గిట్టుబాటు అయ్యే ఫి రంగాలు ఉంటాయో ఆ రంగంవైపు పోతున్నామని. అది ఒక మార్గం ఉండవచ్చు. కానీ ఎప్పుడైతే మన వ్యవసాయ రంగం సంక్షోభంలో పడుతుందో, పారిశ్రామిక రంగం కూడా సంక్షోభంలో పడుతుంది. దానికి దీనికి అవినాభావ సంబంధం ఉన్నది. అందుకే రైతులు పండింపే పంటలు ఏమీ ఉన్నాయో... ఈ మధ్య రైతులు ఉత్పత్తులకు ధరలు విపరీతంగా పడిపోయాయనే విషయం మీకు తెలుసు. మనం పొగాకు పండించే రైతులను, మీరప కాయలు పండించే రైతులను, ధాన్యం పండించే రైతులను, వేరు శెనగ పండించే రైతులను చూశాము. కానీ వారందరి ఉత్పత్తులకు ధరలు పడిపోయాయి కానీ పెరగడం లేదు.

తరువాత ప్రధానంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా రైతులను కాపాడుకోవాలంటే, వ్యవసాయరంగం అభివృద్ధి కావాలంటే, రైతులకు శాఖ్చేయ పద్ధతు లలో ధరలు రావాలి. ఖర్చులకు అనుగుణంగా గిట్టుబాటు ధరలు రావాలి. అప్పుడే, వ్యవసాయ రంగాన్ని స్థిరత్వంగా, శాశ్వతంగా ముందుకు తీసుకుపోగలము. వ్యవసాయ రంగంపై ఆధారపడి ఉన్న మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతులు 70 శాతం. ఈ 70 శాతం ఎప్పుడు దివాళా తీసే పరిస్థితి వస్తుందో, ఇది అన్నీ రంగాలలో మనం ఆర్థిక సంక్షోభానికి గురి కావడం తప్పదు. అందుకే మీరు 1992-93లో వ్యవసాయ రంగానికి రు. 59.80 కోట్లు కేటాయించారు. ఈసారి రు. 62.77 కోట్లు కేటాయించారు. వ్యవసాయ రంగాన్ని మీరు ఎంత చిన్న చూపు చూస్తున్నారో దీనిని బట్టి మనం అర్థం చేసుకోవచ్చు. అందుకే ఆర్థిక సంక్షోభం, ద్రవ్యోల్బణం తీవ్రంగా పెరుగుతున్నవని మీరు గుర్తించవలసి ఉన్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వపు విధానాల వల్లనే ఈనాడు మన విధానాల పైన, తద్వారా మన వ్యవసాయరంగం పైన ఈ రిఫ్లెక్షన్ పడుతున్నదని నేను బెప్పక తప్పదు. ఈనాడు రూపాయి విలువ తగ్గించారు. ఆర్థిక సంక్షోభం వైపు నెడుతున్నారు. దేశంలో ద్రవ్యోల్బణం పెరుగుతున్నది కాబట్టి మీరు ఇది గమనించాలని దీనిని కాపాడవలసిన బాధ్యత మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పైన, కేంద్ర ప్రభుత్వం పైన ఉన్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, మన రాష్ట్రంలో, కేంద్రంలో ఒకే పార్టీకి చెందిన ప్రభుత్వాలు ఉన్నాయి కాబట్టి. ఈనాడు ఆ పరిస్థితి ఉన్నది. ఆదాయం పెరుగుతున్నది అంటున్నారు. నికర ఉత్పాదన శక్తి వగైరా వివరాలలోకి నేను వోదలచుకోవోదు. అది చాలా కఠినమైన సబ్జెక్టు. మీరు ఏదో చూపించారు, ఆ చూపించినది కూడా సరియైనది కాదు. నేను అందులోకి వోవడం మంచిది

కాదు. నేను మీ ద్వారా కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. మనం 8వ ప్రణాళిక రూపొందించుకున్నాము. 8వ ప్రణాళికలోని ఈ 5 సంవత్సరాలకు రు. 10,500 కోట్లు అవసరమని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక ప్రణాళిక రూపొందించింది. దీనిని ప్రణాళిక సంఘం కూడా ఆమోదించింది. ఇక దీనిని ముందుకు తీసుకుపోవాల్సిన అవసరం ఉంది. రాష్ట్రం అభివృద్ధి అన్నీ రంగాలలో అభివృద్ధి కావాలి. కానీ ప్రతి సంవత్సరం మనం రు. 2,000 కోట్లు ఖర్చు పెట్టవలసి ఉంది మన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి - వ్యవసాయ రంగం గానీ, పారిశ్రామిక రంగానికి గానీ, సమాజ అభివృద్ధికి గానీ, ఇతర విషయాలలో గానీ, మనం పోగు చేసే శక్తి ఎంత ఉన్నదో, దానిని ఆధారంగా భేసుకుని మనం ప్రణాళికలు రూపొందించుకోవాలి గానీ, అలా కాకుండా ప్రణాళికలు భేసుకుని దానిని ఆచరణలో పెట్టినట్లయితే, దీని ప్రతిఫలం ఏ విధంగా ఉంటుందో మనం అర్థం చేసుకోవలసి ఉంది. మీరు నిధులు ఎక్కడ నుంచి తెస్తారు? నేను మీతో ఒక ఉదాహరణ చెప్పదలచుకున్నాను. రాష్ట్రంలో, 1993-94 సంవత్సరానికి మీరు రు. 1851 కోట్లకు ఎక్కువ మించకూడదని ప్రణాళిక సంఘం వారు నిర్దేశిస్తే, కాదు, మేము రు. 2,000 కోట్లు దాటుతామని మనం అంటున్నాము, సంతోషం. కానీ కేంద్రప్రభుత్వం ఇష్టేది ఎంత? ఒక వెయ్యి 63 కోట్లు మాత్రమే ఇస్తారు. కానీ మీరు ఎక్కడి నుంచి చేస్తారు? ఆ డబ్బు ఎక్కడ నుంచి పోగు చేస్తారు. ఏ విధంగా చేస్తారు? అది మీరు చెప్పడం లేదు. 5.30 ఇది జేబు కొడితే వచ్చేది కాదు. పాకెట్ కొడితే అందులో డబ్బులు చాలా కొంచెం ఉంటాయి. సా. పెద్ద పెద్ద దొంగలు కొన్ని కొట్లాడి రూపాయలు లూటీ చేస్తారే, ఆ విధంగా ప్రయాణం చేస్తే నేను సంతోషిస్తాను దీనికి వారు స్పష్టంగా చెప్పవలసి ఉంది. మూడవది మనము 93-94 సంవత్సరానికి ప్రణాళికా సంఘం మనకు 1,851 కోట్లు ఇస్తే, వార్షిక ప్రణాళిక వారు ఇంతకన్నా ప్రస్తుతం లేదని అనుమతించారు. మీరు ఆ కోట్లు మేము పోగు చేస్తామని అంటున్నారు. ఇది ఆర్థిక శాఖమంత్రి బాధ్యత కాదా అని అడుగుతున్నాను. డబ్బులు ఎక్కడ నుంచి తెస్తారు? పన్నులు పెంచుతామని చెప్పకండి. మౌనం వహించి దీనిని దాటివేయడానికి ఇది సరి అయ్యింది కాదు. ఇంకొకటి మీరు ఆలోచించండి. సేద్యపు నీటికి, విద్యుచ్ఛక్తి రంగాలలో మీరు పెంచారు చాలా సంతోషం కానీ ఇది సరిపోదు. మీరు ఇంకా పెంచవలసిన అవసరం ఉంది మన అవసరాలకు విద్యుత్ రంగం ప్రధాన మయినది. నీటి పారుదల చాలా ప్రధానమయినది. మీకు ఫిగర్స్ చెప్పాలంటే ఒక గంట సేపు అవుతుంది ప్రతి ప్రాజెక్టుకి ఆర్థిక మంత్రి రెండు, మూడు, నాలుగు, ఐదు, ఆరుకోట్లు ఇలా పెట్టారే 10 సంవత్సరాలలో ప్రాజెక్టు కట్టగలుగుతారా ఈ పద్ధతి ఉంటే. ఒక వైపు ఇన్ ఫ్లెషన్ పెరుగుతోంది, ఆర్థిక సంక్షోభం, ద్రవ్యోల్బణం పెరుగుతోంది, మెటీరియల్ ధరలు పెరుగుతున్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం ఎస్టిమేట్ కాస్ట్ పెరుగుతోంది. మీరు తెలుగుగంగకు 15 కోట్లు, ఇంకో దానికి 5 కోట్లు ఇంకొక దానికి రెండు కోట్లు ఇదంతా పరిపాలనకు సరిపోయేదే కానీ అభివృద్ధికి ఆ ప్రాజెక్టులు పూర్తిగా నిరాశం చేసి, మన రాష్ట్రాన్ని సస్యశాఖమం బేయాలనేదానికి ఈ నిధులు సరిపోవు. విద్యుత్ రంగంలో మీకు తెలుసు అదీ ప్రధానమయినదే. ఇవన్నీ చూస్తే సమాజం, బలహీనవర్గాల సంక్షేమ రంగాలలో ఏమీ ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం లేదు. దానిని చూస్తే, మన ప్రణాళికలో వార్షిక ప్రణాళికలో 278 3 కోట్లు లోబు ఉంది. అంటే 224 కోట్లు వార్షిక బడ్జెట్ లోబు.

సుమారు 502.3 కోట్లు మనము పోగు చేయాలి. ఎక్కడ నుంచి వేస్తారు? ఈ విషయాన్ని ఆర్థిక మంత్రిగారు చెప్పవలసి ఉంటుంది? పృజలను దగా, మోసము చేయ వద్దని ప్రత్యేకంగా మనవివేస్తున్నాను. నేటివారుదల, విద్యుత్తుకీ, వీటికి పెంచారు. ఇతర రంగాలు చూసినట్లయితే, ఏ విధంగా గామీభివృద్ధి వ్యవసాయరంగం ప్రధానమయినవో మీకు తెలుసు. వాటికి పెంపవేరు. తరువాత రాష్ట్రంలో ప్రధానమయినవి పరిశ్రమలు. ఒక రకంగా వ్యవసాయం సంక్షోభంలో పడిపోతోంది. పరిశ్రమలు కూడా సంక్షోభంలో పడి పోతున్నాయి. నేను చిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను. దేశంలో 29,977 స్కాల్ స్కేల్ యూనిట్స్ మూతపడ్డాయి. మీరు పబ్లిక్ రంగంలో నష్టాలు అవుతున్నాయనే అంటున్నారు. పబ్లిక్ రంగంలో కాదు. ప్రైవేటు రంగంలో కూడా దివాలా తీసే పరిస్థితి వచ్చింది. 108 యూనిట్స్ నాన్ స్కాల్ స్కేల్ సెక్టార్స్ మూత పడ్డాయి. ఇంకా ఎన్ని మూతపడతాయో చెప్పే పరిస్థితి లేదు. ఇందులో దాదాపు 40 లక్షల మంది కార్మికులు నిరుద్యోగులయ్యారు, అవుతున్నారు. ఈ విధంగా నిరుద్యోగ సమస్య తీవ్రంగా పెరిగిపోతోంది. మీరు ఈ సిక్ యూనిట్స్ కి కాపాడగలమని చెప్పారే, వాటికి మీరు కేటాయించింది ఏమీ లేదు. సున్నా సాంకేతికరంగంలో ఏ రాష్ట్రమయినా, ఏ దేశమయినా అభివృద్ధి కావాలి. మీరు దానికి రు. 50 లక్షలు ఇచ్చారు. దానితో ఏ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కల్పిస్తారు? ఏ విధంగా కలగ జేస్తారు? ఆర్థిక మంత్రిగారు ఉంటే బాగుంటుంది, కానీ వారు ఇక్కడ లేరు. వారు సమాధానం చెప్పవలసి ఉంది. వైద్య విద్యా ఆరోగ్య రంగాలు చూస్తే, వైద్యం అనేది ప్రధానమయినది. వీద్య లేకుండా మన రాష్ట్రం ఎలా అభివృద్ధి అవుతుంది. ఈనాడు ధేశంలోగానీ, రాష్ట్రంలోగానీ విద్యాభివృద్ధి జరిగితేనే జాతి అభివృద్ధి అవుతుందనే, ఈ రెండు రంగాలలోని కేటాయింపులు సున్నా. ఇక గృహ నిర్మాణ సమస్య చూస్తే, దీనికి రు. 20 కోట్లు కేటాయించారు. 14 కోట్ల రూపాయలు హరిజన, గిరిజన వెనకబడిన వారి సంక్షేమాలకు కేటాయించారు. మన జన సంఖ్యలో హరిజనులు, గిరిజనులు, బలహీన వర్గాలవారు మన రాష్ట్రంలో లెక్క చూసినట్లయితే ఎంత మంది ఉన్నారు. అత్యధిక 5.40 శాతము అవుతారు. ఉన్నతమైన వర్గాలు చాలా ఎక్కువ. ఇంత మందికి 14 కోట్లు, సా. వాళ్ళ అభివృద్ధి గురించి. ఇక 20 కోట్లు గృహ నిర్మాణం గురించి. చాలా చాకచక్యం కల, ఆర్థిక మంత్రిగారు బడ్జెటు ప్రసంగంలో వ్యాసారు ఈ రంగంలో శాసన సభ్యులకు కేటాయించిన నిధులు బడ్జెట్ లో ప్రభుత్వం కేటాయించిన నిధులు, గృహ నిర్మాణ సమీకరణకు, ఇవి అన్నీ సమీకరణ వేస్తారన్న మాట. బేసి 1992-93, 1993-94 అంటే ఇక రావు, మళ్ళీ ఎన్నికల రంగంలో ప్రవేశిస్తాము, కాబట్టి మూడు లక్షల ఇరవై నాలుగు వేలు, ఇవన్నీటిని పోగు చేసి మీరు రెండు సంవత్సరాలకు ఇస్తున్నారు. మళ్ళీ మన బడ్జెటులో ఇవన్నీ రావు కాబట్టి ఇది చాకచక్యంతో వారు పోగు చేసి అయ్యా మీకు పేద ఇండ్లు ఇస్తున్నాము, కాస్త పైసలు ఇస్తున్నాం అంటే ఈ పదం ఎందుకు వ్యాసారో, సమాధానం చెప్పవలసి ఉంటుంది. అది పెట్టి మేము 1992-93, 1993-94 కి మూడు లక్షల ఇరవై నాలుగు వేలు ఇందులో ఇస్తున్నాం అని చెప్పుతున్నారు. అదే పరిస్థితి. నేను చివరగా ఒక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. ఇప్పుడు మనము చూసినట్లైతే ప్రస్తుత ప్రధాని కుటుంబ సభ్యుల రక్షణ, రక్షణ ఇవ్వవద్దు అని అనడం లేదు. దానికి మీరు 1991-92లో 68 లక్షలు, 95 లక్షలు బడ్జెటులో కేటాయించారు. బడ్జెటులో మాపించడం లేదు కానీ

వ్యయం చేశారు కుటుంబ రక్షణ గురించి, కుటుంబ సభ్యుల రక్షణ గురించి ఇది మన రాష్ట్రం యొక్క పద్ధతి. అదే కాక మన గౌరవనీయులైన నీస్వార్థ రాజకీయ నాయకుడైన మాజీ రాష్ట్రపతి శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డిగారు, మన బాధ్యత రాజధానిలో ఉంచాలి, ఎక్కడో బెంగుళూరులో ఉంచి వారికి అక్కడ రక్షణకై ఖర్చు పెట్టడం మంచిది కాదు. మన రాజధానిలో రక్షణ ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. గృహం కేటాయింపవలసి ఉంటుంది. మన దేశానికి, రాష్ట్రానికి సేవ చేసిన మహనీయుడిని తీసుకువోయి బెంగుళూరులో ఉంచి బెంగుళూరులో రక్షణ ఇస్తారా, డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నారు. మనము ఇంత బాధ్యతారహితంగా ఆయనను మన రాష్ట్రం అవతల ఉంచే ఈ పద్ధతి సరైనది కాదని నా అభిప్రాయం. అదే కాక నేను చివరగా ఒకటి చెప్పి ముగిస్తాను. నక్సలైట్ల సమస్య ప్రధానంగా శాంతి భద్రతల సమస్య అనుకొంటున్నాము, అది కాదని నేను అనుకొంటున్నాను కేంద్రప్రభుత్వం అంటున్నది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క సామాజిక సమస్య కూడా ఇందులో ఇమిడి ఉంది. శాంతి భద్రతల సమస్యపైనే మీరు కేంద్రీకరిస్తున్నారు. ఇది చాలా ప్రమాదకరమైనది. నక్సలైట్స్ ఉద్యమాన్ని కానీ, నక్సలైట్ల పోకడని కానీ మీరు అరికట్టాలంటే సమాజంలో సాంఘిక మార్పులు తీసుకురావాలి ఉంటుంది. దీనిని లాల్ తోనో, జైశంకర్ పేటో చేస్తే పోతుంది అనే విషయం కాదు. సామాజికమైన మార్పులు తీసుకు రావాలి. నేను ప్రొద్దున్నే చెప్పాను భూసంస్కరణలు విప్లవాత్మకమైనవి తీసుకురావలసి ఉంటుందని, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చేయవలసి ఉంటుంది. సామాజిక అభివృద్ధికి ఒక విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తీసుకురావలసి ఉంటుంది. అప్పుడే ఈ నక్సలైట్ల ఉద్యమం తనంతట తానే సమసిపోతుంది. కానీ శాంతి భద్రతల సమస్య తీసుకొన్నట్లైతే అది దాని నుంచి ఏమీ పరిష్కారం కాదని మా కమ్యూనిస్టు పార్టీ మొదటి నుంచి చెబుతోంది. వాళ్ళ వ్యక్తి గత పాఠానికే విధానం మేము ఖండిస్తున్నాం. సమాజంలోకి రండి, సంఘంలోకి వచ్చి స్వతంత్రంగా కలవండి మునమందరం కలసి దేశాన్ని రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి. అని మా భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ కోరుతోంది. అదే విధంగా పోలీసు యంత్రాంగం పైన ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారు 1991-92 లో 311 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. 1993-94లో 386 కోట్లు ఖర్చు పెట్టబోతున్నారు. పోలీసు శాఖ ఆధునకీకరణకు ఒక కోటి రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఇవి పెద్ద శాంతి భద్రతలు కాపాడడానికి, సమారు ఆరు వందల కోట్ల రూపాయలు మీరు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఇది మీరు గమనించాలి. ఇప్పటికైనా ఆర్థిక మంత్రి పునఃపరిశీలన చేయాలి అని సంఘంలో పెద్ద మార్పులు తీసుకురావాలని, సమాజంలో మార్పులు తీసుకురావాలని ప్రశ్నకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇక రవాణా శాఖకి ఎంత కేటాయించారు? 1992-93లో 208.19, 1993-94లో 228.80 కోట్లు అంటే ఇది మన రవాణాకి ఏ విధంగా ఉపయోగపడుతుందో అర్థమౌతోంది. ప్రొద్దున్న ఒక ప్రశ్న వేస్తే పంచాయితీరాజ్ మీద ఒక గంట సేపు ఆ ప్రశ్న మీదనే అయిపోయింది. పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు ఏమంటారు పత్రికలో, మేము 100 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాం అంటారు. మరి రవాణా శాఖ వారు ఏమంటారు నేను 600 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాము నేను ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించుతున్నాము మేము ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి అప్పు తెప్పిస్తాం అంటున్నారు. అది అంటే ఈ విధంగా మన యొక్క రహదారుల అభివృద్ధి, రవాణాశాఖ అభివృద్ధి ఇందులో ఏమీ పెట్టరు అది సరిపోలేదని నేను మీ ద్వారా

మనవిచేస్తున్నాను. ఇక గిరిజన సంక్షేమం, అభివృద్ధి గురించి ఉంది చాలా మంది గిరిజన నోదరులు ఉన్నారు వారు ఈ సమస్యపై మాట్లాడతారు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మేకు నా ధన్యవాదాలు.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు (నర్సాపూర్):- అధ్యక్షా, ఈనాటి ఈ బడ్జెట్ ఏ విధంగా ఉంది అంటే గౌరవనీయులైన ఆర్థిక మంత్రిగారికి ఒక చక్కటి దువ్వెన ఇచ్చి ఒకసారి మేరు మే యొక్క శిరోజాలను దువ్వెకంటే ఆయన పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉంటుందో మరి ఈనాడు ఈ బడ్జెట్ పూర్తిగా:-

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అయ్యా దీని వల్ల చాలా ప్రయోజనం ఉంది, నూనె ఖర్చు లేదు, దువ్వెకానో పని లేదు, మంగలి వాడితో పని లేదు మేకు కూడా అలా రావాలని కోరు తున్నాను.

(సభలో నవ్వులు)

శ్రీ కె. సుబ్బారాయుడు:- ఏ విధంగా ఉపయోగకరం కాని విధంగా ఈనాడు ఈ 5.50 రాష్ట్ర బడ్జెటు ఉంది అధ్యక్షా, ఈ రోజున రాజ్యం ముఖ్యమంత్రి విజయభాస్కరరెడ్డిగారు సా. కిరీటం ఆర్థికమంత్రిగారిది. అయితే ఆర్థిక పరిస్థితి, రాష్ట్రాభివృద్ధి ఏ విధంగా పోతుందో చూడండి. ప్రకృతిపరంగా మనం అన్ని వనరులు కలిగివున్నప్పటికీ రాష్ట్రం అభివృద్ధికి నోచుకోకుండా వుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పారిశ్రామికంగానూ, వ్యవసాయ పరంగానూ, విద్యుత్పరంగానూ ఏ విధంగా దిగజారి పోతోందో దీనికి కారణం ఏమిటో అంటే ఈనాడు వున్నటువంటి పాలక పక్షాల యొక్క అసమర్థతేనని ఈ సందర్భంగా చెపుతున్నాను ముఖ్యంగా ఈ రోజున మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో నూటికి 70 శాతం ప్రజలు వ్యవసాయ పరంగా వారియొక్క జీవనం సాగిస్తూ వుంటే, ఈ రోజున వారి యొక్క వృత్తి వ్యవసాయం అయినప్పటికీ, ఆ వ్యవసాయాన్ని గతంలోకన్నా మెదుగుపరచి రైతులు అభివృద్ధి పథంలో పయనించడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఏ ఒక్క నూతన విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టక పోగా, వారు గతం నుంచే వారికున్న అనుభవ పరిధిలో బేసుకుపోతున్న వ్యవసాయానికి అవసరమైన మాన్యువల్స్, విషయంలో ఈ రోజు ఎంత శాతం పెరిగిందో గమనించండి. ఈ రోజు ఆ ధరలు పెరిగాయి. గతంలో 160 రూపాయలు వున్న రేట్లు ఈ రోజున ఈ ఎరువులపై 400 రూపాయలు పెట్టవలసి వస్తున్నది. గతంలో ప్రతి ఎకరానికీ మూడున్నర ఐస్కాలు పండించేవారు. ఇప్పుడు ఈ అధికధరలు మందులకు పెట్టవలసి రావడంతో వాటిని వేయలేక, తద్వారా వారు పండించే పంట గతంలోకన్నా తగ్గిపోవడం, ఈ విధంగా రోజు రోజుకు రైతు పరిస్థితి అన్యాయంగా తయారౌతున్నది మనకు తెలుస్తున్నది. అదేవిధంగా ఈ బడ్జెటులో నేను చూసినదేమంటే, ఈ అధిక ధరల మూలంగా ఈ రోజున ఎక్కువ మంది వరి పంట పండించడం మానేసి, వేపల చెరువులకు ప్రాధాన్యం యిస్తున్నారు. ఈ విధంగా వేస్తూ పోతే భవిష్యత్తులో వరి పంటలు లేక, బియ్యం పరిస్థితి కష్టతరం అయిపోతుంది. కనుక ప్రభుత్వం దీనిని గమనించాలి. ఏదో ఒక సామెత వుంది చూశారా? అమ్మపెట్టాపెట్టదు

అదుక్కుని తీననియ్యదన్నబుల్ల, కాకుండా రైతుల పరిస్థితిని పృథుత్వం ఈ వరి పండించే రైతులకు సదుపాయాలు కలుగజేసి వారి కుటుంబ జీవనానికి ఆధారం కలుగజేయాలి. అలా కాకుండా ఈ బడ్జెటులో రెండో రకం మార్గం అన్వేషించడం కుదరదు అన్నబుల్ల చెప్పడం చాలా విచారకరం. గతంలో రైతులకు ఈ టి-డి-పి, యన్ టి- రామారావుగారు సబ్సిడీలు యిచ్చారు. అనాదేవీధంగా ఎక్కువ సబ్సిడీలు వ్యవసాయపరంగా ఈ కోవరేటివ్ వ్యవస్థల ద్వారా యిచ్చారో, విత్తనాలపై 50 శాతం సబ్సిడీ యివ్వడం జరిగిందో ఆ విధంగా అనాటి పృథుత్వం వేస్తే, ఈనాడు పృథుత్వం సబ్సిడీలన్నీ తీసేసి, వున్న సౌకర్యాలు తీసేసి వరి పండించే రైతుల జీవన విధానానికి పూర్తి తిరోదకాలు యిచ్చిందని ఈ సందర్భంగా తెలియ జేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా పృథుత్వం వారిని అదుకోవలసిందిగా నేను కోరుకుంటున్నాను. అనాడు పృథుత్వ వైఫల్యాలు అవే సంభవించినప్పుడు కోఆపరేటివ్ వ్యవస్థల ద్వారా 5 1/2 శాతం రుణాలు యివ్వడం ద్వారా రైతులను అదుకున్నది. మరి ఈనాటి పృథుత్వం కొత్త సబ్సిడీలు యివ్వకపోగా వున్న సౌకర్యాలన్నీ తీసేవేయడం జరిగింది. ఇప్పటికైనా పృథుత్వం కళ్లు తెరిచి వరి పండించే రైతును అదుకోవలసిందిగా ఈ సభాముఖంగా నేను కోరు తున్నాను. ఫ్రాన్స్ కల్చర్ మా ప్రాంతం కోస్తా తేర ప్రాంతాలలో చాలా ఎక్కువగా అభివృద్ధి చెందింది. దీని మూలంగా ఈ రోజున భారత పృథుత్వానికి ఎక్కువ విదేశే మారక ద్రవ్యం లభిస్తుంది. దీని మూలంగా మన దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడడానికి అవకాశం వుంది. ముఖ్యంగా ఈ ప్రాన్స్ కల్చర్ ద్వారా విదేశే మారక ద్రవ్యం ఎక్కువ వచ్చే చక్కటి అవకాశం మనకుంది. అంత చక్కటి అవకాశం కల్పించిన రైతులకు మనం ఏ విధమైన ప్రోత్సాహం లేకపోవడం మూలంగా, పృథుత్వం దీనికి ప్రోత్సాహం యివ్వక పోవడం మూలంగా కేవలం వారు దీనిని స్వల్పంగా అభివృద్ధి చేసుకుని, ఎకరానికి ఏదో 1, 2 టన్నులు చేయడం ద్వారా వారికి ఆదాయం రావడం తగుతున్నది. వారికి పృథుత్వం తగు ప్రోత్సాహం ఏర్పాటు చేసి టెక్నికల్ గా వారికి అన్ని విధాలా సహకరించినట్లయితే ఎకరానికి 7, 8 టన్నులు తేసి ఎక్కువ ఆదాయం రైతులకు రావడమే కాక మనకు విదేశే మారక ద్రవ్యం ఎక్కువ రావడానికి అవకాశం వుంది. ఈ సందర్భం ఈ ప్రాన్స్ కల్చర్ మొదటి పంట వేయడానికి నేడే దొరకక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అటువంటి పరిస్థితిలో నేను ముఖ్యంగా రాష్ట్ర పృథుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాన్స్ నేడే తయారు చేసే అవకాశం లేక ఈ రోజున ఎక్కడనుంచో, వైజాగ్ నుంచీ, యితర రాష్ట్రాలైన ఒరిస్సా నుంచీ మన రైతులు తెచ్చుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఆరు నెలల కాలం ముందే వారు దీనిని బుక్ చేస్తున్నప్పటికీ సకాలంలో వారికి నేడే లభించక వారికి పంటకు జాప్యం జరిగి పంట నష్టం వస్తుంది. కనుక ప్రతి టిల్లాలో, ఈ కోస్టల్ టిల్లాలో, కనీసం ముఖ్యంగా ఈ నేడు తయారు చేసే ఏర్పాటు చేసి ఈ ప్రాన్స్ కల్చర్ రైతులకు అందరికీ చక్కటి నేడే కావలసిన టైములో అందేట్లు ప్రోత్సహించి, నేడే అందేట్లు పృథుత్వం ఏర్పాటు చేసినట్లయితే తద్వారా రైతులకూ, మనకూ కూడా చాలా మేలు జరుగు తుందని ఈ పృథుత్వాన్ని అర్థిస్తున్నాను. మరి వీటి ఎగుమతులకు ముఖ్యంగా (ఈ ప్రాన్స్ ఎగుమతులకు) చాలా లిమిటెడ్ కంపెనీలు వుండడం మూలంగా దీనిని యింపుమింపు ఒకేసారి, అంటే 10, 15 రోజుల కేడాతో ధర వస్తుంది. అప్పుడు ఈ ఎగుమతిదారులు ఒక సంఘంగా అయిపోయి రైతులకు రావలసిన రేటుకు యివ్వకుండా వారంతా ఒక

యూనిట్ కావడం మూలంగా కేవలం 200 రూపాయలు, 225 రూపాయలు కే.జి.కి రైతుకి వస్తుంది. కనుక దానికి వీరు సరాసరి ఎగుమతి చేసుకున్నట్లయితే రైతులకు 600 రూపాయలు, 700 రూపాయలు వచ్చే అవకాశం వుంటుంది. ఈ ఎగుమతుల విధానంలో కూడా పృథుత్వం రైతులకు సహకరించి ఈ ఎక్స్‌పోర్టుల అంతా కలిసి చేసే ఆ పద్ధతి వీలుకానప్పుడు డైరెక్టుగా పృథుత్వం ఈ ఎగుమతి విధానాన్ని అమలుపరిచేలా చేసి రైతులకు న్యాయం చేయాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. అదేవిధంగా ఈ వేవర్స్ కమ్యూనిటీ పరిస్థితి చూస్తే చాలా హేనంగా బతుకు వారు సాగిస్తున్నారు. గతంలో ఎంతో చరిత్ర కలిగినటువంటి ఈ కమ్యూనిటీ వారు యిప్పుడు వారి భార్యాబిడ్డలను కూడా పోషించుకునే అవకాశం లేకుండా ఎన్నో విధాల అష్టకష్టాలు పడుతున్నారు. ఈ రోజున వారు ప్రాన్స్ మొదలైన వాటికి మేత వేయడానికాధారం లేక ఎక్కడెక్కడో అప్పుతెమ్మకుని వేస్తే దానికి గిట్టుబాటు ధర లేక, కోనేటటువంటి వారు లేక ఎన్నో యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ముఖ్యంగా ఈ విషయంలో కూడా ఆర్థికశాఖమంత్రి ఆలోచన చేసి వారికి తగిన న్యాయం చేయమని నేను కోరుతున్నాను. ఈ రోజున మండల వ్యవస్థ ఆనాడు పృథుత్వంవే ఏర్పాటు చేయబడి పృజల వేత ఎన్నుకోబడిన ఈ రాష్ట్రంలో మారు మూల గ్రామాలు ఎంతో అభివృద్ధి చేసి వారు 5 సంవత్సరాల కాలపరిమితి పూర్తి అవడంతో, పదవీ విరమణ చేశారు. వారు పదవీ విరమణ చేసి అప్పుడే 2 సంవత్సరాలు పూర్తి అయినా యింతవరకు పృథుత్వం ఈ మండల వ్యవస్థ కోసం ఎలక్కన్ను జరపడం, ఊల్లాపరిషత్ ఎలక్కన్ను జరపడం గానీ ఈ బడ్జెటులో పొందుపరపలేదు. ఈ పృథుత్వాన్ని సూటిగా అడుగుతున్నాను. మరీ ఏదైనా అభివృద్ధి జరగాలంటే పృజా పాలన, పృజా పతీనీధుల ద్వారా జరిగి పృజల సంక్షేమం మారుమూల ప్రాంతాల పృజలందరికీ అందుబాటులో వుండాలంటే ఈ మండల వ్యవస్థను కొనసాగించడం మంచిదని, కనుక దానిని తప్పనిసరిగా కొనసాగించాలనీ, తక్షణం ఎలక్కన్ను మండలాలకు, ఊల్లా పరిషత్తులకూ జరిపించే ఏర్పాటు చేసి పృజా పృథుత్వాన్ని పృజలకు అందించాలని ఈ పృథుత్వాన్ని సభాముఖంగా నేను కోరుకుంటున్నాను. ఈనాడు ఏ విధంగా చూసినా, ఏ పరిస్థితులు చూసినా పృజలు అణగారి పోతున్నారు. గతంలో టి.డి.పి. వారు రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పెడితే ఈ రోజున దానిని 3.40 రూపాయలకు యిస్తున్నారు. అదీ 16 కేజీలు, 25 కేజీలకు పెంచడం, దానిని ఒక నెల యిస్తే మరో నెల యివ్వకపోవడం. 10 కేజీలు ఒకసారి యిస్తే మరోసారి 20 కేజీలు యివ్వడం ఒక, నిర్దిష్టతగా లేదు. ఈనాడు పృజా పృథుత్వం, పృజా సంక్షేమం కోరే విధంగా ఉండాలి గానీ, అలా లేకుండా కేవలం పెత్తనం చేసే విధంగా వుండకూడదని కోరు కుంటూ గతంలో నాటి పృథుత్వం ఆ పథకాన్ని ఎంత చక్కగా అమలుపరిచిందో అలాగే 6.00 చేస్తామని ఆనాడు మీరు ఎలక్కన్ను మెసిఫెన్సోల్తో చెప్పడం జరిగింది. మేము సా. అధికారముతోకి వస్తే రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం తప్పకుండా సప్లయి చేస్తామని చెప్పిన కాంగ్రెస్ పార్టీ మూడు సంవత్సరాల తరువాత కిలో బియ్యం రు. 3-5.0 లకు పెంచారు, కేంద్ర పృథుత్వం పెంచుతున్నదని యింకా పెంచవచ్చు. అట్లా గాకుండా ఈనాడు కనీసం ఒక హాట గండి త్రాగి బ్రతికే పేద వారి కొరకు అయినా ఎస్.టి.ఆర్.గారు ప్రవేశపెట్టిన రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకాన్ని అమలుపరచి, బదుగు వర్గాల పృజలకు న్యాయం చేకూర్చాలని కోరుతున్నాను. ఇంకా చాలా విషయాలు చెప్పవలసి వుంది.

కానీ బిల్లు లేదంటున్నారు. ఇప్పటికైనా రాష్ట్రములో కాంగ్రెస్ పక్షాధ్వం కండ్లు తెరిచి పరిపాలనా బాధ్యతను గుర్తించి ప్రజల స్వేచ్ఛను కొరకు పాటు పడవలసిందిగా కోరుతూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Chairman:- The House is adjourned to meet again at 8.30 A.M. on 1st March, 1993.

(The House then adjourned at 6.01 P.M. to meet again at 8.30 A.M. on Monday, the 1st March, 1993.)
